

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجُهُمْ

نهج القرآن

راهنمای قدریس قرآن

*
كتاب معلم

دوره اول و دوم ابتدایی

* در این کتاب، از کتاب مبانی و روش آموزش قرآن دوره ابتدایی کد ۱۱۰۶ نیز استفاده شده است.

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

نهج القرآن - راهنمای معلم قرآن - اول تا ششم ابتدایی - ۱۷۰۱
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

دفتر تالیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری
رضانباتی، سعید خداثیان، حسن فلاح، رحمت اکبری‌نیا و حمید محمدی (اعضای گروه تألیف)
اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

احمدرضا امینی (مدیر امور فنی و چاپ) - جواد صفری (مدیر هنری) - کورش کلهری (خوشنویس
روی جلد) - شهرزاد قبیری و مریم نصرتی (صفحه‌آرا) - سیده‌فاطمه محسنی، نرگس رحمانی پور،
پری ایلخانی‌زاده، فربیا سیر و راحله زادفتح‌الله (امور آماده‌سازی)

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)
تلفن: ۰۱۶۱۹-۸۸۸۳۱۶۱۹، ۰۹۶۶-۸۸۳۰۹۶۳، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹
ویگاه: www.irtextbook.ir و www.chap.sch.ir

شرکت افست: تهران - کیلومتر ۴ جاده ابعالی، پلاک ۸، تلفن: ۰۷۷۳۳۹۰۹۳،
دورنگار: ۰۹۷۹-۷۷۳۳۹۰۹۷، صندوق پستی: ۱۱۱۵۵-۴۹۷۹

شرکت افست «سهامی عام» (www.Offset.ir)

چاپ اول ۱۴۰۱

ناشر:

چاپخانه:

سال انتشار و نوبت چاپ:

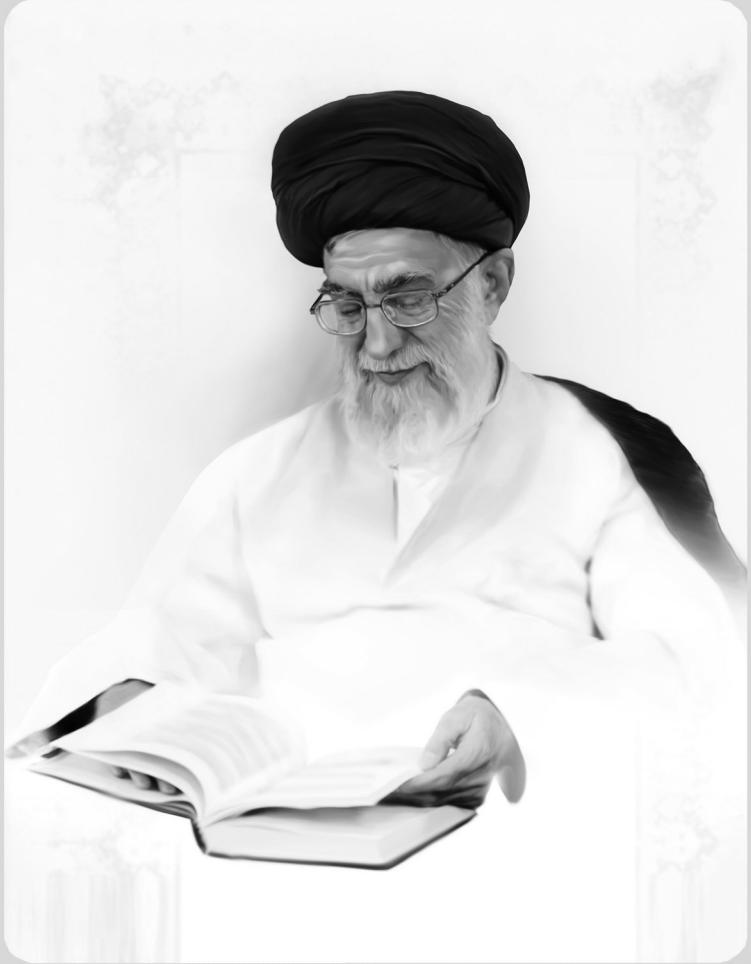
۹۷۸-۹۶۴-۰۵-۳۴۹۲-۲

ISBN : 978-964-05-3492-2

شما ای فرزندان برومند اسلام! تدریس قرآن در هر رشته‌ای از آن را
مد نظر و مقصد اعلای خود قرار دهید.

حضرت امام خمینی (قده سیره)

من از معلمان محترم دوره ابتدایی خواهش می‌کنم به درس قرآن در این دوره، اهمیت بیشتری بدهند.

حضرت امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی)

فهرست مطالب

بخش اول : مبانی و کلیات روش تدریس قرآن در دوره ابتدایی

۲ مقدمه

بخش دوم : راهنمای تدریس دروس کتاب آموزش قرآن پایه اول ابتدایی

۳۱	پایه اول ابتدایی
۸۹	پایه دوم ابتدایی
۱۴۱	پایه سوم ابتدایی
۱۹۹	پایه چهارم ابتدایی
۲۲۷	پایه پنجم ابتدایی
۲۵۳	پایه ششم ابتدایی

بخش سوم : فیلم‌های طرح اتقان (ارتقاء صلاحیت‌های حرفه‌ای آموزگاران)

۲۸۴	تبیین طرح (۲ فیلم)
۲۸۴	ادب حضور، تعامل و انس با قرآن کریم (۱۷ فیلم)
۲۸۵	روش فعال و خلاق آموزش قرآن (۱۳ فیلم)
۲۸۵	شناخت کاربرد قرآن در زندگی (۸ فیلم)
۲۸۶	پرورش مهارت تفکر و تدبیر در قرآن کریم (۱۰ فیلم)
۲۸۶	حفظ قرآن کریم و آشنایی با روش‌های آن (۱۹ فیلم)
۲۸۷	آموزش مراحل خواندن قرآن کریم (۱۵ فیلم)
۲۸۸	درک معنای آیات قرآن در کتاب‌های درسی (۱۴ فیلم)
۲۸۹	روش تدریس و ارزشیابی محتوای کتاب‌های درسی آموزش قرآن (کلیات روش) (۵ فیلم)
۲۸۹	روش تدریس محتوای کتاب درسی آموزش قرآن پایه اول ابتدایی (۹ فیلم)
۲۹۰	روش تدریس محتوای کتاب درسی آموزش قرآن پایه دوم ابتدایی (۱۱ فیلم)
۲۹۰	روش تدریس محتوای کتاب درسی آموزش قرآن پایه سوم ابتدایی (۱۱ فیلم)
۲۹۱	صحت قرائت نماز (ویژه معلمان) (۳ فیلم)
۲۹۱	روش تدریس محتوای کتاب درسی آموزش قرآن پایه چهارم ابتدایی (۱۲ فیلم)
۲۹۲	روش تدریس محتوای کتاب درسی آموزش قرآن پایه پنجم ابتدایی (۱۲ فیلم)
۲۹۲	روش تدریس محتوای کتاب درسی آموزش قرآن پایه ششم ابتدایی (۸ فیلم)
۲۹۳	منابع

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع، بدون کسب مجوز از این سازمان ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

بخش اول

مبانی و کلیات روش تدریس قرآن
در دوره ابتدایی

اهداف کلی آموزش قرآن در پایه ابتدایی

(مصطفویه ۶۷۷ شورای عالی آموزش و پرورش)

- ۱ آشنایی با قرآن کریم که کلام الهی و کتاب آسمانی است.
- ۲ تقویت انس و علاقه به قرآن کریم و یادگیری آن.
- ۳ روحانی قرآن به صورت شمرده و آرام از روی مصحف با استفاده از رسم الخط آموزشی.
- ۴ توانایی خواندن آیات کتاب درسی به صورت روان و آهنگی.
- ۵ آشنایی با قواعد ضروری روحانی قرآن.
- ۶ حفظ کردن برخی از سوره‌های کوتاه کتاب درسی.
- ۷ آشنایی با برخی از داستان‌های قرآن کریم.
- ۸ فراگیری معنای برخی از کلمات ساده و عبارات کوتاه قرآن.
- ۹ تقویت علاقه به شنیدن خواندن و فهم معنای آیات قرآن.
- ۱۰ آشنایی با مفهوم برخی از پیام‌های قرآن.
- ۱۱ شناسایی و تقویت استعدادهای دانشآموزان در گرایش‌های مختلف آموزش قرآن.

مقدمه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

«الرَّحْمَنُ عَلَمُ الْقُرْآنِ»

سوره الرحمن، ۱ و ۲

تعریف تربیت : «ایجاد زمینه مناسب، به منظور رشد و شکوفایی فطرت الهی، در جهت درک مراتبی از عبودیت الهی، در راستای حیات طیبه، مبتنی بر رضایت حجت خدا». در

مؤلف (براساس اسناد تحولی بنیادین)

قرآن کریم، کتاب هدایت و تربیت است، نوری است که راه سعادت را به انسان می‌نمایاند و دلیل روشنی از سوی پروردگار است که به انسان جهت انتخاب مسیر، معرفت و بینش می‌دهد. این کتاب، همواره محور تعلیم و تربیت دینی بوده و در این برده از زمان، پناه بردن به این کتاب عزیز، مصداق بارزی است از تعبیر پیامبر عظیم الشأن اسلام(ص) که فرمودند:

إِذَا التَّبَيَّنَ لَكُمُ الْفَتْنَ، كَيْطَعُ اللَّلِ الْمُظْلِمِ، فَعَلَيْكُمُ الْفَرْقَانِ

هر گاه فتنه‌ها و آشوب‌ها چون پاره‌های شبِ تار، شما را فرا گرفت، به قرآن روی آورید.

وسائل الشیعه، ج ۶، ص ۱۶۹

حال که وظیفه آموزش این کتاب شریف را بر عهده گرفته‌ایم، باید قدر موقعیت خود را بدانیم و آن را توفیقی از جانب خداوند باری تعالی به حساب آوریم؛ چرا که پیامبر اکرم (ص)، می‌فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ وَ مَلَائِكَتَهُ يُصَلِّونَ عَلَىٰ مُعَلِّمِ النَّاسِ الْخَيْرِ

خداوند و فرشتگانش بر معلمی که خوبی‌ها را به مردم می‌آموزد، درود می‌فرستند.

کنزل الفضال، ج ۲۸۷۳۶

و اما در آموزش این کتاب شریف به دانشآموزان چه اهدافی را باید دنبال کنیم و روش آموزش بایستی چگونه باشد؟ در آیه دوم سوره مبارکه جمعه، برنامه بعثت و رسالت پیامبر اکرم (ص) تلاوت آیات الهی، تزکیه مردم، تعلیم کتاب خدا و حکمت الهی معرفی شده است و همین آیه، الهام‌بخش هدف کلی آموزش قرآن که آموزشی جامع است، می‌باشد.

جامعیت آموزش قرآن

آموزش جامع قرآن، فرایندی است برای دستیابی به توانایی خواندن، درک معنا، تدبیر در آیات و آشنایی با معارف قرآن به منظور انس و بهره‌گیری دائمی از قرآن کریم و تقویت ایمان و عمل صالح؛ و در این راستا، چهار مهارت را بایستی در دانشآموزان ایجاد کرد که سه مهارت اول، اجزای سواد قرآنی و مهارت چهارم، ثمره آن است.

■ سواد قرآنی

«سواد قرآنی، اعتقاد و علاقه به یادگیری قرآن کریم و برخورداری از دانش و مهارت پایه به منظور بهره‌گیری مستمر و مدام عمر از قرآن کریم و انس دائمی با آن است.»

مطابق این تعریف سواد قرآنی دارای ویژگی‌های زیر است :

۱ سواد قرآنی یک نیاز همگانی است.

همه افراد جامعه با هر وضع اقیمه، شغلی، اقتصادی، اجتماعی و ... برای آنکه هویت انسانی - الهی خویش را بشناسند، از آن مراقبت کنند و زمینه شکوفایی تدریجی آن را فراهم آورند، به سواد قرآنی نیازمندند.

۲ سواد قرآنی از یک حد پایه برخوردار است.

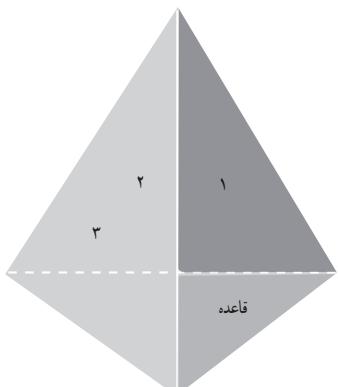
هرچند افراد با توجه به تفاوت‌هایی که در تحصیلات، شرایط اقتصادی و اجتماعی دارند به سطوح مختلفی از سواد قرآنی نیازمندند، ولی بهره‌مندی عموم از یک حد پایه ضروری است.

۳ حد سواد قرآنی در طول زمان در حال رشد است.

با توجه به شرایط و امکانات مختلف در هر جامعه و نیز تغییرات این شرایط در طول زمان، این حد، نیازمند شناسایی و تعریف خاص است. برای مثال، ممکن است با توجه به شرایط و امکانات فعلی در آموزش قرآن، حد ضروری را، خواندن بالحن عربی تعیین کرد. یا حد برخی از دیگر مهارت‌های پایه را ارتقا بخشید.

۴ حداقل سواد قرآنی منجر به علاقه‌مندی خواندن مستمر قرآن کریم، فهم تدریجی معنای عبارات و آیات آن شده و زمینه‌ساز بهره‌گیری مادام‌العمر از آموزه‌های الهی می‌شود.

هدف آموزش عمومی قرآن کریم، نمی‌تواند صرفاً دستیابی به دانش و مهارت خاصی در ارتباط با قرآن باشد؛ بلکه باید توانایی و قابلیتی فراهم آورد که فرد بتواند ضمن انس و ارتباط دائمی با قرآن کریم، پیوسته خود را در معرض تزکیه و تعلیم الهی قرار دهد و از قرآن کریم استفاده کند.

■ هرم سواد قرآنی

سواد قرآنی دارای اجزای زیر است :

۱ توانایی خواندن قرآن کریم

۲ درک معنای عبارات و آیات قرآن کریم

۳ تنبیر در آیات

۴ انس با قرآن کریم (قاعده هرم)

کد فیلم ۱
مبانی آموزش قرآن
سواد قرآنی

۱ توانایی خواندن قرآن کریم

اولین و مهم‌ترین رکن سواد قرآنی کسب «مهارت خواندن» است. بیشترین زمان جلسه آموزش قرآن باید به کسب مهارت خواندن دانش‌آموزان اختصاص یابد. در واقع تمام علوم از مجرای خواندن و نوشتن می‌گذرند و راه ورود به دریای قرآن نیز مهارت خواندن قرآن کریم است.

کد فیلم
تفاوت روحانی و
روان‌خوانی

معمول بر این است که آموزش قرآن با «روحانی» شروع می‌شود اما تفاوت روحانی با روان‌خوانی در چیست؟

تفاوت روحانی و روان‌خوانی

مهارت روان‌خوانی	مهارت روحانی
تجربه شنیداری	تجربه دیداری
صوت، لحن، تجوید و ...	بخش‌خوانی، شمرده‌خوانی، آموزش قواعد روحانی
کلی‌خوانی	جزء به کل
زیبا‌خوانی (فصیح‌خوانی)	درست‌خوانی (صحیح‌خوانی)
کیفی	کتی
عبارات‌های تکراری	عبارات‌های غیر تکراری

■ **روش دیداری یا روش شنیداری:** همانطوری که در بالا اشاره شده، اولین تفاوتی که روحانی با روان‌خوانی دارد در نوع مهارت است. روحانی مهارتی دیداری و روان‌خوانی مهارتی شنیداری است.

زمانی که روحانی آموزش می‌دهیم، چشم دانش‌آموzan را با آیات و عبارات قرآن در گیر می‌کنیم و هنگامی که به آموزش روان‌خوانی می‌پردازیم، گوش دانش‌آموzan را در معرض شنیدن آیات و عبارات قرار می‌دهیم.

■ **نقش چشم در کسب مهارت خواندن:** در واقع بیشتر اطلاعاتی که از محیط کسب می‌کنیم از طریق چشم است (طبق نظر روان‌شناسان حدود ۸۰ درصد)؛ ولی تبلیغ‌ترین عضو بدن هم چشم می‌باشد و چشم و گوش در امر آموزش قرآن دو عضو کاملاً متضادند و ما هر اندازه گوش دانش‌آموzan را در معرض عبارات قرآنی قرار می‌دهیم، به همان نسبت چشم آنها به حرکات و علامت‌های توجه می‌شود. مثالی که اینجا می‌توان ذکر کرد در مورد سوره‌هایی چون

«حمد» و «توحید» است؛ مثلاً بارها با دانش آموزانی مواجه شده‌ایم که در خواندن سوره حمد، آیه «الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ» را «الْحَمْدُ رِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ» می‌خوانند؛ در سوره توحید «لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُوْلَدْ» را به اشتباه «يَمْ يَلِدْ وَيَمْ يُوْلَدْ» می‌خوانند.

اشکال این دانش آموزان این است که گوش آنها در معرض این سوره‌ها قرار گرفته است و چشم آنها این آیات را نمیدهند است و اگر هم آیات را به او نشان داده‌ایم؛ یا آنها را واداشته‌ایم که از رو بخوانند، با همان پیش زمینه قبلی، دیگر توجه به حروف و حرکات ندارند (این همان تضادی است که در مورد چشم و گوش در بحث آموزش به آن اشاره کردیم).

کد فیلم ۴
مهارت آموزی به جای
قاعده آموزی

■ آسیب روش شنیداری : مثال دیگری که می‌توان ذکر کرد، در کتاب آموزش قرآن پایه سوم صفحه ۶۴ آیه الکرسی است. اکثر همکاران از دانش آموزان می‌خواهند این صفحه را بعد از پخش فایل صوتی یا قرائت خود آموزگار تکرار کنند. این کار باعث می‌شود که دانش آموزان پس از مدتی عبارات این صفحه را به زیبایی از حفظ بخوانند، اما آسیب این نوع آموزش این است که اگر از دانش آموزان خواسته شود آیات قبل و بعد را بخوانند، آنان نمی‌توانند آیات این صفحه را در خواندن به آیات صفحه‌های قبل و بعد تعیین دهند. حتی اگر از دانش آموزان خواسته شود همین قسمت حفظ شده را از روی کتاب بخوانند، باز هم معمولاً با اشکال می‌خوانند؛ یعنی آموزش به شیوه شنیداری باعث می‌شود که دانش آموزان فقط همان قسمت‌هایی که شنیده و تکرار کرده‌اند را یاد بگیرند و این در صورتی است که در آموزش قرآن، آیه‌ها و سوره‌های خاصی موضوعیت ندارد و بایستی دانش آموزان به این توانایی برسند که هر جای قرآن را باز کنند، بخوانند؛ همانطوری که در درس فارسی، هنگامی دانش آموز به توانایی خواندن رسیده است بتواند علاوه بر توانایی خواندن کتاب فارسی‌اش، متن سایر کتاب‌هایش را نیز بخواند. بنابراین، در روش شنیداری تعیین‌پذیری به آیات و عبارات جدید ضعیف می‌باشد.

دومین تفاوتی که روش دیداری با روش شنیداری در آموزش قرآن دارد، این است که در روخوانی از دانش آموزان می‌خواهیم که عبارات را به صورت بخش‌بخش و سپس شمرده بخوانند و در حین بخش‌خوانی آنها، قواعد روخوانی را نیز به صورت گذرا آموزش می‌دهیم و از قاعده‌گویی اجتناب می‌کنیم؛ اما در روان‌خوانی به شیوه شنیداری، با صوت، لحن و رعایت قواعد تجویدی سر و کار داریم؛ که هیچ کدام از این موارد، رسالت و وظیفه آموزگار دوره ابتدایی نیست.

نمادها و قواعد قرآن دوره ابتدایی (در یک نگاه)

و اما قواعد روخوانی شامل چه مواردی است؟ قواعدی چون علامت سکون، تشدید، الف کوچک و ...
قواعد روخوانی‌اند.

در پایه اول ابتدایی: دانش آموزان با حروف ناخوانا و علامت تشدید آشنا می شوند.

در پایه دوم ابتدایی : دانش آموزان علاوه بر موارد فوق، با الف کوچک، سکون، اتصالات، ک، ة، تنوین‌ها، بـ، هـ، همزه (ء)، و پایه‌های همزه (أ، ئ) آشنا می‌شوند.

در پایه سوم ابتدایی: در فصل دوم (برنامه ۳۳ روزه)، در نوزده روز اول دانشآموزان علاوه بر یادآوری موارد بالا، پرخی دیگر از حروف ناخوانا و همین‌ها و پایه دیگر همزه (و-ئ) را نیز می‌آموزنند.

در پایه چهارم ابتدایی : دانش آموزان با قواعد وقف، حروف مقطعه و علامت مد آشنا می شوند.

در پایه پنجم ابتدایی : دانش آموزان با التقای ساکنین آشنا می شوند.
در پایه ششم ابتدایی : قاعدة جدیدی وجود ندارد و دانش آموزان در سال های گذشته با تمام قواعد روحخانه، قرآن آشنا شده و تنها به بادآوری و بروز این قواعد می پردازند.

پایه تحصیلی	تدریس قواعد روخوانی	
اول ابتدایی	حروف ناخوانا و علامت تشدید	
دوم ابتدایی	الف کوچک، سکون، اتصالات، ک (کاف عربی)، ة، تنوین‌ها، سه‌هی، همزه (ء) دو پایه همزه (أ، ئ)	
سوم ابتدایی	حروف ناخوانا، دو پایه همزه (ؤ - ئ)	
چهارم ابتدایی	قواعد وقف، حروف مقطعه و علامت مد	
پنجم ابتدایی	القای ساکنین وقف	
ششم ابتدایی	قاعده جدیدی وجود ندارد (ثبت مهارت آموزش خواندن همراه با رعایت کلیه قواعد روخوانی)	

کلے خوانی، حیست؟

تفاوت دیگر روحانی با روان‌خوانی این است که در روحانی داش آموزان از جزء به کل می‌روند؛ یعنی از بخش خوانی به سمت شمرده‌خوانی و از حرف و حرکت‌خوانی به سمت کلمه‌خوانی پیش می‌روند، ولی در روان‌خوانی، داش آموزان نه از کل به جزء؛ بلکه آن‌ها کلی خوانی می‌کنند، و در این صورت، دیگر کمتر به حرکات و علائم توجه می‌شود.

با یک مثال این تفاوت، آشکارتر می‌شود:

مثال

این کلمات را بخوانید: «دعا»، «قل»، «ذکر».

چگونه این کلمات را خوانید؟ احتمالاً شما خوانید: «دعا»، «قل» و «ذکر».

چرا این گونه خوانید؟ آیا حرکتی روی این کلمات مشاهده می‌کنید؟

آری، چون این کلمات را بیشتر به این شکل شنیده‌اید، دیگر بدون توجه به عالم و حرکات، همان را تکرار می‌کنید؛ در صورتی که کلمه «دعا» در عبارات قرآن کریم به شکل‌های «دعا، دُعا و دَعَّا» آمده است. و «قل» می‌تواند به هر یک از اشکال «قل، قُل، قُل» باشد. همچنین کلمه «ذکر» در آیات متعدد به شکل‌های گوناگونی آمده است.

صحیح‌خوانی یا زیباخوانی؟

تفاوت دیگر روحانی با روان‌خوانی این است که در روحانی، از دانش‌آموزان درست‌خوانی یا صحیح‌خوانی می‌خواهیم؛ ولی در روان‌خوانی، زیباخوانی یا فصیح‌خوانی را انتظار داریم.

هدف، کیمیت است یا کیفیت؟

تفاوت دیگر روحانی با روان‌خوانی این است که روحانی جنبه کمی دارد و روان‌خوانی جنبه کیفی؛ یعنی در روحانی به دانش‌آموز می‌گوییم درست بخوان و کمتر اشتباه کن، ولی در روان‌خوانی می‌گوییم با کیفیت بهتری بخوان. در روحانی، اگر دانش‌آموزی جمله یا عبارت را بخواند، نفر بعد بایستی جمله یا عبارت دیگری را بخواند؛ یعنی عبارتی را که می‌خوانند باید غیر تکراری باشد و اگر تکرار شود، مهارت شنیداری می‌شود؛ اما در روان‌خوانی، نفر بعد همان عبارت را تکرار می‌کند.

مزیت‌های روش دیداری نسبت به روش شنیداری

۱ دانش‌آموز حرکات را می‌بیند و توجه‌اش نسبت به عالم روحانی بالا می‌رود؛ یعنی مثلاً دیگر «قل» را «قل» نمی‌خواند؛ یا «دعا» را «دُعا» نمی‌خواند.

۲ در روش دیداری، تعمیم‌پذیری به آیات و عبارات جدید وجود دارد.

۳ در این روش، بین آموزش و ارزشیابی هم‌خوانی و هماهنگی وجود دارد.

هدف استفاده از لوحة آموزشی

بنا به آنچه گفته شد و با توجه به تفاوت‌های روش دیداری و شنیداری در آموزش قرآن و ذکر مزیت‌های روش دیداری، یکی از ابزارهایی که آموزگاران پایه‌های اول، دوم و

کد فیلم ۳
ضرورت استفاده از
لوحة آموزشی

سوم ابتدایی باستینی از آن استفاده نمایند، لوح محفوظ یا لوحه آموزشی قرآن است. این ابزار، جزء ادبی ناپذیر آموزش قرآن به روش دیداری است. کار با لوحه در تقویت قوّه دیداری دانش آموزان در امر آموزش بسیار مؤثر است و در حقیقت هدف از کار با لوحه، «شرطی سازی چشم دانش آموزان نسبت به حرکات قرآن» می باشد. در حین کار با لوحه، آموزگار اشاره می کند و دانش آموزان با اشاره او بخش بخش می خوانند.

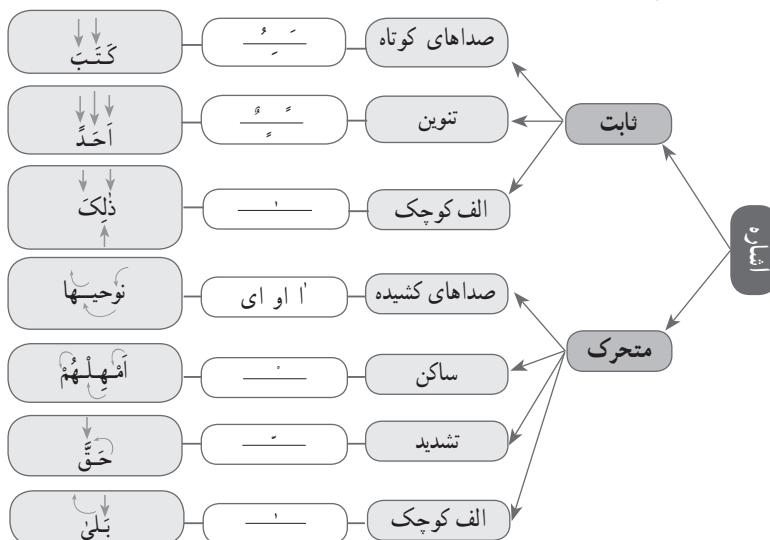
نحوه اشاره صحیح به حرکات و عبارات قرآنی

و اما قبل از کار بالوحة، آموزگار بایستی با انواع اشاره آشنا باشد. در آموزش بالوحة دو نوع اشاره داریم : اشاره ثابت و اشاره متحرک. مقصود از اشاره ثابت این است که دست آموزگار هنگام اشاره به حرکات ثابت است و منظور از اشاره متحرک این است که دست آموزگار هنگام اشاره حرکت می کند.

کد فیلم ۵

نحوه‌ی اشاره صحیح
به بخش‌های کلمات

نحوه اشاره صحیح یه بخش های کلمات

اشارہ ثابت

اشارات ثابت یعنی اشاره است معلم به: _____ و همچنین الف کوچک بالای حرف خوانا به صورت ثابت است. به عنوان مثال وقتی که الف کوچک، بالای حرف خوانا قرار گرفته باشد اشاره ثابت است. مانند: هذا، ذلک؛ ولی اگر الف کوچک از حرف جدا

افتاده باشد و روی حرف ناخوانا قرار گیرد، اشاره متحرک است؛ مانند : علی، حتی. در اینجا به دانش آموزان می‌گوییم : بچه‌ها! هر وقت دیدیم الف کوچک از جایش جدا شده، ما هم به سمتی حرکت می‌کنیم. در واقع داریم فاعده‌ای را به دانش آموزان یاد می‌دهیم و آن قاعده این است که : «پایه الف مقصوره ناخوانا است»، اما هرگز از این نوع ادبیات استفاده نمی‌کنیم؛ چرا که دانش آموز نمی‌داند مقصوره چیست؟ منظور از الف مقصوره چه چیزی است؟ پایه الف مقصوره یعنی چه؟ در واقع از فاعده‌گویی می‌برهیزیم و تا حد امکان قواعد روحوانی را حین آموزش به ساده‌ترین شکل و به زبان کودکانه بیان می‌کنیم.

پست می گوییم به اندازه عقول
چون که با کودک سرو کارت فتاد
عیب نبود این بود کار رسول
پس زبان کودکی باید گشاد
مولوی

حال، چند کلمه که در آن‌ها اشاره‌ها ثابت است و نحوه اشاره به حرکات را می‌آوریم :
کلمات مانند: کُلَّک، أَحَدًا، مَسَدَّ، كُتْبَه را در نظر بگیرید.

در بعض‌های دارای این گونه حرکات، با استفاده از خط‌بیر یا وسیله مشابه دیگری به حرکات اشاره می‌کنیم و از داش آموزان می‌خواهیم همه با هم بخوانند. بدین ترتیب که در کلمه «کذلک» به حرکت (—) اشاره می‌کیم و از داش آموزان می‌خواهیم بگویند؛ (ک)، سپس به «الف کوچک» اشاره می‌کنیم و داش آموزان با هم می‌خوانند؛ (ذا، بعد به (—) اشاره می‌کنیم و آن‌ها می‌خوانند؛ (ا)، و سپس به (—) اشاره می‌کنیم و داش آموزان می‌خوانند؛ (ک).

نکته ۱

در بین هر اشاره بایستی قدری مکث داشته باشیم و در واقع فوت کوزه‌گری در کار با لوحه، مکث قابل توجه بین بخشها می‌باشد. دوم اینکه باید با تأکید بیشتر اشاره کنیم؛ یعنی اینکه پس از هر بار اشاره خطبر یا وسیله اشاره را از صفحه جدا کنیم تا داشت آموزان تفکیک را احساس کنند.

به همین ترتیب در کلمه «آحداً»، همراه با مکث بین بخش‌ها به ترتیب به : (ـ)، (ـ) و (ـ) اشاره می‌کنیم و داشش آموزان می‌خوانند : (أـ)، (ـحـ)، (ـدـ)، و به همین ترتیب، در کلمه «مسـدـ» به ترتیب به : (ـ)، (ـ) و (ـ) اشاره می‌کنیم و می‌خوانند : (ـمـ)، (ـسـ)، (ـدـ)، و همچنین در کلمه «كتـبـ» به ترتیب به : (ـكـ)، (ـتـ) و (ـبـ) اشاره می‌کنیم و داشش آموزان با هم می‌خوانند : (ـكـ)، (ـتـ)، (ـبـ).

۲

توجه داشته باشیم که ممکن است در یکی دو بار اول، برخی از دانشآموزان در هنگام اشاره ما، تنها حرکت را بخواهند، که در این صورت به آنها تذکر می‌دهیم که هر حرکت را با حرف آن بخوانند.

■ اشاره متحرک

غیر از موارد فوق، سایر اشارات، اشاره متحرک‌اند و همان‌طور که گفته شد، در این نوع اشاره دست حرکت می‌کند. این شکل از اشاره در موارد زیر پیش می‌آید:

۱ اشاره از حرف به سوی صدای‌های کشیده (ا، ی، و) در بخش‌های دارای این‌گونه ترکیبات، مانند: «نوحیها»، در حالی که به وسیله خطبر، از حرف «ن» به سوی صدای «و» اشاره می‌کنیم، داش آموزان می‌خوانند: «نو»، آن‌گاه از «ح» به سوی صدای «ی»، اشاره کرده و آن‌ها می‌خوانند: «حی» و سپس از حرف «ه» به سوی صدای «ا» اشاره می‌کنیم تا بخوانند: «ها».

۲ اشاره از حرکت کوتاه به سوی حرف ساکن، مانند: **أَصْلِحُ، إِسْتَكْبِرُّتُمْ، أَمْهَلْهُمْ** در این‌گونه کلمات از حرکت به سوی علامت سکون اشاره می‌کنیم؛ مثلاً در کلمه **أَصْلِحُ** از حرکت «ـ» به علامت «ـ» اشاره می‌کنیم و داش آموزان می‌خوانند: «أَصُّ»، سپس از حرکت «ـ» به علامت «ـ» اشاره می‌کنیم و آن‌ها می‌خوانند: «لـ».

۳ اشاره به تشدید در بخش‌های دارای حرف مشدّد مانند: **رَبُّ، حَقُّ، لَمَا**. در این‌گونه کلمات، از حرکت کوتاه به سوی علامت تشدید اشاره می‌کنیم؛ مثلاً در کلمه **رَبُّ** از حرکت «ـ» به سوی علامت «ـ» اشاره می‌کنیم و داش آموزان می‌خوانند: «رـب»، سپس به حرکت «ـ» اشاره می‌کنیم و داش آموزان با هم می‌خوانند: «بـ».

■ مهم‌ترین سنگ بنای مهارت خواندن

در کار با لوحه، اشاره صحیح و فنی به حرف و حرکات، از مهم‌ترین گام‌های اولیه در آموزش روخوانی قرآن است و اگر این آموزش که نقش بسیار مؤثری در بازشناسی حروف و حرکات و دقت در صحیح خواندن داش آموزان دارد، به شکل درست و کامل انجام شود، مهم‌ترین سنگ بنای مهارت خواندن صحیح قرآن گذاشته می‌شود.

توجه داشته باشیم که در هنگام آموزش لوحه، داش آموزان با اشاره‌ما، فقط بخش‌خوانی می‌کنند و در اینجا شمرده‌خوانی صورت نمی‌گیرد و پس از آموزش لوحه، در همان جلسه، داش آموزان کتاب‌های قرآن را باز کرده هر کدام از آن‌ها بخشی از آیات و عبارات آن جلسه را به صورت شمرده می‌خوانند. بنابراین، لوحه را بخش‌بخش و عبارات کتاب را به صورت شمرده می‌خوانند و این دو مکمل یکدیگرند.

■ مهم‌ترین علل بروز مشکلات در روخوانی

۱ عجله و شتاب‌زدگی: از داش آموز می‌خواهیم که کلمات و عبارات را آرام و شمرده بخواند و به حروف و حرکات نیز دقت کند.

کد فیلم ۱۴
جمله خوانی آیات

کد فیلم ۶
روش رفع اشکال
روخوانی

۱ طولانی خواندن و وصل عبارات به یکدیگر : از او می‌خواهیم که جمله به جمله بخواند؛ مانند آیات تقطیع شده در کتاب درسی.

۲ خجالت، اضطراب و عدم اعتماد به نفس : با برخوردهای مناسب و ایجاد اعتماد به نفس این مشکل را برطرف می‌کنیم. برخوردهای مناسبی از قبیل : خوش‌رویی، تشویق، تغییر نوبت قرائت، قطع نکردن قرائت دانش آموز.

۳ کم توجهی به حروف و حرکات و کلی خوانی کلمات و ترکیبات : از طریق اشاره به بخش‌های مختلف کلمات، توجه دانش آموز را به علائم و حرکات جلب می‌کنیم.

۴ نمادها و ترکیبات جدید و نامانوس نسبت به سواد فارسی : این موارد را با معادل‌های فارسی مقایسه کرده و آموزش می‌دهیم. مواردی مانند :

امَّا = آمَّا بِهِ = بِهِ

۵ وجود حروف ناخوانا در بسیاری از کلمات و ترکیبات آیات قرآن : گاهی دانش آموز، خود به خود، آن‌ها را می‌خواند. با معادل‌سازی و تذکر نسبت به ناخوانا بودن این حروف، می‌توانیم مشکل را برطرف کنیم. به موارد زیر توجه کنید.

قالوا – قالو الصلة – الصلاة ذکری – ذکر

■ چه زمانی از کتاب گویا استفاده کنیم؟

همان‌طور که مشخص است، تمام مراحل آموزش روخوانی به صورت دیداری است پس در آموزش روخوانی از فایل صوتی (کتاب گویا) استفاده نمی‌کنیم؛ یعنی نه خودمان برای دانش آموزان می‌خوانیم و نه از دانش آموزان قوی‌تر می‌خواهیم بخوانند و سایرین گوش دهند و احیاناً تکرار کنند؛ بلکه همه دانش آموزان را وادار به خواندن می‌کنیم؛ یعنی ابتدا فردخوانی می‌کنند، سپس در گروه می‌خوانند و پس از آن برای کلاس می‌خوانند. پس از رفع اشکال روخوانی و آموزش درک معنای آیات، جهت ثبتیت یادگیری و آشنایی با زیبایی‌های تلاوت، از فایل صوتی استفاده می‌کنیم.

■ قرائت آیات درس

– اهداف –

۱ تقویت زیباخوانی و روان‌خوانی قرآن کریم

۲ تقویت انگیزه خواندن قرآن کریم

۳ ایجاد تنوّع و جذابیت در کلاس قرآن

۴ آشنایی ضمنی و غیر مستقیم با برخی از نکات تجویدی و زیباخوانی قرآن کریم

۵ کسب مهارت تدریجی و عملی زیبا خواندن قرآن کریم.

آیات هر درس، به صورت قرائت آموزشی و با تکرار، ضبط شده است. دانشآموzan
ابتدا هر عبارت قرآنی را گوش می‌دهند و به خط قرآن نگاه می‌کنند، سپس آن عبارت را
شبیه قرائت پخش شده و همراه با آن تکرار می‌کنند تا از طریق الگوگیری، با نحوه قرائت
زیبا، صحیح و منظم قرآن آشنا شوند و زمینه کسب مهارت‌های قرائت قرآن فراهم آید.

کد فیلم ۷
مراحل روخوانی و
روان خوانی

کد فیلم ۸
مراحل آموzan رو
خوانی در کلاس

■ مراحل تدریس قرائت

(الف) پس از تمرین روخوانی آیات مورد نظر و آماده کردن دانشآموzan و ایجاد انگیزه
برای تمرین قرائت، فایل صوتی قرائت را پخش کرده و از دانشآموzan می‌خواهیم با نگاه
به متن آیات درس، قرائت هر عبارت را ابتدا گوش کنند، سپس همراه با نوار به صورت
دسته جمعی، شبیه آن بخوانند.

(ب) در مواردی که کلمه یا ترکیبی را بیشتر دانشآموzan اشتباه می‌خوانند، به شیوه
مناسب رفع اشکال می‌کنیم و مجدداً فایل قرائت را پخش می‌کنیم.

(ج) پس از اتمام تمرین قرائت با فایل صوتی، از دانشآموzan می‌خواهیم که هر کدام
یک جمله از آیات درس را بخوانند.

چند نکته

۱ به منظور افزایش توانایی دانشآموzan در قرائت قرآن و فراهم کردن فرصت بیشتر
تمرین در کلاس، می‌توانیم از روش تمرین گروهی بهره بگیریم؛ یعنی دانشآموzan را
گروه‌بندی کنیم تا هر یک بخشی از آیات درس را برای سایر اعضای گروه بخوانند. در این
حال، اعضای گروه اشتباهات یکدیگر را تصحیح می‌کنند و ما بر فعالیت دانشآموzan
نظرارت داریم.

۲ بهتر است هنگام تمرین قرائت آیات درس، ابتدا دانشآموzan قوی‌تر، آنگاه سایر
دانشآموzan بخوانند تا افراد ضعیفتر به دور از اضطراب آمادگی بیشتری برای خواندن
پیدا کنند. همچنین مناسب است خواندن عبارات مشکل و طولانی‌تر به دانشآموzan
قوی‌تر سپرده شود.

۲ درک معنای عبارات و آیات قرآن کریم

دومین مهارتی که در فرایند آموزشی جامع قرآن بایستی در دانشآموزان ایجاد کرد، «کسب مهارت درک معنای عبارات و آیات قرآن کریم» است. این مهارت را می‌توان در ضمن آموزش روخوانی به دانشآموزان ایجاد کرد.

در دوره ابتدایی می‌توانیم به فهم کلمات آشنا و برکاربرد که با زبان فارسی اشتراک و قرابت دارند اشاراتی داشته باشیم، تا به مرور دانشآموزان بتوانند در حین خواندن آیات و عبارات قرآن کریم، فهمی نسبی به آیات داشته باشند و با قرآن کریم ارتباط پیشتری برقرار کنند.

این مهارت را می‌توان از همان پایه اول ابتدایی و حتی پیش از آنکه دانشآموزان حروف و حرکات را بشناسند و به توانایی روخوانی برسند، آغاز کرد؛ مثلاً در همان ماههای اول سال که معلم ناچار است به شیوه شنیداری آموزش دهد (در پایه اول آموزش لوحه به شیوه دیداری و بخش خوانی دانشآموزان از روی لوحه، از هفته سوم آذرماه شروع می‌شود)، در حالی که دانشآموزان سوره‌های کوتاه را می‌شنوند و تکرار می‌کنند. از آن‌ها می‌خواهیم معنی کلماتی را که برایشان آشناست بگویند. مثلاً سوره «حمد» را آموزش می‌دهیم. دانشآموز می‌شنود: «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» و تکرار می‌کنند در همین حال از او می‌پرسیم: معنای کدام کلمات را می‌دانید؟ در همین عبارت، معنی «اسم» و «الله» را اکثرًا بیان می‌کنند و بعد از شنیدن آیه «الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ» معنی کلمات «حمد» و «الله». یا ترکیب «الْحَمْدُ لِلَّهِ» را بیان می‌کنند، یا می‌توان از هر فرستی جهت آموزش معنای آیات و عبارت قرآن استفاده کرد؛ مثلاً از دانشآموزان کلاس اول می‌پرسیم: بچه‌ها «الله» به چه معنا است؟ جواب می‌دهند: یعنی «خدا»، بعد می‌پرسیم: «کتاب» یعنی چه؟ می‌گویند: یعنی همان «کتاب». سپس می‌گوییم: بچه‌ها حالاً «کتاب الله» یعنی چه؟ جواب می‌دهند یعنی «کتاب خدا». و به همین ترتیب، معنای «نعمت الله»، «رسول الله» و... را از آن‌ها می‌پرسیم با به طور مثال، در پایه دوم، در همان درس اول (جلسه سوم) عبارات زیر آمده است:

«قال يَا آدُمُ»، «هَذَا كِتَابُنَا»، «وَ أَخَاهُ هَارُونَ» و «قَالَ هِيَ عَصَىٰ».

در اینجا نیز کلمات آدم، کتاب، هارون و عصا برای دانشآموزان آشنا هستند و به همین روال، هر جمله‌ای که دانشآموز می‌خواند، از او بخواهیم معنای کلماتی را که می‌داند، بیان کند.

■ خواندن برخی از آیات درس همراه با ترجمه آن‌ها

– اهداف

- ۱ آشنایی با برخی از آموزه‌های بلند و حکمت‌آمیز قرآن کریم
- ۲ تقویت انگیزه و علاقه به یادگیری قرآن و خواندن مستمر آن
- ۳ ایجاد زمینه برای درک تدریجی معنای واژگان برکاربرد قرآن کریم

۴ تقویت انگیزه و علاقه به یادگیری قرآن کریم و خواندن مستمر آن حتی الامکان با توجه به درک معنای عبارات.

کار در کلاس حتماً بایستی در کلاس توسط دانشآموزان انجام گیرد. در این بخش از دانشآموزان می‌خواهیم تمرين‌ها را به کمک آموخته‌های عمومی و قبلی ایشان و نیز به کمک ترجمه عبارات قرآنی صفحهٔ قبل، ابتدا به صورت فردی انجام دهنده و پس از آن با هم گروه خود در مورد آن چه نوشه‌اند مذاکره کنند. سپس از چند نفر از دانشآموزان می‌خواهیم این کلمات و عبارات را همراه با معنای آن برای کلاس بخوانند و در صورت نیاز به تصحیح روحانی با معنای کلمه یا عبارت خوانده شده می‌پردازیم. بنابراین:

۱ پس از گروه‌بندی دانشآموزان، از آن‌ها می‌خواهیم با مراجعه به ترجمهٔ آیات درس، معنای کلمه‌ها و ترکیب‌های مورد نظر را ابتدا به صورت انفرادی و سپس به صورت گروهی به دست آورده و در مقابل آن با مداد بنویسند.

۲ از یکی از اعضای گروه می‌خواهیم کلمه‌ها یا ترکیب‌ها را همراه با معنای آن بخواند. این کار توسط گروه‌های دیگر نیز انجام می‌شود تا همه کلمه‌ها و ترکیب‌ها معنا شود.

۳ از دانشآموزان می‌خواهیم ابتدا به صورت انفرادی و سپس به صورت گروهی و به کمک معنای کلمات ارائه شده، ترکیب‌ها، عبارات و برخی از آیات ساده و کوتاه قرآنی را که در تمرين دوم این بخش پیش‌بینی شده است، معنا کنند.

۴ این تمرين نیز، مانند تمرين قبل توسط اعضای گروه‌های مختلف، در کلاس خوانده شده و در صورت نیاز تصحیح می‌شود.

■ چند تذکر

۱ پس از انجام هر تمرين و قبل از انجام تمرين بعدی، آن تمرين توسط چند دانشآموز برای کلاس خوانده و تصحیح می‌شود.

۲ در زمان خواندن کلمات و عبارات قرآنی توسط دانشآموزان، بایستی به صحیح خواندن آن‌ها و رفع اشکالات روحانی توجه کافی داشته باشیم.

۳ از آنجا که دانشآموزان موظف به حفظ ترجمهٔ کلمات و عبارات بخش «کار در کلاس» نیستند، این موارد را در ارزشیابی پایانی در نظر نمی‌گیریم.

۴ برای انجام تمرين‌های کار در کلاس، اطلاعات عمومی و آموخته‌های قبلی دانشآموزان کفايت می‌کند. در صورت نیاز می‌توانند برای یافتن ترجمهٔ یک کلمه از ترجمهٔ عبارات قرآنی صفحهٔ قبل این تمرين‌ها نیز استفاده کنند. به احتمال بسیار ضعیف اگر هیچ‌یک از این مراحل برای دانستن معنای یک کلمه کفايت نکرد، مراجعه به فهرست کلمات معنا شده که در آخر کتاب دانشآموزان آمده است، اشکالی ندارد.

۳ تدبیر در قرآن

سومین مهارت در جامعیت آموزش قرآن، تدبیر در آیات است.

امیرالمؤمنین علیہ السلام:

کد فیلم ۹
چیستی تدبیر در قرآن؟

لَا خَيْرَ فِي قِرآنٍ لَيْسَ فِيهَا التَّدْبِيرُ

در قرآن خواندنی که با تدبیر همراه نباشد، خیر و برکتی نیست.

(اصول کافی، ج ۱، ص ۳۶)

کد فیلم ۱۰
چرا تدبیر در قرآن؟

آموزش قرآن، ماهیتی تربیتی دارد. تفکر و تدبیر در حقیقت نخ تسبیح در آموزش قرآن است که زمینه‌های هدایت فرد را مهیا می‌کند. شاید بتوان گفت در برنامه‌ریزی‌ها، تمام فعالیت‌های قرآنی بایستی با محوریت تدبیر باشد؛ چرا که تدبیر است که باعث تحول و اثربخشی قرآن می‌شود. توانایی خواندن و فهم اولیه آیات مقدمه و پیش‌نیاز تدبیر در قرآن کریم است.

علم در حین آموزش آیات، عباراتی را مشخص کرده و به نکات اعتقادی، اخلاقی و تربیتی آن از طریق بحث و گفت‌و‌گو اشاره می‌کند.

کد فیلم ۱۱
چگونگی تدبیر در قرآن؟

■ پیام قرآنی

در واقع بهترین جایگاه و محمول برای آموزش «مهارت تدبیر» در قرآن کریم، پیام‌های قرآنی است. در آموزش پیام‌های قرآنی، معنای پیام و حفظ آن مدد نظر نیست؛ بلکه «چگونه فکر کردن در مواجهه با آیات» هدف می‌باشد در واقع پیام قرآنی، بستری است که دانش‌آموزان فرصت پیدا می‌کنند تا در گروه خود درباره پیام قرآنی با یکدیگر گفت‌و‌گو کنند. بدین وسیله مهارت‌های ایشان در کار گروهی، بحث کردن و تفکر تقویت می‌شود و دانش‌آموزان اندیشه کردن و تدبیر در آیات قرآن کریم را تجربه می‌کنند. این گام کوچک، آغاز حرکت در راه بیان اندیشه و تدبیر در آیات قرآن کریم، بهره‌گیری مدام‌العمر از آموزه‌های قرآنی و در یک کلام، انس مدام‌العمر با قرآن کریم است.

■ اهداف تدریس پیام قرآنی

- ۱ آشنایی با آموزه‌های حکمت‌آمیز قرآن کریم در قالب عبارات زیبا و کوتاه قرآنی
- ۲ آشنایی با روش‌های اولیه و ساده تدبیر در معنای آیات قرآن کریم

۳ تقویت قدرت تفکر و تعقل

۴ به کارگیری آموزه‌های قرآنی در زندگی عملی

۵ حفظ تدریجی و آزاد برخی از عبارات کوتاه، زیبا و عمیق قرآن کریم همراه با معنای آنها

۶ تقویت علاقه به یادگیری قرآن کریم و انس هرچه بیشتر با آن.

■ روش آموزش پیام قرآنی

۱ خواندن متن پیام : به شیوه تدریس آیات درس، از دانشآموزان می‌خواهیم متن پیام قرآنی را ابتدا برای خود سپس برای دوست خود و بعد برای کلاس بخوانند.

۲ خواندن ترجمه پیام : از یکی دو نفر از دانشآموزان می‌خواهیم ترجمه پیام را بخوانند.

۳ بحث و گفت‌و‌گو درباره مفهوم پیام : از دانشآموزان می‌خواهیم با استفاده از تصاویر، شعر، ضرب المثل، حکایت و... که در ذیل پیام قرآنی آمده، در گروههای خود درباره مفهوم پیام گفت‌و‌گو کنند و پس از مذاکره و گفت‌و‌گو، از چند گروه می‌خواهیم تا نظر خود را درباره پیام برای کلاس بیان کنند.

۴ می‌توانیم با پرسش و پاسخ و گفت‌و‌گو با دانشآموزان، مطالب دانشآموزان را جمع‌بندی، تکمیل و هدایت کنیم. بدین ترتیب، با مشارکت فعال دانشآموزان، مفهوم پیام روشن می‌شود.

۵ بیان مصاديق جدید : پس از روشن شدن مفهوم پیام، از دانشآموزان می‌خواهیم که مصاديق و نمونه‌های جدیدی را در رابطه با این پیام بیان کنند یا در فرصت‌های بعدی درباره موضوع پیام نقاشی بکشند یا خاطره بنویسنند.

■ چند تذکر

۱ بیشتر وقت فعالیت مربوط به پیام قرآنی را بایستی در اختیار گفت‌و‌گوی دانشآموزان در گروههای خود و ارائه نظرشان به کلاس اختصاص دهیم و فقط در صورت نیاز و تشخیص، توضیحات کوتاهی را در جهت تصحیح و تکمیل نظر آنها ارائه کنیم و از سخنرانی و بیان مطالب اضافی بپرهیزیم.

۲ خوب است دانشآموزان را به حفظ پیام‌ها و ترجمه آنها بدون اجبار و تحمل و به دور از فضای رقابت‌های ناسالم تشویق کنیم. می‌توانیم در مدت زمان تدریس یک درس از دروس کتاب آموزش قرآن، از دانشآموزان بخواهیم هنگام ورود ما به کلاس، همراه بلند شدن، پیام قرآنی و ترجمه آن را همه با هم بخوانند. وقتی چند روز این کار تکرار شود، بیشتر دانشآموزان به طور طبیعی، پیام و معنای آن را از حفظ می‌شوند. همچنین می‌توانیم به شیوه‌های مناسب و جذاب هر پیام قرآنی را همراه با ترجمه آن، در معرض دید دانشآموزان قرار دهیم.

۳ در پایان فعالیت مربوط به پیام، از دانشآموزان می‌خواهیم تا عبارت پیام قرآنی را از روی آیات درس

کد فیلم ۱۲
فرآیند آموزش
داستان‌های قرآنی

یافته و آن را بخوانند. این فعالیت موجب دریافت بیشتر ارتباط پیام با متن قرآن کریم می‌شود و داشن‌آموزان عملاً احساس می‌کنند که در قرآن کریم، چه مطالب ارزشمند و حکیمانه‌ای وجود دارد.

۴ شایسته است که در فرصت‌های مناسب حتی در زنگ‌های غیر از درس قرآن، با توجه به رفتار دانش‌آموزان یا پیشامدهای مختلف، ایشان را به مفهوم پیام‌های قرآنی توجه دهیم؛ مثلاً، وقتی دو دانش‌آموز برخورد لفظی و مشاجره پیدا می‌کنند به آن‌ها بگوییم عزیزان یادتان هست که خدا در قرآن می‌فرماید : «وَالصُّلُحُ... چه؟ آری، آفین، وَالصُّلُحُ حَيْرٌ! تا دانش‌آموزان در موقعیت‌های مناسب، روح و جان پیام قرآنی را درک کنند.

۵ می‌توانیم دانش‌آموزان را به انجام برخی فعالیت‌های خارج از کلاس مربوط به پیام‌های قرآنی، مانند نوشتن پیام‌ها، کشیدن تصاویر مربوط به آن‌ها در روزنامه دیواری تشویق کنیم و دانش‌آموزانی را که چنین فعالیت‌هایی انجام می‌دهند به نحو مناسب مورد تشویق قرار دهیم.

■ داستان قرآنی

اهداف

- ۱** آشنایی با برخی از معارف و آموزه‌های قرآن کریم در قالب داستان
- ۲** زمینه‌سازی برای تقویت ایمان کودکان به خدای مهریان
- ۳** آشنایی با پیامبران و اولیای بزرگ الهی و تقویت علاقه و ایمان به ایشان
- ۴** تقویت و پرورش قدرت تعقل، تخیل و بیان مطلب
- ۵** تقویت انگیزه و علاقه به یادگیری قرآن کریم از راه ایجاد فضاهای جذاب و متنوع ارائه آموزه‌های قرآنی.

داستان‌های قرآنی کتاب‌های آموزش قرآن طی مراحل زیر و به شیوه‌هایی که بیان خواهد شد، تدریس می‌شود.

■ مراحل داستان‌گویی

- ۱** قبل از ورود به کلاس، داستان را حداقل یک بار بخوانیم تا به متن و عبارات آن سلط نسبی پیدا کنیم. همچنین، اگر وسائل کمک آموزشی از قبیل عکس، فیلم و فایل

- صوتی قصه در مورد داستان کتاب درسی تهیه کرده‌ایم، آماده کنیم و همراه خود به کلاس ببریم.
- ۱ در هنگام تدریس، داستان را به یکی از شیوه‌های قصه‌گویی، به طور جذاب و زیبا بیان کنیم. در صورت امکان چند نفر از دانشآموزان متن داستان را بخوانند. مناسب است بعضی از دانشآموزان، آیات مربوط به داستان را از روی متن آیات کتاب بخوانند. همچنین در صورت امکان از فایل صوتی یا فیلم در ارتباط با داستان استفاده کنیم.
- ۲ پس از تدریس، از دو یا سه نفر از دانشآموزان داوطلب می‌خواهیم قصه را تعریف کنند و اگر دانشآموزان درباره داستان پرسشی دارند، به پرسش آن‌ها متناسب با درک و فهم آن‌ها پاسخ می‌دهیم.

■ شیوه‌های بیان داستان

۱ قصه‌خوانی

ساده‌ترین شیوه داستان‌گویی، خواندن آن از روی متن کتاب است. از شیوه قصه‌خوانی به دلیل نداشتن جذابیت کمتر استفاده می‌شود و در فضای کلاس و مدرسه چندان کاربردی ندارد.

۲ قصه‌گویی

یکی از ساده‌ترین شیوه‌های بیان داستان، قصه‌گویی است که با کمترین امکانات می‌توانیم به کمک نقل داستان، مخاطب خود را تحت تأثیر پیام‌های داستان خود قرار دهیم.

۳ قصه‌گویی به کمک پرده، تصویر یا نقاشی

با استفاده از تصاویر مناسب و در صورت امکان با طراحی صحنه‌های داستان بر روی پارچه یا مقوا می‌توانیم داستان را جذاب‌تر و تأثیرگذارتر بیان کنیم.

۴ قصه‌گویی همراه با تقلید صدا و حرکات

این شیوه یکی از متداول‌ترین شیوه‌های قصه‌گویی است. در این شیوه، ضمن بیان قصه، صدا و حرکات شخصیت‌های داستان را تقلید می‌کنیم.

۵ قصه‌گویی همراه با بازیگران آشکار یا پنهان

در این شیوه، نقش شخصیت‌های مختلف داستان را بین دانشآموزان تقسیم می‌کنیم و از آن‌ها می‌خواهیم با تمرین قبلی، داستان را به صورت نمایش اجرا کنند. گاهی نیز به شیوه نمایش عروسکی، دانشآموزان به طور پنهان ایفای نقش می‌کنند.

■ یک نکته از هزاران اهداف

- ۱ ایجاد جذابیت و تنوع در مطالب درس قرآن
- ۲ تقویت انگیزه و علاقه‌های بیشتر به آشنایی و انس با قرآن کریم
- ۳ آشنایی با ارتباط زیبا و دیرینه ادبیات غنی فارسی با قرآن کریم و اثربری آن از قرآن
- ۴ تقویت علاقه به خواندن مستمر و روزانه قرآن و دستیابی بیشتر به نکات ظریف و جالب آیات.

کد فیلم ۱۵
راهکارهای انس با قرآن
(سوانح قرآنی)

■ برای تدریس این بخش

- الف) از چند داشت آموز می‌خواهیم مطلب مربوط به این بخش را برای کلاس بخوانند.
ب) نظر داشت آموزان علاقه‌مند و داوطلب را در توضیح بیشتر مطلب برای کلاس جویا می‌شویم.

کد فیلم ۱۶
راهکارهای
انس با قرآن ۱

قبل از کلاس، مطالب مربوط به این بخش را با دقت بخوانیم تا زمان طرح موضوع در کلاس، نسبت به آن اطلاع و تسلط کافی داشته باشیم.

۱۴ انس با قرآن کریم

چهارمین و اصلی‌ترین مهارتی که در فرایند آموزش جامع قرآن مورد توجه است «انس مستمر با قرآن کریم» است. ما باید این نکته را مد نظر داشته باشیم که اگر حتی داشت آموزان را به قرآن علاقه‌مند کنیم، اما آن‌ها توانند قرآن بخوانند، ما در کارمان موفق نبوده‌ایم. همچنین اگر داشت آموزان در خواندن قرآن پیشرفت حاصل کنند، ولی با قرآن انس پیدا نکنند، باز هم موفق نبوده‌ایم.

بنابراین، یکی از دغدغه‌های معلم بایستی این باشد که به داشت آموزان قرآن آموزش می‌دهم، می‌توانم کاری کنم که آن‌ها روزی یک صفحه یا قسمتی از آن را به صورت خودانگیخته و با میل و رضایت درونی بخوانند؟ یعنی اینکه چگونه می‌توانیم فرهنگ خواندن روزانه قرآن را در داشت آموزان ایجاد کنیم؟

در دانشآموزان تقویت کنیم که ابتدا خودمان با قرآن کریم انس داشته باشیم. قرآن کریم در آیات متعددی به این مطلب اشاره نموده و رفتار دعوت‌کننده غیر عامل را ناشی از عدم اندیشه‌وی می‌داند (بقره، ۴۴) و در آیات ۲ و ۳ سوره مبارکه صفات، این‌گونه رفتار را مورد سرزنش قرار می‌دهد. اگر معلم خود را مکلف کند که هر روز آیاتی از قرآن را بخواند، آنگاه می‌تواند موقع داشته باشد که دانشآموزان نیز قرآن بخوانند؛ چرا که «سخنی کر دل برآید، لاجرم بر دل نشیند»

■ انس با قرآن در خانه

اهداف

۱۷
کد فیلم
راهکارهای
انس با قرآن ۲

۱ تمرين و ارتقای مهارت نسبت به آموخته‌های درس قرآن

۲ درونی کردن سنت نیکوی خواندن روزانه قرآن کریم به ویژه در خانه

۳ تقویت علاقه و انگیزه به یادگیری و ارتباط مستمر با قرآن کریم

۴ مشارکت والدین در فرایند یادگیری قرآن و تقویت زمینه دستیابی به تربیت قرآنی در خانواده

۱۸
کد فیلم
راهکارهای
انس با قرآن ۳

در پایان هر جلسه دانشآموزان را به انجام تکلیف «انس با قرآن در خانه» تشویق و در آغاز جلسه بعد تکلیف انجام شده را بررسی می‌کنیم و از آن پرسش به عمل می‌آوریم.

■ پنجاه راهکار برای انس روزانه دانشآموزان با قرآن کریم (پیشنهادی)
اگر مهم‌ترین هدف آموزگار محترم و اولیای دانشآموزان «تقویت انس روزانه دانشآموزان با قرآن کریم» باشد. آن‌گاه می‌توان برای تحقق این هدف، راهکارهای متعددی را ارائه کرد، پیشنهادهای زیر تنها بخشی از این راهکارها است :

۱ با تلاوت روزانه قرآن در نزد دانشآموزان، برای آنان «نقش الگویی» داشته باشید.
۲ میثاق نامه تلاوت روزانه قرآن را که قبلاً تهییه کرده‌اید، همه با هم امضا کنید و پس از آن در هر جلسه از دانشآموزان پرسید که چه کسانی در این هفته هر روز قرآن خوانده‌اند؟ اگر تعدادی نخوانده‌اند علت را جویا شوید و در رفع آن بکوشید. مسلماً اگر دانشآموزان اصرار شمارا بیینند خود را با نظر شما تطبیق خواهند داد.

۳ بیشترین وقت هر جلسه را به خواندن آیات و عبارات قرآنی کتاب درسی توسط دانشآموزان اختصاص دهید.

- ۴ همه با هم روزی یک صفحه یا کمتر از آن را در کلاس درس بخوانید.
- ۵ در جلسات آموزش خانواده به موضوع اهمیت انس روزانه دانش آموزان با قرآن تأکید کنید.
- ۶ دانش آموزان را به تدبیر در پیام‌های قرآنی تشویق کنید.
- ۷ از دانش آموزان بخواهید پیام قرآنی و برخی از آیات مشهور را در آیات درس یا مصحف شریف پیدا کنند.
- ۸ قرآن کم علامت را برای دانش آموزان پایه‌های سوم تاشیم تهیه و آنان را به خواندن روزانه آن تشویق کنید.
- ۹ احساس بچه‌ها را درباره تلاوت روزانه قرآن موضوع انشاء کلاسی با مسابقه در مدرسه و منطقه قرار دهید.
- ۱۰ آیات مشهور مانند پیام‌های قرآنی را حفظ کنند.
- ۱۱ آیات درس با پیام قرآنی را مثل نوار با صوت زیبا بخوانند.
- ۱۲ وظایف هر یک از مسلمانان درباره انتظارات قرآن درباره خودش را برای دانش آموزان به زبان ساده بیان کنید. مانند اهمیت دادن به قرآن (مریم، ۱۲) خواندن قرآن (مزمل، ۲۰) آداب تلاوت (اعراف، ۴) تدبیر در قرآن (نساء، ۸۲) عمل به قرآن (بقره، ۴۴)
- ۱۳ فعالیت آخر هر جلسه به موضوع «انس با قرآن در خانه» اختصاص دارد. نحوه انجام هر یک از این تمرینات را در جلسه قبل از آن برای دانش آموزان توضیح دهید.
- ۱۴ از والدین بخواهید به انجام تمرینات کتاب مخصوصاً به بخش انس با قرآن در خانه نظارت کنند.
- ۱۵ قرآن را از منزل به کلاس بیاورند و از روی آن بخوانند.
- ۱۶ کلمات، آیات و عبارات مشابه را در درس یا کتاب و یا مصحف شریف پیدا و با هم مقایسه کنید.
- ۱۷ از احادیث، اشعار و جملات ادبی مناسب برای ایجاد انگیزه برای انس روزانه با قرآن استفاده کنید.
- ۱۸ نوار یا سی‌دی قرائت آیات کتاب درسی را در اختیار دانش آموزان قرار دهید و آنان را تشویق کنید در منزل تمرین کنند تا شبیه نوار صوتی بخوانند.
- ۱۹ نرم افزار آموزش قرآن را که به تفکیک پایه تولید و توزیع شده است را برای دانش آموزان تهیه کنید و آنان را به استفاده از آن تشویق نمایید.
- ۲۰ فیلم، نوار یا سی‌دی قرائت آیات کتاب را با صدای قاریان ممتاز جهان برای بچه‌ها پخش کنید.
- ۲۱ آیه‌های مشهور را با رنگ (فسفری) در کتاب درسی مشخص کنند.
- ۲۲ دانش آموزان را تشویق کنید تا با زمان‌سنج، سرعت تلاوت خود را در کلاس و منزل افزایش دهند.
- ۲۳ بین آنان رقابت ایجاد کنید تا یک آیه را با یک نفس بخوانند.
- ۲۴ بین آنان رقابت ایجاد کنید تا یک عبارت یا آیه را با صوت زیبا بخوانند.
- ۲۵ برای داوری در رقابت‌های کلاسی از دانش آموزان استفاده کنید.
- ۲۶ مسابقات روحانی قرآن برای دانش آموزان پایه‌های اول تا سوم ابتدایی و مسابقات روان‌خوانی قرآن

- برای دانشآموزان پایه‌های چهارم و پنجم و ششم ابتدایی به مسابقات قرآنی مدرسه و منطقه اضافه کنید.
- ۲۷ دفترچه‌ای برای خواندن روزانه قرآن کریم تهیه کنید تا دانشآموزان تلاوت روزانه خود را در جداول مربوطه علامت بزنند.
- ۲۸ دانشآموزان را تشویق کنید درین نماز ظهر و عصریک صفحه‌یا کمتر از آن را در نماز خانه مدرسه بخوانند.
- ۲۹ از هر موقعیت مناسب ضمن اشاره به معارف و آموزه‌های اخلاقی، به آیات قرآن استناد کنید.
- ۳۰ با پرسش از معنای کلماتی که در فارسی و قرآن مشترک هستند، بچه‌ها را به فهم لغات و ترجمه‌آن و نیز یافتن هم‌خانواده لغات عادت دهید.
- ۳۱ داستان‌های کتاب را همراه با پخش قرائت آیات مربوطه برای بچه‌ها تعریف کنید.
- ۳۲ حالات پیامبر ﷺ، ائمه اطهار علیهم السلام و بزرگان دینی درباره انس روزانه با قرآن را برای دانشآموزان بیان کنید. در بخش «قطره اما دریا» کتاب‌های آموزش قرآن پایه‌های سوم تا پنجم موارد زیبایی ذکر شده است. با مشارکت دانشآموزان آن‌ها را آموزش دهید.
- ۳۳ داستان‌هایی درباره اهمیت و فواید انس دائemi با قرآن کریم برای دانشآموزان بیان کنید.
- ۳۴ حکایات شیرین، لطیفه‌ها و سرگرمی‌های مناسب درباره قرآن کریم ارائه دهید.
- ۳۵ در قالب ویژه‌نامه به ارائه رهنمودهای لازم برای دانشآموزان و اولیای آنان پردازید و دانشآموزانی را که انس روزانه با قرآن دارند را معرفی کنید.
- ۳۶ از قاریان مشهور شهر، منطقه و مدرسه برای مراسم آغازین صبحگاه و ظهرگاه دعوت کنید.
- ۳۷ از دانشآموزان فعال قرآنی مدرسه و منتخبین مسابقات قرآنی تجلیل کنید.
- ۳۸ آداب ظاهری و باطنی تلاوت قرآن را به تدریج به دانشآموزان آموزش دهید.
- ۳۹ برخی از آثار و اسرار تلاوت قرآن را به زبان کوتاه برای دانشآموزان بیان کنید.
- ۴۰ فضائل تلاوت برخی از سوره‌ها و آیات را به زبان ساده برای آنان شرح دهید.
- ۴۱ عواقب و نتایج سبک شمردن قرآن را گوشزد کنید.
- ۴۲ با توجه به تفاوت‌های فردی و استعداد، علاقه و انگیزه هر یک از دانشآموزان تکالیف خاص تحت عنوان فعالیت‌های فردی یا گروهی به آنان بدھید. مانند حفظ، قرائت، داستان‌گویی، انشاء، شعر، روزنامه دیواری و ...
- ۴۳ به فضاسازی قرآنی در مدرسه و کلاس‌ها اهمیت بیشتری بدھید مانند دیوارنویسی، پارچه‌نویسی، تراکت و ...
- ۴۴ مدرسه قرآن و دارالقرآن‌های شهر را به دانشآموزان معرفی کنید.
- ۴۵ دانشآموزان علاقه‌مند و با استعداد را شناسایی و آنان را به ثبت‌نام و شرکت در کلاس‌های تخصصی

مدرسه قرآن و دارالقرآن‌های منطقه تشویق کنید. همچنین این موضوع را با خانواده آنان در میان بگذارید.

۴۶ با توجه به علاقه و توانایی خود در موقعیت‌های مناسب بین موضوعات مختلف درسی و آیات قرآن کریم ارتباط برقرار کنید. این کار ضمن ایجاد علاقه بیشتر دانشآموزان به قرآن کریم، در ایجاد رویکرد خلقت‌گرایانه در سایر دروس تأثیر به سزایی در تربیت قرآن دانشآموزان دارد.

۴۷ به جایگاه قرآن کریم در سایر دروس مانند علوم تجربی، ریاضی، جغرافی، تاریخ و... و حوزه‌های علمی و تربیتی (تربیت قرآنی) توجه کنید.

۴۸ جشن شکوفه‌های قرآن کلاس اولی‌ها، مراسم شکرانه روحانی کلاس سومی‌ها و مراسم شکرانه روان‌خوانی کلاس پنجمی‌ها را با شکوه و با تأکید بر انس روزانه با قرآن کریم برگزار کنید.

۴۹ از مدیر مدرسه بخواهید تا از کلاس شما بازدید کند و در حضور او دانشآموزانی را که هر روز قرآن می‌خوانند تشویق کنید.

۵۰ مدیر مدرسه ضمن تأکید مکرر در مراسم آغازین مدرسه به انس روزانه همه دانشآموزان با قرآن کریم در مراسم گوناگون مدرسه از دانشآموزان مدرسه تقدیر نماید.

کد فیلم
راهکارهای
انس با قرآن

جدول برنامه زمان‌بندی هفتگی تدریس قرآن و منابع آن در دوره ابتدایی						
پایه تحصیلی	اول	دوم	سوم	چهارم	پنجم	ششم
تعداد جلسات در هفته	۲	۳	۳	۳	۳	۳
منابع تدریس	کتاب درسی راهنمای تدریس معلم لوحة آموزشی (نگاره‌ها) رمزنگاری سریع پاسخ / کتاب گویا (فایل صوتی آیات)	کتاب درسی راهنمای تدریس معلم لوحة آموزشی (نگاره‌ها) رمزنگاری سریع پاسخ / کتاب گویا (فایل صوتی آیات)	کتاب درسی راهنمای تدریس معلم لوحة آموزشی (نگاره‌ها) رمزنگاری سریع پاسخ / کتاب گویا (فایل صوتی آیات)	کتاب درسی راهنمای تدریس معلم لوحة آموزشی (نگاره‌ها) رمزنگاری سریع پاسخ / کتاب گویا (فایل صوتی آیات)	کتاب درسی راهنمای تدریس معلم لوحة آموزشی (نگاره‌ها) رمزنگاری سریع پاسخ / کتاب گویا (فایل صوتی آیات)	کتاب درسی راهنمای تدریس معلم لوحة آموزشی (نگاره‌ها) رمزنگاری سریع پاسخ / کتاب گویا (فایل صوتی آیات)

■ تذکر مهم

بر اساس مصوبه جلسات ۶۷۷ و ۸۴۴ شورای عالی آموزش و پژوهش درس قرآن توسط آموزگار پایه و مطابق جدول (تعداد جلسات در هفته) تدریس می‌شود.

■ دو هدف محوری آموزش قرآن در دوره ابتدایی

۱ کسب مهارت خواندن قرآن

۲ انس با قرآن کریم

■ درس آخر، قرآن در تابستان

اهداف

۱ تثبیت مهارت کسب شده در خواندن قرآن کریم

۲ ایجاد عادت به خواندن روزانه قرآن کریم

۳ به کارگیری آموخته‌های خود در فهم کلمات عبارات و آیات ساده و پرکاربرد قرآن کریم. برای تمرین مستمر خواندن قرآن و انس روزانه با آن، صفحاتی از قرآن کریم در ادامه صفحات و سوره‌هایی که در دروس کتاب آمده است، در نظر گرفته شده است. در مورد این بخش:

(الف) به عنوان درس آخر، موضوع و اهمیت آن را با دانش آموزان در میان می‌گذاریم و از آن‌ها می‌خواهیم هر روز چند سطر از این آیات را بخوانند، به نحوی که حداقل هر هفته یک صفحه مربوط به آن هفته خوانده شود.

(ب) حتماً برای آن‌ها توضیح دهیم که شما می‌توانید با توجه به توانایی خود و آموخته‌هایی که کسب کرده‌اید برخی از کلمات، عبارات و آیات ساده همین صفحات را معنا کنید.

■ تذکر

در صورتی که در طول سال در برخی از جلسات برای فعالیت پیشتر، زمان مناسب در اختیار داریم، می‌توانیم از همین صفحات قرآنی مربوط به تابستان استفاده کنیم.

■ رسانه‌های آموزشی

۱ کتاب درسی : کتاب درسی، حلقة اتصال بین برنامه‌ریزان، معلمان، دانش آموزان، اولیای آن‌ها و عموم افراد جامعه است. به طوری که هیچ رسانه‌ای آموزشی دیگری از این نقش و اهمیت برخوردار نیست.

۲ لوحه آموزشی (قبلًاً توضیح داده شد).

۳ کتاب گویا : این وسیله در دستیابی به مهارت قرائت قرآن بسیار مفید و مؤثر است و دانش آموزان با تقلید از الگو گرفتن از قرائت آموزشی به تدریج می‌توانند شبیه قرائت الگو بخوانند و به مهارت‌های قرائت صحیح دست یابند.

■ تذکر مهم

در برنامه آموزش قرآن در همه پایه‌های دوره ابتدایی، آموزش روحوانی قرآن بر آموزش قرائت زیبای آیات مقدم است. از این‌رو، در پایه‌های اول تا سوم که علاوه بر کتاب درسی، لوحه‌های آموزشی نیز وجود دارد، تدریس روحوانی از روی لوحه قبل از استماع نوار انجم می‌شود. در پایه‌های چهارم تا ششم نیز همیشه دانش‌آموزان ابتدایات قرآنی را از روی کتاب تمرین کرده و می‌خوانند، سپس به نوار با فایل صوتی گوش می‌دهند و سعی می‌کنند شبیه آن بخوانند.

۴ مصحف کم‌علامت : این مصحف در عین حال که تمام ویژگی‌های استاندارد مصحف‌های کامل قرآن را دارد، از رسم الخط ساده و کم‌علامت برخوردار است تا از یک سو به خط قرآن کتاب درسی دانش‌آموزان تزدیک باشد و هم دانش‌آموزان نسبت به سایر مصحف‌ها، در خواندن این مصحف شریف با کمترین مشکل و سختی رو به رو باشند.

کد فیلم ۱۳
جایگاه رسم الخط قرآن
در آموزش عمومی قرآن

■ تذکر

در کتاب قرآن پایه چهارم، از درس هفتم با ویژگی‌های قرآن کامل آشنا می‌شوند و از این پس می‌توانند در جلساتی، آیات قرآن کریم را از روی مصحف کامل بخوانند.

۵ کتاب راهنمای معلم : به منظور ارتقای توانایی و کسب توفيق بیشتر در دستیابی به اهداف آموزشی، استفاده از کتاب راهنمای معلم ضروری است.

۶ نرم افزار دانش‌آموز : به منظور توسعه و تعمیق آموخته‌های قرآنی دانش‌آموزان برای هر یک از کتاب‌های آموزش قرآن دوره ابتدایی نرم افزاری تولید شده است که استفاده از آن در خانه را به دانش‌آموزان توصیه می‌کنیم.

■ چه چیزی آموزش قرآن نیست؟

وجود برخی از باورهای غلط درباره مبانی و روش‌های آموزش و تدریس قرآن در دوره ابتدایی باعث بروز مشکلات عدیده‌ای شده است که از جمله می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

۷ تلقی اینکه درس قرآن یک درس تخصصی است و باید معلمان خاص تدریس شود؛

کد فیلم ۲۰
حفظ نسبی قرآن

- ۱ هدف اصلی تنها علاوه‌مند کردن دانش آموزان به قرآن کریم است؛
- ۲ هدف آموزش حفظ و قرائت برخی از سوره‌های کتاب درسی است.
- ۳ هدف آموزش حفظ پیام‌های قرآنی کتاب درسی است.
- ۴ هدف آموزش روحانی، آموزش قواعد روحانی قرآن است.
- ۵ تأکید بر آموزش روحانی قرآن کریم به روش شنیداری.
- ۶ تأکید بر آموزش روحانی قرآن کریم به روش شنیداری.

- دو اشکال اساسی در روش‌های تدریس روحانی قرآن کریم آموزگاران
- ۱ آموزش بر خواندن معلم استوار است و قرآن آموزان آیات درس را با معلم یا نوار آموزشی همخوانی می‌کنند.
- ۲ کلاس درس آموزش روحانی قرآن به جای مهارت آموزی مبتنی بر قاعده محوری است.

- ارزشیابی توصیفی چیست؟
- ۱ ارزشیابی توصیفی^۱ : شیوه‌ای از ارزشیابی تحصیلی - تربیتی است که اطلاعات لازم، معتبر و مستند برای شناخت دقیق و همه‌جانبه فراگیران در ابعاد مختلف یادگیری، با استفاده از ابزارها و روش‌های مناسب مانند کارپوشه، آزمون‌ها (با تأکید بر آزمون‌های عملکردی) و مشاهدات در طول فرایند یاددهی - یادگیری به دست می‌آید؛ تا بر اساس آن بازخوردهای توصیفی مورد نیاز برای کمک به یادگیری و یاددهی بهتر در فضای روانی و عاطفی مطلوب برای دانش آموز، معلم و اولیا حاصل آید.

۱ - آینه نامه پیشرفت تحصیلی و تربیتی دوره ابتدایی (ارزشیابی توصیفی) مصوبه هفتتصد و نود و سومین جلسه شورای عالی آموزش و پژوهش مورخه ۸۸/۵/۲۰

ارزشیابی توصیفی در یک نگاه

موارد	مطرح در ارزشیابی توصیفی	تأکیدات اساسی	نکاتی که لازم است
زندگانی ارزشیابی دانش آموزان	استمرار جریان ارزشیابی در طول سال و لزوم برنامه ریزی معلم برای رفع کاستی های احتمالی در فرایند یادگیری دانش آموزان	ارزشیابی در زمان های مشخص انجام نمی شود بلکه معلمان در فرایند یاددهی - یادگیری با بهره گیری از ابزارها و روش های متنوع از کم و کیف پیشرفت تحصیلی دانش آموزان ارزشیابی به عمل می آورند.	از سوی معلمان مورد توجه قرار گیرند
نموداری اطلاعات	تعدد و تنوع روش ها و ابزار های جمع آوری اطلاعات درباره کمیت و کیفیت آموخته های دانش آموزان	معلمان برای بررسی کم و کیف تحقق اهداف یادگیری در دروس مختلف، صرفاً به برگزاری آزمون های کتبی و شفاهی، در زمان های مشخص بسته نکرده، انواع روش ها و ابزارها، از جمله آزمون های عملکردی، کار پوش و ... را به خدمت می گیرند.	
بنیان نهاد ارزشیابی و ارائه بازخورد	تغییر و تنوع در روش ها و ابزار های بست نتایج ارزشیابی، نحوه قضاؤت و اعلام نتایج پیشرفت تحصیلی داش آموزان	معلمان از ابزار های متنوعی برای بست نتایج ارزشیابی استفاده می کنند. علاوه بر معلم، دانش آموز و اولیای وی نیز جزء منابع ارائه اطلاعات و قضاؤت در این موارد خواهد بود. در فرایند آموزش، دانش آموز همواره باز خورد های مناسب و به موقع دریافت می کند.	معلمان از ابزار های متنوعی برای بست نتایج ارزشیابی استفاده می کنند. علاوه بر معلم، دانش آموز و اولیای وی نیز جزء منابع ارائه اطلاعات و قضاؤت در این موارد خواهد بود.
ارتقای توصیفی	تغییر مرجع تصمیم گیری در خصوص ارتقای تحصیلی دانش آموز	نظر معلمان در مورد ارتقای تحصیلی دانش آموزان اهمیت بیشتری یافته است و در موارد ضروری شورای مدرسے نیز قضاؤت خواهد کرد. بنابراین ضروری است که معلمان از اهداف و انتظارات دروس و نشانه های تحقیق آن ها آگاهی داشته باشند تا بر اساس آن بتوانند برای ارتقای دانش آموزان به پایه های بالاتر برنامه ریزی های لازم را انجام دهند.	به جای اعلام نمرات در مقیاس ۱ تا ۲۰، وضعیت پیشرفت تحصیلی داش آموز در قالب الفاظ و درجاتی چون: «بیان ممتد به آموزش و تلاش بیشتر»، «قابل قبول»، «خوب» و «خلی خوب» گزارش می شود.

■ اهداف مورد انتظار درس قرآن (به تفکیک پایه)

همان طور که در «مقدمه» کتاب‌های درسی قرآن اول تا ششم ابتدایی آماده است، از دانش‌آموزان انتظار می‌رود در طول سال تحصیلی با تلاش خود و با نظارت و کمک معلم به این اهداف برسند:

■ پایه اول ابتدایی

- ۱ خواندن (جمع‌خوانی سوره‌ها + بخش‌خوانی کلمات و عبارات درس)
- ۲ آموزه‌های قرآنی (آداب خواندن قرآن + پیام قرآنی (مهارت تفکر) + داستان‌های قرآنی)
- ۳ حفظ دو سوره به دلخواه

■ پایه‌های دوم ابتدایی

- ۱ خواندن (بخش‌خوانی سوره‌ها و عبارات قرآنی + جمع‌خوانی سوره‌ها)
- ۲ آموزه‌های قرآنی (آداب خواندن قرآن + پیام قرآنی (مهارت تفکر) + داستان‌های قرآنی)
- ۳ حفظ دو سوره به دلخواه

■ پایه سوم ابتدایی

- ۱ خواندن (شمرده‌خوانی عبارات نماز و قرآن از روی کتاب درسی)
- ۲ آموزه‌های قرآنی (آداب خواندن قرآن + پیام قرآنی (مهارت تفکر) + داستان‌های قرآنی)
- ۳ قرائت حفظ تدریجی نماز

■ پایه چهارم ابتدایی

- ۱ خواندن (شمرده‌خوانی عبارات و آیات از روی کتاب درسی)
- ۲ آموزه‌های قرآنی (آداب خواندن قرآن + پیام قرآنی (مهارت تفکر) + داستان‌های قرآنی)
- ۳ خواندن شمرده از روی مصحف آموزشی

■ پایه پنجم ابتدایی

- ۱ خواندن (شمرده‌خوانی عبارات و آیات از روی کتاب درسی)
- ۲ آموزه‌های قرآنی (آداب خواندن قرآن + پیام قرآنی (مهارت تفکر) + داستان‌های قرآنی)
- ۳ خواندن شمرده از روی مصحف آموزشی

■ پایه ششم ابتدایی

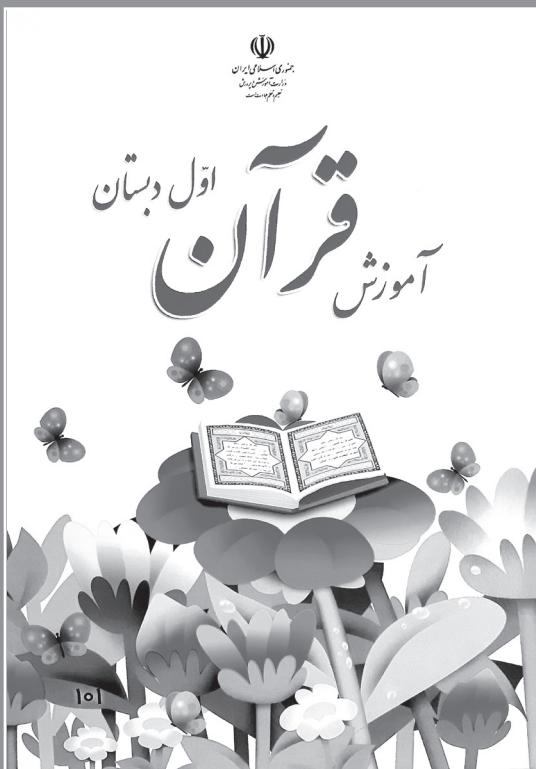
- ۱ خواندن (شمرده‌خوانی عبارات و آیات از روی کتاب درسی)
- ۲ آموزه‌های قرآنی (آداب خواندن قرآن + پیام قرآنی (مهارت تفکر) + داستان‌های قرآنی)
- ۳ خواندن ساده از روی مصحف آموزشی

moshaveranebartar.com

بخش دوم

راهنمای تدریس دروس کتاب آموزش قرآن
پایه اول ابتدایی

به تفکیک دروس و مطالب مهم هر درس

اهداف آموزش قرآن در پایه اول ابتدایی

- ۱ به شنیدن قرائت زیبای سوره‌های کتاب علاقه نشان می‌دهد.
- ۲ دوست دارد کتاب قرآن خود را پاکیزه نگه دارد.
- ۳ با داستان‌های قرآنی کتاب آشنایی می‌شود.
- ۴ با معنای برخی از عبارات ساده قرآن (با زبان کودکانه یا شعر) آشنایی می‌شود.
- ۵ در خواندن آهنگین و جمعی سوره‌های کتاب درسی، مشارکت می‌کند.
- ۶ با گوش دادن به قرائت آیات قرآن و نگاه کردن به عبارات آنها، سوره‌های کتاب درسی را به صورت ساده یا آهنگین می‌خواند.
- ۷ برخی از کلمات یا عبارات ساده قرآنی کتاب را بر اساس سیر آموزش می‌خواند.

آموزش قرآن اول دبستان

طبق مصوبه جلسات ۶۷۷ شورای عالی آموزش و پرورش این کتاب توسط آموزگار پایه و طی دو جلسه در هفته تدریس می‌شود.

فهرست و بودجه‌بندی کتاب قرآن اول دبستان

درس	عنوان درس	شماره صفحه	بودجه‌بندی کتاب
اول	به نام خدا، بسم الله سوره توحید	۱۴	هفتة اول
			جشن آغازین قرآن «به نام خدا، بسم الله»
			جلسه اول : پیام قرآنی
			جلسه دوم : فعالیت «با هم بخوانیم»
			جلسه اول : لوحه ۱ «سوره توحید»
			جلسه دوم : فعالیت «با هم بخوانیم»
			جلسه اول : پیام قرآنی «سلام علیکم»
			جلسه دوم : انجام فعالیت
			۱- خواندن پیام قرآنی «سلام علیکم»
			۲- خواندن سوره توحید به همراه نوار
دوم	نعمت‌های خدا سوره کوثر دبستان نان	۲۲	هفتة چهارم
			جلسه اول : نعمت‌های خدا و همخوانی شعر
			جلسه دوم : لوحه ۲ سوره «کوثر»
			جلسه اول : فعالیت با هم بخوانیم
			جلسه دوم : پیام قرآنی «الحمد لله»
			جلسه اول : تصویرخوانی داستان نان
			جلسه دوم : پیام قرآنی
			جلسه اول : فعالیت گفت و گو کنید
			جلسه دوم : درس سوم «خانه ما» ، با هم بخوانیم
			هفتة اول
آبان	نعمت‌های خدا سوره کوثر دبستان نان	۲۲	هفتة اول
			هفتة دوم
مهر	به نام خدا، بسم الله سوره توحید	۱۴	هفتة دوم
			هفتة سوم

درس	عنوان درس	شماره صفحه	بودجه بندی کتاب
سوم	خانه ما سوره عصر هدیه پدربرزگ	آذر ۳۰	جلسه اول : لوحة ۳ سوره عصر
			جلسه دوم : با هم بخوانیم «شعر»
		هفته دوم	جلسه اول : پیام قرآنی
			جلسه دوم : روحانی سوره کوثر
			جلسه اول : هدیه پدربرزگ
		هفته سوم	جلسه دوم : درس ۴ قرآن بخوانیم
			جلسه اول : قرآن بخوانیم لوحة ۴ و لوحة ۵
چهارم	قرآن بخوانیم سوره ناس مهریان ترین معلم هدیه بالرزش	دی ۳۸	جلسه اول : لوحة ۶ و لوحة ۷
			جلسه اول : لوحة ۸ سوره «ناس»
			جلسه دوم : با هم بخوانیم «شعر»
			جلسه اول : مهریان ترین معلم
			جلسه دوم : لوحة ۱۱ و لوحة ۱۲
			جلسه اول : هدیه بالرزش
			جلسه دوم : یادآوری
پنجم	کودک مسلمان سوره حمد	بهمن ۵۰	جلسه اول : کودک مسلمان - با هم بخوانیم
			جلسه دوم : پیام قرآنی
			جلسه اول : لوحة ۱۳ و لوحة ۱۴
			جلسه دوم : لوحة ۱۵
			جلسه اول : با هم بخوانیم «شعر»
			جلسه دوم : خواندن سوره حمد دسته جمعی با نوار
			جلسه اول : قرآن بخوانیم - لوحة ۱۶ و ۱۷
			جلسه دوم : لوحة ۱۸ و لوحة ۱۹

درس	عنوان درس	شماره صفحه	بودجه بندی کتاب
ششم	مدرسه ما سوره فلق کلاس قرآن	۶۰	جلسه اول : پیام قرآنی
			جلسه دوم : درس ۶ مدرسه ما
			جلسه اول : قرآن بخوانیم لوحة ۲۱ سوره فلق
			جلسه دوم : با هم بخوانیم شعر سوره فلق
			جلسه اول : قرآن بخوانیم لوحة ۲۲
			جلسه دوم : پیام قرآنی
			جلسه اول : کلاس قرآن
			جلسه دوم :
			جلسه اول : قرآن بخوانیم لوحة ۲۳ «تشدید»
			جلسه دوم : لوحة ۲۴ «ترکیب حروف»
هفتم	پامیران خدا سوره نصر کودکی حضرت موسى عليه السلام	۷۰	جلسه اول : درس هفتم پامیران خدا
			جلسه دوم : قرآن بخوانیم لوحة ۲۶ و لوحة ۲۷
			جلسه اول : لوحة ۲۸ سوره نصر
			جلسه دوم : با هم بخوانیم شعر
			جلسه اول : داستان کودکی حضرت موسی(ع)
			جلسه دوم : پیام قرآنی
			جلسه اول : لوحة ۲۹ و ۳۰
			جلسه دوم :
			در تابستان نیز قرآن بخوانیم
			درس آخر

درس اول

به نام خدا ، بِسْمِ اللَّهِ

اهداف

- ۱ ایجاد فضای شاد و جذاب برای تقویت انگیزه و علاقه به یادگیری قرآن
- ۲ آشنایی با ادب آغاز کارها با گفتن بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
- ۳ آشنایی با پیام قرآنی و معنای بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ و معنای دو کلمه ساده آن
- ۴ تقویت علاقه و شنیدن آیات سوره توحید
- ۵ توانایی خواندن سوره توحید به صورت دسته جمعی
- ۶ آشنایی با ادب سلام کردن در معاشرت با دیگران
- ۷ تلاش و علاقه به تفکر و تعقل درباره آفریده های خدای مهربان
- ۸ تقویت علاقه به خواندن روزانه قرآن کریم

رسانه های آموزشی

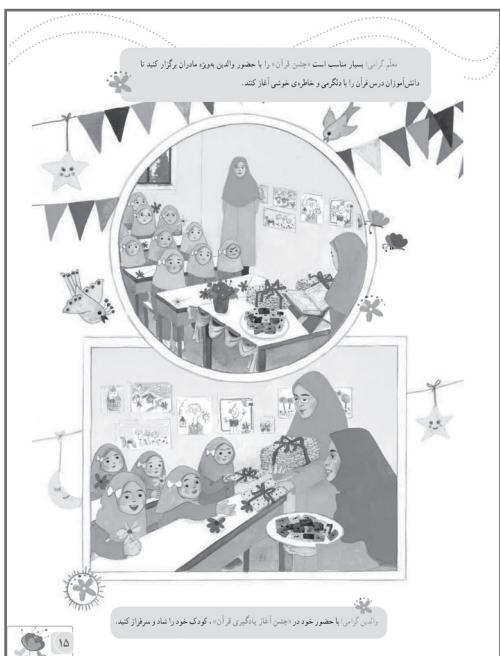
کتاب درسی، نوار یا سی دی آموزشی، کتاب راهنمای معلم

درس	عنوان درس	شماره صفحه	برنامه	بودجه بندی درس اول
				جلسه اول و دوم جشن آغازین قرآن «به نام خدا ، بِسْمِ اللَّهِ»
			هفته اول	جلسه اول : پیام قرآنی
			هفته دوم	جلسه دوم : فعالیت «با هم بخوانیم»
		۲۲	هفته سوم	جلسه اول : لوحه ۱ «سوره توحید»
				جلسه دوم : فعالیت «با هم بخوانیم»
	اول			جلسه اول : پیام قرآنی «سلام علیکم»
			هفته چهارم	جلسه دوم : انجام فعالیت
				۱ خواندن پیام قرآنی «سلام علیکم»
				۲ خواندن سوره توحید به همراه نوار
				۳ اجرای نمایش «سلام»
				۴ نقاشی با موضوع «سلام»

راهبردها و روش‌های یاددهی – یادگیری

هفته اول مهرماه

جلسه اول و دوم

برگزاری جشن آغازین
آموزش قرآن با ترتیب
کلاس درس، یا مدرسه.
از والدین دانشآموزان و
مریبان و آموزگاران محترم
و مدیر و مسئولان محترم
منطقه در جهت بهتر شدن
این جشن کمک بگیریم.

۲۱
کلیات روش تدریس
قرآن اول ابتدایی

هفته دوم مهرماه

جلسه اول

پیام قرآنی

الف) قبل از شروع تدریس و هنگام ورود به کلاس به صورت تأکیدی و برجسته «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» بگوییم و از داشت آموزان بخواهیم که چه کسی معنی این عبارت را می‌داند؟ در ضمن می‌توانیم مجموعه‌ای از تیزرهای «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» را در ابتدای تدریس به صورت فیلم پخش کنیم.

- ب) سپس نوار، یا سی دی پیام قرآنی را پخش می کنیم و چند بار دانش آموzan این پیام را هم خوانی کنند.
- ج) توجه به دو کلمه ساده و پُر کاربرد «اسم» و «الله» و درک معنای این دو واژه.

■ پیشنهاد تدریس

— فهم دو عبارت «اسم» و «الله»

رو به یکی از دانش آموzan می کنیم و می پرسیم اسم شما چیه؟
سراغ یکی دیگر از بچه ها می رویم و می پرسیم نام و نام خانوادگی خودت را بگو؟
کجای کلمه الله راشنیده اید؟

■ تذکر

سعی کنیم آنچه آموزش می دهیم در ارتباط با زندگی روزمره خودمان باشد.

- د) از تصاویر برای فهم بیشتر پیام قرآنی استفاده و با دانش آموzan در این خصوص گفت و گو می کنیم. هر کدام از تصاویر بیانگر موضوعات زیر است :

تصویر اول : معلمی که با گفتن و نوشتن عبارت «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» درس را آغاز می کند.
تصویر دوم : داش آموز دختری که با گفتن «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» از خانه خارج شده و به سوی مدرسه می رود.

تصویر سوم : دختری که با گفتن «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» شروع به غذا خوردن می کند.

تصویر چهارم : داش آموزانی که با گفتن «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» شروع به خواندن قرآن می کنند.

■ گفت و گو

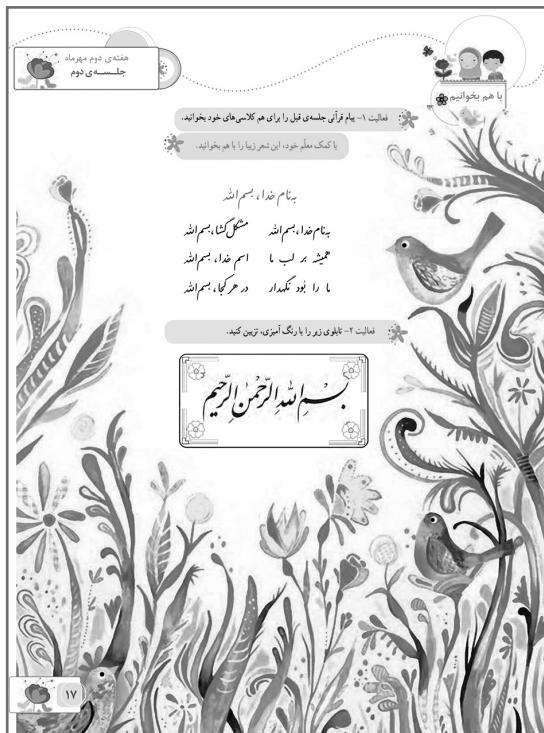
- معلم از بچه ها می پرسد شما چه کارهای دیگری را با نام خدا آغاز می کنید؟
— از دانش آموzan بپرسیم که شما در کجا و چه کسانی را دیده اید که با نام خدا و گفتن بِسْمِ اللَّهِ کار خود را آغاز می کنند.
— از بچه ها می خواهیم که همه کتاب های درسی خود را روی میز بگذارند و اولین صفحه آن را ورق بزنند، با چه عبارتی شروع شده است؟
— قبل از پخش یک برنامه تلویزیونی با چه عبارتی برنامه شروع می شود. (فیلم - خبر - مجری برنامه کودک) می توانیم بخش اول فیلم، خبر، یا یک برنامه کودک را برای بچه ها پخش کنیم.

جلسه دوم

به نام خدا، بِسْمِ اللَّهِ

مراحل آموزش

- ۱ پخش نوار، یا سی دی صوت «به نام خدا، بِسْمِ اللَّهِ» و گوش دادن به آن همراه با دانش آموزان
- ۲ شعر را بدون استفاده از نوار همراه با دانش آموزان جمع خوانی می کنیم.

فضاسازی مناسب هنگام تدریس

- الف) می توانیم عبارت «بِسْمِ اللَّهِ» را روی یک مقوای بینویسیم و هنگام خواندن شعر، زمانی که به عبارت «بِسْمِ اللَّهِ» می رسمیم آن را به حالت تأکید و توجه بیشتر داشت آموزان به بچه ها نشان دهیم.
- ب) هر کدام از دانش آموزان عبارت «بِسْمِ اللَّهِ» را روی مقوای نوشته و همراه خود به کلاس بیاورند و هنگام خواندن شعر به صورت جمع خوانی زمانی که به عبارت «بِسْمِ اللَّهِ» می رسمد آن را بالای سر بگیرند.

هفته سوم مهرماه

جلسه اول

■ فعالیت : پیام قرآنی را به همراه دانشآموزان و یکصدا سر کلاس می خوانیم.

چگونگی استفاده از لوحه شماره یک : سوره توحید
از آنجایی که دانشآموزان ما سواد فارسی و خوانداری ندارند در ماههای اول تدریس لوحه‌های هر سوره را در جلوی کلاس و در مکانی مناسب که همه بچه‌ها آن را ببینند نصب می‌کنیم سپس همزمان با پخش نوار و همخوانی دانشآموزان زیر عبارت‌های کلی قرآن را به فراگیران نشان می‌دهیم تا حدود هر آیه را متوجه شوند.

چند نکته

- ۱ ابتدای سال تحصیلی در دیدار یا اولیا حتماً روند آموزش در سه ماه اول به صورت کلی خوانی را مورد تأکید قرار دهیم تا پدر و مادرهای گرامی در طول آموزش، بستره مناسب را در منزل برای داشت آموزان فراهم کنند و از عجله و شتاب زدگی پرهیز شود.
- ۲ سوره‌های کوتاه جزء سی از جمله آیاتی هستند که قبل از ورود به دستان در مهد کودک‌ها و یا منزل توسط اولیای محترم با بچه‌ها کار می‌شود لذا ماههای اول سال بهترین فرصت است تا اگر احیاناً دانشآموزان در اثر تکرار و تمرین به صورت شنیداری برخی واژه‌ها را جابه‌جا می‌گویند در این زمان تا حدود زیادی اصلاح شود.

تذکر

در سه ماهه دوم آموزش قرآن، همزمان با پیشرفت سواد فارسی دانشآموزان و با روش صحیح اشاره به آیات به طور حتم این مستله رفع خواهد شد.

ک فیلم ۲۲
آموزش تدریس تصویر
خوانی سوره اخلاص

جلسه دوم

مراحل آموزش شعر سوره توحید

- ۱ پخش نوار یا سی دی مربوط به شعر سوره توحید
- ۲ هم خوانی شعر به همراه شاگردان با پخش نوار یا سی دی
- ۳ برسش شعر از دانشآموزان داوطلب

ک فیلم ۲۲
آموزش تدریس تصویر
خوانی سوره اخلاص
شعر و پیام قرآنی

در پرسش‌های خود مضماین شعر توحید را مورد تأکید و توجه بیشتر قرار می‌دهیم. مانند:

— هیچ کس مانند خدا نیست

او آف سنده کوه دخت و در باست

— او کسی است که پدر و مادر را براي ما آفریده

هفته حهارم مهر ماه

جلسه اول

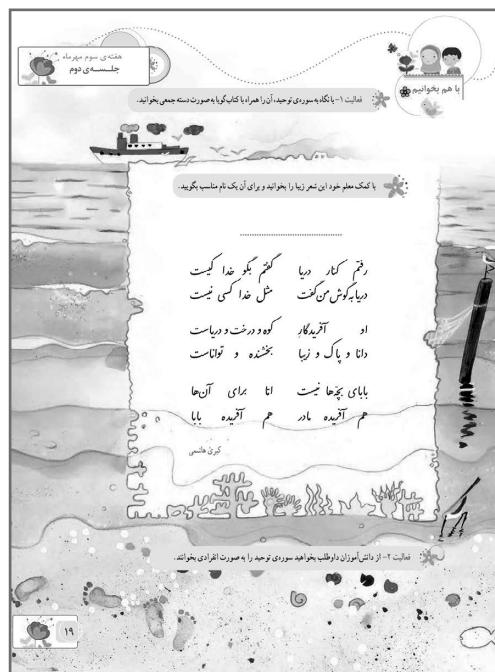
مراحل آموزش

۱) لوحه آموزشی را در جای مناسب نصب کنیم و از دانشآموزان بخواهیم همراه با نوار یا سی دی سوئرہ توحید را بآن شان دادن عبارات و آیات سوره توسط ما به صورت دسته‌جمعی بخوانند.

^۲ در تدریس پیام قرآنی ابتدا نوار یا سی دی برای دانشآموزان پخش و چند بار با هم خوانی کنیم.

سپس به کمک تصاویر در رابطه با پیام قرآنی به همراه دانش‌آموzan گفت و گو خواهیم کرد. تصویر

خورشید که با طلوع خودش به همه موجودات سلام می‌کند.

■ توصیه‌های آموزشی

به دانشآموزان توضیح دهیم که برخی از واژه‌ها و کلمات در عربی و فارسی به صورت مشترک استفاده می‌شوند؛ مانند : سلام، کتاب، نور

جلسه دوم

این جلسه در واقع ثبیت یادگیری در پنج جلسه گذشته است از جمله :

- ۱ پیام قرآنی «**إِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ**»
- ۲ خواندن دسته جمعی سوره توحید.
- ۳ تمرین و تکرار و ثبیت پیام قرآنی «**سَلَامُ عَلَيْكُمْ**»
- ۴ کشیدن بهترین نقاشی در رابطه با سلام در قسمت مشخص شده.

■ تذکر

در قسمت نمایش سلام کردن در واقع ما به دنبال درونی کردن صفات خوب و پسندیده سفارش شده توسط خداوند مهریان هستیم. در اجرای نمایش به موارد زیر توجه کنیم.

- ۱ در اجرای نمایش سلام کردن توسط دانشآموزان، مشارکت داشته باشیم؛ چرا که ما به عنوان آموزگار کلاس تأثیرگذاری بیشتری بر رفتار دانشآموزانمان داریم.
- ۲ انواع سلام کردن‌ها را در کلاس در قالب نمایش اجرا کنیم. مخصوصاً دانشآموزانمان در زندگی روزمره برخی واژه‌های غلطی که توسط برخی چهره‌ها مرسوم شده را می‌شنوند و می‌بینند؛ مانند (سام علیکم) این امور توسط نمایش اصلاح و زیبا سلام کردن را به آنها آموختش دهیم.

نعمت‌های خدا

اهداف

- ۱ آشنایی با پدیده‌های طبیعی به عنوان نعمت‌های خدای مهریان
- ۲ آشنایی با ادب تشکر از خدا به خاطر نعمت‌های او
- ۳ توانایی خواندن سوره کوثر به صورت دسته جمعی
- ۴ آشنایی با حضرت زهرا علیها السلام و السیدنا و علیها السلام به عنوان نعمت بزرگ خدا به پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم
- ۵ آشنایی با نعمت نان، تشکر از تولیدکنندگان آن و پرهیز از اسراف آن
- ۶ آشنایی با نعمت آب و سعی در پاکیزه نگه داشتن و مصرف درست آن
- ۷ آشنایی با پیام‌های قرآنی درباره تشکر از نعمت‌های خدا و معنای کلمات ساده آن
- ۸ تقویت علاقه به شنیدن و خواندن روزانه قرآن کریم.

رسانه‌های آموزشی

کتاب درسی، نوار یا سی‌دی آموزشی، کتاب راهنمای معلم

درس	عنوان درس	شماره صفحه	بودجه‌بندی درس اول
دوم	نعمت‌های خدا	۲۲	هفته اول
	تعریف سوره کوثر		آبان
دو	تعریف سوره کوثر	۲۲	هفته دوم
	تعریف سوره کوثر		آبان
سه	تعریف سوره کوثر	۲۲	هفته سوم
	تعریف سوره کوثر		چهارم
چهارم	تعریف سوره کوثر	۲۲	هفته چهارم
	تعریف سوره کوثر		چهارم

راهبردها و روش‌های یاددهی – یادگیری

هفته اول آبان ماه

جلسة اول (C)

۱ تصویرخوانی با موضوع «نعمت‌های خدا»

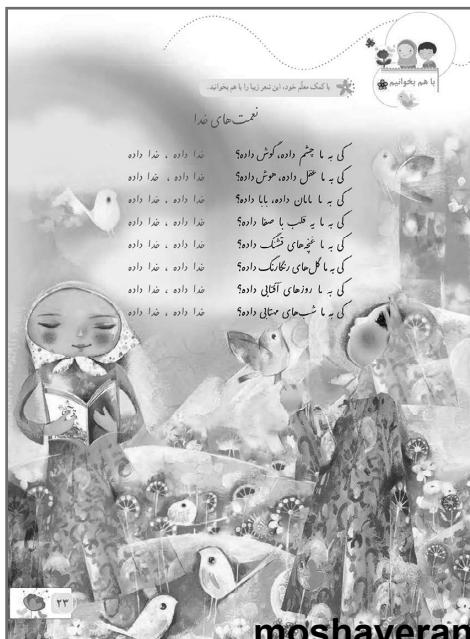
از دانشآموزان می‌خواهیم با توجه به تصاویر به موارد زیر توجه کنند.

- چه چیزی در تصویر می‌بینند. (صرفاً موارد مشاهده شده را نام ببرد بدون توجه به ارتباط آنها)
- حال از دانشآموزان می‌خواهیم تا ارتباط این تصاویر را برایمان بگویند.
- اثرات و فواید وجود تصاویر مشاهده شده را با زبان کودکانه بیان کنند.
- از دانشآموزان برسیم که این تصاویر چه چیزی را می‌خواهد به ما بگوید.

چند نکته

از تصاویر و فیلم‌های متفاوت و متنوع با موضوع «نعمت‌های خدا» تهیه کرده و به صورت پاور، کارت تصویر، فیلم، کلیپ نشان دهیم.

فضایی را فراهم کنیم تا تمام بچه‌ها در مورد این موضوع صحبت کنند. در قالب گروه‌های دو یا سه نفره در مورد تصاویر مشاهده شده بحث و گفت‌وگو کنند.

۲ شعر «نعمت‌های خدا»

یک بار فایل صوتی این شعر را برای دانشآموزان پخش می‌کنیم.

از دانشآموزان می‌خواهیم به ما بگویند چند تا از نعمت‌هایی را که خداوند به ما داده است در این شعر آمده؟

سعی کنیم همراه با بچه‌ها این شعر را بخوانیم و آن را حفظ کنیم و در روزهای دیگر نیز آن را در ساعات و زنگ‌های دیگر همراه با بچه‌ها زمزمه کنیم.

جلسه دوم

۲ لوحه ۲: سوره کوثر

- ابتدای تدریس دوباره فایل صوتی شعر «نعمت‌های خدا» را پخش کرده و همراه بچه شعر را می‌خوانیم.
 لوحه قرآن را در محلی مناسب در کلاس گذاشته به گونه‌ای که تمام داش آموzan به خوبی این آیات را بیینند.

- اگر دانش‌آموزی به نام «کوثر» در کلاس داشتیم معنی نامش را می‌پرسیم. در غیر این صورت عبارت «کوثر» را روی تخته کلاس نوشته و در مورد معنای آن کمی برای داش آموzan توضیح می‌دهیم.
 از داش آموzan داوطلبی که سوره کوثر را از حفظ هستند می‌خواهیم تا برای بچه‌ها بخوانند.
 فایل صوتی سوره «کوثر» را پخش کرده و خودمان با نشانه‌گر عبارات قرائت شده را به داش آموzan نشان می‌دهیم.

هفته دوم آبان ماه

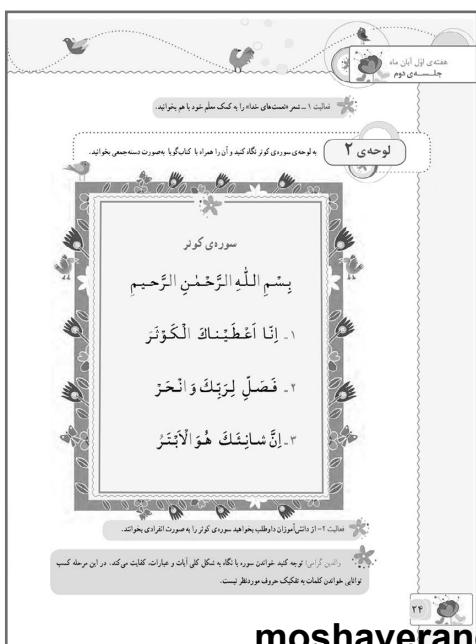
جلسه اول

۱ با هم بخوانیم

- از داش آموzan می‌خواهیم به سوره کوثر نگاه کنند و همراه با فایل صوتی که همزمان پخش می‌شود دسته جمعی سوره کوثر را بخوانند.

- فایل صوتی شعر سوره کوثر را برای داش آموzan پخش می‌کنیم و از آنها می‌خواهیم تا همراه با آن شعر را بخوانند. سعی کنیم شعر را خودمان حفظ کرده و همراه با فایل صوتی شعر را زمزمه کنیم و در ساعت‌های غیر قرآن نیز این شعر را از حفظ و همراه با داش آموzan به صورت دسته جمعی بخوانیم. به این صورت غیر مستقیم بچه‌ها را به حفظ سوره کوثر و شعر مربوط به آن تشویق می‌کنیم.

- از داش آموzan می‌خواهیم تایک نام برای این شعر انتخاب کنند.

جلسه دوم

۵ پیام قرآنی «الحمد لله»

- از دانشآموزان میخواهیم به سوره کوثر نگاه کنند و همراه با فایل صوتی که همزمان پخش میشود دسته جمعی سوره کوثر را بخوانند.
- فایل صوتی پیام قرآنی را برای دانشآموزان پخش میکنیم و عبارت «الحمد لله» را نشان میدهیم.
- از دانشآموزان میبرسیم که در چه جاهایی این عبارت را شنیده‌اند؟ از زبان چه کسانی شنیده‌اند؟ فکر میکنید این عبارت چه معنایی دارد؟
- هنگام ورود به کلاس از بچه‌ها بلند بپرسید که آیا حالشان خوب است؟ زمانی که در پاسخ سؤال شما می‌گویند «بله» شما عبارت «الحمد لله» را نشان داده و بگویید «خدا را شکر» سپس بپرسید : حال دوستانتان خوب است؟ دانشآموزان می‌گویند : «بله» شما عبارت «الحمد لله» را نشان دهید و بگویید : «الحمد لله» و با بررسیدن نمونه‌هایی از این دست غیر مستقیم آنها را متوجه این عبارت و معنای آن کنید.
- از دانشآموزان میخواهیم تابع نعمت‌هایی که شکل آنها رسم شده را بگویند و آن را رنگ کنند. سپس می‌گوییم. خدا به ما (دانشآموزان اسم آن نعمت که شکل آن رسم شده را بلند به زبان می‌اورند) و ما در ادامه می‌گوییم : «الحمد لله»
- در ادامه فعالیت «گفت و گو نعمت‌های دیگری را از دانشآموزان میخواهیم تابع نام ببرند، با تصاویر مربوط به آن را تهیه کرده و نشان می‌دهیم و بعد از نام بردن هر کدام از نعمت‌های خدا از طرف تک تک بچه‌ها بقیه دانشآموزان بلند یکی در میان می‌گویند : «الحمد لله»، «خدا را شکر» و به این طریق حسن سپاسگزاری و معنای این عبارات را به آنها آموزش می‌دهیم.

هفته سوم آبان ماه

جلسه اول

۶ فعالیت‌های یادگیری

- سوره کوثر و شعر آن را همه با هم مانند الگوی قرائت بلند می‌خوانند.
- پیام قرآنی را دسته جمعی با هم می‌خوانیم. و از دانشآموزان میخواهیم تادر گروه‌های دو نفره یک نفر یک به یک به نعمت اشاره کند و هم گروهی او با صدای بلند بگویید «الحمد لله» در این کار هم تمرین برای تقویت حسن سپاسگزاری در دانشآموزان است و هم درک عمیق و فهم عبارت «الحمد لله»

تصاویر مربوط به داستان نان را ببیند و به صورت جدا و پراکنده روی میز قرار می‌دهیم و از بچه‌ها می‌خواهیم تا ببینند و هر کدام یک تصویر را برداشته و در مورد آن برای بچه‌ها صحبت کنند. سپس از گروه دیگر از داشنآموزان می‌خواهیم تا به ترتیب، تصاویر را کنار هم بر روی تابلوی کلاس نصب کرده و بعد داستان آن را تعریف کنند. در انتها نمایش این داستان را به کمک خود بچه‌ها اجرا می‌کنیم.

جلسه دوم

۷ پیام قرآنی «وَاشْكُرُوا نِعَمَةَ اللَّهِ»

داشنآموزان به لوحه آموژش سوره کوثر نگاه می‌کنند و همراه با فایل صوتی پخش شده دسته‌جمعی آن را می‌خوانند.

پیام قرآنی «الحمدُ لِلَّهِ» را به همان روش که قبلًا شرح دادیم مجدد یادآوری کنید.

داشنآموزان به تصویر خوب نگاه کنند و هر آنچه را که می‌بینند را بیان کنند و بگویند که چه نعمت‌هایی را در این تصویر می‌بینند. با نام بردن هر کدام از نعمت‌ها همه بلند بگویند «خدا را شکر» و یک بار دیگر با شنیدن یک نعمت دیگر که از داخل عکس به آن اشاره می‌کنند. بگویند «الحمدُ لِلَّهِ»

عبارت پیام قرآنی را نوشتند و از داشنآموزان می‌برسیم که کدام یک از عبارات برای شما آشنا هستند و معنای آن را می‌دانند «وَاشْكُرُوا»، «نِعَمَةً»، «اللَّهُ» با کمی تفکر و هدایت ما، داشنآموزان به راحتی این عبارات را درک خواهند کرد.

هفته چهارم آبان ماه

جلسه اول

۸ گفت و گو

از داشنآموزان می‌خواهیم تا سوره کوثر را برای دوستان خود بخوانند.

دومین پیام قرآنی را به صورت دسته‌جمعی می‌خوانند.

به کمک تصویرخوانی از بچه‌ها می‌خواهیم تا نعمت‌هایی را که در تصویر می‌بینند را نام ببرده و عبارت تشکر از خدا که همان «الحمدُ لِلَّهِ» است را بلند بر زبان می‌آوریم.

فیلم و تصاویر بیشتری از آشیان، دریا و رودخانه در ابتدای این درس به داشنآموزان نشان داده و هم‌زمان با صحبت در مورد نعمت‌های خداوند صدای دلنشیں آب را نیز پخش کنید.

- زمانی که بچه‌ها به «آب» اشاره می‌کنند. در مورد اینکه اگر یک روز آب نباشد، چه اتفاقی خواهد افتاد از دانش‌آموزان سؤال می‌کنیم.
- خدا چرا آب را آفرید. خدا آب را آفرید تا... این جمله را کامل کنید.
- نقاشی یک روز بدون آب رسم کنند. این فعالیت را می‌توانند در منزل نیز انجام دهند.

جلسه دوم

تصویرخوانی درس چهارم با موضوع «خانه ما»

- از دانش‌آموزان می‌خواهیم تا آنچه را که در تصویر می‌بینند را بیان کنند.
- هر کدام از افراد در این تصویر مشغول چه کاری هستند؟

چند نکته

از تصاویر، فیلم و کلیپ‌های متنوع دیگری در ارتباط با درس استفاده کنیم. ذهن دانش‌آموزان را به این موضوع متوجه کنیم که هر کدام از اعضای خانواده در حال انجام کارهای مفیدی هستند و در انجام کارهای منزل به همیگر کمک می‌کنند.

- فعالیت با هم بخوانیم شعر «خانه ما» را همراه دانش‌آموزان می‌خوانیم.
- فایل صوتی این شعر را برای دانش‌آموزان پخش می‌کنیم و همراه آن شعر را می‌خوانیم.
- گل‌های خانه چه کسانی اند؟ مامان و بابا و ...
- ما نیز در منزل مانند پروانه هستیم که دائمًا به گرد گل‌های زیبای خانه می‌چرخیم.

چند نکته

سعی کنیم خودمان شعر را حفظ کرده و در ساعات دیگر این شعر را همراه دانش‌آموزان زمزمه کنیم و به این صورت آنها را به حفظ آن تشویق خواهیم کرد.

می‌توانیم از دانش‌آموزان بخواهیم تا اعضای خانواده خودشان را نقاشی کرده آن را به کلاس بیاورند. بعد از تماشای تصاویر نقاشی تمام بچه‌ها شعر «خانه ما» را با هم می‌خوانیم.

اهداف

- ۱ آشنایی با خانواده و نقش هر یک از اعضای آن
- ۲ توانایی خواندن سوره عصر به صورت دسته‌جمعی
- ۳ آشنایی با مفهوم سوره عصر در قالب شعر
- ۴ آشنایی با پیام قرآنی درس درباره نیکی به پدر و مادر
- ۵ مشارکت در اجرای نمایش به پدر و مادر
- ۶ تقویت انگیزه دانش‌آموز به یادگیری قرآن از طریق داستان هدیه پدربرزگ
- ۷ تقویت حس همکاری، احترام به پدر و مادر و اعضای خانواده و تشکر از آنها
- ۸ تقویت علاقه به رعایت نظم، وقت‌شناختی، کار و تلاش و بهداشت فردی و محیط خانه
- ۹ تقویت علاقه به شنیدن و خواندن روزانه قرآن کریم

رسانه‌های آموزشی

کتاب درسی، نوار یا سی‌دی آموزشی، کتاب راهنمای معلم

درس	عنوان درس	شماره صفحه	بودجه‌بندی درس سوم
	هزار و یکم، سوره عصر، هدیه پدربرزگ	۲۰	جلسه اول : لوحه ۳ سوره عصر
			جلسه دوم : با هم بخوانیم «شعر»
		هفته دوم	جلسه اول : پیام قرآنی
			جلسه دوم : روخانی سوره عصر با نوار - جمع‌خوانی - نمایش
سوم		آذر	جلسه اول : هدیه پدربرزگ
		هفته سوم	جلسه دوم : درس ۴ قرآن بخوانیم
			جلسه اول : قرآن بخوانیم لوحه ۴ و لوحه ۵
		هفته چهارم	جلسه دوم : لوحه ۶ و لوحه ۷ جلسه اول : درس چهارم، لوحه ۸ سوره «ناس»

راهبردها و روش‌های یاددهی – یادگیری

هفته اول آذر ماه

جلسه اول

۱ لوحه ۳ : سوره عصر

- شعر «خانه‌ما» را با صدای بلند و دسته‌جمعی می‌خوانیم.
- لوحه قرآن سوره عصر را دوباره در محل مناسبی در کلاس قرار می‌دهیم و هم‌زمان با پخش فایل صوتی قرآن با نشانگ عبارات قرائت شده را به دانش‌آموزان نشان می‌دهیم.
- بعد از این مرحله از دانش‌آموزانی که به صورت داوطلب آمادگی خواندن سوره عصر را دارند می‌خواهیم تا آن را بخوانند. سایر دانش‌آموزان به آیات خوانده شده گوش دهند.
- از بچه‌ها می‌خواهیم تا هنگام خواندن آیات قرآن توسط دوستشان سکوت کنند و خوب گوش دهند.
- بعضی از دانش‌آموزان «اللَّٰهُ الَّٰذِي» را «إِنَّ الَّٰذِي» می‌خوانند. تلفظ کلمه «اللَّٰهُ» را با تأکید بیشتر و نشان دادن حالت زبان و دهان، به دانش‌آموزان بیاموزیم.
- در تلفظ عبارت «وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ» اتصال صدای «اللَّٰهُ» به «صَ» مورد توجه و تأکید قرار گیرد.
- در کلمه «وَاصْوَوَا» دقت شود که ترکیب «صَوْ» مانند فایل صوتی تلفظ شده تا به «صَوْ» تبدیل نشود.

کد فیلم ۲۴
نحوه قرأت سوره‌ی عصر

کد فیلم ۲۴
راهنمای تدریس درس
سوم سوره‌ی عصر
قسمت اول / صوتی

جلسه دوم

۲ تمرین سوره «عصر» و آموزش شعر سوره «عصر»

- لوحه قرآن سوره عصر را در محل مناسبی قرار داده و از دانش‌آموزان می‌خواهیم تا همراه با پخش فایل صوتی قرائت این آیه به صورت دسته‌جمعی بخوانند.

کد فیلم ۲۵
ادامه روش تدریس درس
سوم سوره‌ی عصر
قسمت دوم / صوتی

فایل صوتی شعر را از سیستم صوتی کلاس پخش کرده و همراه با دانشآموزان همخوانی می‌کنیم.

به کمک دانشآموزان یک اسم نیز برای آن انتخاب می‌کنیم.

بهتر است که هنگام تدریس این درس یک ساعت آموزشی بزرگ را به کلاس ببریم و همراه با نشان دادن این ساعت شعر را بخوانیم. در ضمن می‌توانیم تصاویر مربوط به فصل‌های سال را نیز تهیه کرده و یا به صورت فیلم نشان دهیم. (فصل بهار، تابستان، پاییز، زمستان) تصاویر کارگرانی که در حال کارند، کسانی که در حال نماز خواندن در مساجد، یا منزل هستند را هم زمان با خواندن شعر مربوط به سوره عصر به دانشآموزان نشان دهیم. این کار فضای قابل لمس خوبی را برای به یاد سپاری مفهوم شعر ایجاد خواهد کرد.

به مضامین شعر مانند کار و تلاش، سحرخیزی، نظم و ترتیب و ... توجه شود.

کد فیلم ۲۶
ادامه روش تدریس درس
سوم سویدی عصر
قسمت سوم / صوتی

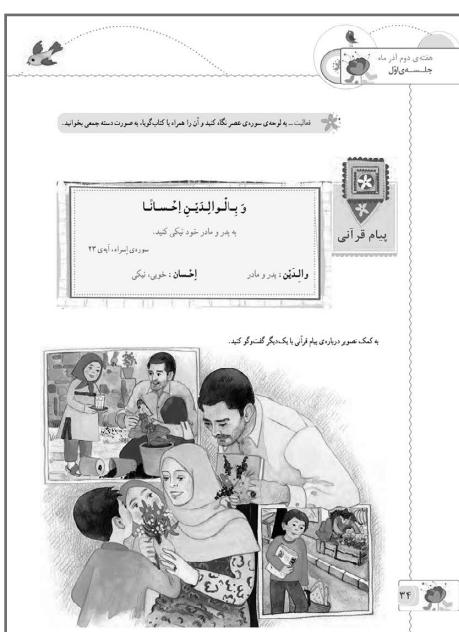

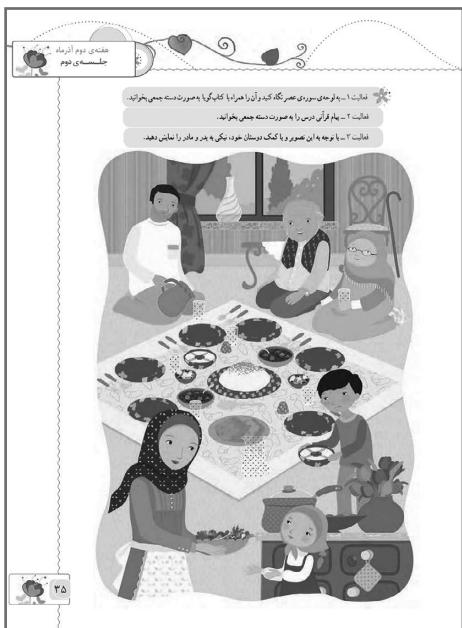
هفته دوم آذر ماه

جلسه اول

۳ پیام قرآنی «وَبِالوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا»

- در ابتدای تدریس دانشآموزان به لوحه سوره عصر نگاه کنند و همراه با فایل صوتی که پخش می‌شود به صورت دسته جمعی بخوانند.
- پیام قرآنی را به دانشآموزان نشان می‌دهیم و فایل صوتی مربوط به آن را پخش می‌کنیم و معنی آن را نیز می‌خوانیم. از دانشآموزان می‌پرسیم که کدام کلمه برای شما آشناست. به دو عبارت «والدین» و «احسان» و فهم معنی آن بیشتر توجه کنید. مثال: چه کسی می‌تواند چند کلمه شبیه به کلمه احسان یا چند هم‌خانواده برای کلمه «احسان» بگوید ما نیز خودمان کمک می‌کنیم عباراتی چون «حسَن، حُسْن، محسن و...» خوب این عبارات به معنی نیکی و خوبی کردن است» در مورد عبارت «والدین» نیز اشاره کنید به معنی عبارت «جلسه اولیا» و آن را ارتباط بدھید به واژه «والدین»
- از تصاویر کتاب، فیلم و کلیپ با موضوع خوبی و نیکی به پدر و مادر استفاده کنیم. مصادیق خوبی کردن را تشریح کنیم و سعی کنیم تمام دانشآموزان در مورد آن صحبت کنند (تشکر از خوبی‌های مادر و پدر با خرید یک گل، کمک به پدر و مادر در حین کار کردن در منزل، خرید نان و...)

بهتر است که خودمان نیز صریح و صادقانه به دانشآموزان بگوییم که چه کارهای خوبی برای پدر و مادر خودمان انجام داده‌ایم و چگونه به آنها نیکی کرده‌ایم. حتی زمانی که در قید حیات نباشند گفتن این موضوع به صورت مستمر و در طول سال تحصیلی تأثیرات عمیق و دائمی بر روی دانشآموزان خواهد داشت. از این موضوع غفلت نکنیم.

جلسه دوم

تصویرخوانی با موضوع «احسان و نیکی کردن به والدین»

- در آغاز درس مروری داشته باشیم بر آنجه که در جلسات قبل گذشته است. ابتدا فایل صوتی سوره عصر را پخش می‌کنیم و دانشآموزان به لوحه و سوره عصر نگاه می‌کنند و به صورت دسته‌جمعی آیات را می‌خوانند.
- چند تصویر از کمک و خوبی به پدر و مادر را تهیه می‌کنیم، یا فیلم مربوط به احترام به والدین را پخش می‌کنیم و سپس از دانشآموزان می‌خواهیم تا پیام قرآنی درس را به صورت دسته‌جمعی بخوانند.
- از دانشآموزان می‌خواهیم تا مصداقی از خوبی کردن به پدر و مادر خود نقاشی کنند و برای جلسه بعد به کلاس بیاورند.
- با توجه به تصویر کمک و نیکی کردن به پدر و مادر مطالب گذشته را یادآوری می‌کنیم. می‌توانیم از بچه‌ها بخواهیم تا داستان این تصویر را برای ما تعریف کنند و بعد کارهایی را که نشان‌دهنده نیکی به پدر و مادر است را بیان کنند. از جمله «همکاری با اعضای خانواده، احترام به بزرگترها، گوش کردن به سخنان پدر و مادر»

هفته سوم آذر ماه

جلسه اول

۵ داستان «هدیه پدر بزرگ»

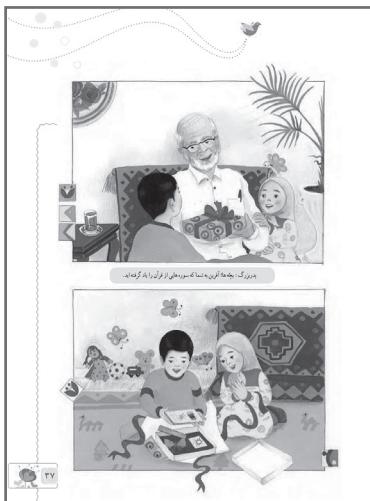
جهت یادآوری جلسات آموزشی گذشته لوحه سوره عصر را در مقابل چشمان دانشآموزان قرار می‌دهیم و از بچه‌ها می‌خواهیم تا همراه با پخش فایل صوتی قرائت آیات مورد نظر به صورت دسته‌جمعی آیات را بخوانند. مانیز هر عبارت را با نشانگر به دانشآموزان نشان می‌دهیم.

کد فیلم ۲۷
روش تدریس درس سوم
یام قرائتی به پدر و مادر
خود نیکی کنید
صفحه ۲۴ و ۲۵

نقاشی بچه‌ها با موضوع کمک و نیکی به پدر و مادر خود را بر روی تابلوی کلاس نصب می‌کنیم و هر کدام از بچه‌ها در مورد نقاشی خود کمی صحبت می‌کنند و سپس پایام قرآنی درس را دسته‌جمعی با هم می‌خوانیم.

از دانشآموزان می‌خواهیم تا با توجه به تصاویر داستان «هدیه پدر بزرگ» را تعریف کنند. قبل از آن، تصاویر و فیلم مربوط به دو دانشآموز دختر و پسر را نشان می‌دهیم که در کلاس‌های قرآن شرکت می‌کنند و در حال آموختن قرآن هستند و در این زمینه هم موفقیت‌هایی به دست آورده‌اند. همچنین تصاویری از تشویق آنان توسط پدر مادر را نشان بدهیم. به این صورت ذهن دانشآموزان به این سمت خواهد رفت که حتماً داستان «هدیه پدر بزرگ» مربوط به آموختن قرآن کریم است.

قرآن بخوانیم

اهداف

- ۱ ایجاد فضای جذاب برای تقویت انگیزه و علاقه به یادگیری قرآن و روخوانی آن
- ۲ توانایی ترکیب حروف و حرکات و خواندن برخی کلمات ساده قرآنی به صورت بخش بخش
- ۳ تقویت علاقه به شنیدن آیات سوره ناس از نوار آموزشی
- ۴ توانایی خواندن سوره ناس به صورت دسته جمعی
- ۵ آشنایی با خاندان پاک پیامبر اکرم(ص) و اهمیت دادن ایشان به یادگیری قرآن و رفتار با یکدیگر و با دیگران
- ۶ آشنایی با مفاهیم کلی سوره ناس و شعر آن، مانند محبت خدا به انسان و کمک و یاری گرفتن از او برای انجام کارهای خوب و دوری از کارهای زشت و بد
- ۷ آشنایی با قرآن به عنوان کلام و سخن خدا
- ۸ تقویت علاقه به دعا کردن و سخن گفتن با خدا
- ۹ تقویت علاقه به خواندن روزانه قرآن کریم.

رسانه‌های آموزشی

کتاب درسی، نوار یا سی دی آموزشی، کتاب راهنمای معلم

درس	عنوان درس	شماره صفحه	دی	بودجه‌بندی درس چهارم
چهارم	تبلیغاتی	۳۸		هفته اول
				هفته دوم
				جلسه اول : مهریان ترین معلم
				جلسه دوم : لوحه ۱۱ و لوحه ۱۲
				جلسه اول : هدیه بالارزش
				جلسه دوم : یادآوری

راهبردها و روش‌های یاددهی – یادگیری

هفته سوم آذر ماه

جلسه دوم

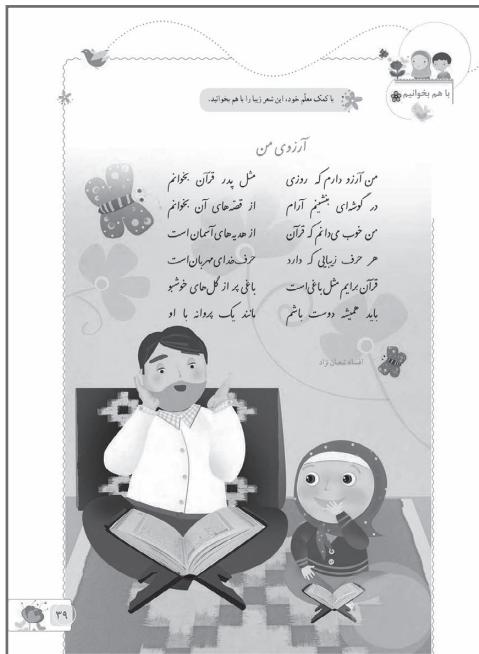
۱ تصویرخوانی با موضوع «خواندن قرآن»

- قبل از نشان دادن تصاویر کتاب درسی یک فیلم از تدریس قرآن به کمک لوحه قرآن توسط آموزگار را نشان می‌دهیم. (ترجیحاً کلاس اول باشد) یا قرائت چند دانش آموز را نشان می‌دهیم.
- سپس از دانش آموزان می‌خواهیم که در مورد تصاویر صحبت کنند.
- زمانی که در کلاس قرآن حاضرند، چه آرزویی دارند، یا چه خواسته‌ای از خداوند دارند.

- شعر «آرزوی من» را همراه با پخش فایل صوتی این شعر دسته جمعی می‌خوانیم.

کد فیلم ۲۸
روشن تدریس درس
چهارم، صفحه‌ی ۳۸

هفته چهارم آذر ماه

جلسه اول

۲ لوحه ۴ و ۵

در ابتدای درس از دانشآموزان می‌پرسیم که آرزوی شما چیست؟ با توجه به شعر و صحبت‌های جلسه قبل به توانایی در خواندن قرآن اشاره خواهند کرد. بعد از این گفت و گو همگی با هم شعر «آرزوی من» را مخوانند.

کد فیلم ۲۹
روشن تدریس درس چهارم،
صفحه ۴، لوحه ۴ و ۵

لوحه شماره ۴ و ۵ را در معرض دید دانشآموزان قرار می‌دهیم و از دانشآموزان می‌خواهیم تا با اشاره ماتریکیب حرف و حرکات را بخوانند.

با توجه به آموزش قرآن در دوره ابتدایی با روشن اشاره تنها و تنها ما حرکات را نشان می‌دهیم و دانشآموز می‌بایست با توجه به پایه و حرکتی که ما به او نشان می‌دهیم؛ آن عبارت را بخواند.

به هیچ وجه ماباید عبارات و آیات قرآنی را هنگام اشاره به حرکات بخوانیم.

جلسه چهارم آذر ماه

جلسه اول

دانلود... شعر آرزوی من را همراه با کتابگیری به صورت دستگذیجی بخوانید.

قرآن بخوانیم

لوحة ۴

با اشاره مطابق لوحه ۴ را به صورت دستگذیجی بخوانید.

س	سـ	ـ	ـ
بو	بـ	ـ	ـ
تو	تـ	ـ	ـ
دو	دـ	ـ	ـ
سو	سـ	ـ	ـ
مو	مـ	ـ	ـ
رو	رـ	ـ	ـ
نو	نـ	ـ	ـ

لوحة ۵

با اشاره مطابق لوحه ۵ را به صورت دستگذیجی بخوانید.

سـ	ـ	ـ	ـ
ـ	ـ	ـ	ـ
ـ	ـ	ـ	ـ
ـ	ـ	ـ	ـ
ـ	ـ	ـ	ـ
ـ	ـ	ـ	ـ
ـ	ـ	ـ	ـ

- به گونه‌ای بایستیم که تمام دانشآموزان بتوانند عبارات قرآنی را و اشاره صحیح مارا بینند.
- در حین اشاره به عبارات قرآنی حتماً مکث داشته باشیم. بخشنی از اشتباهات خواندن قرآن با مکث معنادار مارفع خواهد شد. شتابی در نشان دادن حرکات و عبارات قرآنی نداریم.
- مقدمه کتاب اشاره صحیح به آیات و حرکات را توضیح داده است حتماً با دقت تا اشرف بر این موضوع، مطالب را با توجه و تمرين زیاد مطالعه کنیم.
- از دانشآموزان می‌خواهیم تا آنچه را که به آنها نشان می‌دهیم را بخوانند و جلو با عقب نیفتنند.
- به دانشآموزان فرصت دهیم تا به دقت به حرکات و عبارات توجه کنند تا به سطح از مهارت‌های پایه در خواندن قرآن برسند. با توجه به تفاوت‌های فردی انتظار نداریم تمام بچه‌های در یک زمان به یک سطح قابل قبولی از مهارت‌ها برسند.

جلسه دوم

۱ لوحه ۶ و ۷

- لوحه شماره ۴ و ۵ را به جهت یادآوری از روی کتاب برای هم‌گروهی خود می‌خوانند و سپس با انتخاب معلم برای هم‌کلاسی‌های خود بلند بخوانند.
- با توجه به خواندن قرآن با اشاره معلم از دانشآموزان می‌خواهیم برای آنکه به آرزوی خودتان برسید و بتوانید قرآن را بهتر بخوانید شعر «آرزوی من» را همراه با هم می‌خوانیم.

سو	س
بو	ب
تو	ت
دو	د
سو	س
مو	م
رو	ر
نو	ن

ساز	ذنا	آبا
آبانا	أرادة	امرأة
آرادا	تاب	سنا

- لوحه شماره ۶ را با روش صحیح اشاره آموزش می‌دهیم. نمادهای جدیدی که آموزش داده می‌شود به رنگ قرمز هستند و لیکن زمانی که به لوحه‌های بعدی می‌رویم دیگر این نمادها به رنگ مشکی نوشته خواهند شد.

- هنگام اشاره به «آ» می‌توانیم به کلاه آن اشاره ثابت داشته باشیم تا دانشآموزان همه با هم بگویند «آ» اگر دانشآموزی در خواندن

کلمه‌ای مشکل داشت، توجه کلاس را به لوحه جلب می‌کنیم و مجدداً به شیوه صحیح به بخش‌های همان کلمه اشاره می‌کنیم و از کلاس می‌خواهیم همه با هم به صورت دسته‌جمعی آن کلمه را بخش‌بخش بخوانند، سپس از دانش‌آموزی که مشکل داشته است می‌خواهیم در حالی که به بخش‌های کلمه اشاره می‌کنیم، آن کلمه را بخش‌بخش بخواند.

خوب است پس از تدریس و تمرین لوحه، در صورتی که در آن لوحه برخی از کلمات قرآنی که در فارسی نیز به کار می‌رود، از دانش‌آموزان بخواهیم این کلمات را شناسایی کرده و بیان کنند؛ مانند «آدم» و «نور».

هفته اول دی‌ماه

جلسة اول

۱ لوحه

برای یادآوری نمادهای جلسات گذشته از دانش‌آموزان می‌خواهیم تالوچه‌های ۶ و ۷ را از روی کتاب برای هم‌گروهی خود بخوانند و بین اینها با انتخاب مطابق با هدایت کلاس‌های خود بهم بخواهند عبارات را برای هم‌کلاسی‌های خود بلند بخوانند.

بـ	أـ	بـ	أـ	بـ	بـ
سـ	إـ	بـ	نـ	سـ	مـ
مـ	رـ	يـ	زـ	رـ	بـ
بـ	تـ	تـ	تـ	تـ	تـ

أـ	نـ	أـ	نـ
مـ	رـ	مـ	رـ
دـ	نـ	دـ	نـ
سـ	بـ	سـ	بـ

لوحه شماره ۸ سوره ناس را در محلی مناسب در کلاس قرار می‌دهیم و فایل صوتی قرائت سوره ناس را پخش می‌کنیم دانش‌آموزان با نگاه کردن به لوحه همراه باشندین قرائت به صورت دسته‌جمعی آیات را می‌خوانند.

از میان دانش‌آموزان داوطلب می‌خواهیم آیات سوره ناس را بخوانند.

هفته دوم دی ماه

جلسه دوم

۵ یادآوری و فعالیت «با هم بخوانیم»

با نگاه به سوره ناس همراه با شنیدن قرائت سوره ناس به صورت دسته‌جمعی در کلاس بخوانند.

لوحه‌های ۵ و ۷ را از روی کتاب برای هم‌گروهی خود بخواند، سپس به انتخاب معلم، آن را برای هم‌کلاسی‌های خودش بخوانند.

شعر سوره ناس را هم‌زمان با شنیدن فایل صوتی آن با هم در کلاس می‌خوانیم و یک نام نیز برای آن انتخاب می‌کنیم.

کد فیلم ۲
روش تدریس درس
جهام، سوره ناس

فعالیت ۱—با نگاه به سوره ناس آنرا همراه با کتاب گویا به صورت دسته‌جمعی بخوانید.

فعالیت ۲—لوحه‌های ۵ و ۷ را از روی کتاب برای هم‌گروهی خود بخوانند سپس به انتخاب معلم، آن را برای هم‌کلاسی‌های خود بخوانند.

فعالیت ۳—با کمک معلم خود، این شعر را با هم بخوانند و رای آن یک نام مناسب پنگوید.

در این دنیا خدایا
مرا پشت و پناهی
گلک کن تا نیزه
دون برهگاهی

تبیل در هر زبانی
مرا یار و نگبان
دل و جانم گذار
به دور از شر شیطان

اگر باشی تو با من
بدی چا دور در است
دل و جانم خدایا
مُدّ از آیند و نور است

کری هاشمی

جلسه اول

۶ داستان «مهریان ترین معلم»

- بخشی از زمان این جلسه آموزشی را به تکرار و تمرین لوحه سوره ناس اختصاص می‌دهیم. لوحه را در محلی مناسب در کلاس قرار می‌دهیم تا دانشآموزان بتوانند به راحتی آن را مشاهده کنند و سپس فایل صوتی سوره ناس را پخش می‌کنیم و بچه‌ها همراه با آن به صورت دسته‌جمعی آیات سوره ناس را می‌خوانند.
- داستان «مهریان ترین معلم» را برای دانشآموزان تعریف می‌کنیم. قبل از آن، از بچه‌ها می‌خواهیم تا حدس بزنند که داستان این تصاویر مربوط به چه کسانی است و چه داستانی داشته‌اند.

 اما داستان «مهریان ترین معلم»

حسن و حسین علیه السلام در اتاق مشغول بازی اند و حضرت علی(ع) به همسر خود حضرت فاطمه(س) در انجام کارهای خانه کمک می‌کند. صدای در به گوش می‌رسد. بچه‌ها با خوشحالی به طرف در حیاط می‌دوند و از پشت در صدا می‌زنند شما چه کسی هستید؟ پدر بزرگ بالبخند می‌گوید : سلام بچه‌ها من هستم پدر بزرگ شما.

بچه‌ها با خوشحالی و لبخند در را باز می‌کنند و به پدر بزرگ سلام می‌کنند حضرت محمد(ص) در حالی که آن دورا در بغل گرفته و صورت آنها را می‌بوسد به سوی اتاق حرکت می‌کند. در این هنگام حضرت علی(ع) و حضرت فاطمه(س) نیز به سوی پیامبر خدا(ص) می‌آیند و به او سلام می‌کنند و او را به داخل خانه دعوت می‌کنند. پیامبر هم جواب سلام آنها را می‌دهد و با کودکان داخل خانه می‌شوند. پدر بزرگ در حالی که حسن و حسین را روی زانوی خود می‌نشاند از آنها می‌پرسد که بچه‌ها دوست دارید الان به شما سوره‌ای از قرآن را بیاموزم آنها با خوشحالی می‌گویند به دوست داریم.

آنگاه پیامبر یکی از سوره‌های زیبای قرآن را برای آنها می‌خواند و از آنها می‌خواهد که آیات آن سوره را با او تکرار کنند. حضرت علی و فاطمه با لبخند و شادی به این منظره زیبا نگاه می‌کنند و خدا را به خاطر داشتن چنین فرزندان خوبی شکر می‌کنند و از معلم مهریان آنها نیز تشکر می‌کنند.

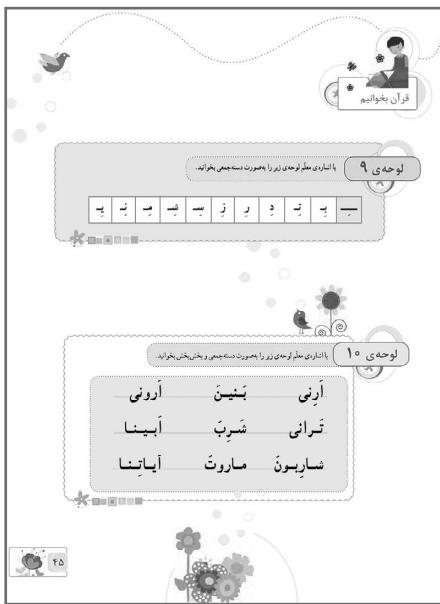
۷ قرآن بخوانیم، لوحه ۹ و ۱۰

- همانند جلسات گذشته لوحه قرآن را با اشاره صحیح تمرین و کار خواهد شد.
- با اشاره معلم، دسته‌جمعی عبارات را می‌خوانند.
- در پایان درس نیز از دانشآموزان می‌خواهیم تا از روی کتاب قسمتی از آیات را بخوانند.
- همچنین داستان «مهریان ترین معلم» را برایمان تعریف کنند.

جلسه دوم

لوحة ۱۱ و ۱۲

- همانند جلسات و فعالیت‌های گذشته لوحه ۱۰ را تمرین و تکرار می‌کنیم از دانشآموزان می‌خواهیم تا این لوحه را از روی کتاب به صورت انفرادی بخوانند.
- سوره ناس را به صورت دسته‌جمعی می‌خوانیم.

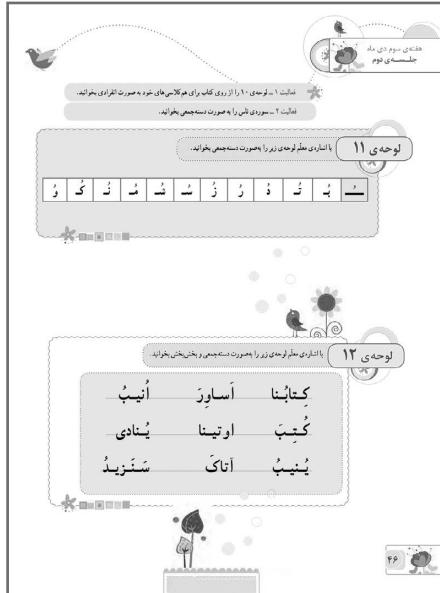

هفته چهارم دیماه

جلسه اول

داستان «هدیه با ارزش»

- همانند جلسات گذشته سوره ناس را به صورت انفرادی در گروه‌های دونفره یادآوری می‌کنند.
- داستان «مهریان ترین معلم» را برای بغل دستی خود تعریف کنند.
- از طریق تصویرخوانی از دانشآموزان می‌خواهیم تا داستان «هدیه با ارزش» را با توجه به تصاویر حدس بزنند و برای ما تعریف کنند.
- اما داستان «هدیه با ارزش»

می‌دهند. با دیدن امام حسین علیه السلام همه بچه‌ها خوشحال می‌شوند. امام علیه السلام به معلم و شاگردان سلام می‌کند و آنها به ایشان خوش آمد می‌گویند.

فرزند امام حسین علیه السلام به پدر می‌گوید که معلم مهریانمان، به ما سوره حمد را یاد داده است. پدر خوشحال می‌شود و از بچه‌ها می‌خواهد که آن سوره را برای او بخوانند کوکان نیز با خوشحالی آیاتی از سوره حمد را برای ایشان می‌خوانند.

امام حسین علیه السلام بالبخند رضایتی که بر لب دارند به بچه‌ها نگاه می‌کنند و در حالی که از معلم مهریان تشکر می‌کنند هدیه‌ای را به او می‌دهند آن معلم هم که امام حسین علیه السلام را خیلی دوست دارد از ایشان به خاطر آن هدیه بالارزش تشکر می‌کند.

جلسه دوم

۱. یادآوری

- در این هفته به یادآوری تمام آنچه از آیات، پیام قرآنی و داستان تدریس شده خواهیم پرداخت.
- در تمرین اول، چهار سوره‌ای که خوانده شده را یادآوری و کار می‌کنیم. سوره‌های توحید، کوثر، عصر و ناس.

در گروههای دو یا سه نفره این سوره‌ها را بخوانند.

سپس از بچه‌ها می‌خواهیم تا سوره‌هارا به صورت دسته‌جمعی با هم بخوانند.

در ادامه از داشش آموزانی که در خواندن آیات داوطلباند می‌خواهیم که هر سوره‌ای که به خاطر دارند را از حفظ برایمان بخوانند.

۲. فعالیت

- در تمرین دوم به آداب غذا خوردن اشاره می‌کند.

از دانش آموزان می‌خواهیم که با شماره مشخص کنند که کدام عبارت قرآنی را در اول غذا خوردن می‌گوییم «سُمِ اللَّهِ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمٌ» و کدام عبارت را بعد از غذا خوردن «الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ».

- اگر دانش آموزان این دو عبارت قرآنی را نتوانستند روخوانی کنند، به صورت کلی خوانی نیز کفایت می‌کند.

■ فعالیت ۳

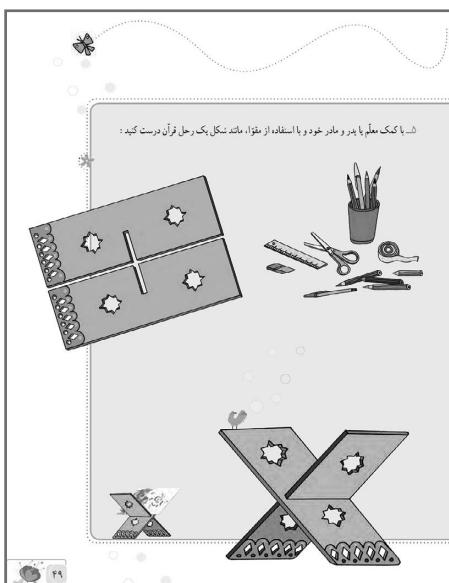
- یکی از پیام‌های قرآنی را به صورت گروهی به صورت نمایش اجرا کنند.
- از درس اول تا چهارم با پنج پیام قرآنی آشنا شده‌اند. در ابتدا هر پنج پیام قرآنی با هم به صورت دسته‌جمعی پیام قرآنی آن تصویر را بخوانیم و سپس دانش‌آموzan، آن را به صورت نمایش اجرا می‌کنند.

■ فعالیت ۴

- از دانش‌آموzan می‌خواهیم تابعه‌رات قرآنی را به صورت بخش بخش بخوانند.
- ابتدا به بچه‌ها فرصت می‌دهیم تابعه‌رات قرآنی را به صورت فردی و سپس گروهی بخش بخش بخوانند و در نهایت سعی می‌کنیم از تمام بچه‌ها پرسیم و هر کدام به انتخاب ما یک یا دو عبارت قرآنی را برای کلاس بلند بخوانند.

■ تذکر

هدف اصلی از روخوانی قرآن در دوره ابتدایی صحیح خواندن عبارات قرآنی است و اما در کیفیت خواندن، مراحلی وجود دارد که ابتدا به صورت بخش بخش است ولیکن به مرور زمان و به تدریج انتظار داریم از این مرحله عبور کرده و به مرحله شمرده و آرام خواندن برسد. ما هیچ کدام از دانش‌آموzan را به لحاظ کیفیت خواندن (بخش خوانی، شمرده‌خوانی و روان‌خوانی) در یک مرحله متوقف نخواهیم کرد.

■ فعالیت ۵

در این فعالیت از دانش‌آموzan می‌خواهیم تا با کمک مقوا یک رحل قرآن درست کنند. از جمله اهداف این درس، ارتباط با درس‌هایی چون هنر و ریاضی است.

از دانش‌آموzan می‌خواهیم با کمک اولیا و معلم این کاردستی را درست کنند.

همچنین در جلساتی که قرآن داریم بچه‌ها می‌توانند رحل‌های درست شده را با خود بیاورند و در نمازخانه مدرسه کتاب‌های قرآن خود را روی آن گذاشته و قرآن بخوانند.

اهداف

- ۱ ایجاد فضای جذاب برای تقویت انگیزه و علاقه به یادگیری قرآن و روحانی آن
- ۲ توانایی خواندن برخی کلمات ساده قرآنی به صورت بخش بخش
- ۳ تقویت علاقه به شنیدن آیات سوره حمد از نوار آموزشی
- ۴ علاقه به خواندن سوره حمد به صورت دسته جمعی
- ۵ آشنایی با نماز و مسجد و تقویت علاقه دانش آموزان به یادگیری نماز
- ۶ آشنایی با پیام قرآنی درباره پاکیزگی و سعی در رعایت آن
- ۷ آشنایی با برخی از آداب و رفتار اسلامی درباره نظم و پاکیزگی
- ۸ تقویت علاقه به خواندن روزانه قرآن کریم

رسانه های آموزشی

کتاب درسی، نوار یا سی دی آموزشی، کتاب راهنمای معلم

درس	عنوان درس	شماره صفحه	بردجندی درس پنجم
			هفته اول
			جلسة اول : کودک مسلمان - با هم بخوانیم
			جلسة دوم : پیام قرآنی
			جلسة اول : لوحه ۱۲ و لوحه ۱۴
			جلسة دوم : لوحه ۱۵
		۵	هفته سوم
			جلسة اول : با هم بخوانیم «شعر»
			جلسة دوم : خواندن سوره حمد دسته جمعی با نوار
			جلسة اول : قرآن بخوانیم، لوحه ۱۶ و ۱۷
			لوجه ۱۸ و لوجه ۱۹
	پنجم		نحوه سوره حمد

راهبردها و روش‌های یاددهی – یادگیری

هفته اول بهمن ماه

جلسه اول

۱ تصویرخوانی با موضوع «کودک مسلمان»

- از دانش آموzan می‌خواهیم با دقیق به تصاویر نگاه کنند و آنچه را که می‌بینند را بیان کنند.

از جمله مواردی که نیاز است تا توجه دانش آموzan را به آن جلب کرد عبارت‌اند از :

- سحرخیزی
- دست و صورت شستن پس از برخاستن از خواب
- نماز خواندن
- خواندن روزانه قرآن
- گفتن «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ».

۲۱
کد فیلم
روش تدریس
درس پنجم
قسمت ۱

۲ فعالیت «با هم بخوانیم»

- یک بار شعر را همراه با دانش آموzan می‌خوانیم.
- فایل صوتی شعر را پخش می‌کنیم.
- دوباره همراه با دانش آموzan این شعر را هم خوانی می‌کنیم.
- بهتر است تصاویر یا کلیپی از هنگام برخاستن از خواب و وضع گرفتن و نماز خواندن را در کلاس به نمایش بگذاریم؛ و در ادامه در مورد فیلم با بچه‌ها صحبت کنیم و آنگاه شعر را بخوانیم. گفت و گو در مورد ارتباط فیلم پخش شده با شعر می‌تواند به فهم شعر توسط بچه‌ها کمک کند.

جلسه دوم

۳ پیام قرآنی

«يَا بُنَيْ أَقِمِ الصَّلَاةَ»

لقمان

- در ابتدای این جلسه با نشان دادن تصاویر مربوط به مساجد و نماز خواندن افراد به شعر «منم بچه مسلمان» اشاره می‌کنیم و دوباره این شعر را با هم می‌خوانیم.
- تا به حال چه کسانی به مسجد رفته‌اند؟ اگر خاطره‌ای از آن روز دارید برایمان تعریف کنید.

- عبارت پیام قرآنی را به داش آموزان نشان می‌دهیم و فایل صوتی آن را پخش می‌کنیم. هم‌زمان با آن یک صدا پیام قرآنی را می‌خوانیم. بعد از معنی کردن، توجه دانش آموزان را به عبارت «صلات» جلب می‌کنیم. صلات به معنای نماز، تا به حال این عبارت را کجا شنیده‌اید؟
- از داش آموزانی که می‌توانند اذان بگویند می‌خواهیم که در کلاس اذان بگویند، زمانی که به عبارت «حَيَ عَلَى الصَّلَاةَ» می‌رسند. در مرور معنای آن با داش آموزان گفت و گو می‌کنیم. فایل صوتی اذان را نیز می‌توانیم استفاده کنیم.

۲۲
کد فیلم
روش تدریس درس
پنجم قسمت ۲

.....

جلسه دوم بهمن ماه

.....

۱۴ لوحه ۱۳

.....

جلسه اول

.....

۱۳ لوحه ۱۴

.....

.....

لجه ۱۳

با اشاره مطلع شود زیرا بصورت مستحب پخش می‌شود.

آئِ	آئِ	آز	آز	آسَنَ	آفَ	آکَ	آنَ
آئِ	آفَ	آز	آز	آسَنَ	آفَ	آکَ	آنَ
آبَ	آنَ	آز	آز	آسَنَ	آفَ	آکَ	آنَ

لجه ۱۴

با اشاره مطلع شود زیرا بصورت مستحب پخش می‌شود.

آمْرِي	آشْكُنْزَ	آكْنَزَ
كَسْفَ	كَائِفَ	مُنْرِفَيْنَ

.....

جلسة دوم

۵ لوحة ۱۵ سورة «حمد»

در ابتداء این جلسه نیز پیام قرآنی را با نشان دادن تصاویری از مساجد و مسلمانانی که در حال خواندن قرآن و نمازند شروع می‌کنیم.

کد فیلم ۳۴
روشن تدریس درس
پنجم سکون

لوحة ۱۴ را از روی کتاب درسی برای هم‌گروه خود به صورت انفرادی بخوانند.

لوحة ۱۵ سوره توحید را در محل مناسب قرار می‌دهیم و دانشآموزان به آن نگاه می‌کنند و فایل صوتی آیات ۱ تا ۴ را پخش می‌کنیم و به صورت دسته‌جمعی همراه با آن می‌خوانیم.

هفته سوم بهمن ماه

جلسة اول

۶ فعالیت «با هم بخوانیم» شعر سوره «حمد»

در شروع این جلسه با نگاه به سوره حمد، آیات ۱ تا ۴ را همراه با شنیدن فایل صوتی آیات به صورت دسته‌جمعی می‌خوانیم.

فایل صوتی این شعر را پخش می‌کنیم و به صورت دسته‌جمعی این اشعار را می‌خوانیم.

به مفاهیم و مضامین شعر نیز پیردازیم. به کمک تصاویر و فیلم مانند: (تصاویر و فیلم از کسانی که دست به دعا برداشتند، یا سجده می‌کنند - تصاویری از کره زمین، ابر، آسمان) فیلمی از یکی از امامان، یا پیامبران کسانی که از جانب خدا آمده‌اند، تا ما راه راست را گم نکیم.

جلسه دوم

۳۳
ک فیلم
روشن تدریس درس
پنج فسمت

۷ یادآوری

فعالیت ۱_ شعر سوره حمد را یک بار به صورت دسته‌جمعی می‌خوانیم.

فعالیت ۲_ لوحه سوره حمد را در محل مناسب در کلاس قرار می‌دهیم و سپس به مدت ده دقیقه آیات مربوط به آن را همراه با پخش صوت آن می‌خوانیم.
 در ادامه آیات ۵ تا ۷ را نیز به همراه پخش صوت آیات به صورت دسته‌جمعی می‌خوانیم.

در این جلسه یک ارزیابی از روند آموزش و اشکالات دانش آموزان و مقدار پیشرفت بچه‌هار نیز می‌توانیم داشته باشیم.

هفته چهارم بهمن ماه

جلسه اول

۸ فعالیت قرآن بخوانیم: لوحه ۱۶ و ۱۷

در آغاز این جلسه سوره حمد را دانش آموزان همراه با پخش فایل صوتی آن به صورت دسته‌جمعی می‌خوانند.
 همانند جلسات گذشته و اشاره صحیح به حرکات همراه با مکث و آرامش در اشاره کردن، حرکات را نشان می‌دهیم و دانش آموزان ترکیب حرف و حرکت را می‌خوانند. (لوحه ۱۶)

لوحه ۱۷ را نیز همانند گذشته و رعایت موارد مهم در حین اشاره کردن بدون آنکه خودمان بخوانیم با نشان دادن حرکات بچه‌ها عبارات جدید قرآنی را می‌خوانند.

..... جلسہ دوم

۹ پادآوری و آموزش لوحه ۱۹ و

- در ابتدای جلسه لوحه سوره حمد را در مقابل چشمان داشن آموزان قرار می‌دهیم و همراه با پخش فایل صوتی آن به صورت دسته‌جمعی آیات سوره حمد را می‌خوانیم.

لوحه ۱۷ را از روی کتاب برای هم کلاسی‌های خود به صورت انفرادی می‌خواند.

- لوحه ۱۸ و ۱۹ را نیز مانند آنچه که در جلسات گذشته در مورد اشاره به آیات گفته شد تدریس می‌شود.

هفته اول اسفندماه

جلسه اول

پیام قرآنی ۱۰

三三八

- در آغاز این جلسه نیز ابتدا دانشآموزان با نگاه کردن به سوره حمد، همراه با پخش فایل صوتی به صورت دسته‌جمعی آیات را می‌خوانند.
 - لوحه ۱۹ را از روی کتاب برای هم‌کلاسی‌های خود به صورت دسته‌جمعی می‌خوانند.
 - در صورتی که در هر کدام از مراحل خواندن آیات دانشآموزان دچار اشکال در روخوانی اند با اشاره

صحیح و فرصت دوباره سعی می کنیم تا به سطح مطلوبی از مهارت روخوانی و سواد قرآنی برسند. سعی می کنیم از هیچ کدام از این موارد بی تفاوت نگذریم.

پیام قرآنی را بر روی تابلوی کلاس می نویسیم و هم صدا با پخش فایل صوتی آن، آیات را می خوانیم و معنای آن را به کمک تصاویر تدریس می کنیم.

از فیلم و کارتون مرتبط با موضوع درس استفاده می کنیم. همچنین در مورد تصاویر کتاب نیز گفت و گو می کنیم.

شعر پیام قرآنی را نیز می توانیم روی تابلوی کلاس نوشت و نظر دانش آموزان را در مورد آن پرسیم.

زمانی که شما به مدرسه می روید چه کارهایی را انجام می دهید؟

نقاشی خودتان را بکشید هنگامی که به منزل می روید و کارهایی را که انجام می دهید را در نقاشی مشخص کنید. سپس نقاشی را به کلاس بیاورید.

۱۰۷

- ۱ ایجاد فضای جذاب برای تقویت انگیزه و علاقه به یادگیری قرآن و روخوانی آن
 - ۲ توانایی خواندن برخی کلمات ساده قرآنی به صورت بخش بخش
 - ۳ تقویت علاقه به شنیدن آیات سوره فلق از نوار آموزشی و به صورت دسته جمعی
 - ۴ آشنایی با حروف ناخوانا در قرآن
 - ۵ توانایی خواندن کلمات دارای تشدید به صورت بخش بخش
 - ۶ آشنایی با پیام قرآنی درباره اهمیت و ارزش آموختن علم و دانش
 - ۷ تقویت علاقه به دعا کردن و سخن گفتن با خدا
 - ۸ آشنایی با ارزش آموختن قرآن از نظر امامان معصوم علیهم السلام
 - ۹ تقویت علاقه به خواندن روزانه قرآن کریم

رسانه‌های آموزشی

کتاب درسی، نوار پا سی، دی آموزشی، کتاب راهنمای معلم

درس	عنوان درس	شماره صفحه	بودجه بندي درس ششم
ششم	مدرسہ ما – سورہ فلق – کلاس قرآن	۲۲	جلسہ اول : پیام قرآنی
	اسفنند	هفتہ دوم	جلسہ دوم : درس ۶ مدرسہ ما
		هفتہ اول	جلسہ اول : قرآن بخوانیم، لوحة ۲۱ سورہ فلق
		هفتہ سوم	جلسہ دوم : با ہم بخوانیم، شعر سورہ فلق
		هفتہ چہارم	جلسہ اول : قرآن بخوانیم، لوحة ۲۲
			جلسہ دوم : پیام قرآنی
			جلسہ اول : کلاس قرآن
			جلسہ دوم :

راهبردها و روش‌های یاددهی – یادگیری

هفته دوم اسفند ماه

جلسه اول

کد فیلم
۲۵
روشن تدریس درس
ششم، الف ناخوانان،
صفحه ۶۱

۱ تصویرخوانی، قرآن بخوانیم لوحه ۲۰

از داش آموزان می‌خواهیم تا با دقت به تصاویر نگاه کنند. به موارد زیر توجه شود:

نقش مدیر و معلم

قرآنی که در دست معلم است

پرچم ایران

نام مدرسه

 ان کلمه‌ای فارسی را بخوانید.

خواهر خواندن
 خوا ← خا

۲۰ لوحه‌ی
اگر کنون را شماری می‌دانید این کلمات و عبارات قرآن را به صورت مستحب و بخوبی بخوانید.

قَامُوا	أَمْرُوا
أَشْلِمُوا	
١- وَ لَا تُشْرِفُوا	
٢- قَالُوا لَا تَحْكُمْ	
٣- فَلَمَّا هَاتُوا بِزَهَانَكُمْ	
٤- وَ لَا تَلْمِيزُوا أَنفُسَكُمْ	

دوستی بچه‌ها

کمک آنها به یکدیگر در تمیز نگه داشتن مدرسه

لوحه ۲۰ را در جای مناسب قرار داده و در حین تدریس و آموزش به موارد زیر توجه کنید:

در آموزش نماد حرف ناخوانا بهتر است که کلمات «خواهر، خواندن و خواب» را یکی یکی روی تابلوی کلاس بنویسیم. و حرف «و» را با یک رنگ متمایز کنیم. در ردیف پایین هر کدام از کلمات نوشته شده دوباره این عبارات را می‌نویسیم.

– «خواهر، خواندن و خواب»

– «خاهر، خاندن و خاب»

حرف «و» را پاک می‌کنیم و از دوباره کلمات را می‌خوانیم. هم‌زمان به داشت آموزان می‌گوییم که چون رنگ لباس این حرف با بقیه فرق می‌کند حذف می‌شود. اگر کلاس مجهز به سیستم هوشمند باشد، زمانی که حرف «و» را حذف می‌کنید به صورت خودکار دو حرف کناری به هم می‌چسبند و آن عبارتی را که مورد نظر ما است نمایان می‌شود و این موضوع به تدریس ما کمک می‌کند.

یک نوار کاغذی درست کنید و آن را به سه قسمت تقسیم کنید قسمت اول حرف خوانای اول و قسمت دوم حرف ناخوانا و قسمت سوم حرف خوانای سوم.

مثال: از قسمت دو خط همان‌طور که مشاهده می‌کنید کاغذ را تا کنید حرف «و» پنهان می‌شود و به این وسیله داشت آموزان را به حرفی که نوشته می‌شود، ولی خوانده نمی‌شود متوجه می‌کنید. این موضوع را تعمیم می‌دهیم به عبارات و کلماتی که در عربی و قرآن وجود دارد که حروفی هستند که نوشته می‌شود ولیکن خوانده نمی‌شوند و آن را با یک رنگ مشخص کرده‌اند. این قسمت می‌بایست چندین بار با داشت آموزان تمرین و کار شود.

هنگام اشاره به لوحه ۲۰ ما نیز هیچ‌گاه حروف ناخوانا را نشان نمی‌دهیم و ملاک درست خواندن بچه‌ها هنگام اشاره است.

در پایان تدریس، از داشت آموزان می‌خواهیم تا از روی کتاب نیز یک بار برای هم‌کلاسی خودش به صورت انفرادی و بار دیگر با انتخاب ما یک عبارت را برای داشت آموزان کلاس بخواند.

جلسه اول ۲۱ سوره فلق

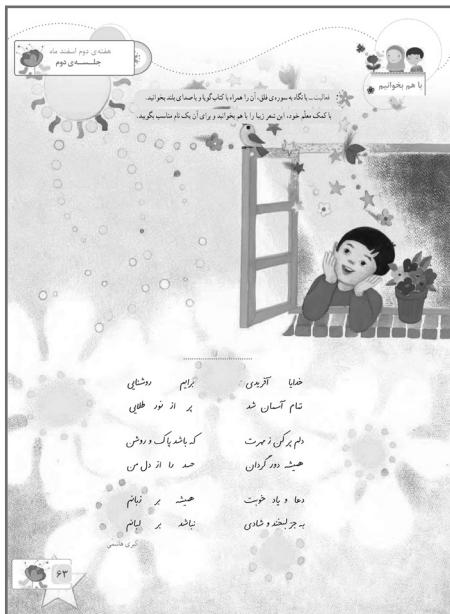
۲۱ آموزش لوحة ۲۱ سوره فلق

- فعالیت ۱ :** در ابتدای این جلسه لوحة شماره ۲۰ مجدد تمرین و یادآوری می‌شود.
- لوحة ۲۱ سوره فلق را همانند آموزش تمام لوحة‌های گذشته با روش اشاره صحیح تدریس می‌شود.**
- فعالیت ۲ :** از دانش آموزانی که به صورت داوطلب آمادگی خواندن این آيات را دارند می‌خواهیم تا با صدای بلند برای تمام بچه‌های کلاس بخوانند.

دانش آموزان را تشویق کنیم به خواندن سوره فلق در منزل کنار پدر و مادرشان خودمان نیز همین کار را انجام می‌دهیم؛ یعنی به دانش آموزان می‌گوییم که امروز من هم سعی می‌کنم سوره فلق را بخوانم. این موضوع از آن جهت که الگوی شاگردانمان هستیم قابل تأمل است. فردای آن روز که وارد کلاس می‌شویم بعد از سلام و احوال پرسی به بچه‌ها می‌گوییم که آیه موردنظر را خوانده‌ایم و سپس از دانش آموزان می‌خواهیم آنها بی که در منزل قرآن خوانده‌اند دست‌هایشان را بالا ببرند. آنها را تشویق می‌کنیم و از کسانی

که دست بلند نکردند با لحنی مهربانانه خواهش می‌کنیم که وقتی امروز به منزل می‌روند. سوره تدریس شده را بخوانند و خوشحال شدن خودمان را از این اتفاق به دانش آموزان انتقال می‌دهیم.

..... جلسہ دوم ←

٣ فعالیت «با هم بخوانیم» شعر سوره فلق

- سوره فلق را دوباره از روی لوحه همراه با
فایل صوتی آن می خوانیم.

شعر را نیز مانند تمام شعرهای جلسات گذشته می‌خوانیم. سعی کنیم این اشعار را خودمان حفظ کنیم و در ساعات و زنگ‌های دیگر آن را همراه با دانش‌آموزان زمزمه کنیم این عمل باعث می‌شود دانش‌آموزان نیز آن را حفظ کنند. (هر چند که هدف حفظ این ایات نست).

هفته چهارم اسفند ماه

..... جلسہ اول

۴ پادآوری روحانی، سوره فلق

۴ یادآوری روحانی سورة فلق و شعر مربوط به
۲۲ آن و آموزش لوحه
آموزش لوحه همانند جلسات گذشته و روش
صحیح اشاره به آیات تدریس می‌شود.

۵ پیام قرآنی

«ربِ زَنْيِ عِلْمًا»

۱۱۴

بعد از یادآوری سوره فلق و عبارات لوحه ۲۲ جلسه گذشته به مفهوم و تدریس پیام قرآنی می‌پردازیم.

عبارت پیام قرآنی را بر روی تابلوی کلاس نوشته و با پخش صوت آن دسته‌جمعی به همراه معنای آن می‌خوانیم.

از داشن‌آموزان می‌پرسیم که کدام عبارت قرآنی این پیام برای آنها آشناست؟

توجه بهجهه‌هارا به دو کلمه «رب» و «علم» جلب می‌کنیم. کجاها شما کلمه «رب» را شنیده‌اید؟ زمانی که کسی دعایی کند آخر دعا چه عباراتی را می‌گوییم.

«آمنی یا رب العالمین» و همچنین عبارت «علم» می‌توانید چند هم‌خانواده برای علم بگوییم. (علوم، عالم، معلوم) و به این صورت کلمات مورد نظر را در ذهن داشن‌آموزان درونی می‌کنیم.

از تصاویر کتاب استفاده می‌کنیم و نظر بچه‌ها را در مورد هر کدام از تصاویر می‌پرسیم. خوب است که قبل از آن از تصاویر داشمندان و آرامگاه‌های آنان استفاده کنیم، یا کلیپی از سرگذشت یکی از آنان را برای داشن‌آموزان پخش کنیم و در ادامه از بچه‌ها بپرسیم چه کسانی دوست دارند مانند داشمندان و متفکران باشند؟ همگی دست به دعا برداریم و از خداوند بخواهیم که علم ما را مانند داشمندان که به آنها علم دادی به ما هم علم بدهد و پیام قرآنی را بخوانیم و در پایان بگوییم: «آمنی یا رب العالمین»

با توجه و دقت در هر کدام از زمینه‌ها بر اطلاعات و آگاهی‌های ما اضافه می‌شود مطابق شکل تحقیق در طبیعت، خواندن قرآن، سؤال پرسیدن در مورد نقاشی و درست کردن کاردستی. در هر حوزه‌ای که وارد شویم

در همان قسمت اطلاعات و داشت خوبی پیدا خواهیم کرد. دانش و دانستن ارتباط پدیده‌های طبیعت، آگاه شدن از سخن خداوند، مهارت در درست کردن کارهای هنری و ...

استفاده از تصاویر و فیلم‌های مربوط به کسانی که مهارت و دانش خاصی در زمینه‌های مختلف به دست آورده‌اند نیز می‌تواند به جذابیت کلاس بفزاید. یادعوت از کسانی که قاری قرآن هستند، کسی که نقاش و طراح خوبی است و ... به کلاس

با تزدیک شدن به عید نوروز از دانش‌آموزان بخواهیم تا با دقیق به محیط پیرامون خودشان نگاه کنند و اگر در سفر به شهرهای مختلف می‌روند از دانشمندان و عالمان آن منطقه نیز اطلاعاتی به دست بیاورند و در کلاس ارائه کنند.

هفته سوم فروردین ماه

جلسة اول

۶ داستان کلاس قرآن

ابتدای این جلسه با نگاه کردن به لوحه سوره فلق همراه با پخش صوت آیات به صورت دسته‌جمعی آن را می‌خوانیم.

پیام قرآنی را دوباره به کمک تصاویر و فیلم‌های تهیه شده یادآوری می‌کنیم.

به کمک تصاویر از دانش‌آموزان می‌خواهیم تا داستان این تصاویر را برایمان تعریف کنند.

اما داستان «کلاس قرآن»

دانش‌آموزان با علاقهٔ فراوان مشغول یادگیری علم و دانش‌اند و از معلم خود می‌پرسند و معلم هم با مهربانی پاسخ آنها را می‌دهد. در این وقت، ناگهان صدای در شنیده می‌شود و سپس امام حسن مجتبی علیه السلام وارد کلاس درس شده و به همه آنها سلام می‌کنند. معلم و بچه‌ها با خوشحالی به سوی امام حسن علیه السلام می‌روند. امام به طرف معلم می‌آید و در کنار آنها می‌نشینند و سپس در حالی که کودکان را تشویق و نوازش می‌کند از آنها می‌خواهد که خوب درس بخوانند و قرآن بیاموزند تا در آینده از آن استفاده کنند و انسان‌های بزرگی شوند.

نمایش این داستان را می‌توانیم در کلاس به کمک دانش‌آموزان انجام دهیم.

از بچه‌ها بخواهیم تا این داستان را برای اعضای خانواده تعریف کنند.

نظر دانش‌آموزان را در مورد داستان و نوع رفتار امام حسن(ع) را جویا شده و نکاتی که در این داستان وجود داشت را از زبان بچه‌ها بشنویم و آن را تقویت کنیم. نکاتی چون :

- علاقه به یادگیری و علم و دانش
- اهمیت و نقش افراد جامعه مانند معلم و کودکان
- آشنایی با امامان معصوم و رفتارهای پسندیده آنان
- تقویت و علاقه به خواندن قرآن و یادگیری و انس با آن
- آشنایی با برخی از آداب تلاوت کتاب خدا (نظم و پاکیزگی، قرار دادن قرآن روی رحل و...)
- انجام کارهایی که خدا دوست دارد.

هفته چهارم فروردین ماه

در این هفته و در طی دو جلسه آموزشی لوحه‌های شماره ۲۳ و ۲۴ و ۲۵ در قسمت روخوانی آیات آموزش داده می‌شود. نمادی که تدریس می‌شود مربوط به حرکت «تشدید» است.

کد فیلم ۲۶
روش تدریس درس
ششم / تشدید

از عبارات و کلمات فارسی می‌توانیم استفاده کنیم. کلماتی چون تشکر، بتا، معما و... این کلمات را بر روی تخته به این شکل می‌نویسیم. «بننا»، «تشکر» از بچه‌ها می‌خواهیم آن را بخوانند و می‌پرسیم در عبارت «بننا» چند بار حرف «ن» را می‌شنوید؟ (پاسخ: دو بار) چند کلمه را به این شکل نوشتی و پرسیده می‌شود در ادامه «ن» اول بدون حرکت است و «ن» دوم به حرف بعدی متصل شده است.

توجه : زمان اشاره، از حرکت کوتاه به سمت علامت تشدید می‌رویم و آن را نشان می‌دهیم به عنوان نماینده ساکن و کمی مکث می‌کنیم تا دانش آموزان متوجه شوند که عبارت دو بار خوانده می‌شود. سپس از همان تشدید به سمت حرکت بعدی و آن را نشان می‌دهیم. از دانش آموزان می‌پرسیم که چند بار حرف «ن» را در عبارت «بَنَّا» شنیده‌اند. حتماً با اشاره صحیح شما خواهند گفت دو بار و به این شکل تمرینات و کلماتی بیشتری را به جهت تثیت این درس کار خواهیم کرد.

■ تذکر

یادگیری نماد تشدید مستلزم صبر و بردازی ماست و با تأمل و مکث به جا این موضوع را تدریس کنیم. چرا که آنچه انجام می‌دهیم پایه‌ای است برای یادگیری نمادهای بعدی.

پیامبران خدا

۸۱

اهداف

- ۱ آشنایی با پنج پیامبر بزرگ الهی
- ۲ ایجاد فضای جذاب برای تقویت انگیزه و علاقه به یادگیری قرآن و روخوانی آن
- ۳ توانایی خواندن برخی کلمات ساده قرآن به صورت بخش بخش
- ۴ تقویت علاقه به شنیدن آیات سوره نصر از نوار آموزشی
- ۵ توانایی خواندن سوره نصر و شعر آن به صورت دسته جمعی
- ۶ آشنایی با ذکر صلوthes و تقویت علاقه به گفتن آن
- ۷ تقویت علاقه به پیامبر اکرم ﷺ و خاندان پاک او
- ۸ تقویت علاقه به خواندن روزانه قرآن کریم

رسانه‌های آموزشی

کتاب درسی، نوار یا سی دی آموزشی، کتاب راهنمای معلم

درس	عنوان درس	شماره صفحه	بودجه‌بندی درس هفتم
هفتم	آموزشی مخصوص موسی بن جعفر (ع) - سواد نظر - کوک مخصوص موسی بن جعفر (ع)	۷	فروردين
			هفته سوم
	جلسه اول : درس هفتم پیامبران خدا		هفته چهارم
	جلسه دوم : قرآن بخوانیم، لوحه ۲۶ و لوحه ۲۷		هفته اول
	جلسه اول : لوحه ۲۸ سوره نصر		هفته سوم
	جلسه دوم : با هم بخوانیم شعر سوره نصر		هفته چهارم
	جلسه اول : داستان کودکی حضرت موسی بن جعفر (ع)		
	جلسه دوم : پیام قرآنی		
	جلسه اول : لوحه ۲۹ و ۳۰		
	جلسه دوم : لوحه ۳۱ و ۳۲، یادآوری		

راهبردها و روش‌های یاددهی – یادگیری

هفته اول اردیبهشت ماه

جلسه اول

۱ تصویرخوانی با موضوع «پیامبران خدا»

در این جلسه پنج تصویر وجود دارد که هر کدام به سرگذشت پنج پیامبر بزرگ خداوند (حضرت نوح علیهم السلام، حضرت ابراهیم علیهم السلام، حضرت موسی علیهم السلام، حضرت عیسی علیهم السلام و حضرت محمد صلوات الله علیه و آله و سلم) اشاره می‌کند. ابتدا از خود دانش آموzan می‌خواهیم که حدس بزنند داستان تصاویر را و در ادامه خودمان کمک می‌کنیم به فهم و درک درست هر کدام از تصاویر و داستانی که در آن است.

کد فیلم ۳۷
روش تدریس درس
هفتم / قسمت اول

نکته

در مورد هر کدام از تصاویر و داستان‌های آن یک فیلم مرتبط با آن را تهیه می‌کنیم و یکی‌یکی به داشت آموzan نشان می‌دهیم؛ مثلاً کارتون مربوط به حضرت نوح علیهم السلام و بعد از پایان هر کدام از فیلم‌ها از بچه‌ها می‌خواهیم که به ما کمک کنند تا بدانیم این فیلم به کدام تصویر مربوط می‌شود.

جلسه دوم

در این جلسه، تدریس و آموزش لوحه‌های قرآنی تا پایان جلسات مربوط به درس هفتم آغاز می‌شود. لوحه‌های شماره ۲۶، ۲۷ و ۲۸ سوره نصر و شعر مربوط به آن و همچنین تا لوحه شماره ۳۲ روش اجرا در آموزش این لوحه‌ها همان است که در آموزش صحیح اشاره به آیات گفته شده است و می‌بایست تمام نکات مربوط به آموزش نمادهای جدید و نکاتی که در حین اشاره به آیات بر روی آن تأکید شده را رعایت کیم. بخش زیادی از این جلسات یادآوری است و رفع اشکال صحیح داشن آموزان در هنگام خواندن عبارات و کلمات قرآنی است. در قسمت‌هایی که فایل صوتی وجود دارد مانند لوحه شماره ۲۸ و سوره نصر حتماً آن را پخش کنیم و هم صدا آیات را به صورت دسته‌جمعی بخوانیم و عبارات را به داشن آموزان شان دهیم.

کد فیلم ۲۸
روش تدریس درس
هفتم / قسمت دوم

هفته دوم اردیبهشت ماه

جلسه اول

تصویرخوانی داستان «کودکی حضرت موسی ﷺ» است؛ مانند تصویرخوانی سایر دروس داشن آموزان این تصاویر را مشاهده می‌کنند و در مورد آن صحبت کنند بهتر است که فیلم کارتونی با سینمایی آن را که مطابق با آموزه‌های دینی ما است را تهیه کنیم و قبل از پخش فیلم در مورد آن گفت و گو نمائیم.

کد فیلم ۲۹
روش تدریس درس
هفتم / قسمت سوم

جلسه دوم

پیام قرآنی با موضوع «محمد رسول الله»

در ابتدای جلسه علاوه بر یادآوری لوحه سوره نصر و داستان حضرت موسی ﷺ در ادامه به پیام قرآنی می‌پردازیم.

از داشن آموزان می‌خواهیم تا با دقت به تصاویر نگاه کنند تصویر بالا (آرامگاه حضرت محمد ﷺ و تصویر پایین (آرامگاه حضرت امام رضا علیهم السلام) است. در مورد عبارت و پیام قرآنی کتاب از بچه‌ها بپرسیم در چه جاها بی این ذکر را شنیده‌اند. ذکر «صلوات» و عبارت «محمد رسول الله»

برای تأکید بر عبارت «محمد رسول الله» خوب است که فایل صوتی اذان را پخش

کنیم و عکس العمل دانشآموzan هنگامی که نام پیامبر را می‌شنوند را بینیم و از آنان بپرسیم که زمانی که مسلمانان نام پیامبر را می‌شنوند چه می‌گویند؟

می‌توانیم فایل صوتی چند صلووات را برای ورود به این بحث در کلاس پخش کنیم و همراه آن همگی آن را بخوانیم.

به معنی عبارت «رسول : پیامبر» توجه کنیم و آن را به دانشآموzan پیاموزیم.

حضرت امام رضا علیه السلام چه ارتباطی با حضرت محمد صلی الله علیہ وسلم دارد. در بخش ورود به این بحث تصاویر و فیلم‌هایی از آرامگاه امام رضا علیه السلام را نشان دهیم مخصوصاً زمانی که زائران در حال صلووات فرستادن هستند.

سعی کنیم تا جایی که ممکن است در ایجاد فضای مناسب که کمک به درک هر چه بهتر پیام قرآنی می‌کند تلاش کنیم.

هفته سوم اردیبهشت ماه

یادآوری ۲ : خلاصه و جمع‌بندی تمام مواردی که در طول سال خوانده شده در این قسمت آمده است.

فعالیت ۱ : دانشآموzan را به هفت گروه تقسیم می‌کنیم و از هر گروه می‌خواهیم تا از هفت سوره «توحید، کوثر، عصر، ناس، حمد، فلق و نصر» یکی را به انتخاب برای کلاس به صورت دسته‌جمعی در گروه بخوانند.

۱- یکی از یام‌های قرآن درس‌های بندم نا هفتم را به صورت گروهی نمایش دهید.
۵- این کلمات و عبارات قرآنی را به صورت بخش بخش بخوانید.

moshaveranebartar.com

فعالیت ۲ و ۳ : به کمک تصاویر و تصویرخوانی می‌خواهیم تا آنچه را که در فرایند تدریس آموخته در سطحی بالاتر یادآوری کنیم. اتصال تصاویر به تصویر مرتبط و وصل کردن آیات به تصاویری که ارتباط معنای بینتری با آن آیه دارند از جمله تمرين‌ها هستند از این دست تمرينات را می‌توانیم طراحی و اجرا کنیم.

فعالیت ۴ : اجرای یکی از پیام‌های قرآنی درس به صورت گروهی و در قالب نمایش است.

فعالیت ۵ : سنجش و یادآوری مهارت روخوانی دانشآموزان با توجه به نمادهایی که آموخته‌اند. در جریان خواندن عبارات و آیات اگر احیاناً دچار مشکل شدند به آنها فرصت می‌دهیم و در صورت نیاز آیات را روی تخته نوشته و با اشاره صحیح دوباره آن را آموزش می‌دهیم.

قرآن در تابستان

از اهداف مهم آموزش قرآن در دوره ابتدایی، انس دائمی؛ یعنی ارتباط پایدار، معنادار و عاطفی با قرآن کریم است و این مهم با تأکید و پیگیری زیاد و ایجاد فرهنگ خواندن روزانه قرآن کریم است که در این زمینه نقش الگویی معلم و خانواده سهم بسزایی دارد. در

کتاب‌های درسی آموزش قرآن دوره ابتدایی بخش قرآن در تابستان به این انس کمک می‌کند.

کد فیلم ۴
روش تدریس قرآن در
تابستان

جدول اهداف، شناختهای تحقیق و سطوح عملکرد درس «قرآن» پایه‌ای اول دوره ابتدایی - سال تحصیلی ۱۴۰۰ - ۱۴۰۱

عنوان کارنامه	اهداف کلی	نشانه‌های تحقیق
نیازمندی آموزش	خطی خوب خوب قابل قبول	هدادگری کامل را در جمع خوانی سوره‌ها رسانی می‌کند و در طول سال دو سوره را حفظ می‌خواهد. در جمع خوانی شرکت می‌کند و در طول سال دو سوره را حفظ می‌خواهد.
خوب	با خودش مطابق در جمع خوانی شرک می‌کند و با اهمیت آن کاملاً سازمان در طول سال یک سوره را حفظ می‌خواهد.	
خوب	پذیرفت در جمع خوانی شرکت می‌کند با کمک معلم با هم کاملاً سازمان یافتن کتاب می‌تواند تا پایان سال سوره‌ای را حفظ بتواند.	
خوب	كلمات و عبارات روانی کتاب درس را صحیح و پیش‌بینش می‌خواهد.	
خوب	پیشتر کلمات و عبارات روانی کتاب درس را صحیح و پیش‌بینش می‌خواهد.	
خوب	كلمات و عبارات روانی کتاب درس را از اعماق معلم به مورث صفتی و پیش‌بینش می‌خواهد.	
قابل قبول	اید ایده خواندن اولین رسانیده را صحیح و پیش‌بینش می‌خواهد.	
خوب	پیشتر ادab اولیه خواندن اولین رسانیده را رعایت می‌کند.	
خوب	اید ایده خواندن اولین رسانیده را رعایت می‌کند.	
قابل قبول	برخی از آداب اولیه خواندن اولین رسانیده را رعایت می‌کند.	
خوب	پاوهضمه کافی مقاوم و معاونیه پیامبر اولیه خواندن اولین رسانیده به پایان کودکانه برسید.	
نیازمندی آموزش	در رعایت ادab اولیه خواندن اولین رسانیده به پایان کودکانه برسید.	
خوب	مقایم و مصادف پیامبر اولیه خواندن اولین رسانیده به پایان کودکانه برسید.	
قابل قبول	پاوهضمه کافی مقاوم و معاونیه پیامبر اولیه خواندن اولین رسانیده به کمک معلم پایان بیند.	
نیازمندی آموزش	درینه مقدم و مصادف پیامبر اولیه خواندن اولین رسانیده به کمک معلم پایان بیند.	
خوب	دانستنی‌های کتاب را به کمک تصاویر و بازدیگر جزویتات پایان خود را کم کند.	
خوب	دانستنی‌های کتاب را به کمک تصاویر و صورت کمی پایان خود را کم کند.	
قابل قبول	دانستنی‌های کتاب را با اعماق معلم به کلام و با کمک تصاویر به زبان خود را کم کند.	
نیازمندی آموزش	درینه دانستنی‌های کتاب به کمک تصاویر، پیوسته به این فصلی معلم پایان بیند.	

۱- مظفر، جمع خوانی سوره‌های کتاب درسی است.

۲- مظفر از روخوانی: پیش‌خوانی کلمات و عبارات درس چهارم به بعد است.

۳- آداب اولیه‌ای که انتظار می‌رود دانش‌آموzan پایه اول ابتدایی رعایت کند عبارت است از: باکی و باکریگی، سکوت هنگام شنیدن قرآن و احترام به قرآن

قرآن در تابستان (پایه اول ابتدایی)

کد فیلم
جایگاه حفظ قرآن

کد فیلم
حفظ نسبی با اجمالی و
قرآن در تابستان

کد فیلم
نمونه قرائت سوره فیل

کد فیلم
قرآن در تابستان هفته
دوم تیر ماه

کد فیلم
قرآن در تابستان هفته
سوم تیر ماه

کد فیلم
قرآن در تابستان هفته
چهارم تیر ماه

کد فیلم
قرآن در تابستان هفته
اول مرداد ماه

کد فیلم
قرآن در تابستان هفته
سوم مرداد ماه

کد فیلم
قرآن در تابستان هفته
چهارم مرداد ماه

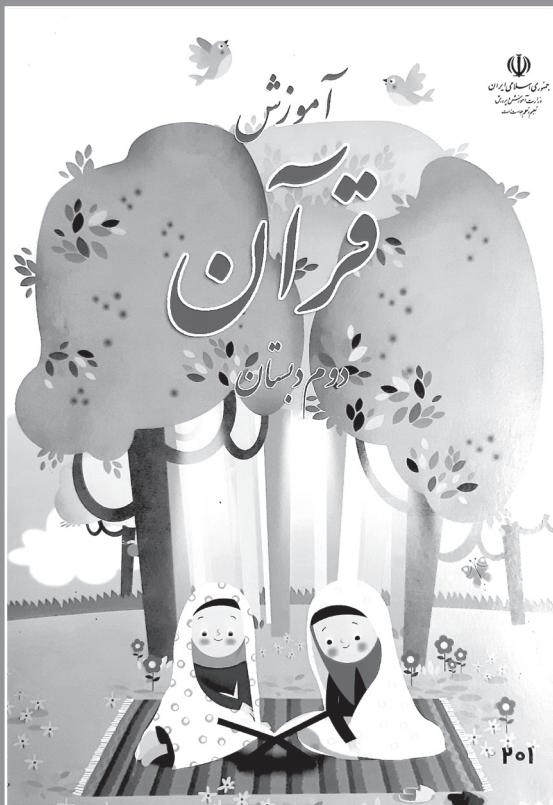
کد فیلم
قرآن در تابستان هفته
اول شهریور ماه

moshaveranebartar.com

راهنمای تدریس دروس کتاب آموزش قرآن

پایه دوم ابتدایی

به تفکیک دروس و مطالب مهم هر درس

اهداف آموزش قرآن در پایه دوم ابتدایی

- ۱ به شنیدن قراءت زیبای سوره‌های کتاب علاقه نشان می‌دهد.
- ۲ دوست دارد کتاب خود را پاکیزه نگه دارد و به آن احترام بگذارد.
- ۳ با بعضی از آداب خواندن قرآن مانند پاکی و پاکیزگی آشنا می‌شود.
- ۴ با داستان‌های قرآنی کتاب آشنا می‌شود.
- ۵ با مفهوم ساده برخی از پیام‌های قرآنی کتاب آشنا می‌شود.
- ۶ معنای برخی از کلمات ساده پیام‌های قرآنی کتاب را می‌داند.
- ۷ برخی از نشانه‌ها و نمادهای رسم الخط قرآن را می‌شناسد.
- ۸ سوره‌های کتاب را (از طریق استماع نوار و نشان دادن خط کتاب) ساده یا آهنگین می‌خواند.
- ۹ سوره‌های حمد، توحید، ناس و عصر را از حفظ می‌خواند.
- ۱۰ عبارت قرآن هر درس را به صورت ساده و شمرده می‌خواند.
- ۱۱ می‌تواند مفهوم پیام‌های قرآنی کتاب را به زبان کودکانه بیان کند.

* طبق مصوبه ۶۷۷ شورای عالی آموزش و پژوهش این کتاب، توسط آموزگار پایه و در طی سه جلسه در هفته تدریس می‌شود.

کد فیلم ۵۲
کلیات آموزش قرآن در
دوره ابتدایی

■ کتاب آموزش قرآن پایه دوم ابتدایی شامل :

- ۱ آشنایی با قراءت زیبا و جمع خوانی سیزده سوره کوتاه از قرآن کریم
- ۲ اشعاری درباره مضمون و مفهوم این سوره‌ها
- ۳ ده پیام قرآنی ساده
- ۴ چند داستان کوتاه
- ۵ تعدادی فعالیت متنوع و جذاب
- ۶ فراگیری خواندن کلمات و عبارات ساده قرآنی به صورت آرام و شمرده یا حداقل بخش بخش.

■ از دانش آموزان در آغاز پایه دوم ابتدایی چه انتظاری داریم؟

- ۱ دستیابی به اهداف آموزش قرآن پایه اول
- ۲ اطمینان نسبت به استفاده آموزگار پایه اول از لوحه آموزش روخوانی قرآن.
- توجه داشته باشیم که زنگ قرآن باید با زنگ‌های دیگر فرق داشته باشد، به گونه‌ای که دانش آموزان تغییر را در این ساعات احساس کنند. سعی کنیم با گل، شیرینی یا گلاب وارد کلاس قرآن شویم.
- از کتاب فارسی برای آموزش قرآن بهره ببریم. آموزش قرآن تا حدودی همانند آموزش فارسی با اعراب‌گذاری است.
- سعی کنیم پیشگفتار کتاب درسی (سخنی با والدین و معلمان) را بخوانیم.

الفِ کوچک، سکون و ترکیب حروف و حرکات

اهداف

۱ آشنایی با الفِ کوچک (۱)

۲ آشنایی با دو صفت «بخشنده‌گی» و «مهربانی» خدا در قالب پیام قرآنی

۳ تقویت مهارت ترکیب حروف با حرکات و خواندن کلمات و عبارات قرآنی

۴ توانایی خواندن بخش‌های دارای حرف ساکن

۵ یادآوری قرائت سوره‌های توحید و کوتیر

۶ تقویت علاقه به یادگیری قرآن و خواندن مستمر آن.

جلسه اول

- ۱ نhoe برگزاری جلسه اول (جشن قرآن)، در روند و ادامه آموزش این کتاب آسمانی بسیار تأثیرگذار است و می‌تواند خاطره‌ای به یاد ماندنی را در ذهن دانش‌آموزان رقم بزند.
- ۲ در صورت امکان، بهتر است این جلسه را در فضایی غیر رسمی (مسجد محله، یا نمازخانه مدرسه) برگزار کنیم.
- ۳ سعی کنیم جلسه را به گونه‌ای برگزار کنیم تا همه دانش‌آموزان در این مراسم مشارکت فعال داشته باشند؛ مثلاً از قبل بچه‌ها را گروه‌بندی کرده و از آنها بخواهیم تا هر گروه یک سوره کوتاه یا یک پیام قرآنی را که در پایه اول فراگرفته‌اند، همخوانی کنند و از قبل به آنها کمک کنیم تا تصاویر مناسب با پیام‌های قرآنی را آماده کنند و از این تصاویر برای انتقال مضمون پیام‌ها استفاده نمایند.
- ۴ از بازی‌های متنوع و مفروض نیز می‌توان استفاده کرد؛ مثلاً اعضاي هر گروه، یکی از پیام‌های قرآنی را به صورت پاتومیم اجرا کنند و سایر گروه‌ها مضمون پیام را حدس بزنند، یا اگر آن پیام قرآنی را به خاطر دارند، جمع‌خوانی کنند.
- ۵ داستان‌های کوتاه که در سال پیش آموخته‌اند را نیز می‌توانند در گروه‌ها به صورت ایفای نقش اجرا کنند.
- ۶ چه خوب است شروع این مراسم با صوت زیبایی از قرآن کریم، مناسب با ذوق کودکان باشد.
- ۷ جهت تقویت بعد شناختی دانش‌آموزان، به صورت خیلی مختصر، هدف از تزول قرآن را در حد

- درک و فهم بچه‌ها بیان کنیم (به طور مثال، بچه‌های عزیز! خداوند که خیلی مهریان است و ما را دوست دارد، یک هدیه خیلی ارزشمندی را برای ما فرستاده است تا ما زندگی بهتری داشته باشیم، با اخلاق باشیم و...)
- ۸ در صورت امکان از صلوات‌های قرآنی (تواشیح) به فراخور سن کودکان استفاده کنیم. پخش این نغمه‌ها و سرودها می‌تواند در حین فعالیت‌های گروهی داشت آموزان باشد. (مثالاً: در حین بیان یا نمایش داستان‌های قرآنی)
- ۹ در پایان این مراسم، از داشت آموزان می‌خواهیم خاطره جشن قرآن امروز را برای اعضای خانواده خود تعریف کنند.

جلسه دوم

۱ انس با قرآن

- سعی کنیم هر جلسه را با انس با قرآن شروع کنیم.
- تذکر جدّی: به خاطر داشته باشیم که اگر داشت آموزانمان را شیفتنه و عاشق قرآن کنیم، ولی آنها مهارت خواندن قرآن را کسب نکنند، ما در کارمان موفق نبوده‌ایم.
- همچنین اگر در کسب مهارت خواندن قرآن به داشت آموزانمان کمک کنیم؛ به طوری که به زبانی بتوانند قرآن را بخوانند ولی با قرآن مأнос نشوند و خواندن روزانه قرآن جزو برنامه زندگی‌شان قرار نگیرد، باز هم ما در انجام رسالتمن موفق نبوده و شکست خورده‌ایم.
- یکی از جلوه‌های انس با قرآن این است که اگر بخواهیم رفتاری را در داشت آموزان نهادیم کنیم، قبل از آن رفتار در خودمان ایجاد شده باشد.
- خداوند در قرآن می‌فرماید:

آتَيْمُونَ النَّاسَ بِالِّيْرِ وَتَنَسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ تَتَلَوَنَ الْكِتَابَ، أَفَلَا تَعْقِلُونَ

«بقره، ۴۴»

- آیا مردم را به نیکی فرمان می‌دهید و خود را فراموش می‌کنید، با اینکه شما کتاب [خدا] را می‌خوانید؟ آیا [هیچ] نمی‌اندیشید؟

- حال می‌توانیم با این ادبیات شروع کنیم:
- دانش آموزان عزیز! امروز من موفق شدم یک صفحه از قرآن را بخوانم. کدامیک از شما امروز یا دیروز قرآن خوانده‌اید؟

از آنهایی که دست بلند می‌کنند می‌پرسیم که چه قسمتی از قرآن را خوانده‌اند و آنها را تشویق می‌کنیم و بعد می‌گوییم : خیلی خوشحالم که می‌بینم عده‌ای از شما امروز یا دیروز قرآن خوانده‌اید. دوست دارم آنهایی که نخوانده‌اند امروز که منزل می‌روند قسمتی از قرآن را بخوانند و آنهایی که خوانده‌اند فردا دستانشان بالاتر بروند. اگر از این نوع ارتباط‌های عاطفی استفاده کنیم؛ قطعاً در انس دانش‌آموzan با قرآن کریم تأثیر به سزایی خواهد داشت.

۱ یادآوری دو سوره توحید و کوثر

جهت یادآوری دو سوره توحید و کوثر، از دانش‌آموzan می‌خواهیم این سوره‌ها را به صورت آهنگیn جمع‌خوانی کنند. سپس از چند نفر از دانش‌آموzan داوطلب می‌خواهیم به صورت انفرادی این دو سوره را انفرادی بخوانند. می‌توان در ادامه، فایل صوتی این سوره‌ها را پخش کرد.

۲ آموزش الف کوچک (۱)

برای آموزش الف کوچک (۱) می‌توانیم بدین گونه عمل کنیم :

الف) ابتدا یک کلمه فارسی (مانند «آب») را روی تابلو می‌نویسیم و می‌گوییم بچه‌ها بخوانند.

ب) سپس دو شکل «آ» و «ا» را می‌نویسیم و دانش‌آموzan صدای آن را می‌گویند.
ج) آنگاه با استفاده از تخته‌پاک‌کن، آرام‌آرام شکل «ا» را از پایین پاک می‌کنیم و هر بار از دانش‌آموzan می‌خواهیم آن را بخوانند و این کار را آنقدر ادامه می‌دهیم تا شکل «ا» به اندازه الف کوچک برسد.

د) سپس می‌گوییم بچه‌ها این همان «ا» است فقط قش کوتاه‌تر شده است؛ بچه‌های عزیز! آی کوچولو بالای حرف‌ها می‌آید.

ه) بعد ترکیب چند حرف با الف کوچک مانند ب، ث، چ، ج و ... را روی تابلو می‌نویسیم و با اشاره به الف کوچک از دانش‌آموzan می‌خواهیم ترکیب‌ها را همخوانی کنند.

کد فیلم ۵۳
روشن تدریس نماد و
قاعده الف کوچک

نکته

توجه داشته باشیم اگر الف کوچک روی حرف باشد، اشاره ثابت است و اگر الف کوچک از حرف جدا افتاده باشد، اشاره متحرک است؛ مثلاً در کلمه «هذا» چون الف کوچک بالای حرف «ه» است، اشاره مثبت است و فقط به الف کوچک اشاره می‌کنیم

و در کلمه «هُدی» چون الف کوچک از حرف «د» جدا افتاده و روی حرف ناخوانای «ی» است، اشاره ما متحرک است و از حرف «د» به سوی الف کوچک اشاره می‌کنیم.

۴ آموزش لوحه ترکیب حروف با حرکات

در این مرحله، ابتدا لوحه را در مکانی قرار می‌دهیم که در معرض دید همه دانشآموزان باشد و خودمان هنگام اشاره درجایی می‌مانیم که جلوی لوحه را نگیریم. آنگاه با اشاره صحیح به حروف و حرکات از دانشآموزان می‌خواهیم به طور دسته‌جمعی بخوانند و در لابلای جمع‌خوانی دانشآموزان، از تعدادی از آنها می‌خواهیم به صورت انفرادی با اشاره ما بخوانند.

چند نکته

در آموزش لوحه به این چند نکته توجه کنید:

۱ اولین نکته، رعایت اشاره ثابت و اشاره متحرک است که در مقدمه همین کتاب به طور مفصل به آن پرداخته شده است. در این جلسه ستون‌های اول، دوم، سوم و پنجم اشاره ثابت و ستون‌های چهارم، ششم، هفتم و هشتم اشاره متحرک می‌باشد (البته در ستون چهارم، حرف «آ» به تنها اشاره ثابت و در ترکیبات آن اشاره متحرک است).

۲ دومین نکته مکث قابل توجه در بین بخش‌های است. مکث قابل توجه در حقیقت فوت کوزه‌گری کار با لوحه است و برای محقق شدن این امر می‌توانیم پس از اشاره هر بخش، با گفتن واژه‌هایی چون: آفرین، احسنت، بارک الله و... این مکث را ایجاد کنیم.

۳ سومین نکته این است که در اشاره به حروف و حرکات، جهت اثربخشی آموزش، بهتر است اشاره کمی با غلو همراه باشد. اشاره همراه با غلو یعنی اینکه پس از اشاره هر بخش، نشانگر را کاملاً از لوحه جدا کنیم تا دانشآموزان تفکیک بین بخش‌های را احساس کنند.

مکث قابل توجه و اشاره همراه با تأکید در تقویت آموزش به شیوه دیداری تأثیر به سزاگی خواهد داشت.

۴ نکته دیگر اینکه از دانشآموزان بخواهیم هم‌زمان با اشاره ما بخشنده خوانی کنند و از جلو افتادن در خواندن بخش‌ها پرهیز کنند. در صورت مشاهده عدم رعایت دانشآموزان می‌توان با گریز زدن و پرش بین بخش‌ها این ناهمانگی را مرتفع نمود؛ مثلاً در ترکیبات: د، د، د، د و... می‌توان بعد از اشاره به «د» به «د» یا «دا» اشاره نمود و در اشاره به بخش‌ها ترتیب را رعایت نکرد.

■ تذکر

در هنگام بخش‌خوانی از روی لوحه، کتاب‌های دانشآموزان بایستی بسته باشد و همه به لوحه توجه کنند.

۵ خواندن از روی کتاب

پس از تمرین از روی لوحه، از دانشآموزان می‌خواهیم هر کدام حدود یک سطر از جدول را به صورت انفرادی از روی کتاب بخوانند و سایر دانشآموزان هم‌زمان خط ببرند. در این قسمت می‌توان از بازی که در آخر این جلسه (انس با قرآن در خانه) آمده است نیز استفاده کرد.

■ تذکر

بخش خوانی از روی لوحه و شمرده‌خوانی از روی کتاب مکمل یکدیگرند و این دو برای یادگیری روخوانی قرآن باید در یک جلسه آموزشی انجام گیرند.

۶ انس با قرآن در خانه

در پایان این جلسه، دانشآموزان را به خواندن قرآن در خانه تشویق می‌کنیم.

۱ انس با قرآن

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَمْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ كَبُرُّ مَقْتاً عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ
ای کسانی که ایمان آورده‌اید! چرا چیزی می‌گویید که انجام نمی‌دهید؟ نزد خدا سخت ناپسند است که چیزی را بگویید و انجام ندهید.

«صف، ۲-۳»

امید آنکه همه ما در خواندن قرآن کریم و عمل به آن همواره پیش‌قدم باشیم تا مورد سرزنش قرآن کریم قرار نگیریم.

جلسه سوم آموزش قرآن را با ارتباطی عاطفی و با این ادبیات آغاز می‌کنیم:
«بچه‌های عزیز! من امروز موفق شدم صفحه یا صفحات... را از سوره... بخوانم. کدامیک از شما امروز یا دیروز قسمتی از قرآن را خوانده است؟»

نکته

به دانشآموزان این تذکر را بدھیم که خواندن آنها می‌تواند آیات یا عبارات جلسات قبلی کتاب درسی‌شان باشد.

۲ مرور آموخته‌های جلسه قبل

آموخته‌های جلسه قبل را با داشت آموزان مرور می‌کنیم.

۳ آموزش پیام قرآنی

به خاطر داشته باشیم که هدف از آموزش پیام قرآنی، «تفویت مهارت تفکر و تدبیر در قرآن است.» و در این آموزش می‌خواهیم نحوه مواجهه دانش آموزان با آیات قرآن را تفویت کنیم.

روش تدریس پیام قرآنی

معنی پیام قرآنی را از روی کتاب بخواند (این کار در راستای تقویت درک معنای آیات و عبارات قرآن کریم می‌باشد).

ه) در مرحله بعد، شعر را به صورت آهنگیں با داشت آموزان همخوانی می‌کنیم. برای ایجاد نشاط در کلاس می‌توانیم دانش آموزان را به دو دسته تقسیم کنیم و از آنها بخواهیم دسته اول مصراع اول و دسته دوم مصراع دوم هر بیت را بخوانند و به هر عضوی از اعضای بدن در شعر می‌رسند، به آن عضو اشاره نمایند. در ادامه، دانش آموزان را به گروههای دو یا سه نفره تقسیم می‌کنیم و از آنها می‌خواهیم با کمک شعر درباره این پیام گفت و گو کنند.

الف) ابتدا پیام قرآنی را با خط زیبا روی تابلو می‌نویسیم و از داشت آموزان می‌خواهیم با اشاره معلم دسته‌جمعی بخوانند.

ب) سپس از چند نفر می‌خواهیم داوطلبانه پیام قرآنی را به صورت انفرادی شمرده بخوانند (این کار در راستای تقویت مهارت خواندن داشت آموزان می‌باشد).

ج) در ادامه، این پرسش را مطرح می‌کنیم: بچه‌های عزیز! در این پیام قرآنی معنی کدام کلمات را می‌دانید؟ ممکن است برخی از داشت آموزان معنی کلمات «رحمن» و «رحمیم» را بدانند و پاسخ دهند، که آنها را مورد تشویق قرار می‌دهیم.

د) سپس از یکی از داشت آموزان می‌خواهیم معنی پیام قرآنی را از روی کتاب بخواند (این کار در راستای تقویت درک معنای آیات و عبارات قرآن کریم می‌باشد).

و در نهایت از چند گروه می‌خواهیم نتایج گفت‌وگوی خود را برای کلاس بیان کنند و در صورت نیاز توضیحات آنها را با پرسش‌های مناسب هدایت می‌کنیم.

خوب است که شعر را ابتدا همراه با دانش‌آموزان بخوانیم. متناسب با متن شعر هنگام رسیدن به عبارات «گوش، زبان، چشم، سر، دست و دهان» به این اعضاء اشاره کنیم.

به کلمات مشخص شده در این پیام بپردازیم مثال: الرحمن «بخشنده» بخشندۀ به چه معنی است؟ به چه کسی بخشندۀ می‌گوییم؟ چرا خداوند بخشندۀ است؟ از کجا می‌فهمیم که او بخشندۀ است؟ همین روش را نیز در مورد عبارت «الرحيم» انجام می‌دهیم، به چه کسی مهریان می‌گوییم؟ چند نفر از کسانی که مهریان هستند را نام ببرید؟ چرا به آنها مهریان می‌گویید؟ چرا خداوند از همه مهریان تر است؟

دانش‌آموزان را تشویق کنیم تا نعمت‌هایی که خداوند به ما بخشیده را تک به تک نام ببرند می‌توانیم تمام گفته‌های دانش‌آموزان را بر روی تابلوی کلاس بنویسیم. با این کار توجه دانش‌آموزان را بیشتر به مطلب جلب می‌کنیم و حس سپاسگزاری را نیز در آنها تقویت خواهیم کرد.
پیام قرآنی به همراه معنی آیه توسط یکی از دانش‌آموزان خوانده شود.

آموزش روخوانی عبارات از روی لوحة و کتاب درسی

پس از نصب لوحة و قرار دادن آن در معرض دید دانش‌آموزان، از آنها می‌خواهیم با اشاره‌ما، عبارات را دسته‌جمعی به صورت بخش‌بخش بخوانند. در لابه‌لای جمع خوانی آنها، از چند نفر از دانش‌آموزان هم می‌خواهیم به صورت انفرادی با اشاره‌ما بخش‌بخش بخوانند.

■ چند تذکر

- ۱ اشاره‌ما باید همراه با تأکید و مکث قابل توجه باشد.
- ۲ در هنگام بخش خوانی از روی لوحة، دانش‌آموزان بایستی کتاب‌هایشان بسته باشد و فقط به لوحة توجه کنند.

چند نکته

- ۱ توجه داشته باشیم که در بخش خوانی از روی لوحة حرکت آخر عبارات خوانده می‌شود.
- ۲ دانش‌آموزان هنگام بخش خوانی، صدای «ـ» قبل از «ـ» را در کلماتی مانند «هـی» و «ـزواـسـی» مانند سایر کسره‌ها می‌خوانند. این شیوه خواندن صحیح است؛ هر چند به تدریج در خواندن شمرده و روان کلمات، می‌آموزند که این صدا را به صورت «ـای» بخوانند. در این مورد نیز می‌توانیم از کلمات فارسی مانند عید، خیابان، پیaban و... به عنوان مثال استفاده کیم.

پس از کار بالوحة، از دانشآموزان می خواهیم کتاب هایشان را باز کنند و هر کدام به طور انفرادی یک سطر یا یک قسمتی از کتاب را از روی کتاب شمرد و بخوانند.

در جهت تقویت مهارت درک معنای آیات و عبارات، از دانشآموزان می‌خواهیم هر سطر را که به صورت شمرده از روی کتاب می‌خوانند، معنای کلماتی را که می‌دانند بگویند؛ مثلًاً دانشآموزی می‌خواند: «فال یا آدم»، بعد از رفع اشکال روخوانی دانشآموز، از وی می‌پرسیم که معنی کدام کلمه را می‌دانی؟ می‌گوید: «آدم». در سایر عبارات، دانشآموزان معنای کلمات «کتاب»، «هارون» و «عصا» را می‌دانند. حتی در عبارت سطر آخر، اگر دانشآموز بگوید معنی «و» را می‌دانم، یا «و» فارسی است، از وی می‌پذیریم و او را مورد تشویق قرار می‌دهیم و این کار باعث می‌شود تا دانشآموزان در مواجهه با آیات، توجهشان جلب شود و نکته دیگر اینکه چون می‌دانند از وی در مورد معنی کلمات آشنا و پرکاربرد می‌پرسیم، سعی می‌کند قبل از حضور در جلسه، در منزل از بزرگترها در مورد معنای کلمات سؤال کند و این خود نوعی تشویق درونه است.

در پایان این جلسه، دانشآموزان را به خواندن قرآن در خانه تشویق می‌کنیم.

جلسه چهارم

۱ | آنس، با قرآن

این جلسه را نیز با این ادبیات شروع می‌کنیم: «دانشآموزان عزیز! امروز من موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم. من آیات... از سوره... را خواندم. کدامیک از شما امروز یا دیروز توانست قسمتی از قرآن را بخواید؟»

۲ آموزش علامت سکون

الف) ابتدا چند کلمه مانند: سر، مَن، قُم را روی تابلو می‌نویسیم و از دانش آموزان می‌خواهیم این کلمات را بخوانند.

ب) آنگاه به حروف «ر»، «ن» و «م» در این کلمات اشاره می‌کنیم و از آنها می‌پرسیم: آیا این حروف دارای یک از ح کات «- س - ئ - س - ئ - س» است؟

ج) پس از پاسخ منفی آنها می‌گوییم در قرآن روی این حروف که هیچ حرکتی ندارند، یک علامتی مانند (۰) می‌گذارند.

د) آنگاه این علامت را روی حروف مذکور می‌نویسیم و توضیح می‌دهیم که هر گاه این علامت روی حرفی بود، یعنی این حرف همچو که نداده باشد آن را با حکمت قلای از خودش در یک بخش خواند.

ه) سپس کلمات «آمُن»، «مِنْ» و «فَلْ» را روی تابلو می‌نویسیم و با اشاره از حرکت کوتاه $\rightarrow \leftarrow$ به علامت سکون (۲) از دانش آموزان می‌خواهیم آنها را به صورت دسته‌جمعی بخوانند.

۳ روش آموزش لوحه عبارات قرآنی

پس از نصب لوحة، از دانش آموزان می‌خواهیم با اشاره ما عبارات را به صورت دسته‌جمعی بخوانند. در لایه‌لای جمع‌خوانی دانش آموزان، از چند نفر از آنها می‌خواهیم به طور انفرادی با اشاره ما بخوانند.

■ تذکر

— مکث قابل توجه در بین بخش‌ها و همچنین اشاره همراه با تأکید را فراموش نکنیم.

نکته

اشاره ما از حرکات کوتاه به علامت سکون (۲) است؛ یعنی در تمام بخش‌های این صفحه، نشانگر را از حرکات $\rightarrow \leftarrow$ به سوی علامت سکون (۲) نشان می‌دهیم.

۴ خواندن از روی کتاب درسی

با توجه به تعداد دانش آموزان کلاسمان، از آنها می‌خواهیم که هر یک چند ترکیب را از روی جدول بخوانند و از سایر دانش آموزان نیز می‌خواهیم خط ببرند. همه دانش آموزان را در این فعالیت شرکت دهیم و سعی کنیم خواندن آنها به ترتیب نشستن روی میز نباشد و به صورت تصادفی انتخاب کنیم. این کار باعث می‌شود که همه دانش آموزان به عنوان نفر بعدی آمادگی برای خواندن داشته باشند و به دقت خط ببرند. آموزش صفحه ۱۰ نیز به همین شکل صورت می‌گیرد؛ یعنی ابتدا با اشاره ما از روی لوحة جمع‌خوانی می‌کنند و چند نفر نیز به صورت انفرادی می‌خوانند. پس از کار با لوحة از آنها می‌خواهیم کتاب‌هایشان را باز کنند و هر یک از دانش آموزان یک سطر یا قسمتی از یک سطر را به طور انفرادی بخوانند و بقیه خط ببرند.

۵ انس با قرآن در خانه

در پایان این جلسه، دانش آموزان را به خواندن قرآن در خانه تشویق می‌کنیم.

اهداف

- ۱ یادآوری قرائت سوره‌های ناس، فلق و عصر
- ۲ تقویت مهارت خواندن کلمات دارای تشدید
- ۳ آشنایی با حروف ناخوانا در قالب حروف متمایز (رنگی)
- ۴ کسب مهارت خواندن کلمات و عبارات دارای حروف ناخوانا یا اتصال
- ۵ تقویت علاوه‌به یادگیری قرآن و خواندن مستمر آن.

کد فیلم ۵۵
روش تدریس
درس دوم

جلسه اول

۱ انس با قرآن

امام علی علیهم السلام

«مَنْ نَصَبَ نَفْسَهُ لِلنَّاسِ إِمَاماً، فَلَيَبْدأْ بِتَعْلِيمٍ نَفْسِهِ قَبْلَ تَعْلِيمِ عَيْرِهِ؛ وَ لَيَكُنْ تَأْدِيهُ بِسِيرَتِهِ قَبْلَ تَأْدِيهِ بِلْسَانِهِ؛ وَ مُعْلِمُ نَفْسِهِ وَ مُؤَذِّبُهَا أَحَقُّ بِالإِجْلَالِ مِنْ مُعْلِمِ النَّاسِ وَ مُؤَذِّبِهِمْ..»

کسی که خود را رهبر مردم قرار داد، باید پیش از آنکه به تعلیم دیگران پردازد، خود را بسازد، و پیش از آنکه به گفتار تربیت کند، با کردار تعلیم دهد؛ زیرا آن کس که خود را تعلیم دهد و ادب کند سزاوارتر به تعظیم است از آنکه دیگری را تعلیم دهد و ادب بیاموزد.

«نهج البلاغه - دشتی، ۱۳۸۹ : ۴۵۴»

■ مانند جلسات قبل دانش‌آموزان را به انس با قرآن تشویق می‌کنیم :
دانش‌آموزان عزیز اموز من موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم. کدامیک از شما امروز یا دیروز توانست قسمتی از قرآن را بخواند؟

پادآوری سورہ ناس ۲

- جمع خوانی آهنگین دانش آموزان
 - خواندن افرادی دانش آموزان دا و طلب

۳ - یادآوری علامت تشذیب (۲)

الف) برای بیان علامت تشدید از کلماتی استفاده می‌کنیم که دانش‌آموزان در کتاب فارسی پایه اول آموخته‌اند.

ب) کلمه‌ای مانند «بَتَا» را روی تابلو نوشت و سپس این کلمه را به صورت «بتنا» می‌نویسیم و با اشاره صحیح از طرف ما، از آنها می‌خواهیم به صورت دسته‌جمعی بخش بخش بخوانند.

کد فیلم ۵۴
روش تدریس نماد و
قاعدۀ تشدید

۴ آموزش لوحه عبارات قرآنی

- با اشاره ما، دانشآموزان از روی لوحة به صورت دسته‌جمعی بخش بخش می‌خوانند.
 - با اشاره ما، تعدادی از دانشآموزان به صورت افراطی بخش بخش می‌خوانند.

■ تذکر

- اشاره ما به صورت غُلو شده و همراه با مکث قابل توجه باشد.
- جهت تمرکز و دقت دانشآموzan و جلوگیری از جلوتر رفتن در خواندن، هر از گاهی در بین بخش‌ها گزینی برئیم.

۵ خواندن از روی کتاب

پس از کار با لوحه با توجه به تعداد دانشآموzan، از آنها می‌خواهیم هر کدام تعدادی از ترکیب‌های جدول را از روی کتاب به صورت انفرادی بخوانند و سایر دانشآموzan خط ببرند.

۶ انس با قرآن در خانه

در پایان جلسه، دانشآموzan را به خواندن قرآن در خانه تشویق می‌کیم.

جلسه دوم

۱ انس با قرآن

امام علی علیه السلام هماهنگی بین گفتار و رفتار و حتی تقدم عمل بر گفتار را مورد تأکید قرار داده و می‌فرماید:

وَقَدْ أَرَعَدُوا وَأَبْرَقُوا وَمَعَ هَذِينَ الْأَمْرَيْنِ الفَشْلُ وَلَسْنًا نُرِعُدُ حَتَّىٰ نُوقَعُ وَلَا نُسْيِلُ حَتَّىٰ نُمْطَرُ.

چون رعد خروشیدند و چون برق درخشیدند، اما کاری از پیش نبردند و سرانجام سست گردیدند! ولی ما این گونه نیستیم، تا عمل نکنیم رعد و برقی نداریم، و تا نباریم سیل جاری نمی‌سازیم.

نهج البلاغه - دشتی، ۱۳۸۹: ۳۴

دانشآموzan عزیز! امروز من موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم. من آیات... از سوره... را خواندم. کدامیک از شما امروز یا دیروز توانست قسمتی از قرآن را بخواند؟

۲ پرسش از تکلیف جلسه قبل (انس با قرآن در خانه)

از دانشآموzan می‌پرسیم که بچه‌ها! از کتاب‌های درسی، چه کلماتی پیدا کردید که دارای تشدید بودند؟

۳ یادآوری سوره فلق

از دانشآموzan می‌خواهیم سوره فلق را به صورت آهنگین جمع خوانی کنند و چند نفر داوطلب نیز به صورت انفرادی بخوانند.

۴ آموزش روحوانی لوحه

- با اشاره ما دانشآموزان از روی لوحه به صورت دسته‌جمعی بخش بخش می‌خوانند.
- با اشاره ما تعدادی از دانشآموزان به صورت انفرادی بخش بخش می‌خوانند.

■ تذکر

برای تقویت مهارت خواندن حرف دارای تشید، با پرسش از دانشآموزان دو بار خواندن حرف مشدّد را یادآوری می‌کنیم. در اینجا می‌توانیم توضیحات جلسهٔ قبل را از آنها بخواهیم و می‌پرسیم بچه‌ها تشید چیست؟ آنها جواب می‌دهند که از جنس همان حرفی است که تشید روی آن قرار دارد، اما ساکن است.

۵ خواندن از روی کتاب

از دانشآموزان می‌خواهیم هر کدام یک یا چند کلمه یا یک عبارت را از روی کتاب به صورت شمرده بخوانند.

در هر حال دانشآموزان را تشویق می‌کنیم و در صورت اشکال، به رفع اشکال روحانی آنها می‌پردازیم.

مراحل رفع اشکالات روحانی

الف) می‌خواهیم یک بار دیگر آرام‌تر و با دقت بخواند

ب) مقایسهٔ شکل صحیح و غلط کلمه یا عبارت غلط خوانده شده

ج) بخش خوانی.

■ تذکر

به دانشآموز اجازه دهیم تا پایان عبارتی را که برایش مشخص کرده‌ایم را بخواند، سپس به رفع اشکال پیردازیم.

پس از رفع اشکالات روحانی، جهت تقویت درک معنای آیات و عبارات هر کدام از دانشآموزان به کلمات «رَبِّ»، «كُلَّ»، «رَبِّي»، «يَتَفَكَّرُونَ»، «رَبَّنَا»، «تَبَّلَّ»، «بِخَمِدٍ» و «رَبِّكَ» رسیدند، از آنها می‌خواهیم معنی این کلمات را بگویند.

نکته

موقع نداشته باشیم که دانشآموزان عین معنای کلمه را برای ما بگوید؛ مثلاً اگر کلمه «يَتَفَكَّرُونَ» را «فکر» یا «فکر کردن» معنا کرد از او می‌پذیریم.

۶ انس با قرآن در خانه

در پایان جلسه، دانشآموزان را به خواندن قرآن در خانه تشویق می‌کنیم.

جلسه سوم

۱ انس با قرآن

منفصل گوید: به امام صادق علیه السلام عرض کردم:

از چه راهی می‌توان به دست آورده که چه کسی اهل نجات است؟ فرمود: «هر کس کردارش با گفتارش موافق است، گواهی نجات برایش ثبت شده، و هر که کردارش با گفتارش موافق نیست، همانا ایمان او عاریت است و در معرض زوال می‌باشد.»

«کلینی، ترجمه کره‌ای، ۱۳۷۵، ج ۶، ۴۸۳»

دانشآموزان عزیز! امروز من موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم. من آیات... از سوره... را خواندم.
کدامک از شما امروز یا دیروز توانست قسمتی از قرآن را بخواند؟

۲ پرسش از آموخته‌های جلسه قبل

۳ یادآوری سوره نصر

۴ آموزش پیام قرآنی

■ پیشنهاد تدریس

خوب است که در ابتدا با توجه به کتاب هدیه‌های آسمان در کلاس دوم در مورد پیامبر اکرم ﷺ صحبت کنیم، و اینکه جبرئیل امین اولین آیات خداوند را در غار حرا برای ایشان تلاوت کردن. همچنین عبارت ابتدای سوره علق «اقرأ» بخوان و ارتباط آن با معنی عبارت «قرآن» خواندن، خداوند چه انتظاری از ما دارد؟ می‌توانیم با طرح برخی از سوالات دانشآموزان را به معنی پیام قرآنی هدایت کنیم: «قرآن کریم» «سخن خداوند» برای چه کسانی است؟ دانشمندان، دانشآموزان، معلمان، کشاورزان، آهنگران، پژوهشگران یا... با گفت‌وگو در این موارد و هدایت دانشآموزان به این مطالب مهم اشاره خواهند کرد که سخن خداوند برای گروه یا صنف خاصی نیست. همان طور که خداوند می‌فرماید قرآن سخن خداوند برای مردم است. «هذا بیانُ للناس»

از تصویر کتاب نیز استفاده می‌کنیم. در این تصاویر چه کسانی حضور دارند؟ روحانی، دانشآموز، پیرمرد، جوان با شغل‌های مختلف و متفاوت، همگی در حال خواندن سخن خداوند هستند.

۵ آموزش روحانی لوحه و توجه به حروف ناخوانا

با اشاره صحیح ما، دانشآموزان به صورت دسته‌جمعی بخش‌خوانی می‌کنند. همچنین چند نفر از دانشآموزان به صورت انفرادی با اشاره‌ما بخش بخش می‌خوانند.

چند نکته

- در این صفحه، در کلماتی که الف کوچک روی حرف ناخوانای «ی» قرار دارد، اشاره متحرک است و از حرف قبل به سوی الف کوچک اشاره می‌کنیم.
- در حین بخش‌خوانی دانشآموزان، با طرح سوال‌های مناسب، ناخوانا بودن حروف آبی را به آنها یادآوری می‌کنیم.

۶ خواندن از روی کتاب

از هر کدام از دانشآموزان می‌خواهیم قسمتی از یک سطر را از روی کتاب به صورت انفرادی شمرده بخوانند و از سایر دانشآموزان می‌خواهیم خط ببرند.

■ تذکر

سعی می‌کنیم به صورت تصادفی انتخاب کنیم و خواندن دانشآموزان به ترتیب خاصی (مثلاً ترتیب میز) نباشد.

۷ انس با قرآن در خانه

در پایان جلسه، دانشآموزان را به خواندن قرآن در خانه تشویق می‌کنیم.

جلسه چهارم

۱ انس با قرآن

دانشآموزان عزیز! امروز من موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم. من آیات... از سوره... را خواندم.
کدامیک از شما امروز یا دیروز توانست قسمتی از قرآن را بخواند؟

۲ پرسشن از مطالب جلسه قبل

۳ یادآوری سوره کوثر

۴ آموزش روخوانی عبارات دارای اتصال از روی لوحه
با اشاره صحیح ما، دانشآموزان ابتدا به صورت دسته‌جمعی و سپس به صورت انفرادی بخش خوانی
می‌کنند.

نکته

برای توضیح اتصالات، این نکته را برای دانشآموزان بیان می‌کنیم که هرجا علامت سکون (۔) یا
تشدید (۔۔) دیدید، این دو با حرکت قبل از خود خوانده می‌شوند؛ خواه بین آنها حروف ناخوانا وجود داشته
باشد یا وجود نداشته باشد و چند بار این نکته را در حین اشاره به لوحه به دانشآموزان یادآوری می‌کنیم.
هرگاه به اتصالات می‌رسیم از دانشآموزان می‌رسیم : بچه‌ها چرا به این صورت خواندید؟ و انتظار داریم
آنها جواب دهند : چون اینجا علامت تشدید (۔۔) می‌بینیم، یا علامت سکون (۔) می‌بینیم و تشدید و سکون
با حرکت قبل خوانده می‌شوند.

■ تذکر

مکث قابل توجه همراه با غلو را در هنگام اشاره فراموش نکنیم.

۵ خواندن از روی کتاب

از دانشآموزان می‌خواهیم هر کدام یک سطر از این صفحه را انفرادی و به صورت شمرده بخوانند. پس
از خواندن هر سطر و رفع اشکالات روخوانی هر دانشآموز، از او می‌خواهیم معنی کلماتی را که در سطر
خوانده شده می‌داند برای ما بگوید. معمولاً اغلب دانشآموزان در این صفحه معنی کلمات «الله»، «ربِّ»،
«زَيْنُون» و یا ترکیب «رَبِّ الْعَالَمَيْنَ» را می‌دانند.

۶ انس با قرآن در خانه

در پایان جلسه، دانشآموزان را به خواندن قرآن در خانه تشویق می‌کنیم.

سوره حمد؛ «ک» (کاف بدون سرچ)

اهداف

- ۱ توانایی روخوانی سوره حمد
- ۲ توانایی خواندن کلمات و عبارات قرآنی دارای حرف «ک»
- ۳ آشنایی با پیام قرآنی درباره نیکوکاران
- ۴ علاقه به خواندن زیبا و آهنگین سوره حمد
- ۵ تقویت علاقه به یادگیری و خواندن مستمر قرآن کریم.

کد فیلم ۵۶
آموزش کاف بدون
سرچ

جلسه اول

۱ انس با قرآن

روایت شده که خداوند به بعضی از بیامبران بنی اسرائیل وحی فرمود که :

عِظِ نَفْسَكَ؛ فَإِنِ اتَّعَظَتْ فَعِظِ النَّاسَ، وَ إِلَّا فَاسْتَحِي مِنَّى

خدوت را اندرز ده، اگر پندپذیر شدی، آنگاه مردم را اندرز ده، و گرنه از من شرم کن.
ورام بن ابی فراس، ۱۴۱۰، ج ۱، ۲۳۹

دانشآموزان عزیز! امروز من موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم. من آیات... از سوره... را خواندم. کدامیک از شما امروز یا دیروز توانست قسمتی از قرآن را بخواند؟

۲ پرسش از تکلیف جلسه قبل

۳ آموزش روخوانی سوره حمد از روی لوحه

پس از نصب لوحه، از دانشآموزان می‌خواهیم با اشاره صحیح ما، به صورت دسته‌جمعی بخش بخش بخوانند.

عبارت اول، دوم و سوم را که خوانند به کلمه «مالک» در سطر چهارم که رسیدیم نماد «ک» را به صورت خیلی گذرا توضیح می‌دهیم و ادامه سوره را اشاره می‌کنیم و

دانشآموزان دسته جمعی بخش خوانی می کنند و سپس چند نفر هم با اشاره ما به صورت انفرادی بخش بخشنده خوانند.

نحوه توضیح نماد «ک»: در آموزش این نماد نیز از آموخته‌های پیشین دانش آموزان کمک می‌گیریم و فارسی را در خدمت آموزش قرآن قرار می‌دهیم. به این ترتیب که چند کلمه مانند اردک، نمک، کیک و ... که به حرف «ک» ختم می‌شوند را روی تابلو می‌نویسیم و از دانش آموزان می‌خواهیم این کلمات را بخوانند. سپس حرف «ک» را با حرکات (—) و علامت سکون (۔) ترکیب می‌کنیم و با اشاره به حرکات از دانش آموزان می‌خواهیم به صورت دسته‌جمعی بخش بخش بخوانند. سپس می‌گوییم: بچه‌ها! در کلمات قرآنی حرف «ک» به صورت «ک» نوشته می‌شود و شکل «ک» را نیز با حرکات (—) و علامت سکون (۔) ترکیب کرده و از دانش آموزان می‌خواهیم که با اشاره ما به صورت دسته‌جمعی بخش خوانی کنند و پس از این توضیح مختصر کار بالوچه را ادامه می‌دهیم.

نکته

این نماد را همچون سایر نمادها و قواعد روخوانی دیگر، حداکثر طی دو دقیقه توضیح می‌دهیم و به ادامه روخوانی از روی لوحه می‌پردازیم؛ جرا که نباید به جای آموزش مهارت، قاعده‌آموزی کنیم.

تذکرہ

- هدف از کار با لوحه شرطی‌سازی چشم دانش‌آموزان نسبت به حرکات قرآن است. بنابراین، هر جا روی حرفی حرکت یا علامتی باشد، به هیچ وجه به حرف اشاره نمی‌کنیم، بلکه اشاره ما به حرکت یا علامت است.

– غلو شده اشاره کنیم تا دانش‌آموز تفکیک را احساس کند و این اشاره همراه با مکث قابل توجه باشد.

خواندن از روی کتاب ۳

نکته

اغلب دانش آموزان در این صفحه با معنای کلمات «اسم»، «الله»، «رَحْمَن»، «رَحِيم»، «رب»، «مالیک»، «مستقیم»، و یا ترکیب کلمات «سِمُّ اللَّهِ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ» و «الْحَمْدُ لِلَّهِ» آشنا هستند.

گوشم، دادن یه ق ایت سورۂ حمد ۵

صوت قرائت سوره حمد را برای دانشآموزان پخش میکنیم و آنها طبق دستورالعمل، ابتدا گوش
کنند، سپس همراه با آن زمزمه میکنند و در مرتبه سوم با آن بلند میخوانند.

■ تذکر

در جلسات اولیه بهتر است هنگام پخش قرائت، به لوحه اشاره کنیم و نظر دانشآموزان را به آن جلب نماییم و در طی پیشرفت تدریجی، از آنها بخواهیم هنگام پخش قرائت، از روی کتاب خط ببرند. در ادامه از دانشآموزان داوطلب می‌خواهیم از روی کتاب و حتی الامکان شبهیه به قرائت پخش شده، سوره حمد را بخوانند.

در هنگام پخش قرائت، اشاره به لوحه بایستی به صورت کلی و اشاره به زیر کلمات باشد.

۴ انس با قرآن در خانه

در پایان جلسه، دانشآموزان را به خواندن قرآن در خانه تشویق می‌کنیم.

جلسه دوم

۱ انس با قرآن

امام زین العابدین علیه السلام در فرازی از دعاها تکان دهنده‌اش این چنین می‌فرمایند :

اللَّهُمَّ إِنِّي أُصْبِحُ وَأُمْسِي مُسْتَقْلًا لِعَمَلِي

«کبیر مدنی، ۱۴۰۹، ج ۷، ۲۵۶»

خداؤندا! همانا من شب را به صبح، و صبح را به شب می‌رسانم، در حالی که عمل خود را اندک می‌بینم.

دانشآموزان عزیز! من امروز موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم. من آیات... از سوره... را خواندم.
کدامیک از شما امروز یا دیروز توانست قسمتی از قرآن را بخواند؟

۲ پخش سوره حمد و خواندن دسته‌جمعی و سپس انفرادی دانشآموزان

هنگام پخش قرائت و خواندن دسته‌جمعی دانشآموزان بهتر است با اشاره کلی به کلمات، توجه دانشآموزان را به لوحه جلب کنیم و در هنگام فردخوانی بهتر است دانشآموز از روی کتاب بخواند و سایر دانشآموزان هم از روی کتاب خط ببرند.

۳ آموزش روحانی کلمات و عبارات از روی لوحه

- خواندن دسته‌جمعی و انفرادی

۴ خواندن از روی کتاب

در این صفحه معنای کلمات «رحمتیک» و «لیوئسُف» را از دانشآموزانی که عبارات دارای این کلمات را می‌خوانند می‌برسیم.

جلسه درم

سوزنی حمد

بخش پنجم پیوپایه.

عَلَيْكَ صَدَقَةٌ مُّلِكٌ تَعْلِكُ
وَ إِلَيْكَ أَتَيْنَا
وَ آذِجَلْنَا فِي رَحْمَتِكَ
وَ أَلَيْكَ مَا فِي يَمِينَكَ
كَذِلِكَ كِدَنَا لِيُوسُفَ

از روی کتاب خود، پیوپایه.

سوزنی حمد را بخوان و تمام کلمه‌های دارای حرف «ک» را بپرس.

.....

۵ انس با قرآن در خانه

در پایان جلسه، دانشآموزان را به خواندن قرآن در خانه تشویق می‌کیم.

جلسه سوم ...

۱ انس با قرآن

امام علی عاشیل می‌فرمایند :

لَا تَكُن مِّنَ الْمُبَالَغِ فِي الْمَوْعِظَةِ، وَ لَا يَتَسْعِظُ؛ فَهُوَ بِالْقَوْلِ مُدِلٌّ وَ مِنَ الْعَمَلِ مُقِلٌّ

مانند کسی مباش که... در پند دادن مبالغه می‌کند، اما خود پندپذیر نمی‌باشد. سخن بسیار می‌گوید، اما کردار خوب او اندک است.

«نهج البلاغه - دشتی، ۱۳۸۹ : ۴۷۲»

دانشآموزان عزیز! امروز موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم. من آیات... از سوره... را خواندم. کدامک از شما امروز یا دیروز توانست قسمتی از قرآن را بخواند؟

۲ پرسش از مطالب جلسه قبل

۳ آموزش پیام قرآنی

■ پیشنهاد تدریس

نام چه کسانی «محسن» یا «احسان» است؟

محسن یعنی چه؟

به معنی عبارت محسن اشاره کنیم. نیکوکار به چه کسانی نیکوکار می‌گوییم؟ از تصاویر موجود در کتاب استفاده کنیم، کسی که به عیادت می‌رود، آب دادن به گیاهان و... از مفاهیم آیات موجود در کتاب می‌توانیم نهایت استفاده را ببریم در این آیات آمده است که انسان را به بهترین و نیکوکارترین حالت خلق کرده است پس کسانی که کاری را به بهترین روش و حالت انجام دهنده نیز از نیکوکاران خواهد بود. مثال: دانشآموزی که خوب درس می‌خواند. فعالیت‌های مدرسه را به بهترین حالت ممکن انجام می‌دهد. دانشآموزی که خوب نقاشی می‌کند و یا رنگ آمیزی زیبایی را انجام می‌دهد. در بخشی از آیات نیز به کسانی که با پدر و مادر خود خوب رفتار می‌کنند نیز نیکوکار می‌گویند هدف از پیام قرآنی ایجاد تفکر و تدبیر در آیات و به کارگیری آن در عمل است. لطفاً از ارتباط پیام قرآنی با سایر آیات غافل نشوید. ارتباط معنی آیات با یکدیگر نیز موجب انس و ارتباط عمیق قلبی و ذهنی با قرآن خواهد شد.

۲ خواندن عبارات قرآنی از روی کتاب
از دانشآموزان می‌خواهیم هر کدام یک سطر یا قسمتی از یک سطر را به صورت آرام و شمرده بخوانند.

۱. إِنَّمَا تُرَاكُ مِنْ أَنْتَخِسِينَ
۲. إِنَّمَا كُلُّكُ تَعْزِيزٌ لِّلشَّخِيْسِينَ
۳. وَأَخْسِيْسُوا إِنَّ اللَّهَ يُبَعِّثُ الْشَّخِيْسِينَ
۴. وَوَصَّيْنَا إِلَيْكُمْ بِالْإِنْسَانِ بِوَالدِّيْنِ إِخْسَائِنَ
۵. لَقَدْ خَلَقْنَا إِلَيْكُمْ إِنْسَانَ فِي أَخْسِنِ الْخَلْقِ

آن بای قرآن در خانه
پیام قرآنی درس را بخوان و سه مروره از کارهای را که بنا بر کاران انجام می‌هند ثمریز

- ۱ در مراحل اولیه، تپی زدن و بازگشت پیابی دانشآموزان، یا حتی خواندن آنها به صورت بخش‌بخش طبیعی است و این‌گونه خواندن گامی است در جهت شمرده‌خوانی و سپس روان‌خوانی آنها. بنابراین، به دور از شتاب و با تشویق‌های به جا، دانشآموزان را در مسیر یادگیری قرآن حمایت و هدایت می‌کنیم.
- ۲ بهتر است قبل از خواندن برای کلاس، به دانشآموزان فرصت دهیم چند دقیقه عبارات این صفحه را برای خود پیش‌خوانی کنند.

■ تذکر

در هر حالتی، حتی در صورت خواندن همراه با اشکال، دانشآموزان را پس از خواندن هر عبارت مورد تشویق قرار می‌دهیم و در صورت داشتن اشکال، رفع اشکال می‌کنیم.

■ مراحل رفع اشکالات روحانی دانشآموزان

(الف) می‌خواهیم یک بار دیگر آرام‌تر و با دقت بخواند

(ب) مقایسهٔ شکل صحیح و غلط کلمه یا عبارت غلط خوانده شده

(ج) بخش‌خوانی

■ تذکر

– به دانشآموز اجازه دهیم تا پایان عبارتی را که برایش مشخص کرده‌ایم را بخواند، سپس به رفع اشکال پردازیم.

– پس از رفع اشکالات روحانی، از کلماتی که معنی آنها را می‌دانند می‌پرسیم (منظور کلمات آشنا و برکاربرد می‌باشد).

اغلب دانشآموزان در این صفحه با کلماتی چون : «محسنین»، «الله»، «انسان»، «والدين»، «احسان» و «خلق» آشنا هستند که معنای این کلمات را در حد فهم دانشآموزان از آنها می‌پرسیم. می‌توانیم پس از انجام این مراحل، این پرسش را مطرح کنیم که دانشآموزان عزیز! آیات این صفحه در مورد چه کسانی دارد صحبت می‌کند؟ یا اینکه چه ارتباطی بین این آیات و تصویر وجود دارد؟

۵ انس با قرآن در خانه

در پایان جلسه، دانشآموزان را به خواندن قرآن در خانه تشویق می‌کنیم. پیام قرآنی درس را بخوان و سه مورد از کارهایی را که نیکوکاران انجام می‌دهند را نام ببر.

جلسه چهارم

۱ انس با قرآن

امام علی ع می فرماید :

إِنِّي لَأَرْفَعُ نَفْسِي أَنْ أَنْهَى النَّاسَ عَمَّا لَسْتُ أَنْتَهَى عَنْهُ، أَوْ أَمْرَهُمْ بِمَا لَا أَسْبِقُهُمْ إِلَيْهِ بِعَمَلٍ
من شأن خود را برتراز آن می دانم که مردم را از چیزی بازدارم که خودم آن را ترک نمی کنم یا به کاری
فرمانشان دهم که خود جلوتر از آنها به آن عمل نکنم.

«لیشی واسطی، ۱۳۷۶ : ۱۷۰»

دانشآموزان عزیز! امروز من موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم. من آیات... از سوره... را خواندم.
کدامیک از شما امروز یا دیروز توانست قسمتی از قرآن را بخواند؟

۲ پرسش از مطالب جلسه قبل

۳ خواندن عبارات قرآنی از روی کتاب

می توانیم پیش از خواندن دانشآموزان، ترکیب هایی مانند «یا سید الشهداء». «یا أَبَالْفَضْلِ الْعَابِسُ» و «یا صاحب الزَّمَانُ» را روی تابلو بنویسیم و از دانشآموزان بخواهیم ابدا
به صورت کلی و سپس با اشاره ما، به صورت بخش بخش این ترکیب ها را بخوانند. سپس با اشاره به
علامت های سکون (۲) و تشدید (۲) و خوانده نشدن آنها با حرکات قبل از خود و اتصال این دو به حروف
ناخوانا که بین آنها قرار دارند اشاره می کنیم. سپس از دانشآموزان می خواهیم هر کدام قسمتی از این
عبارات را بخوانند.

۴ انجام فعالیت

از دانشآموزان می خواهیم این عبارات قرآنی را در گروه خود بخوانند. سپس با توجه به توضیحاتی که
در بالا داده شد، پس از مشخص کردن محل اتصال، فلاش مربوط را در کتاب خود رسم کنند.

۵ انس با قرآن در خانه

در پایان جلسه، دانشآموزان را به خواندن قرآن در خانه تشویق می کنیم.
سعی کن به کمک خانواده خود به تدریج سوره حمد را حفظ کنی.

- ۱ توانایی روخوانی سوره ناس
 - ۲ توانایی خواندن کلمات و عبارات قرآنی دارای حرف
 - ۳ آشنایی با پیام قرآنی پرهیز از اسراف
 - ۴ علاقه به خواندن زیبا و آهنگین سوره ناس
 - ۵ تقویت علاقه به یادگیری و خواندن مستمر قرآن کریم

جلسه اول .

- ## ۱ انس با قرآن

«لَعْنَ اللَّهِ الْأَمْرِيْنَ بِالْمَعْرُوفِ التَّارِكِيْنَ لَهُ، وَ النَّاهِيْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ الْعَامِلِيْنَ بِهِ»

نفرین بر آنان که امر به معروف می‌کند و خود ترک می‌نمایند، نهی از منکر دارند و خود مرتكب آن می‌شوند.
«نهج البلاغه - دشتی، ۱۳۸۹ : ۱۷۴»

دانشآموزان عزیز! امروز من موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم. من آیات... از سوره... را خواندم.
کدامیک از شما امروز یا دیروز توانست قسمتی از قرآن را بخواند؟

ابتدا چند کلمه آشنا مانند «دوست»، «نعمت» و «رحمت» را روی تابلو می‌نویسیم و می‌گوییم : «بچه‌های عزیز! در کلمات قرآنی، گاهی شکل «ت» به صورت «ة» یا «ة» نیز نوشته می‌شود، سپس حرکات (ـ) را با این دو شکل نیز ترکیب می‌کنیم و با اشاره به حرکات، از دانش‌آموزان می‌خواهیم این ترکیبات را نیز بخش بخوانند و پس از آن از دانش‌آموزان می‌خواهیم ادامه سوره را از سطر ششم با اشاره ما، دسته‌جمعی بخش خوانی کنند.

۲ گوش دادن به قرائت

سوره ناس طبق دستورالعمل (گوش کردن، زمزمه کردن، و بلند خواندن) در اینجا نیز می‌توانیم همزمان با گوش دادن دانش آموزان با اشاره کلی به کلمات توجه آنها را به لوحه جلب کنیم و بعد از شنیدن قرائت صوتی از چند دانش آموز داوطلب بخواهیم به صورت انفرادی از روی کتاب بخوانند و بقیه دانش آموزان از روی کتاب خط ببرند.

کد فیلم
درس چهارم آموزش
نامه تأثیث

۳ انس با قرآن در خانه

در پایان این جلسه، دانش آموزان را به خواندن سوره ناس در خانه تشویق می‌کنیم.

جلسه دوم

۱ انس با قرآن

عیسیٰ ابن مریم علیه السلام : بد بخت ترین مردم را کسی می‌داند که نزد مردم به علم شناخته شده باشد، بدون آنکه عملی داشته باشد :

أَشْفَقَ النَّاسُ مِنْ هُوَ مَعْرُوفٌ عِنْدَ النَّاسِ بِعِلْمِهِ مَجْهُولٌ بِعَمَلِهِ

«۵۲: ۲، ج ۱۴۰۳»

دانش آموزان عزیز امروز من موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم، من آیات... از سوره... را خواندم. کدامیک از شما امروز یا دیروز توانست قسمتی از قرآن را بخواند؟

کد فیلم
تمرین و تثبیت تمرین
عبارات دارای نداد و
قاعده نامه تأثیث

پرسش از مطالب جلسه قبل

۲ آموزش روخوانی کلمات و عبارات از روی لوحه

۳ خواندن از روی کتاب

۴ انس با قرآن در خانه

در پایان این جلسه، دانش آموزان به خواندن عبارت قرآنی در خانه تشویق می‌کنیم.

جلسه سوم و چهارم

۱ انس با قرآن

از حضرت پیغمبر(ص) روایت است که فرمودند :

«اهل جهنم، از بوی عالمی که به علم خود عمل نکرده باشد متاذی می‌شوند.»

«تحفة الاولیا، ترجمة اصول کافی، ج ۱ : ص ۱۷۱»

دانشآموزان عزیز! من امروز موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم. من آیات... از سوره... را خواندم. کدامیک از شما امروز یا دیروز توانست قسمتی از قرآن را بخواند؟

۲ پرسش از مطالب جلسه قبل

۳ آموزش پیام قرآنی

■ پیشنهاد تدریس

پیام قرآنی به همراه معنی آن توسط یکی از دانشآموزان خوانده شود. به معنی کلمات مشخص شده بپردازیم و هم خانواده این کلمات مثال **واشربوا** = آشامیدن، نوشیدن، پیشامید، لاتسرفوا = اسراف، برداختن به کلمات به این صورت باعث می‌شود که این عبارات در ذهن دانشآموزان ثبت شود.

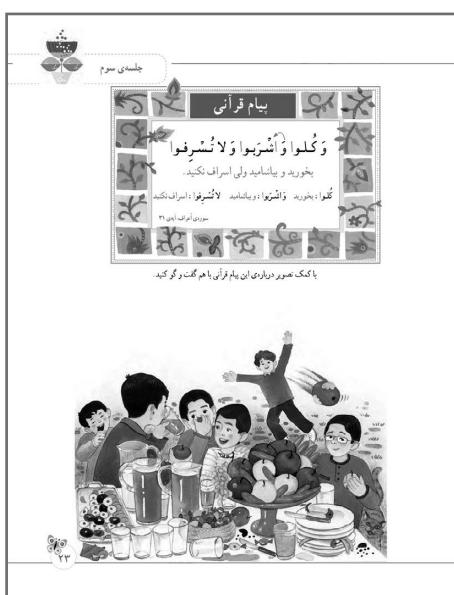
برای فهم عبارت قرآنی از تصاویر استفاده کنیم. در درس‌های گذشته خواندیم که خداوند بخشنده است و به ما نعمت‌های زیادی داده است. حالا به تصاویر نگاه کنید در این جشنی که دانشآموزان گرفته‌اند برخی در حال هدر دادن نعمت‌های خداوند هستند. خوب نگاه کنید و موارد را بیان کنید.

از عبارات و مفاهیم قرآنی که در ادامه کتاب آمده است نیز استفاده می‌کنیم. طبق این آیات خداوند به غذاهای پاک اشاره کرده است. به این که نعمت‌های پیشماری را بخشنیده، خداوند دوست ندارد که در استفاده از این نعمت‌ها اسراف کنیم. در آموزه‌های دینی ما وجود دارد که حتی اگر کنار رودخانه هم که هستید در استفاده کردن از آب اسراف نکنید. (می‌توانیم از تصویری که در کتاب آمده است استفاده کنیم.)

۴ خواندن از روی کتاب

۵ انس با قرآن در خانه

در پایان این جلسه، دانشآموزان را به تکلیف انس با قرآن در خانه تشویق می‌کنیم.

سوره فلق

اهداف

- ۱ توانایی خواندن سوره فلق
- ۲ علاقه به زیبا خواندن سوره فلق
- ۳ آشنایی با شکل‌های مختلف تنوین
- ۴ توانایی روخوانی عبارات قرآنی دارای تنوین
- ۵ آشنایی با پیام قرآنی که همه نعمت‌ها از خداوند است.

جلسه اول

۱ انس با قرآن

امام صادق علیه السلام که فرمودند :

إِنَّ الْعَالَمَ إِذَا لَمْ يَعْمَلْ بِعِلْمِهِ، زَلَّتْ مَوْعِظَتُهُ عَنِ الْقُلُوبِ، كَمَا يَزَلُّ الْمَطْرُ عَنِ الصَّفَا^۱
«کلینی، ۱۴۰۷، ج ۱، ۴۴»

عالی هرگاه به علم خود عمل نکند، اندرزهایش بر دل‌ها می‌لغزد، چنانکه باران
بر سنگ صاف می‌لغزد.

۵۹
کد فیلم
تدريس نماد و قاعدة
تنوين

دانشآموزان عزیز! امروز من
موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم.
من آیات... از سوره... را خواندم.
کدامیک از شما امروز یا دیروز
توانست قسمتی از قرآن را بخواند؟

جلدی دوا
سورة فلق
باقی محتواهای
الحمد لله
باقی محتواهای
الحمد لله

نوح فُؤُفُؤُ مُصَراطٍ مُسْتَقِيمٍ
وَمَا تَنْفَضُّ مِنْ وَرْقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا
وَلَا خَيْثَرٌ فِي ظُلُماتِ الظُّرُفِ
وَلَا زَطِيرٌ لَا يَأْبِسُ
إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ

moshaveranebartar.com

۲ پرسش از تکلیف جلسه قبل

۳ آموزش نماد تنوین کسره (ـ)

برای آموزش این نماد ابتدا (ـ) را روی تابلو می‌نویسیم و از حرکت (ـ) به علامت سکون (ـ) اشاره می‌کنیم و از دانش‌آموzan می‌خواهیم با اشاره ما جمع خوانی کنند و این کار را دو سه بار تکرار می‌کنیم سپس حرکت (ـ) را رویه‌روی آن قرار می‌دهیم و یک (ـ) دیگر کنار آن قرار می‌دهیم تا شکل تنوین (ـ) ایجاد شود و این توضیح را به دانش‌آموzan می‌دهیم که (ـ) دوم به نمایندگی نون ساکن آمده است و به همان شکل (ـ) خوانده می‌شود و با اشاره صحیح از آنها می‌خواهیم هر دو شکل را جمع خوانی کنند. باید توجه داشت که هنگام خواندن تنوین توسط دانش‌آموzan، صدای نون شنیده شود که با حرکت کسره اشتباه نشود.

چند نکته

- بهتر است تنوین کسره را ابتدا هنگام آموزش سوره فلق و در عبارت سوم (در دکمه‌ی غاسق) توضیح داد و بعد به جدول ترکیب حروف با تنوین کسره مراجعه کرد و آن را تعیین داد.
- در آموزش قواعد روحانی دو نکته را بایستی مد نظر قرار داد؛ یکی اینکه قاعده را در حین آموزش روحانی و هرجا به آن قاعده رسیدیم توضیح دهیم. دوم اینکه از قاعده‌محوری پرهیز کرد و آموزش قواعد را خیلی کوتاه و گذرا آموزش داد و بیشترین زمان را صرف خواندن دانش‌آموzan کرد.

۴ آموزش ترکیب‌ها و عبارات از روی لوحه

پس از نصب لوحه از دانش‌آموzan می‌خواهیم با اشاره ما به صورت جمعی بخش خوانی کنند. این دو صفحه را به همین صورت بخش خوانی می‌کنند.

■ تذکر

حروف دارای تنوین، جزو اشارات ثابت هستند. بنابراین، در اشاره، به حروف کاری نداریم و فقط به تنوین اشاره می‌کنیم.

۵ خواندن دانش‌آموzan از روی کتاب

■ تذکر

گاهی دانش‌آموzan کلمه «ما» در آیه دوم سوره فلق را مشدّد و به صورت «شَرِّـ ما» می‌خوانند با نشان دادن «ما» و تشید نداشتند آن، رفع اشکال می‌کنیم. گاهی در آیه چهارم تشید «ـن» را در عبارت «شَرِّـ التَّقَاثَاتِـ» تلفظ نمی‌کنند که با نشان دادن تشید «ـن» و بخش خوانی دانش‌آموzan این اشکال را برطرف می‌کنیم.

۶ شنیدن قرائت سوره فلق و خواندن به همراه آن و خط بردن از روی کتاب

۷ انس با قرآن در خانه

در پایان این جلسه، دانشآموزان را به خواندن سوره فلق در خانه تشویق می‌کنیم.

جلسه دوم

۱ انس با قرآن

امام علی علیه السلام می‌فرماید:

إِنَّ الْوَعْظَ الَّذِي لَا يَمْجُهُ سَمْعٌ وَ لَا يَعْدِلُهُ نَفْعٌ مَا سَكَتَ عَنْهُ لِسَانُ الْقَوْلِ وَ نَطَقَ بِهِ لِسَانُ الْعَقْلِ

«تمییز آمدی، ۱۴۱۰: ۲۳۱»

قطعاً پندی که هیچ گوشی آن را رد نکند و هیچ سودی با آن برابری نکند، پندی است که زبان گفتار از آن خاموش باشد و زبان کردار بدان گویا گردد.

دانشآموزان عزیز! امروز من موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم. من آیات... از سوره... را خواندم.
کدامیک از شما امروز یا دیروز توانست قسمتی از قرآن را بخواند؟

۲ پرسش از تکلیف جلسه قبل

۳ پخش صوت سوره فلق و همخوانی دانشآموزان با آن

■ تذکر

در آموزش قرآن دوره ابتدایی، پخش قرائت صوتی همیشه پس از روخوانی خود دانشآموزان می‌باشد؛
یعنی پخش قرائت صوتی در پایان همان جلسه یا در ابتدای جلسه بعد صورت می‌گیرد. بنابراین، همواره
شیوه دیداری بر شیوه شنیداری در آموزش ما مقدم است.

۴ آموزش کلمات و عبارات قرآنی از روی لوحه

۵ خواندن از روی کتاب

■ تذکر

— در آموزش لوحه، دانشآموزان با اشاره صحیح ما پخش خوانی می‌کنند و در خواندن از روی کتاب
شمرده می‌خوانند.

– در بخش خوانی از روی لوحه وقف نداریم، ولی در شمرده خوانی از روی کتاب دانش آموزان در پایان عبارات وقف می کنند.

۶ آموزش پیام قرآنی

■ پیشنهاد تدریس

پیام قرآنی به همراه معنی آن توسط یکی از دانش آموزان خوانده شود.
به مفاهیم و آیاتی که در هفته های گذشته در درس های قبل خواندیم اشاره می کنیم، خداوند بخشنده است، مهربان است، نعمت های بیشماری را به ما بخشیده است که از شمارش آن نتوان هستیم.
به عبارت نعمت و الله اشاره کنیم و معنی آن را جهت تأکید بیشتر بیان کنیم.
از دانش آموزان بخواهیم در داخل دفتر خودشان یک جدول بکشند و به هر مقدار که می توانند نعمت های خداوند را نام ببرند و بنویسند. همانند

به نام خداوند بخشنده مهربان		
نعمت هایی که خدا در آسمان قرار داده است	نعمت هایی که خدا در زمین قرار داده است	نعمت هایی که خدا در بدن قرار داده است
ای خدای مهربان از تو متشرکرم که به ما این همه نعمت بخشیده ای		

۷ انس با قرآن در خانه

در پایان این جلسه، دانش آموزان را به خواندن عبارات و پیام قرآنی این جلسه در خانه تشویق می کنیم.

جلسه سوم ... جلسه قرآن

۱ انس با قرآن امام صادق علیه السلام می فرماید :

«**كُونوا دُعَاءً لِلنَّاسِ بِغَيْرِ الْسِتْكِمْ، لِيَرَوَا مِنْكُمُ الورَعَ وَالاجْتِهادَ وَالصَّلَاةَ وَالخَيْرِ، فَإِنَّ ذَلِكَ دَاعِيَةً**»
 «کلینی، ۱۴۰۷، ج ۲، ۷۸»

با غیر زیان خویش مردم را دعوت کنید، تا بینند که شما خود اهل برہیز کاری و تلاش و نماز و کار خیر هستید؛ دعوت واقعی این است.

دانشآموzan عزیز! امروز من موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم. من آیات... از سوره... را خواندم.
 کدام بک از شما امروز یا دیروز توانست قسمتی از قرآن را بخواند؟

۲ پرسش / ز تکلیف جلسه قبل

۳ آموزش نماد تنوین خصم (۱)

برای آموزش این نماد مانند آموزش تنوین کسر (۱) در جلسه اول همین درس عمل می کنیم و این توضیح را به دانشآموzan می دهیم که یک (۱)

دیگر به نمایندگی نون ساکن به صورت وارونه روی (۱) قرار می گیرد.

۴ آموزش ترکیب‌ها و عبارات قرآنی از روی لوحه

۵ خواندن از روی کتاب

۶ انس با قرآن در خانه

در پایان این جلسه، دانشآموzan را به خواندن عبارات قرآنی در خانه تشویق می کنیم.

جلسه چهارم

۱ انس با قرآن

ما همواره باید خود را تحت هدایت و تربیت الهی قرار دهیم و در غیر این صورت، خویشتن را در مسیر ورود به عرصه هلاکت خواهیم یافت؛ چرا که امام سجاد علیه السلام می فرماید :

«هَلَكَ مَنْ لَيْسَ لَهُ حَكِيمٌ يُرْشِلُدُ...»

«مجلسی، ۱۴۰۳: ۱۵۹»

دانشآموزان عزیز! امروز من موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم. من آیات... از سوره... را خواندم، کدامیک از شما امروز یا دیروز توانست قسمتی از قرآن را بخواند؟

۲ پرسش از تکلیف جلسه قبل

۳ آموزش نماد تنوین فتحه (۷)

برای آموزش این نماد نیز همانند آموزش تنوین (۶) و (۷) در جلسات اول و سوم همین درس عمل می کنیم.

نکته

این توضیح را به دانشآموزان می دهیم که پس از تنوین (۷) یک «الف» می آید که ناخواناست. البته اگر تنوین روی «ة» یا «ـة» قرار گیرد پس از آن «الف» نمی آید.

۴ آموزش ترکیب‌ها و عبارات قرآنی از روی لوحه

۵ خواندن دانشآموزان از روی کتاب

نکته

در اینجا دانشآموزان به صورت غیر مستقیم با وقف بر تنوین (۷) در آخر عبارات آشنا می شوند.

۶ انس با قرآن در خانه

در پایان این جلسه، دانشآموزان را به خواندن عبارت قرآنی در خانه تشویق می کنیم.

■ یادآوری ۱

- اهداف

- ۱ تقویت حفظ سوره‌های آموخته شده
- ۲ توانایی خواندن کلمات و عبارات قرآنی دارای تنوین
- ۳ شناخت مصداق‌های جدیدی از پیام‌های قرآنی.

■ روش انجام و بررسی فعالیت‌ها

- ۱ انجام هر فعالیت به صورت انفرادی، توسط دانش‌آموزان
- ۲ گفت‌وگوی اعضای گروه با یکدیگر درباره فعالیت‌های انجام شده
- ۳ ارائه نتیجه فعالیت‌ها به کلاس و بررسی و ارزشیابی توسط ما.

چند نکته

- فعالیت‌های «یادآوری» در این جلسه آموزشی در کلاس با نظرارت ما انجام می‌شود.
- در هر فعالیت ابتدا سه مرحله اشاره شده فوق انجام می‌شود. سپس دانش‌آموزان به انجام فعالیت‌های بعدی می‌پردازند.

■ تذکر

یادآوری ۲ نیز به همین صورت آموزش داده می‌شود.

سوره توحید؛ هـ ۵، هـ ۴ و هـ ۳

اهداف

- ۱ توانایی خواندن سوره توحید و عبارات قرآنی درس
- ۲ علاقه و زیبا خواندن سوره توحید
- ۳ آشنایی با نماد واو و یاء کوچک
- ۴ توانایی خواندن کلمات و عبارات دارای واو و یاء کوچک
- ۵ آشنایی با پیام قرآنی درباره نماز
- ۶ آشنایی با معنای کلمه «ذکر».

جلسه اول

۱ انس با قرآن

دانشآموزان عزیز! امروز من موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم. من آیات... از سوره... را خواندم. کدامیک از شما امروز یا دیروز توانست قسمتی از قرآن را بخواند؟

۲ آموزش سوره توحید از روی لوحه

پس از نصب لوحه، از دانشآموزان می‌خواهیم با اشاره ما، از روی لوحه به صورت جمعی بخش خوانی کنند و هنگامی که در سطر آخر به کلمه «الله» رسیدیم این گونه به آموزش نماد «هـ» و «هـی» می‌پردازیم. دو کلمه فارسی مانند «آهو» و «ماهی» را روی تابلو می‌نویسیم و از دانشآموزان می‌خواهیم آنها را بخوانند. سپس «هو» و «هـی» را نوشته و باز هم با اشاره از دانشآموزان می‌خواهیم این دو را بخوانند و پس از آن در مقابل «هو» شکل «هـ» و در مقابل «هـی» شکل «هـی» را می‌نویسیم.

توضیح می‌دهیم که کلمات قرآنی «هو» و «هـی» به این دو شکل هم نوشته می‌شوند. سپس با اشاره متحرک ما از آنها می‌خواهیم این دو شکل را نیز بخوانند و بعد شکل «هـ» و «هـی» را نیز در جلوی هر کدام می‌نویسیم و می‌گوییم این ها هم شکل‌های دیگری از «هو» و «هـی» هستند و پس از آن به ادامه بخش خوانی درس در سطر آخر می‌پردازیم. همچنین می‌توانیم برای آموزش «هو» از شکل صدای «آ» و تبدیل آن به الف کوچک (همان طور که در جلسه دوم درس اول توضیح داده شد) استفاده کنیم و با این پرسش از دانشآموزان

کد فلم ۶
تدريس نماد و فاعده‌ی
ضمیر هو و هي

که آیا وقتی «ا» را کوچک می‌نویسیم صدای آن تغییر می‌کند؟ این مطلب را بیان کنیم که در این موارد نیز اگر «و» کوچک شود صدای آن تغییر نمی‌کند.

نکته

اگر داشش آموزان در این موارد «و» را به شکل «۷» خوانند با این پرسش که «۷» کجای حرف قرار می‌گیرد؟ توضیح دهیم که بله، وقتی بالای حرف قرار گیرد صدای «۷» و زمانی که کنار و زیر حرف «ه»، «ه» یا «ه» قرار گیرد صدای «و» می‌دهد.

تذکر

شکل‌های «هـ»، «هـ»، «هـ» و «هـ» جزو اشارات متحرک‌اند.

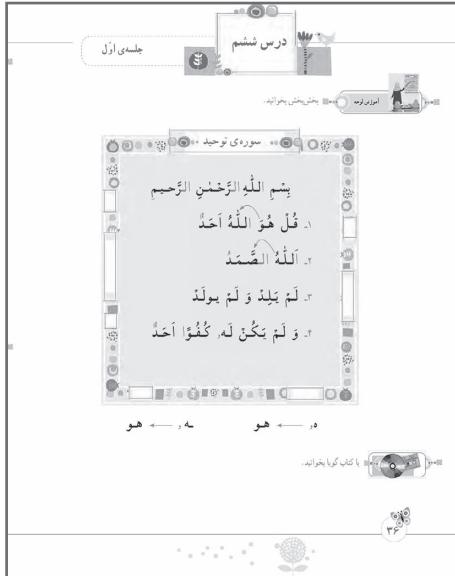
۳ خواندن از روی کتاب

از آنجا که معمولاً داشش آموزان از قبل سوره توحید را از حفظ آموخته‌اند، ممکن است برخی از اشکالات زیر پیش آید:

- «لَمْ يَلِدْ» را «يَمْ يَلِدْ» بخواند

- «كُفُوا أَحَدٌ» را «كَفْفَنْ أَحَدٌ» بخواند.

در این صورت با نشان دادن حرف، مقایسه شکل غلط با صحیح و یا صداکشی، رفع اشکال می‌کنیم.

کد فیلم ۶۱
نماد و قاعده‌ی ضمیر
هو و هي

۴ بخشش کردن قراءت

سوره توحید

۵ آموزش عبارات قرآنی

از روی لوحه

۶ خواندن از روی کتاب

پیام قرآنی

■ پیشنهاد تدریس

پیام قرآنی به همراه معنی آن توسط یکی از دانشآموزان خوانده شود.

صوت اذان را پخش کنیم یا از یکی از دانشآموزان بخواهیم که اذان بگویید. در درس‌های گذشته خواندیم که محسن یعنی نیکوکاری و یکی از بهترین کارهای خوب نماز است

(حی علی خیر العمل)

هم خانواده عبارت «ذکر» = تذکر، ذاکر به معنی یاد، یادآوری از گنجینه لغات دانشآموزان در این رابطه استفاده می‌کنیم.

از پیام‌ها و عبارات قرآنی درس‌ها گذشته استفاده می‌کنیم و یادآوری کنیم. به نعمت‌های خداوند و.... اهمیت این موضوع که با توجه به این همه مهریانی و بخشنده‌گی خداوند خوب است که ما هم به یاد او باشیم چرا که او همیشه به یاد ما است.

چگونه می‌توانیم به یاد خداوند باشیم؟

– کارهای خوب انجام دهیم

– قرآن بخوانیم

– نماز بخوانیم

از دانشآموزان می‌خواهیم تا تصویر نماز خواندن خودشان را به همراه والدین به کلاس بیاورند. خاطره آن روز را برای بچه‌های کلاس تعریف کنند و اینکه چه کارهایی انجام دادند و چه حسی داشتند؟ تصاویر مربوط به نماز جماعت داخل مساجد و... را تهیه کنیم و به کلاس بیاوریم. در مورد هر کدام از این تصاویر نیز می‌توانیم با دانشآموزان صحبت کنیم و اینکه چه کسانی تجربه نماز خواندن در مسجد و اماکن متبرکه را داشتند؟

۸ / انس با قرآن در خانه

در پایان این جلسه، دانشآموزان را به تکلیف انس با قرآن در خانه تشویق می‌کنیم. مانند دروس قبل تدریس شود.

۱۰۶

- ۱ توانایی خواندن سوره نصر و عبارات قرآنی درس
 - ۲ شناخت حرف همزه (ء) و توانایی خواندن ترکیب آن با حرکت‌های کوتاه و تنوین
 - ۳ آشنایی با پیام قرآنی درباره شکرگزاری
 - ۴ آشنایی با داستان فتح مکه
 - ۵ علاقه به خواندن زیبای سوره نصر
 - ۶ آشنایی، با معنای کلمه «رزق».

جلسه اول .

۱

دانشآموزان عزیز! امروز من موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم. من آیات... از سوره... را خواندم. کدامیک از شما امروز یا دیروز توانست قسمتی از قرآن را بخواند؟

پرسش از تکلیف جلسه قبل ۲

۳ آموزش سوره نصر از روی لوحه

در دو مین کلمه از آیه اول این سوره (جاء) به نماد جدید همزه می‌رسیم. این نماد را به روش زیر تدریس می‌کنیم :

ابتدا چند کلمه مانند علی، معصومه، جمع و شروع را روی تابلو می‌نویسیم و از دانش‌آموzan می‌خواهیم این کلمات را بخوانند. سپس حرف «ع» (عن آخر تنها) را می‌نویسیم و سپس از پایین شروع به پاک کردن آن می‌کنیم تا تقریباً به شکل همزه «ء» درآید. توضیح می‌دهیم که نام این شکل همزه است و صدای آن تقریباً شبیه حرف «ع» است و پس از آن حرف همزه را با حرکات «—_—» علامت سکون «(—)» و صدای‌های «ا، س، سو» ترکیب کرده و با اشاره صحیح از دانش‌آموzan می‌خواهیم آنها را دسته‌جمعی بخوانند و پس از آموزش این نماد، بخش خوانی کلمات و عبارات را تا پایان سوره ادامه می‌دهیم.

کد فیلم ۶۲
تدریس و نماد قاعدة
همه

■ تذکر

در صورت لزوم می‌توانیم بخش‌های دارای اتصال یا تشید مانند «فَسِّيْح» و «وَاسْتَغْفِرُه» را دو یا سه بار نشان دهیم تا داشت آموzan این کلمات را با دقت بیشتری بخوانند.

۴ خواندن سوره نصر از روی کتاب

■ تذکر

ممکن است هنگام تدریس و تمرین سوره نصر، داشت آموzan برخی از کلمات را صحیح نخوانند. اهم این مشکلات به شرح زیر است که در صورت بروز، به شیوه بیان شده این اشکالات را برطرف می‌کنیم.

- تبدیل «و» به «ف» و مشدّ خواندن «ف» در کلمه «أَفَوَاجًاً» که با پخش کردن و کشیدن صدا رفع می‌شود.

- عدم تلفظ «ح» در دو کلمه «والفتح» و «فَسِّيْح» که با صداکشی و تأکید بر تلفظ «ح» رفع اشکال می‌شود.

- عدم تلفظ «ه» در «وَاسْتَغْفِرُه» در حالت وقف، که با صداکشی و تأکید بر تلفظ «ه» رفع می‌شود.

۵ پخش فایل صوتی سوره نصر

۶ انس با قرآن در خانه

در پایان این جلسه، داشت آموzan را به خواندن قرآن در خانه تشویق می‌کنیم.

..... جلسه دوم، سوم و چهارم

۱ انس با قرآن

دانش آموzan عزیز! من امروز موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم. من آیات... از سوره... را خواندم. کدامیک از شما امروز یا دیروز توانست قسمتی از قرآن را بخواند؟

۲ پرسش از تکلیف جلسه قبل

۳ جمع خوانی سوره نصر

۴ آموزش کلمات و عبارات از روی لوحه

۵ خواندن از روی کتاب

۶ پیام قرآنی

■ پیشنهاد تدریس

پیام قرآنی به همراه معنی توسط دانشآموزان کلاس خوانده شود همانند جلسه‌های گذشته به معنی کلمه مورد نظر پیردادزیم.

از دانشآموزان بخواهیم که به این تصویر خوب نگاه کنند و به غذایی که در داخل سفره است دقت کنند. چه چیزهایی می‌بینند نام ببرند و در جدول بنویسند.

در ابتدای غذا خوردن می‌گوییم : بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	
آب یا دوغ، نان، برنج، سبزی خوردن و...	داخل سفره چه چیزهایی وجود دارد
الحمدُ لِلَّهِ	در پایان غذا خوردن می‌گوییم

خوب است که آداب غذا خوردن را نیز به صورت مستقیم به دانشآموزان آموخته بدھیم. و در پایان غذا خوردن عبارت تشکر **بِالْحَمْدُ لِلَّهِ** را به آنها یاد بدھیم.
بعد از آنکه از خداوند مهریان تشکر کرده خوب است که از بچه‌ها بخواهیم از کسی که غذا را آماده کرده است (مادر) نیز تشکر کنند.

خوب نگاه کردن به محیط پیرامون خودشان را به آنها یاد بدھیم، چه چیزهایی وجود دارد و چگونه و درست از آنها استفاده کنیم.

۷ انس با قرآن در خانه

در پایان جلسه، دانشآموزان را به خواندن قرآن در خانه تشویق می‌کیم.

سوره کوثر؛ پایه همزه (ئ)

اهداف

- ۱ توانایی خواندن سوره کوثر و عبارات قرآنی درس
- ۲ توانایی خواندن کلمات دارای همزه به شکل «ئ»
- ۳ آشنایی با این پیام قرآنی که باید از خداوند و پدر و مادر خود تشکر کنیم.
- ۴ آشنایی با داستان کودک خداپرست
- ۵ علاقه به خواندن زیبای سوره کوثر.

جلسه اول

۱ انس با قرآن

دانشآموزان عزیز! امروز من موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم. من آیات... از سوره... را خواندم.
کدامیک از شما امروز یا دیروز توانست قسمتی از قرآن را بخواند؟

۲ پرسش از تکلیف جلسه قبل

۳ آموزش سوره کوثر از روی لوحه

در آخرین آیه از این سوره، دانشآموزان را با شکل دیگری از همزه در کلمه «شانک» آشنا می‌کنیم. همان‌طور که می‌دانیم همزه (ء) یکی از حروف الفبا است؛ مانند همه حروف با حرکات ترکیب و خوانده می‌شود، ولی همیشه به تنهایی نمی‌آید و در این درس در کلمه «شانک» روی دندانه آمده است. برای آموزش پایه همزه می‌توانیم از یک مثال عینی استفاده کنیم، به این ترتیب که یک صندلی را جلوی کلاس به دانشآموزان نشان می‌دهیم و به آنها می‌گوییم چه چیزی می‌بینید؟ می‌گویند صندلی، سپس روی صندلی می‌نشینیم و از آنها می‌پرسیم حالا چه کسی را می‌بینید؟ پاسخ می‌دهند معلم را می‌بینیم و از همین مثال عینی استفاده می‌کنیم و توضیح می‌دهیم که بچه‌ها! هر وقت همزه هم روی یک صندلی، یا پایه‌ای قرار گیرد، دیگر صندلی را نمی‌بینیم و فقط همزه را می‌بینیم و در ادامه حرکات «ـ ـ ئ» را با این شکل از همزه ترکیب می‌کنیم و روی تابلو می‌نویسیم و باز به همان مثال نشستن روی صندلی برمی‌گردیم.
به این ترتیب که روی برگه کاغذ یکی از حرکات «ـ ـ ئ» را می‌نویسیم و در حالی که روی صندلی

نشستهایم برگه را بالا برد و به دانشآموزان نشان می‌دهیم و از آنها می‌خواهیم آن را بخوانند و از همین مورد نیز استفاده کرده و این نکته را بیان می‌کنیم که همان‌طور که شما این بار فقط به نوشته روی برگه توجه کردید، هنگامی که روی همزه یکی از حرکات «—» یا تنوین‌های آن قرار گیرد، فقط آن حرکت یا تنوین را می‌بینیم و می‌خوانیم. سپس از داشت آموزان می‌خواهیم با اشاره‌ما، ترکیب این شکل همزه را با حرکات و صدای بخوانند.

ئەن ئەن ئەن
ئەن ئەن ئەن
ئەن ئەن ئەن

پس از آموزش نماد جدید همزه، تدریس آیه آخر سوره کوثر را ادامه می‌دهیم تا دانش آموزان این آیه را نیز به صورت دسته‌جمعی بخشنده بخوانند.

۴ خواندن از روی کتاب

تذکرہ

ممکن است دانش آموزان «کوثر» را «کُوثر» بخوانند و به حرکت فتحه روی حرف «ک» توجه نکنند. برای رفع این اشکال، توجه آنها را به حرکت فتحه جلب می کنیم. تلفظ این فتحه با ترکیب واو ساکن «و» موجب صحیح خوانی این کلمه می شود. ضمناً ترکیب فتحه، قبل از واو ساکن به صورت نرم تلفظ می شود.

٥

۶ آموزش لوحه کلمات و عبارات قرآنی

۷ خواندن کلمات و عبارات قرآنی، از روی کتاب

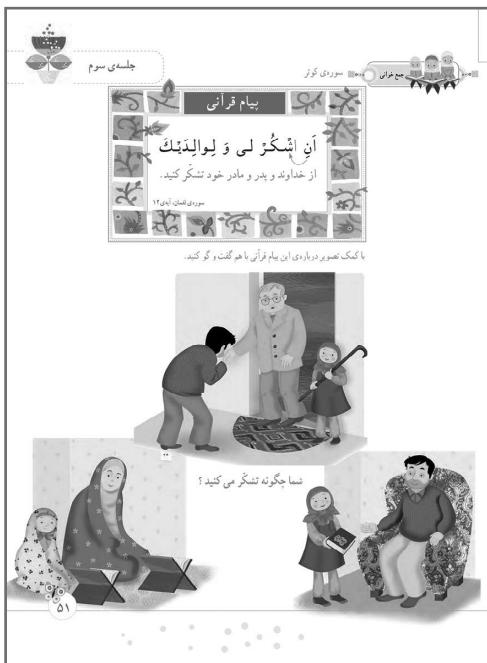
سیام قرآنی ۸

پیشنهاد تدریس

بعد از آنکه پیام قرآنی توسط دانشآموzan خوانده شد به موارد زیر می‌پردازیم.
بچدha یادتan هست که هنگام غذا خوردن چه کارهایی انجام دادیم؟ از خداوند مهریان تشکر کردیم به خاطر غذاهای خوب و خوشمزه‌ایی که به ما مداده است و همچنین از مادر و پدر نیز تشکر کردیم که این غذای خوب و مقوی، دارای مادرست کرده‌اند.

از تصاویر این قسمت استفاده می‌کنیم، ما چگونه می‌توانیم از خدا، پدر و مادرمان تشکر کنیم؟ تصاویر را خوب می‌بینیم و درمورد آن با دانش آموزان گفت و گو می‌کنیم.

تصاویری که دانش آموزان هنگام نماز خواندن کنار اولیاء خودشان در هفته‌های گذشته گرفته‌اند را

نیز می‌توانیم مجدد در این جا استفاده کنیم و همچنین از بجهه‌ها می‌خواهیم که دست پدر یا مادر و بزرگتر خودشان را که حق به گردن آنها دارد را بوسند و عکس العمل بزرگترهای خودشان را نسبت به این کارشان را در کلاس بیان کنند. گفتن عبارت تشکر و تشکر کردن چه حسی به شما می‌دهد؟

زمانی که شما تشکر می‌کنید چه حس خوبی به دیگران و اطرافیان مخصوصاً پدر و مادر می‌دهید؟ آنها شما را چگونه تصور می‌کنند؟ می‌توانیم از این سوالات در کلاس استفاده کنیم و اثرات روحی و روانی این عمل را در دانشآموزان نهادینه کنیم.

از مفاهیم عبارات قرآنی صفحه‌های بعدی که تثبیت کننده است نیز می‌توانیم استفاده کنیم. خداوند به نعمت و روزی کسانی که شکر می‌کنند اضافه می‌کند و

در کلاس این سوالات را می‌توانیم مطرح کنیم.

- چرا باید از خداوند سپاسگزاری کنیم؟

- چرا از پدر و مادر باید تشکر کرد؟

- چگونه می‌توان از خداوند تشکر کرد؟

- چگونه می‌توان از پدر و مادر تشکر کرد؟

پاسخ به این سوالات هدف تدبیر در آیات و پیام قرآنی را محقق خواهد کرد.

زمانی که ما نوزاد یا کوچک بودیم این پدر و مادر است که از ما نگهداری می‌کنند. خوب است که دانشآموزان عکس نوزادی و زمانی که خیلی کوچک بودند را به کلاس بیاورند. این نوع فعالیت‌ها با هدایت معلم در راستای پیام قرآنی درس بسیار مفید خواهد بود.

۹ انس با قرآن در خانه

در پایان این جلسه، دانشآموزان را به تکلیف انس با قرآن در خانه تشویق می‌کنیم. جلسه دوم، سوم و چهارم مانند دروس قبل تدریس شود.

اهداف

- ۱ توانایی خواندن سوره عصر و عبارات قرآنی درس
- ۲ علاقه به خواندن زیبایی سوره عصر
- ۳ آشنایی با این پیام قرآنی درباره انجام کارهای خوب
- ۴ آشنایی با داستان نخلستان بر دوش.

جلسه اول

- ۱ انس با قرآن
دانشآموزان عزیز! امروز من موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم. من آیات... از سوره... را خواندم.
کدامیک از شما امروز یا دیروز توانست قسمتی از قرآن را بخواند؟
- ۲ پرسش از تکلیف جلسه قبل
- ۳ آموزش سوره عصر از روی کتاب
- ۴ خواندن سوره عصر از روی کتاب
برخی از اشکالات شایع در خواندن سوره عصر عبارت اند از:
تبديل عبارت «إِلَّا الَّذِينَ» به «إِنَّ الَّذِينَ» که این اشکال را با نشان دادن «ل» و صداکشی رفع اشکال می کنیم.

عدم تلفظ تشدید در عبارات «وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ» برای رفع این اشکال، با اشاره متحرک از ضمه حرف لام به تشدید حرف صاد، از دانشآموزان می خواهیم به این اتصال توجه کرده و تشدید را محکم بخوانند.
تلفظ «صَوْ» به صورت «صُوْ» در کلمه «تَوَاصُوا»، که این اشکال را با نشان دادن فتحه صاد و تأکید بر آن اصلاح می کنیم.

- ۵ پخش قرائت سوره عصر
- ۶ خواندن کلمات و عبارات قرآنی از روی کتاب

٧ پیام قرآنی

در این پیام قرآنی نیز همانند سایر پیامهای گذشته ابتدا از دانشآموزان می‌خواهیم تا آیه را به همراه معنی آن بخوانند. خوب است تا آدرس آیه را نیز یاد بگیرند. سپس از دانشآموزان می‌خواهیم تا کلمات آشنا را بیان کنند. در این پیام عبارت «عمل» «آشنا» است. یعنی کار، صالح نیز به معنی خوب است. به کمک تصاویر نمونه‌ای از کارهای خوب آمده است که توسط دانشآموزان در مورد آن گفت و گو خواهد شد در این فرایند دانشآموزان به نمونه‌های پیشتری از کارهای خوب اشاره خواهند کرد.

کد فیلم ۶۳
آموزش نحوه اتصال به کلمه بعدی

۸ انس با قرآن در خانه

در پایان این جلسه، دانشآموزان را به تکلیف انس با قرآن در خانه تشویق می‌کنیم. جلسه دوم، سوم و چهارم مانند دروس قبل تدریس شود.

سوره فیل؛ آ (پایه همزه الف)

اهداف

- ۱ توانایی خواندن سوره فیل و سوره ماعون و عبارات قرآنی درس
- ۲ علاقه به خواندن زیبای سوره فیل و سوره ماعون
- ۳ توانایی خواندن کلمات دارای حرف همزه «آ»
- ۴ آشنایی با داستان اصحاب فیل.

جلسه اول

۱ انس با قرآن

دانشآموزان عزیز! امروز من موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم. من آیات... از سوره... را خواندم.
کدامیک از شما امروز یا دیروز توانست قسمتی از قرآن را بخواند؟

۲ پرسش از تکلیف جلسه قبل

۳ آموزش سوره فیل از روی لوحه

پس از نصب لوحه از داشنآموزان می‌خواهیم همراه با اشاره ما، به صورت دسته‌جمعی بخش خوانی کنند و در لابه‌لای بخش خوانی داشنآموزان، از چند نفر از آنها می‌خواهیم با اشاره ما، به صورت افرادی بخش بخش بخوانند. این کار را ادامه می‌دهیم تا در سطر آخر به نماد جدید همزه (آ) می‌رسیم و این نماد را نیز مشابه نماد (ئ) که در جلسه اول درس هشتم به توضیح آن پرداختیم، تدریس می‌کنیم.

۴ خواندن سوره فیل از روی کتاب

برخی از اشکالات رایج در خواندن سوره فیل عبارت است از :

– نخواندن تشدید در کلمه «سِجَلْ»

– نخواندن تنوین در کلمات «طَيْرٌ» و «بِحَجَرَةٍ»؛

این اشکالات را با شناس دادن تشدید، تنوین و صداکشی و تأکید به داشنآموزان رفع می‌کنیم.

۵ پخش قرائت سوره فیل

۶ انس با قرآن در خانه.

■ تذکر

جلسه دوم، سوم و چهارم مانند دروس قبل تدریس شود.

جدول اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس «قرآن» پایه دهم دوره ابتدائی - سال تحصیلی ۱۴۰۰-۹۹

عنوان کارنامه	اهداف کلی	شماره درس	نشانه‌های تحقق	سطوح عملکرد
خواندن	کلیه دروس	۴ - ۱۷	- خواندن صحیح و شمرده کلمات و عبارات قرآنی کتاب درسی بهصورت روان و معمولی و حفظ سوره	خوب
قرائت	روخانی		مهارت روخانی کلمات و عبارات قرآنی کتاب درسی	خوب
خواندن	مهارت روان خوانی سوره‌های کتاب درسی		- خواندن سوره‌های کتاب درسی بهصورت روان و معمولی و حفظ سوره	خوب
آموزش	نیازمند		در خواندن سوره‌ها از زوای کتاب به صورت روان و معمولی به راهنمایی معلم نیاز دارد.	خوب
قابل قبول			سوره‌های کتاب درسی را روان و تقریباً همگین می‌خوانند. حادقیل یک سوره را ذهنیت می‌خوانند.	قابل قبول
آموزش	نیازمند		سوره‌های کتاب درسی را روان و معمولی می‌خوانند. حادقیل یک سوره را ذهنیت می‌خوانند.	خوب
تجزیه			سوره‌های کتاب درسی را روان و آنگنه می‌خوانند. حداقیل موسمه دلخواه را از حفظ بخواهد.	تجزیه خوب
تجزیه			با کیه معلم کلمات و عبارات قرآنی کتاب درسی را صحیح و شمرده می‌خوانند.	تجزیه خوب
قابل قبول			برخی از کلمات و عبارات قرآنی کتاب درسی را صحیح و شمرده می‌خوانند.	قابل قبول
خوب			بیشتر کلمات و عبارات قرآنی کتاب درسی را صحیح و شمرده می‌خوانند.	خوب
تجزیه			كلمات و عبارات قرآنی کتاب درسی را صحیح و شمرده می‌خوانند.	تجزیه خوب

۱- صحیح خوانی یعنی خواندن کلمات، عبارات و آیات قرآن کریم با رعایت عملی قواعد خواندن قرآن.
نکر : تعریف و پیش فواید رخوانی در اینجا مورد نظر نیست، بلکه کرید و رعایت عملی آنها کافی است.

عنوان کارنامه	اهداف کلی	شماره دروس	نشانه‌های تحقیق	سطوح عملکرد
آداب خواندن قرآن	آداب اولیه خواندن قرآن را رعایت می‌کند.	خوب	آداب اولیه خواندن قرآن را رعایت می‌کند.	خوب
پیشتر آداب اولیه خواندن قرآن را رعایت می‌کند.	خوب	خوب	پیشتر آداب اولیه خواندن قرآن را رعایت می‌کند.	خوب
برخی از آذاب اولیه خواندن قرآن را رعایت می‌کند.	خوب	خوب	برخی از آذاب اولیه خواندن قرآن را رعایت می‌کند.	خوب
در رعایت آذاب اولیه خواندن قرآن بیشتر به بازدید از رعایت دارد.	خوب	خوب	در رعایت آذاب اولیه خواندن قرآن بیشتر به بازدید از رعایت دارد.	خوب
من و زوجه به قرآنی را از روی کتاب درسی می‌خوانند و می‌توانند برخی از مفاهیم و مصادف آن را بازیان کودکانه بازگو کنند.	خوب	خوب	من و زوجه به قرآنی را از روی کتاب درسی می‌خوانند و می‌توانند برخی از مفاهیم و مصادف آن را بازیان کودکانه بازگو کنند.	خوب
من و زوجه به قرآنی از روی کتاب درسی می‌خوانند و می‌توانند باز استھنی معلم، نفعی و معداف آن را بازیان کودکانه بازگو کنند.	خوب	خوب	من و زوجه به قرآنی را از روی کتاب درسی می‌خوانند و می‌توانند باز استھنی معلم، نفعی و معداف آن را بازیان کودکانه بازگو کنند.	خوب
- رعایت آذاب خواندن قرآن کریم	کلیه دروس		- رعایت آذاب خواندن قرآن کریم	
آداب خواندن قرآن	آداب خواندن قرآن		آداب خواندن قرآن	
آداب خواندن قرآن	عمل به آداب خواندن قرآن کریم		آداب خواندن قرآن	
آداب خواندن قرآن	آداب خواندن قرآن		آداب خواندن قرآن	
آذاب اولیه که انتظار می‌رود داش آموزان پایه دوم اندیع رعایت کنند، عبارت است از : باکی و باکرگی، سکوت همگام شنیدن قرآن، احترام به قرآن و گفتن بسم الله الرحمن الرحيم در شروع خواندن قرآن.				

قرآن در تابستان (پایه دوم ابتدایی)

کد فیلم
۶۴
روش تدریس درس
بازدهم/ سوره
کافرون

کد فیلم
۶۵
روش تدریس درس
بازدهم قسمت دوم

کد فیلم
۶۶
ادامه روشن تدریس
درس بازدهم/ پیام
قرآنی و ...

کد فیلم
۶۷
روش تدریس درس
دوازدهم/ سوره
انسراح

کد فیلم
۶۸
روش تدریس درس
دوازدهم/ سوره تین

کد فیلم
۶۹
قرآن در تابستان
سوره‌ی فرش

کد فیلم
۷۰
قرآن در تابستان سوره
همزه

کد فیلم
۷۱
قرآن در تابستان سوره
ضحی

کد فیلم
۷۲
قرآن در تابستان سوره
نکاتر

کد فیلم
۷۳
قرآن در تابستان سوره
قارعه

کد فیلم
۷۴
قرآن در تابستان
سوره همیه

کد فیلم
۷۵
قرآن در تابستان سوره
شمس

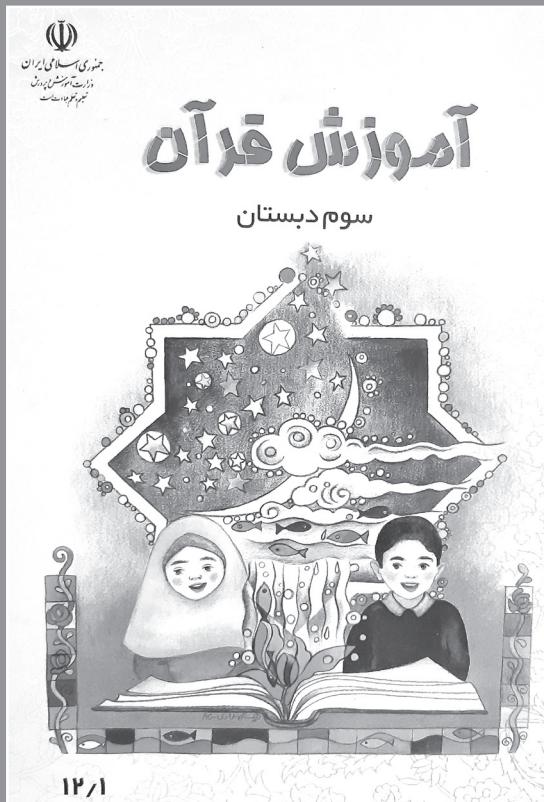

کد فیلم
۷۶
قرآن در تابستان
سوره لیل

moshaveranebartar.com

راهنمای تدریس کتاب آموزش قرآن پایه سوم ابتدایی

به تفکیک دروس و مطالب مهم هر درس

۱۲/۱

اهداف آموزش قرآن در پایه سوم ابتدایی

- ۱ به شنیدن قرائت زیبای سوره‌های کتاب علاقه شان دهد.
- ۲ به زیبای خواندن سوره‌های کتاب علاقه مند است.
- ۳ با چگونگی وقف در آخر آیات و عبارات قرآنی آشنایی شود.
- ۴ با داستان‌های قرآنی کتاب آشنایی شود.
- ۵ با مفاهیم ساده پیام‌های قرآنی کتاب آشنایی شود.
- ۶ معنای برخی از کلمات آشنایی و ساده قرآنی را می‌داند.
- ۷ نشانه‌ها و نمادهای رسم الخط قرآن را می‌شناسد.
- ۸ سوره‌های کوتاه کتاب را (با نشان دادن خط) به صورت روان یا آهنگین می‌خواند.
- ۹ عبارات قرآنی کتاب را به صورت ساده و شمرده می‌خواند.
- ۱۰ می‌تواند مفهوم پیام‌های قرآنی را به زبان ساده بیان کند.

۷۷
مبانی و کلیات آموزش
قرآن سوم ابتدایی / فیلم

* طبق مصوبه ۶۷۷ شورای عالی آموزش و پژوهش این کتاب، توسط آموزگار پایه و در طی سه جلسه در هفته تدریس می‌شود.

۷۸
مبانی و کلیات کتاب
قرآن سوم ابتدایی
روشن تدریس فصل
اول / صوتی

فصل اول

آموزش قرائت نماز

اهداف

کد فیلم ۷۹
آموزش بک نماز در رکنی

- ۱ توانایی خواندن عبارات اذان، اقامه و اذکار نماز
- ۲ آشنایی با معنای عبارات اذان، اقامه و اذکار نماز
- ۳ آشنایی با پیام قرآن درباره صلوات فرستاده بر پامبر ﷺ
- ۴ علاقه به خواندن صحیح و زیبای نماز.

این فصل را در مهرماه به مدت هشت جلسه (هفته‌ای دو جلسه) تدریس می‌کنیم.

در آموزش نماز بایستی سه اصل را مورد توجه قرار دهیم : اصل صحت، اصل تمرين و تدریج و اصل عدم سختگیری. بنابراین، آنچه به دانشآموzan انتقال می‌دهیم باید صحیح باشد و هنگام خواندن کلمات و عبارات نماز توسط دانشآموzan با دقت اشکالات آنها را شناسایی کنیم و در صدد رفع آن برآیم. همچنین توانایی خواندن عبارات و اذکار نماز مهارتی داشته و به زمان نیاز دارد، به همین دلیل سعی کنیم این مهارت را به دور از سختگیری و به تدریج طی سال تحصیلی در دانشآموzan به وجود آوریم.

کد فیلم ۸۱
آموزش اذان

جلسه اول و دوم

۱ آموزش عبارات اذان و اقامه

در این جلسه، پس از گفت و گو درباره اهمیت نماز و پرسش و پاسخ درباره نحوه و زمان گفتن اذان، لوحه عبارات اذان و اقامه را در جای مناسب و در معرض دید دانشآموzan نصب می‌کنیم. سپس با اشاره به بخش‌های کلمات هر سطر، از دانشآموzan می‌خواهیم به صورت دسته جمعی بخش‌بخش بخوانند. بهتر است پس از جمع خوانی دانشآموzan از چند نفر بخواهیم به صورت انفرادی با اشاره ما بخش خوانی کنند.

کد فیلم ۸۲
ادامه آموزش اذان

در آموزش عبارات به وسیله لوحه چند نکته را بایستی رعایت کنیم.

اولین نکته، رعایت اشارات ثابت و متحرک است که در مقدمه همین کتاب به طور مفصل به آن پرداخته شده است.

دومین نکته، مکث قابل توجه در بین بخش‌هاست. مکث قابل توجه در حقیقت فوت کوزه‌گری کار با لوحه است و برای محقق شدن این امر می‌توانیم پس از اشاره هر بخش، با گفته واژه‌هایی جون: آفرین، احسنت، بارک الله و... این مکث را ایجاد کنیم.

سومین نکته این است که در اشاره به حروف و حرکات، غلو شده اشاره کنیم. اشاره همراه با غلو یعنی اینکه پس از اشاره هر بخش، نشانگر را کاملاً از لوحه جدا کنیم تا دانشآموزان تفکیک بین بخش‌ها را احساس کنند.

مکث قابل توجه و اشاره همراه با غلو در تقویت آموزش به شیوه دیداری تأثیر به سزایی خواهد داشت. نکته دیگر اینکه از دانشآموزان بخواهیم هم‌زمان با اشاره ما بخش خوانی کنند و از جلو افتادن در خواندن بخش‌ها پرهیز کنند. در صورت مشاهده عدم رعایت دانشآموزان می‌توان با گریز زدن و پرش بین بخش‌ها این ناهماهنگی را مرفوع نمود.

■ تذکر

– در هنگام بخش خوانی از روی لوحه، کتاب‌های دانشآموزان بایستی بسته باشد و همه به لوحه توجه کنند.

– پس از بخش خوانی دانشآموزان، از آنها می‌خواهیم کتاب‌هایشان را باز کنند و هر کدام یک سطر را به صورت شمرده از روی کتاب بخوانند و سایر دانشآموزان از روی کتابشان خط ببرند.

چند نکته

– گاهی دانشآموزان عبارت «أشهُدُ أَنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» را «أشهُدُ أَنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» و «حَيْ...» را در عبارات پنجم، ششم و هفتم به استباہ «حَيْ...» می‌خوانند. در این صورت با نشان دادن علامت سکون و حرکت فتحه، مقایسه شکل غلط با صحیح و یا صداکشی، رفع اشکال می‌کنیم.

– جهت درک معنای عبارات و اذکار نماز، پس از خواندن هر سطر و رفع اشکال روخوانی دانشآموز، می‌توانیم معنای کلماتی را که از هر سطر می‌داند از او بپرسیم. در بخش اذان و اقامه، اغلب دانشآموزان معنی کلمات «اللَّهُ»، «مُحَمَّدٌ»، «رَسُولٌ»، «صَلَّى»، «حَيْرٍ» و «عَمَلٍ» را می‌دانند.

در مرحله بعد، فایل صوتی اذان و اقامه را برای دانشآموزان پخش می‌کنیم و از آنها می‌خواهیم به همراه فایل صوتی به صورت دسته‌جمعی شبیه آن بخوانند.

■ تذکر مهم

پخش فایل صوتی همواره پس از بخش خوانی از روی لوحه و شمرده خوانی از روی کتاب توسط دانش آموزان اجرا می شود.

چند نکته

- هنگام پخش فایل صوتی، باز هم لوحه را به دانش آموزان نشان می دهیم، اما این بار به جای اشاره به بخش ها، زیر کلمات را به همراه فایل صوتی نشان می دهیم، تا بدین وسیله به طور همزمان چشم، گوش و زبانش در گیر شود.

- در آموزش قرآن دوره ابتدایی، از گفتن قواعد تجویدی صرف نظر می کنیم. گاهی ممکن است دانش آموزان آنچه را که می بینند با آنچه از طریق فایل صوتی می شنوند تفاوت احساس کنند و در مورد آن بپرسند؛ مثلاً در سطرهای دوم، سوم و چهارم با این مورد برخورد می کنند. در عبارت دوم به جای «أَشَهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ»، «أَشَهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» می شنوند؛ یعنی «نْ» خوانده نمی شود و به جای آن «ل» مشدّد خوانده می شود، یا عبارت «أَشَهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً رَسُولُ اللَّهِ» را «أَشَهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً رَسُولُ اللَّهِ» می شنوند؛ یعنی نون ساکن تنوین در «محمدًا رَسُولُ اللَّهِ» تلفظ نمی شود و به جای آن حرف «ر» مشدّد خوانده می شود. این موارد به دلیل رعایت قواعد تجویدی است، و ما لازم نیست این قواعد را برای دانش آموزان بیان کنیم؛ بلکه در پاسخ سؤال آنها می گوییم که قرائت به هر دو شکل صحیح است و شما هم می توانید به هر دو شکل بخوانید.

کد فیلم ۸۰
اذکار نماز / قنوت
قیام، رکوع، سجدہ،
استغفار، تسبیحات،
تشهید، سلام

در مرحله بعد، از دانش آموزان می خواهیم کتاب های خود را باز کنند و هر کدام یک سطر از عبارات اذان و اقامه را به همراه ترجمه آن از روی کتاب بخوانند. در پایان این جلسه، دانش آموزان را به حفظ عبارات اذان و اقامه و خواندن آنها با صدای زیبا تشویق می کنیم.

جلسه سوم و چهارم ☞

کد فیلم ۸۳
آموزش اذان و
اقامه، سوره حمد

۱ آموزش سوره حمد و سوره توحید
در این جلسه، پس از ارزشیابی جلسه قبل و پرسش روحانی عبارات اذان و اقامه از چند دانش آموز، لوحه سوره حمد را نصب می کنیم و با اشاره صحیح ما بر روی لوحه، از دانش آموزان می خواهیم به صورت دسته جمعی بخش بخش بخوانند. در لابه لای جمع خوانی دانش آموزان از چند نفر می خواهیم به صورت انفرادی با اشاره مابخش خوانی کنند.

■ تذکر

مکث قابل توجه همراه با غلو را فراموش نکنیم.

نکته

اشاره به لوحه توسط ما صورت می‌گیرد و از دانش آموzan نمی‌خواهیم اشاره کنند؛ بلکه آنها فقط با اشاره ما بخش خوانی می‌کنند.

در مرحله بعد از دانش آموzan می‌خواهیم کتاب‌های خود را باز کنند و کدام‌یک سطر یا قسمتی از یک سطر را از روی کتاب به صورت شمرده بخوانند و پس از رفع اشکال روخوانی هر دانش آموز، از روی می‌خواهیم معنی کلماتی را که در آن سطر می‌داند برای ما بیان کند. معمولاً دانش آموzan در این سوره، معنی کلمات «اسم»، «الله»، «زَحْمَن»، «زَحِيم»، «حَمْد»، «رَب»، «عَالَم»، «مَالِك»، «مُسْتَقِيم»، «غَيْر» و یا عبارات «سِمِ اللَّهِ الرَّحْمَن الرَّحِيم» و «الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ» را می‌دانند. توجه داشته باشیم که حفظ ترجمه سوره حمد توسط دانش آموzan الزامی نیست، ولی با این روش می‌توانیم تا حدودی دانش آموzan را با معنای عبارات این سوره آشنایی کنیم.

نکته

- با توجه به وجوب قرائت سوره حمد در نماز، سعی کنیم به دور از سخت‌گیری و با صبر و حوصله، به تدریج این سوره را به شکل صحیح به دانش آموzan آموزش دهیم.
- از آنجا که معمولاً دانش آموzan از قبل سوره حمد را از حفظ آموخته‌اند، ممکن است عبارت «الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ» را به اشتباہ «الْحَمْدُ رِبِّ اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ» بخوانند. در این صورت با نشان دادن حرف، مقایسه شکل غلط با صحیح، یا صداکشی، رفع اشکال می‌کنیم.

کد فیلم ۸۹
روشن تدریس سوره
تجوید

در مرحله بعد، فایل صوتی سوره حمد را برای دانش آموzan بخش می‌کنیم و از آنها می‌خواهیم به همراه فایل صوتی به صورت دسته‌جمعی شبیه آن بخوانند. در این مرحله، همزمان با پخش فایل صوتی به لوحه اشاره می‌کنیم تا به همراه شنیدن آیات، همزمان آیات را ببینند.

کد فیلم ۸۷
قرائت الگوی سوره
تجوید

نکته

– در این مرحله، به جای اشاره به بخش‌ها، به زیر کلمات اشاره می‌کنیم.

– با توجه به اینکه معمولاً داش آموزان از قبل سورة توحید را از حفظ آموخته‌اند، ممکن است «لَمْ يَلِدْ» را «يَمْ يَلِدْ» بخوانند یا «كُفُوًا أَحَد» را «كُفَّنَ أَحَد» بخوانند که در این صورت با نشان دادن حرف، مقایسه شکل غلط با صحیح، یا صداکشی، رفع اشکال می‌کنیم.

در پایان این جلسه، دانش آموزان را به قرائت و حفظ سوره‌های حمد و توحید تشویق می‌کنیم.

جلسه پنجم

۱ آموزش ذکر قنوت و ذکر رکوع

در این جلسه، پس از پرسش از روخوانی سوره‌های حمد و توحید، لوحه سوره توحید را نصب نموده و همانند جلسات قبل به آموزش این اذکار می‌پردازم.

کد فیلم ۸۴
آموزش اذکار نماز

■ مراحل آموزش ذکر قنوت و ذکر رکوع

– نصب لوحه و بخش خوانی دسته‌جمعی دانش آموزان با اشاره ما

– بخش خواهی چند نفر از دانش آموزان به صورت انفرادی با اشاره ما

– شمرده‌خوانی دانش آموزان از روی کتاب

– پخش فایل صوتی و جمع خوانی دانش آموزان به همراه آن

– خواندن چند نفر از دانش آموزان از روی کتاب به صورت شمرده به همراه ترجمه تشویق دانش آموزان به تمرین روخوانی و حفظ اذکار قنوت و رکوع.

کد فیلم ۹۰
روش تدریس اذکار
نمایر قنوت

نکته

گاهی برخی از دانش آموزان به دلیل آموخته اذکار نماز از قبل به صورت شنیداری، ترکیب «رَبِّيَ الْعَظِيم» را به اشتباہ «رَبِّيَ الْأَعْظَم» می‌خوانند. برای رفع اشکال، هنگام آموزش لوحه و بخش خوانی، این مورد را با تأکید و تکرار بیشتری آموزش می‌دهیم.

کد فیلم ۸۵
ادامه آموزش اذکار نماز

جلسة ششم

۱ آموزش اذکار قیام، سجده و استغفار

در این جلسه، پس از پرسش از روحانی اذکار قنوت و رکوع، لوحه اذکار سجده، قیام و استغفار را نصب نموده و همانند جلسات قبل به آموزش این اذکار می‌پردازیم.

ک فلم
روش تدریس اذکار
نماز

■ مراحل آموزش اذکار قیام، سجده و استغفار

- نصب لوحه و بخش خوانی دسته‌جمعی دانش‌آموزان با اشاره ما

- بخش خوانی چند نفر از دانش‌آموزان به صورت انفرادی به اشاره ما

- شمرده خوانی دانش‌آموزان از روی کتاب

- پخش فایل صوتی و جمع خوانی دانش‌آموزان به همراه آن

- خواندن چند نفر از دانش‌آموزان از روی کتاب به صورت شمرده به همراه ترجمه

- تشویق دانش‌آموزان به تمرین روحانی و حفظ اذکار قیام، سجده و استغفار

ک فلم
روش تدریس اذکار
نماز سجده

نکته

گاهی برخی از دانش‌آموزان به دلیل آموختن اذکار نماز از قبل به صورت شنبداری، هنگام قرائت اذکار قیام و استغفار، ترکیب «رَبِّيَ الْأَعْلَى» را به اشتباہ «رَبِّيَ الْعُلَى» و ترکیب «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ» را به اشتباہ «إِسْتَغْفِرُ اللَّهَ» می‌خواнтند. برای رفع اشکال، هنگام آموزش لوحه و بخش خوانی، این موارد را با تأکید و تکرار بیشتری آموزش می‌دهیم.

جلسة هفتم

۱ آموزش ذکر برخاستن و تسبیحات اربعه

در این جلسه، پس از پرسش از روحانی اذکار قیام، سجده و استغفار، لوحه اذکار برخاستن و تسبیحات اربعه را نصب نموده و همانند جلسات قبل به آموزش این اذکار می‌پردازیم.

■ مراحل آموزش اذکار برخاستن و تسبیحات اربعه

- نصب لوحه و بخش خوانی دسته‌جمعی دانش‌آموزان با اشاره ما

- بخش خوانی چند نفر از دانش‌آموزان به صورت انفرادی با اشاره ما

- شمرده خوانی دانش آموزان از روی کتاب
- پخش فایل صوتی و جمع خوانی دانش آموزان به همراه آن
- خواندن چند نفر از دانش آموزان از روی کتاب به صورت شمرده به همراه ترجمه
- تشویق دانش آموزان به تمرین روح خوانی و حفظ اذکار برخاستن و تسبيحات اربعه.

نکته

در قرائت ذکر برخاستن، برخی از دانش آموزان به دلیل آموختن اذکار نماز از قبل به صورت شنیداری، ترکیب «بِحُوْلِ اللّٰهِ» را به اشتباہ «بِحُوْلِ اللّٰهِ» ادا می کنند. هنگام آموزش لوحه و بخش خوانی، با تأکید و تکرار بیشتر بر این قسمت، اشکال آنها را رفع می کنیم:

جلسه هشتم

۱ آموزش ذکر تشہد

در این جلسه، پس از پرسش روح خوانی اذکار برخاستن و تسبيحات اربعه، لوحه ذکر تشہد را نصب نموده و همانند جلسات قبل به آموزش اين ذکر می بردازیم.

کد فیلم
روشن تدریس اذکار
نماز تشہد

■ مراحل آموزش ذکر تشہد

- نصب لوحه و بخش خوانی دسته جمعی دانش آموزان با اشاره ما
- بخش خوانی چند نفر از دانش آموزان به صورت انفرادی با اشاره ما
- شمرده خوانی دانش آموزان از روی کتاب
- پخش فایل صوتی و جمع خوانی دانش آموزان به همراه آن
- خواندن چند نفر از دانش آموزان از روی کتاب به صورت شمرده به همراه ترجمه
- تشویق دانش آموزان به تمرین روح خوانی و حفظ ذکر تشہد.

نکته

گاهی برخی از دانش آموزان به دلیل آموختن اذکار نماز از قبل به صورت شنیداری، هنگام قرائت ذکر تشہد کلمه «عَبْدُهُ», را به اشتباہ «عَبَدَهُ», می خوانند. هنگام آموزش لوحه و بخش خوانی، با تأکید و تکرار بیشتر این کلمه، اشکال آنها را رفع می کنیم.

جلسة نهم و دهم ۱

۱ آموزش ذکر سلام و آیه صلوات و پیام قرآنی
در این جلسه، پس از پرسش از روحانی ذکر شده، لوحه ذکر سلام و آیه صلوات را
نصب نموده و همانند جلسات قبل به آموزش این ذکر می بردازیم.

کد فلم ۹۴
روشن تدریس اذکار
نمایز سلام

■ مراحل آموزش ذکر سلام و آیه صلوات

- نصب لوحه و بخش خوانی دسته جمعی دانشآموزان با اشاره ما
- بخش خوانی چند نفر از دانشآموزان به صورت انفرادی با اشاره ما
- شمرده خوانی دانشآموزان از روی کتاب
- پخش فایل صوتی و جمع خوانی دانشآموزان به همراه آن
- خواندن چند نفر از دانشآموزان از روی کتاب، به صورت شمرده به همراه ترجمه

■ آموزش پیام قرآنی (آیه صلوات)

(الف) گفت و گو درباره پیام قرآنی؛ طرح سوال‌هایی از قبیل : پس از تمام شدن نماز
جماعت مکبر چه می گوید؟

پس از خواندن آیه صلوات چه می کنیم؟

چگونه می توان به انسان های بزرگ و مهربان احترام گذاشت?
چگونه می توان از این افراد به نیکی یاد کرد؟

و واداشتن دانشآموزان به گفت و گو در میان گروه های خود و ارائه نظرات شان در
مورد این پیام قرآنی به کلاس.

(ب) قرائت زیبای آیه صلوات توسط چند دانشآموز داوطلب، تشویق دانشآموزان
به تمرين روحانی و حفظ ذکر سلام و آیه صلوات.

نکته

در قرائت ذکر سلام، گاهی برخی از دانشآموزان به دلیل آموختن اذکار نماز از قبل
به صورت شنیداری، کلمات «عَلَيْكَ، عَلَيْنَا و عَلَيْكُم» را به اشتباہ به ترتیب «عَلَيْكَ، عَلَيْنَا
و عَلَيْكُم» می خوانند. برای رفع اشکال، هنگام آموزش لوحه و بخش خوانی، این کلمات
را با تأکید و تکرار بیشتری آموزش می دهیم.

جلسهٔ یازدهم و دوازدهم

۱ تمرین نماز

در این جلسه، از چند نفر از دانشآموزان می‌خواهیم یک نماز سه رکعتی را در کلاس با نمازخانهٔ مدرسه به طور کامل با صدای بلند بخوانند.

کد فیلم
روش تدریس سوره
حمد

■ عوامل مؤثر در جذب دانشآموزان به اقامهٔ نماز

- برخورد محترمانه با دانشآموزان به خصوص در دعوت عملی به نماز با استفاده از فرصت‌ها
- حضور آموزگار، مدیر و معاونین مدرسه در صفوف نماز و امر به معروف بودن ایشان در عمل
- تمیز و خوشبو و جذاب بودن محیط نمازخانه
- بازیان نرم و جذاب در مورد نماز و واجبات دینی صحبت نمودن
- نوشتن مطالبی نو و دلنشیں با عباراتی جذاب در مورد نیایش و عبادت و نصب در محل دید دانشآموزان
- کمک گرفتن از دانشآموزان مؤذن و مکبر خوش‌صدا در راستای افزایش جذابیت نماز
- برگزاری مسابقات فرهنگی در ارتباط با نماز و عبادت معبدود در بین دانشآموزان و دادن هدایای مناسب
- صحبت کردن با خانواده‌ها در راستای همسویی بیشتر با مدرسه دربارهٔ اقامهٔ نماز
- برقراری ارتباط بین مفاهیم درسی و خداشناسی در جهت آگاهی‌بخشی به دانشآموزان
- پذیرایی از دانشآموزان حاضر در نماز با شکلات و شیرینی
- استفاده از اکسیر محبت و جذب دانشآموزان به اقامهٔ نماز با ابراز صمیمیت و برهیز از زور و اجرار
- یادمان باشد که نماز اکسیر غم‌زداست. نماز یاد خداست و یاد خدا آرام‌بخش دل‌هاست «الا بذكر الله تطمئن القلوب» پس در آخر هر نماز جماعت به کودکانمان لبخند بزنیم تا او آرامش و خداباوری را در چهره‌هایمان بینند.

قرآن در تابستان (پایه سوم ابتدایی)

کد فیلم ۹۵
روش آموزش تلفظ
حرف «حاء» در نماز

کد فیلم ۹۶
روش آموزش تلفظ
حرف «واو» در نماز

کد فیلم ۹۷
روش آموزش تلفظ
حرف «عینی» در نماز

کد فیلم ۹۸
روش آموزش تلفظ
حرف «صاد» در نماز

کد فیلم ۹۹
روش آموزش تلفظ
حرف «طا» در نماز

کد فیلم ۱۰۰
روش آموزش تلفظ
حرف «ذال» در نماز

کد فیلم ۱۰۱
روش آموزش تلفظ
حرف «غین» در نماز

کد فیلم ۱۰۲
روش آموزش تلفظ
حرف «ضاد» در نماز

کد فیلم ۱۰۳
روش آموزش تلفظ
حرف «ظا» در نماز

اهداف

■ برنامه ۳۳ روزه ارتقای آموزش قرآن

— آموزش قرآن در دوره ابتدایی دو هدف اصلی را دنبال می‌کند :

- ۱ انس روزانه دانش آموزان با قرآن کریم
- ۲ دستیابی به توانایی خواندن قرآن

— در این راستا آموزش صحیح و جامع این فصل تا حد زیادی می‌تواند اهداف را تحت پوشش قرار دهد.

— این فصل طی ۳۳ روز متوالی واژ اول آبان ماه تا اواسط آذرماه تدریس می‌شود.

— سعی کنیم حتی الامکان درس قرآن را در این مدت در زنگ اول هر روز آموزش دهیم.

— با توجه به تأکید بر آموزش قرآن به شیوه دیداری، این فصل نوار آموزشی یا فایل صوتی ندارد.

— در هر جلسه از تک تک دانش آموزان بخواهیم حداقل یک جمله از عبارات را روخوانی کنند.

■ تذکر مهم

در کسب مهارت روخوانی قرآن، صحیح خواندن در اولویت قرار دهیم؛ چراکه دانش آموزان با توجه به استعداد و توانایی فردی خود به تدریج مراحل بخش خوانی، شمرده خوانی و روان خوانی را طی می‌کنند. از این رو، نباید در کسب مهارت روان خوانی عبارات عجله کرد. بنابراین، هر چند عموم دانش آموزان می‌توانند کلمات را به صورت آرام و شمرده بخوانند، اما نباید اصرار داشته باشیم، دانش آموزی که کلمات را به صورت بخش بخش می‌خواند، این کلمات را به صورت آرام و شمرده بخواند. او نیز به تدریج در روزهای آینده با توجه به توانایی‌های فردی خود به این مهارت دست خواهد یافت.

☞ روز اول : یادآوری ترکیب حروف و حرکات
■ اهداف

- توانایی خواندن حروف و حرکات
- توانایی خواندن کلمات قرآنی درس
- علاقه به خواندن روزانه قرآن کریم.

■ انس با قرآن

سعی می کنیم هر جلسه را با انس با قرآن شروع کنیم.

آموزش قرآن در دوره ابتدایی، دو هدف اصلی را دنبال می کند : یکی انس با قرآن و دیگری کسب مهارت خواندن قرآن کریم است. به خاطر داشته باشیم که اگر دانش آموزانمان را شیفته و عاشق قرآن کنیم، ولی آنها مهارت خواندن قرآن را کسب نکنند ما در کارمان موفق نبوده ایم. همچنین اگر در کسب مهارت خواندن قرآن به دانش آموزانمان کمک کنیم؛ به طوری که به زیبایی بتوانند قرآن را بخوانند، ولی با قرآن مأнос سخنوند و خواندن روزانه قرآن جزء برنامه زندگی شان قرار نگیرد، باز هم ما در انجام رسالتمن موفق نبوده ایم. یکی از نمودهای بحث انس با قرآن این است که اگر بخواهیم رفتاری را در دانش آموزان نهادیم کنیم، قبلش بایستی آن رفتار در خودمان ایجاد شده باشد.

خداآوند در قرآن می فرماید :

أَتَمُرُونَ النَّاسَ بِالِّيْرِ، وَتَنَسَّوْنَ أَنْفُسَكُمْ، وَأَنْتُمْ تَتَلَوَّنَ الْكِتَابِ؛ أَفَلَا تَعْقِلُونَ

(بقره، ۴۴)

آیا مردم را به نیکی فرمان می دهید و خود را فراموش می کنید، با اینکه شما کتاب [خدا] را می خوانید؟ آیا [هیچ] نمی اندیشید؟

حال می توانیم با این ادبیات شروع کنیم : دانش آموزان عزیز! امروز من موفق شدم یک صفحه از قرآن را بخوانم. امروز من صفحه... را از سوره... خواندم. کدامیک از شما امروز یا دیروز قرآن خوانده اید؟ از آنها بی که دست بلند می پرسیم که چه قسمتی از قرآن را خوانده اند و آنها را تشویق می کنیم و بعد می گوییم : خیلی خوشحالم که می بینم عده ای از شما امروز یا دیروز قرآن خوانده اید. دوست دارم آنها بی که نخوانده اند امروز که منزل می روند قسمتی از قرآن را بخوانند و آنها بی که خوانده اند فردا دستاشان برود بالاتر. از این ارتباط عاطفی استفاده کنیم؛ قطعاً در انس دانش آموزان با قرآن تأثیر به سزا بی خواهد داشت.

تمرین اول

۱ آموزش روح‌خواهی ترکیب حروف و حرکات از روحی لوحه : پس از نصب لوحة و قرار دادن آن در معرض دید دانش آموزان، از آنها می خواهیم با اشاره ما، ترکیب‌ها را دسته جمعی به صورت بخش بخش بخوانند. در لابه لای جمع خوانی آنها، از چند نفر از دانش آموزان هم می خواهیم به صورت انفرادی با اشاره ما بخش بخش بخوانند.

■ تذکر

- اشاره ما غُلو شده و همراه با مکث قابل توجه باشد.
- در هنگام بخش خوانی از روی لوحة، دانشآموزان بایستی کتاب‌هایشان بسته باشد و فقط به لوحة توجه نمایند.

نکته

برای صحیح خواندن حرف همزه (ء) و الف کوچک (ا) خیلی خلاصه این توضیح را می‌دهیم که حرف همزه تقریباً شبیه صدای حرف عین (ع) است و الف کوچک همان صدای الف (ا) را دارد.

■ تذکر

نحوه اشارات ثابت و متحرک را رعایت کنیم. در این جدول، اشاره به ترکیب‌های سه ستون اول (از بالا به پایین) ثابت و اشاره به ترکیب‌های سایر ستون‌ها متحرک می‌باشد.

۲ روحانی ترکیب حروف و حرکات از روی کتاب درسی: پس از کار با لوحة، از دانشآموزان می‌خواهیم کتاب‌هایشان را باز کنند و هر کدام به طور انفرادی چند ترکیب از این جدول را از روی کتاب بخوانند.

تمرین دوم

۱ آموزش روحانی کلمات و عبارات قرآنی از روی لوحة : این قسمت را نیز همانند تمرین قبل انجام می‌دهیم.

۲ روحانی کلمات و عبارات از روی کتاب درسی: پس از کار با لوحة، از دانشآموزان می‌خواهیم کتاب‌هایشان را باز کنند و هر کدام به طور انفرادی یک یا چند کلمه یا عبارت را از روی کتاب شمرده بخوانند.

نکته

جهت تقویت مهارت درک معنای آیات و عبارات قرآن کریم، معنی کلمات آشنا و پرکاربرد را از دانشآموزان می‌پرسیم؛ به این ترتیب که هر گاه دانشآموز عبارتی را می‌خواند، پس از رفع اشکال روحانی او، از وی می‌پرسیم : «در این عبارتی که خواندی، معنی کدام کلمات را می‌دانی؟» مثلاً در این عبارات دانشآموزان به کلمات «کتاب»، «ایمان» و «عصا» اشاره می‌کنند.

نکته

دانش آموزان هنگام بخشنامه، صدای «بِ» قبل از «ی» را در کلماتی مانند «هی» و «روایی» مانند سایر کسره‌ها می‌خوانند. این شیوه خواندن غلط نیست؛ هرچند به تدریج در خواندن شمرده و روان کلمات می‌آموزند که این صدا را به صورت «ای» بخوانند. در این مورد نیز می‌توانیم از کلمات فارسی مانند عید، خیابان، بیابان، و... به عنوان مثال استفاده کیم. می‌توانیم هرگاه به چنین کلماتی برخورد کردیم، در قالب جملاتی توجه داشت آموزان را به این نکته جلب کنیم؛ مثلاً بگوییم : «امروز خیابان خلوت بود.»، «هوای بیابان در تابستان خلیل گرم است.»، «من نیاز به استراحت دارم.»، «دو کیلو بیاز خریدم.». سپس با توجه به واکنش داشت آموزان از آنها می‌پرسیم : «بچه‌ها متوجه شدید چی گفت؟» و پس از پاسخ مثبت آنها توضیح می‌بخشم که کلماتی مانند «هی»، «ایاک»، «قیامتة» و «روایی» را نیز می‌توانیم به هر دو شکل بخوانیم.

در پیان این جلسه، داش آموزان را به خواندن ترکیب‌ها، کلمات و عبارات این صفحه برای اعضا خانواده خود ترویج می‌کنیم.

روز دوم و سوم : یادآوری حرف ساکن و تمرین آن

۱۰۰

- توانایی خواندن جدول ترکیب‌های دارای حرف ساکن
 - توانایی خواندن کلمات و عبارات دارای حرف ساکن
 - علاقه به خواندن روزانه قرآن کریم.

کد فیلم ۱۰۵ روز دوم، یادآوری حرف ساکن

مراحل آموزش تمرين اول

۱ آموزش روش‌های ترکیب‌های جدول از روی لوحة: پس از نصب لوحة، سه کلمه «بل، این و قم» را روی تابلو می‌نویسیم و با اشاره از حرکت «ـ به علامت سکون «ـ»، از دانش آموزان می‌خواهیم این کلمات را به صورت دسته‌جمعی بخوانند. سپس با اشاره صحیح به لوحة، از دانش آموزان می‌خواهیم به صورت دسته‌جمعی همراه با اشاره مانند.

کد فیلم ۱۰۴
روش تدریس
جلسه‌های روز ۲ تا ۴

■ تذکر

- ۱ فوت کوزه‌گری کار با لوحه (مکث قابل توجه) را فراموش نکنیم.
- ۲ غلو شده اشاره کنیم.
- ۳ برای جلوگیری از جلو افتادن برخی از دانشآموزان در خواندن و ناهماهنگی بین اشاره ما و بخش خوانی آنها، هر از گاهی در بین بخش‌ها جهش داشته باشیم.

۴ روخوانی ترکیب‌های جدول از روی کتاب درسی پس از کار با لوحه، از دانشآموزان می‌خواهیم کتاب‌هایشان را باز کنند و هر کدام به طور انفرادی چند ترکیب از این جدول را از روی کتاب بخوانند.

◀ مراحل آموزش تمرین دوم

۱ آموزش روخوانی کلمات و عبارات قرآنی از روی لوحه : این قسمت را نیز همانند تمرین قبل انجام می‌دهیم.

۲ روخوانی کلمات و عبارات قرآنی از روی کتاب : پس از کار با لوحه، از دانشآموزان می‌خواهیم کتاب‌هایشان را باز کنند و هر کدام به طور انفرادی یک یا چند کلمه یا یک عبارت از این صفحه را از روی کتاب شمرده بخوانند.

■ تذکر

- تک‌تک دانشآموزان را در خواندن عبارات درس شرکت دهیم.
- مطمئن شویم که دانشآموزان این مطلب را فرا گرفته‌اند که همیشه حرف ساکن با حرکت قبل از خودش خوانده می‌شود و در خواندن بخش‌های دارای حرف ساکن به این مهارت رسیده‌اند.

در پایان این جلسه، دانشآموزان را به خواندن ترکیب‌ها، کلمات و عبارات این دو صفحه برای اعضای خانواده خود تشویق می‌کنیم.

◀ روز چهارم و پنجم : یادآوری تنوین و تمرین آن ...

■ اهداف

- توانایی خواندن ترکیب حروف و تنوین
- توانایی خواندن کلمات و عبارات قرآنی درس
- علاقه به خواندن روزانه قرآن کریم.

■ انس با قرآن

دانشآموزان عزیز! امروز من موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم. من آیات... از سوره... را خواندم.
کدام یک از شما امروز یا دیروز توانست قسمتی از قرآن را بخواند؟

■ آموزش علامت تنوین

جهت یادآوری علامت تنوین، ابتدا حرکت فتحه (ـ) را روی تابلو می‌نویسیم و سپس نون ساکن (ـ) را
جلوی آن می‌نویسیم و با اشاره از «ـ» به «ـ» از داشت آموزان می‌خواهیم همراه با اشاره ما بخوانند. آن‌گاه
شکل عربی آن را رویدروی آن قرار می‌دهیم و می‌گوییم در قرآن به این شکل نوشته می‌شود. در مورد تنوین
کسره و ضمه نیز به همین ترتیب عمل می‌کنیم.

ـَنْ ـَإِ ، ـَنْ ـَيْ ، ـُنْ ـَ

در تنوین نصب «أً» متذکر می‌شویم که «الف» آن ناخواناست.

◀ مراحل آموزش قمرین اول

۱ نصب لوحه جدول ترکیب حروف با تنوین

۲ اشاره صحیح به لوحه

■ تذکر

تمام اشارات این جدول، اشاره ثابت‌اند و ما در این صفحه فقط به تنوین اشاره می‌کنیم.

۳ خواندن ترکیبات لوحه توسط داشت آموزان به صورت دسته‌جمعی همراه با اشاره ما

۴ خواندن ترکیبات لوحه توسط چند داشت آموز به صورت انفرادی با اشاره ما

۵ خواندن ترکیبات جدول توسط چند داشت آموز به صورت انفرادی از روی کتاب.

◀ مراحل آموزش قمرین دوم

۱ نصب لوحه کلمات و عبارات قرآنی در جای مناسب.

۲ اشاره به بخش‌های کلمات و عبارات قرآنی توسط ما و خواندن آنها توسط داشت آموزان به صورت
دسته‌جمعی و انفرادی

■ تذکر

مکث قابل توجه در بین بخش‌ها و همچنین اشاره همراه با غلو را فراموش نکنیم.

مواحل آموزش قمرین سوم

از دانش آموزان می خواهیم هر کدام یک یا چند کلمه، یک سطر، یا قسمتی از یک سطر را بخوانند.

■ تذکر

همه دانش آموزان را به خواندن و اداریم.

در پایان این جلسه، دانش آموزان را به خواندن ترکیب‌ها، کلمات و عبارات این دو صفحه برای اعضای خانواده خود تشویق می‌کنیم.

روز ششم و هفتم و هشتم : یادآوری تشدید و تمرین آن

کد فیلم
۱۰۸
تمرین یادآوری
تشدید / صوتی

■ اهداف

- توانایی خواندن بخش‌های دارای حرف مشدد
- توانایی خواندن کلمات و عبارات قرآنی دارای حرف مشدد
- علاقه به خواندن روزانه قرآن کریم.

■ انس با قرآن

دانش آموزان عزیز! امروز من موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم. من آیات... از سوره... را خواندم. کدام یک از شما امروز یا دیروز توانتست قسمتی از قرآن را بخواند؟

یادآوری خواندن حرف مشدد : برای بیان علامت تشدید از کلماتی استفاده می‌کنیم که دانش آموزان در کتاب فارسی آموخته‌اند. کلمه‌ای مانند «بنّا» را روی تابلو نوشته و سپس این کلمه را به صورت «بنّنا» می‌نویسیم و با اشاره از حرکت فتحه (ـ) به علامت (ـ) و سپس اشاره از حرف نون به حرف الف، از آنها می‌خواهیم به صورت دسته‌جمعی بخش بخش بخوانند. پس از آن توضیح می‌دهیم که اغلب موارد هرگاه در یک کلمه حرفی دو بار تکرار شود، حرف اول ساکن است و به جای حرف ساکن، علامت تشدید می‌آید.

کد فیلم
۱۰۹
تمرین تمرین
تشدید / صوتی

نکته

در کلماتی چون «ممکن، خودداری، مانند، بررسی» علامت تشدید جایگزین حرف تکراری نمی‌شود.

مراحل آموزش قمرین اول

- ۱ نصب لوحه جدول ترکیب‌های دارای تشدید
- ۲ اشاره صحیح به لوحه

■ تذکر

در این جدول، به جز دو کلمه آخر (جانَّ و حاجَ)، تمام اشارات بخش اول ترکیبات، از حرکات کوتاه به علامت تشدید است. در بخش اول کلمه «جانَّ» از حرف «ج» به حرف «ا» و علامت تشدید (ـ) و در بخش اول کلمه «حاجَ» از حرف «ح» به حرف «ا» و علامت تشدید (ـ) اشاره می‌کنیم.

- ۳ خواندن ترکیبات لوحه توسط دانشآموzan به صورت دسته‌جمعی همراه با اشاره ما
- ۴ خواندن ترکیت لوحه توسط چند دانشآموز به صورت انفرادی با اشاره ما
- ۵ خواندن ترکیبات جدول توسط چند دانشآموز به صورت انفرادی از روی کتاب.

مراحل آموزش قمرین دوم

- ۱ نصب لوحه کلمات و عبارات قرآنی در جای مناسب
- ۲ اشاره به بخش‌های کلمات و عبارات قرآنی توسط ما و خواندن آنها توسط دانشآموzan به صورت دسته‌جمعی و انفرادی.

■ تذکر

در کار با لوحه بایستی در بین بخش‌ها مکث قابل توجه داشته باشیم. در مورد کلمات دارای تشدید این مکث را با توجه بیشتری رعایت می‌کنیم تا دانشآموzan متوجه شوند که حرف مشدّد دو بار خوانده می‌شود.

مراحل آموزش قمرین سوم

از دانشآموzan می‌خواهیم هر کدام یک یا چند کلمه، یک سطر، یا قسمتی از یک سطر را بخوانند.

■ تذکر

همه دانشآموzan را به خواندن و اداریم.

در پایان این جلسه، دانشآموzan را به خواندن ترکیب‌ها، کلمات و عبارات این دو صفحه برای اعضای خانواده خود تشویق می‌کنیم.

روز نهم و دهم : یادآوری خواندن «له» و «له‌ی» و تمرین آن

کد فلم ۱۱۰
روشن تدریس ضمیر
«له» و «له‌ی»

■ اهداف

- توانایی خواندن کلمات دارای علامت «له» و «له‌ی»
- توانایی خواندن کلمات و عبارات قرآنی درس
- علاقه به خواندن روزانه قرآن کریم.

■ انس با قرآن

دانشآموزان عزیز! امروز من موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم. من آیات... از سوره... را خواندم. کدامیک از شما امروز یا دیروز توانست قسمتی از قرآن را بخواند؟

مواحل آموزش تمرین اول

چگونگی یادآوری نمادهای «له» و «له‌ی»: ابتدا دو کلمه فارسی مانند «آهو» و «ماهی» را روی تابلو می‌نویسیم و از دانشآموزان می‌خواهیم آنها را بخوانند. سپس «هو» و «هی» را نوشته و باز هم با اشاره از داشن آموزان می‌خواهیم این دو را بخوانند و پس از آن در مقابل «هو» شکل «له» و در مقابل «هی» شکل «له‌ی» را می‌نویسیم. و توضیح می‌دهیم که کلمات قرآنی «هو» و «هی» به این دو شکل هم نوشته می‌شوند. سپس با اشاره متحرک ما، از آنها می‌خواهیم این دو شکل را نیز بخوانند و بعد شکل «ه» و «هی» را نیز در جلوی هر کدام می‌نویسیم و می‌گوییم این دو هم، شکل‌های دیگری از «هو» و «هی» هستند. همچنین می‌توانیم برای آموزش «له» و «له‌ی» از شکل صدای «آ» و تبدیل آن به الف کوچک استفاده کنیم، و با این پرسش، از دانشآموزان که آیا وقتی «ا» را کوچک می‌نویسیم صدای آن تغییر می‌کند؟ این مطلب را بیان کنیم که در این موارد نیز اگر «و» و «ی» کوچک شوند، صدای آنها تغییر نمی‌کند.

آ - ا - ، او - و -

نکته

اگر دانشآموزان در این موارد «و» را به شکل «خوانند با این پرسش که «» کجاي حرف قرار می‌گيرد؟ توضیح دهیم که بله، وقتی بالای حرف قرار گیرد صدای «» و زمانی که کنار و زیر حرف «له» یا «ه» قرار گیرد صدای «و» می‌دهد.

مراحل آموزش تمرین دوم

۱ نصب لوحة

اشاره به بخش‌های کلمات و عبارات لوحة به روش صحیح

۲ خواندن کلمات و عبارات لوحة توسط دانشآموزان به صورت دسته‌جمعی همراه

با اشاره‌ما

۳ خواندن کلمات و عبارات لوحة توسط چند دانشآموز به صورت انفرادی.

تذکر

شكل‌های «هـ»، «هـ۱»، «سـه» و «هـ۲» جزو اشارات متحرک هستند؛ یعنی هنگام اشاره به این نمادها، از «هـ» یا «هـ۱» به «و» یا «ی» اشاره می‌کنیم.

کد فیلم ۱۱۱
نمونه روش تدریس
لوحة‌ی ضمیر هو و
هي روز نهم

مراحل آموزش تمرین سوم

از دانشآموزان می‌خواهیم هر کدام یک کلمه یا قسمتی از یک عبارت قرآنی را از روی کتاب به صورت شمرده و آرام بخوانند و بقیه خط ببرند.

در پایان این جلسه، دانشآموزان را به خواندن کلمات و عبارات این صفحه برای اعضای خانواده خود تشویق می‌کنیم.

کد فیلم ۱۱۲
روش آموزش تدریس
نماد همزه

روز یازدهم، دوازدهم و سیزدهم : پایه همزه و تمرین آن

اهداف

- توانایی خواندن کلمات و عبارات قرآنی درس

- توانایی خواندن کلماتی که دارای همزه با پایه «ئـ» و «ؤـ» هستند.

- علاقه به خواندن روزانه قرآن کریم.

کد فیلم ۱۱۵
روش تدریس روز
یازدهم پایه همزه

نس با قرآن

دانشآموزان عزیز! من امروز موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم. من آیات... از سوره... را خواندم. کدام یک از شما امروز یا دیروز توانست قسمتی از قرآن را بخواند؟ یادآوری همزه و آموزش پایه‌های همزه : ابتدا چند کلمه مانند علم، معلوم، جمع و مجموع را روی تابلو می‌نویسیم و از دانشآموزان می‌خواهیم این کلمات را بخوانند.

پس حرف «ع» (عین آخر تنها) را می‌نویسیم و از پایان شروع به پاک کردن آن می‌کنیم تا تقریباً به شکل همراه «ء» درآید. توضیح می‌دهیم که نام این شکل همزه است و صدای آن تقریباً شبیه حرف «ع» است و پس از آن حرف همزه را «ـِ» علامت سکون «ـ۰» و صداهای (ا، ای، او) ترکیب کرده و با اشاره صحیح از داش آموزان می‌خواهیم آنها را دسته جمعی بخوانند. سپس به داش آموزان توضیح می‌دهیم، همان طور که می‌دانیم همزه (ء) یکی از حروف الفباءست؛ مانند همه حروف با حرکات ترکیب و خوانده می‌شود، ولی همیشه به تنها یعنی نمی‌آید. برای آموزانش پایه همزه می‌توانیم از یک مثال عینی استفاده کنیم. به این ترتیب که یک صندلی را جلوی کلاس به داش آموزان نشان می‌دهیم و به آنها می‌گوییم چه چیزی می‌بینید؟ می‌گویند صندلی. سپس روی صندلی می‌تشینیم و از آنها می‌بریم حالا چه کسی را می‌بینید؟ پاسخ می‌دهند معلم را می‌بینیم و از همین مثال عینی استفاده می‌کنیم و توضیح می‌دهیم که بچه‌ها! هر وقت همزه هم روی یک صندلی، یا پایه‌ای قرار گیرد، دیگر صندلی را نمی‌بینیم و فقط همزه را می‌بینیم و برای توضیح چهار پایه همزه (ء، ا، ؤ، ئ)، می‌توانیم چهار صندلی با رنگ‌های مختلف را جلوی کلاس بگذاریم و تک‌تک روی آنها بنشینیم و همان پرسش‌های فوق را مطرح کنیم و در ادامه توضیح دهیم که مهم نیست همزه روی چه نوع پایه‌ای قرار گیرد، مهم این است که ما فقط همزه را می‌بینیم و می‌خوانیم و با پایه آن کاری نداریم. در ادامه حرکات «ـِ» را با این شکل‌های همزه (ء، ا، ؤ، ئ) ترکیب می‌کنیم و روی تابلو می‌نویسیم و باز به همان مثال نشستن روی صندلی برمی‌گردیم، به این ترتیب که روی برگه کاغذ یکی از حرکات «ـِ» را می‌نویسیم و در حالی که روی صندلی نشسته‌ایم برگه را بالا برده و به داش آموزان نشان می‌دهیم و از آنها می‌خواهیم آن را بخوانند و از همین مورد نیز استفاده کرده و این نکته را بیان می‌کنیم که همان طور که شما این بار فقط به نوشته روی برگه توجه کردید، هنگامی که روی همزه یکی از حرکات «ـِ» یا تنوین‌های آن قرار گیرد، فقط آن حرکت یا تنوین را می‌بینیم و می‌خوانیم. سپس از داش آموزان می‌خواهیم با اشاره مارا، ترکیب این اشکال مختلف همزه را با حرکات و صداها بخوانند:

وَقُلْفَةٌ وَّأَنْجَانٌ وَّأَنْجَانٌ وَّأَنْجَانٌ وَّأَنْجَانٌ

ممی تو اینه در ادامه این موارد را بتوسیم و از داش آموزان بخواهیم بخوانند:

$\tilde{L} = \tilde{\sigma}_x = \sigma_x = \sigma_y = \sigma_z$

و حجت دقت و توجه شسته دانش آموخته ای کلمه داد و تالیف مهندسی؛ مثلاً:

رَؤْفَ به احتمال زیاد، خیلی از دانشآموزان این کلمه را به اشتباہ رَئُوفَ میخوانند. این نوع خواندن به دلیل تکیه بر آموزش به شیوهٔ شنیداری است؛ چرا که گوششان با این کلمه آشنا است و باعث می‌شود بدون دیدن اجزای کلمه، کلی خوانی کنند. سپس می‌گوییم کلمه بالا «رَؤْفَ» است و در واقع همزه ساکن می‌باشد و کلمه «رَئُوفَ» به شکل‌ها نوشته می‌شود:

کد فیلم ۱۱۴
روش آموزش پایه
همزه «نو»

رَءُوفَ ، رَئُوفَ ، رَؤْفَ

پس از آموزش نماد جدید همزه، تدریس آیه آخر سوره کوثر را ادامه می‌دهیم تا دانشآموزان این آیه را نیز به صورت دسته‌جمعی بخشنده بخشنده بخوانند.

مراحل آموزش تمرین اول

۱ نصب لوحة جلسه قبل

۲ اشاره به بخش‌های کلمات و عبارات لوحه به روش صحیح

۳ خواندن کلمات و عبارات لوحه توسط دانشآموزان به صورت دسته‌جمعی همراه با اشاره‌ما

کد فیلم ۱۱۶
آموزش تدریس پایه‌های
همزه

۴ خواندن کلمات و عبارات لوحه توسط چند دانشآموز به صورت انفرادی.

نکته

در اشاره به همزه، هرگاه روی همزه حرکت یا علامتی باشد، فقط به آن حرکت، یا علامت اشاره می‌کنیم و به همزه یا پایه آن اشاره نمی‌کنیم.

مراحل آموزش تمرین دوم

از دانشآموزان می‌خواهیم هر کدام یک کلمه یا عبارت قرآنی را از روی کتاب به صورت شمرده و آرام بخوانند و بقیه خط ببرند.

در پایان این جلسه، دانشآموزان را به خواندن کلمات و عبارات قرآنی این صفحه برای اعضای خانواده خود تشویق می‌کنیم.

☞ روز چهاردهم و پانزدهم : حروف ناخوانا (۱) و تمرین آن

■ اهداف

- توانایی خواندن کلمات دارای حرف ناخوانای «ی» زیر الف کوچک «ی»
- توانایی خواندن کلماتی که دارای حرف ناخوانای «الف» بعد از «واو» آخر کلمه‌اند.
- علاقه به خواندن روزانه قرآن کریم.

کد فیلم ۱۱۷
روش تدریس روز
چهاردهم، حروف
ناخوانا

□ انس با قرآن

دانشآموزان عزیز! امروز من موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم. من آیات... از سوره... را خواندم. کدامیک از شما امروز یا دیروز توanst قسمتی از قرآن را بخواند؟ الف) تدریس حرف ناخوانای «ی» زیر الف کوچک (یا) : پس از نصب لوحة در جای مناسب، کلمات موسی، مرتضی، حتی، مصطفی و عیسی را از روی لوحة نشان می‌دهیم و از داشت آموزان می‌خواهیم این کلمات را بخوانند، پس از خواندن آنها، از داشت آموزان می‌رسیم که آیا «ی» زیر الف کوچک را خواندید؟ پس از پاسخ آنها، کلمات إلى، فهدی، ترکی، آنی و بزی را از روی لوحة نشان می‌دهیم تا داشت آموزان این کلمات را بخوانند سپس همین کلمات را به صورت توپر نشان می‌دهیم و پس از خواندن داشت آموزان، توجه‌شان را به این نکته جلب می‌کنیم که «ی» زیر الف کوچک (') از این به بعد اگر نوشته شود، خوانده نمی‌شود.

(ب) تدریس حرف ناخوانای «الف» بعد از «واو» آخر کلمه: همانند مورد قبلی، ابتدا کلمات قالوا، کانوا، کفرروا، ءامتووا و ئۇمنوا را از روی لوحة به داشت آموزان نشان می‌دهیم و از آنها می‌خواهیم این کلمات را بخوانند. سپس همین کلمات را که به صورت توپر (سیاه) نوشته شده، از روی لوحة نشان می‌دهیم و پس از خواندن آنها، توجه داشت آموزان را به این نکته جلب می‌کنیم که «الف» بعد از واو آخر کلمه از این پس اگر توپر (مشکی) نوشته شود، خوانده نمی‌شود.

◀ مراحل آموزش تمرين اول

- ۱ نصب لوحة کلمات و عبارات قرآنی
- ۲ اشاره به بخش‌های کلمات و عبارات لوحة به روش صحیح
- ۳ خواندن کلمات و عبارات لوحة توسط داشت آموزان به صورت دسته‌جمعی همراه با اشاره ما
- ۴ خواندن کلمات و عبارات لوحة توسط چند داشت آموز به صورت افرادی.

مراحل آموزش تمرین دوم ◀

از دانشآموزان می‌خواهیم هر کدام یک یا چند کلمه یا قسمتی از یک عبارت قرآنی را از روی کتاب به صورت شمرده و آرام بخوانند و بقیه خط ببرند.

■ تذکر

در هر جلسه، از همه دانشآموزان روحانی برسیم.
در پایان این جلسه، دانشآموزان را به خواندن کلمات و عبارات قرآنی این صفحه برای اعضای خانواده خود تشویق می‌کنیم.

🕒 روز شانزدهم و هفدهم : حروف ناخوانا (۱) و تمرین آن

■ اهداف

- توانایی خواندن کلمات دارای حروف ناخوانای «و ای» قبل از ساکن
- توانایی خواندن کلمات و عبارات قرآنی درس
- علاقه به خواندن روزانه قرآن کریم.

کد فیلم ۱۱۸
روش تدریس روز
چهاردهم، حروف
ناخوانا قسمت ۱

■ انس با قرآن

دانشآموزان عزیز! امروز من موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم. من آیات... از سوره... را خواندم. کدام یک از شما امروز یا دیروز تو انت قسمتی از قرآن را بخواند؟ تدریس کلمات دارای حروف ناخوانای «و ای» قبل از ساکن؛ پس از نصب لوحه در جای مناسب، کلمات **أَبُو الْفَالِسِمِ**، **يَتِّيْثُ الْمُقَدَّسِ** و **نَهْجُ الْبَلَاغَةِ** را از روی لوحه به دانشآموزان نشان می‌دهیم و از آنها می‌خواهیم این کلمات را بخوانند. سپس از دانشآموزان می‌رسیم: در این سه کلمه کدام حرف خوانده نمی‌شوند؟ پس از پاسخ آنها می‌گوییم: همان طور که به درستی گفتید، در این کلمات حروف «و»، «ا» و «ی» که قبل از حرف ساکن آمده‌اند، ناخوانا هستند؛ در کلمات قرآنی نیز حروف «و ای» بدون حرکت، قبل از ساکن ناخوانا هستند. آنگاه از دانشآموزان می‌خواهیم ترکیب‌های اهل‌البیت، علی‌الغیب و ذی‌العرش را بخوانند. سپس همین کلمات را به صورت توپر (مشکی) نشان می‌دهیم و پس از خواندن دانشآموزان، توضیح می‌دهیم که تا کنون در این نوع ترکیب‌های قرآنی، این حروف به شکل تو خالی (یا آبی) نوشته می‌شد، ولی خوانده نمی‌شد.

از این به بعد، این حروف در صورتی توپر (مشکی) نوشته شده باشند باز هم خوانده نمی‌شوند.

■ تذکر

برای توضیح حروف ناخوانا (به استثنای الف بعد از واو آخر)، می‌توانیم بگوییم هر جا علامت سکون یا تشدید دیدید، این دو با حرکت قبل از خودش خوانده می‌شوند. این نکته برای رعایت اتصالات هم کفایت می‌کند.

مراحل آموزش تمرین اول ◀

- ۱ نصب لوحة
- ۲ اشاره به بخش‌های کلمات و عبارات لوحة به روش صحیح
- ۳ خواندن کلمات و عبارات لوحة توسط دانشآموزان به صورت دسته‌جمعی همراه با اشاره معلم
- ۴ خواندن کلمات و عبارات لوحة توسط چند دانشآموز به صورت انفرادی.

مراحل آموزش تمرین دوم ◀

از دانشآموزان می‌خواهیم هر کدام قسمتی از یک عبارت قرآنی را از روی کتاب به صورت شمرده و آرام بخوانند و بقیه خط بیرند.

■ تذکر

در هر جلسه، از همه دانشآموزان روحخوانی بپرسیم.

نکته

برای رعایت اتصالات توسط دانشآموزان، به آنها این توضیح را می‌دهیم که همان‌طور که یاد گرفتیم همیشه حرف ساکن با حرکت قبل از خودش خوانده می‌شود و می‌دانیم که علامت تشدید هم از جنس حرفی است که روی آن می‌نشینید، اما ساکن است، پس تشدید هم با حرکت قبل از خودش خوانده می‌شود. بنابراین، هرگاه به علامت سکون یا تشدید رسیدیم می‌دانیم که بایستی با حرکت قبل از خودش وصل شود، خواه بین آن دو، حروف دیگری باشد یا نباشد، که اگر حروفی هم بین آن دو باشد آن حروف خوانده نمی‌شوند. می‌توانیم هر چند وقت یک بار با مثال‌هایی این نکته را به دانشآموزان تذکر دهیم.

■ تذکر

از اشکالات عده دانشآموzan در رخوانی قرآن عدم رعایت اتصالات و همچنین همزه و پایه‌های همزه می‌باشد. برای مرتفع کردن اشکال اتصالات خوب است هر از گاهی نمونه‌هایی را روی تابلو بنویسیم و با اشاره مناسب به بخش‌های آن و از طریق پرسش و پاسخ این مورد را برای دانشآموzan یادآوری و بر رعایت اتصالات تأکید کنیم. در پایان این جلسه، دانشآموzan را به خواندن عبارات قرآنی این صفحه برای اعضای خانواده خود تشویق می‌کنیم.

● روز هجدهم و نوزدهم : حروف ناخوانای (۳) و تمرین آن ●

■ اهداف

- توانایی خواندن کلمات دارای حروف ناخوانای «و ای» قبل از تشدید
- توانایی خواندن کلمات و عبارات قرآنی درس
- علاقه به خواندن روزانه قرآن کریم.

کد فیلم ۱۲۰
مرور روزهای ۷ تا
۰ قرآن سوم برنامه
۲۳ روزه

■ انس با قرآن

دانشآموzan عزیز! امروز من موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم. من آیات... از سوره... را خواندم. کدامیک، از شما امروز یا دیروز توانتست قسمتی از قرآن را بخواند؟ تدریس کلمات دارای حروف ناخوانای «و ا ل ای» قبل از تشدید: پس از نصب لوحة، کلمات فاطمۀ الرّهاء، سَيِّدُ الشَّهَدَاء، عَلَىٰ بْنِ مُوسَى الرِّضا، صاحبُ الزَّمَان و علیه السَّلَام را از روی لوحة به دانشآموzan نشان می‌دهیم و از آنها می‌خواهیم این کلمات را بخوانند. سپس از آنها می‌پرسیم که در این کلمات، کدام حروف ناخوانا هستند. پس از پاسخ درست داشت آموzan، می‌گوییم: همان طور که به درستی گفتید در این کلمات، حروف «و»، «ا»، «ل» و «ی» که قبل از تشدید آمده‌اند، ناخوانا هستند. در کلمات قرآنی نیز حروف «والی» بدون حرکت قبل از تشدید خوانده نمی‌شوند. آنگاه از دانشآموzan می‌خواهیم ترکیبات «لِلنَّاسِ، وَ الطَّارِقِ، إِلَى السَّمَاءِ، وَ اتَّقُوا اللَّهَ وَ أَطِبُّو إِلَيْهِ الرَّسُولَ» را بخوانند. سپس همین کلمات را به صورت توپر (مشکی) نشان می‌دهیم و پس از خواندن دانشآموzan، توضیح می‌دهیم که تاکنون در این نوع ترکیب‌های قرآنی، این حروف به شکل توالی (یا آبی) نوشته می‌شد، ولی خوانده نمی‌شد. از این به بعد، این حروف در صورتی توپر (مشکی) نوشته شده باشند باز هم خوانده نمی‌شوند.

کد فیلم ۱۲۱
روشن تدریس آموزش
۰ روزه هفدهم

■ تذکر

برای توضیح حروف ناخوانا (به استثنای الف بعد از واو آخر)، می‌توانیم بگوییم هر جا علامت سکون یا تشدید دیدید، این دو با حرکت قبل از خودش خوانده می‌شوند. این نکته برای رعایت اتصالات هم کفایت می‌کند.

مراحل آموزش تمرین اول

■ نصب لوحة

- ۱ اشاره به بخش‌های کلمات و عبارات لوحة به روش صحیح
- ۲ خواندن کلمات و عبارات لوحة توسط دانشآموزان به صورت دسته‌جمعی همراه با اشاره ما
- ۳ خواندن کلمات و عبارات لوحة توسط چند دانشآموز به صورت انفرادی.

مراحل آموزش تمرین دوم

از داشتن آموزان می‌خواهیم هر کدام یک کلمه، یا قسمتی از یک عبارت قرآنی را از روی کتاب به صورت شمرده و آرام بخوانند و بقیه خط ببرند.

نکته

برای رعایت اتصالات توسط دانشآموزان، به آنها این توضیح را می‌دهیم، همان‌طور که یاد گرفتیم همیشه حرف ساکن با حرکت قبل از خودش خوانده می‌شود و می‌دانیم که علامت تشدید هم از جنس حرفی است که روی آن می‌نشینند اما ساکن است، پس تشدید هم با حرکت قبل از خودش خوانده می‌شود. بنابراین، هرگاه به علامت سکون یا تشدید رسیدیم می‌دانیم که بایستی با حرکت قبل از خودش وصل شود، خواه بین آن دو، حروف دیگری باشد یا نباشد، که اگر حروفی هم بین آن دو باشد، آن حروف ناخوانا هستند.

■ تذکر

از اشکالات عمدۀ داشتن آموزان در روخوانی قرآن عدم رعایت اتصالات و همچنین همزه و پایه‌های همزه است. برای مرتفع کردن اشکال اتصالات خوب است هراز گاهی نمونه‌هایی را روی تابلو بنویسیم و با اشاره مناسب به بخش‌های آن و از طریق پرسش و پاسخ این مورد را برای دانشآموزان یادآوری و بر رعایت اتصالات تأکید کنیم.

در پایان این جلسه، دانشآموزان را به خواندن عبارات قرآنی این صفحه برای اعضای خانواده خود تشویق می‌کنیم.

◀ روز بیستم تا سی و سوم : تمرين و روخوانی قرآن ...

■ اهداف ■

- توانایی خواندن آیات درس به صورت شمرده و آرام
- تقویت علاقه به خواندن روزانه قرآن کریم.

یادآوری و تدریس مهم ترین قواعد روخوانی در قالب خواندن کلمات و عبارات قرآنی : پس از نوزده روز پیاپی به پایان رسیده است. از روز بیستم تا روز سی و سوم دانشآموzan خواندن فرازهایی از سوره‌های قرآن کریم را تمرين می‌کنند. در این چهارده روز سعی می‌کنیم تا ضمن تثبیت مهارت روخوانی قرآن، ضعف فردفرد دانشآموzan را شناسایی و برطرف نماییم.

در این چهارده روز، پیگیری رفع اشکالات دانشآموzan اهمیت به سزاپی دارد. به عبارت دیگر، تمرين خواندن آیات در این مدت به همین منظور است.

کد فیلم ۱۲۲
روش تدریس آموزش
روز بیست

قاعده «آشنایی با علائم وقف»

چهار حرف ریز «ج، ز، ط، م» بالای برخی از کلمات، نشانه وقف است.

نکته ۱

نیازی به آموزش سایر علائم وقف نیست. همین اندازه که بدانند زمانی که این علائم را می‌بینند باید بایستند کافی است.

نکته ۲

- چرا باید با دیدن این علائم بایستیم؟
- فرصتی برای نفس گرفتن است.
- جمله تمام شده است.

- این علائم برای غیر عرب که معنای آیات را نمی‌داند است، ممکن است با وصل کردن جمله معنای آن تغییر کند.

چند نکته راجع به رفع اشکال

۱۷۱

۱۲۳
روش تدریس آموزش
روز بیست و پنجم

- ۱ اگر دانشآموز عبارتی را اشتباه خواند، اجازه دهیم عبارت را تا آخر بخواند.
- ۲ بعد از خواندن دانشآموز، او را مورد تشویق قرار دهیم و از او بخواهیم یک بار دیگر آرام تر و با دقیق بخواند؛ یعنی بخواهیم هم سرعت خواندنش را کم کنیم و هم با دقیق بیشتری به حرکات و نمادها نگاه کنیم. در این مرحله معمولاً پیش از نیمی از دانشآموزان اشکالات خود را اصلاح می کنند.

- ۳ اگر اشکالاتش را اصلاح نکرد، می توانیم با اشاره به اشکالاتش، به یکی از روش‌های زیر عمل کنیم :

- (الف) از او می خواهیم یک بار بخش بخش بخواند. می توانیم واژه مورد نظر را روی تابلو بنویسیم و بخواهیم با اشاره ما بخش خوانی کنند.
- (ب) شکل درست و غلط کلمه یا عبارت را به او می گوییم و از او می خواهیم مقایسه کنند و شکل درست را بیان نمایند.

■ تذکر

بدترین روش رفع اشکال این است که بگوییم : «شما اشتباه خواندی، نفر بعد بخواند.» سعی کنیم دانشآموزان را با هم مقایسه نکنیم. این کار باعث می شود دانشآموز از معلم و قرآن زده شود.

مراحل آموزش

- (الف) دانشآموزان را در گروه‌های دونفره (و حداقل سه‌نفره) تقسیم می کنیم.
(دانشآموزانی که در یک میز کنار یابدیگرند)
- (ب) از دانشآموزان می خواهیم هر کسی به صورت انفرادی تا پایان صفحه برای خودش آرام بخواند. (پیش‌خوانی)
- (ج) از دانشآموزان می خواهیم یک جمله به نوبت تا پایان صفحه در گروه‌های خود بخوانند و از هم‌دیگر رفع اشکال کنند. (خواندن در گروه)
- (د) ابتدا از دانشآموزان داوطلب و سپس از سایر دانشآموزان می خواهیم هر کدام یک جمله را برای کلاس به صورت انفرادی با صدای بلند بخوانند و بقیه دانشآموزان از روی کتاب خود خط ببرند. در صورت اشکال، به رفع اشکال دانشآموزان به ترتیبی که در بالا ذکر شد می پردازیم. (خواندن برای کلاس).

یادآوری چند نکته مهم

خواندن قرآن، کلید ورود به دریای قرآن است. مهم‌ترین کار در هر جلسه این است که دانش‌آموzan را به خواندن قرآن وادریم.

دوم اینکه برای قرآن موضوعیت قائل شویم؛ نه فقط طریقت؛ یعنی روخوانی و روان‌خوانی قرآن بایستی منجر به انس دانش‌آموzan با قرآن شود و همان‌طوری که اشاره کردیم، در وله‌اول بایستی این انس در خود ما به عنوان مربی ایجاد شود و نمود پیدا کند. آری، اگر به آنچه می‌گوییم خودمان عمل نکنیم، چگونه می‌توانیم عمل به گفته‌هایمان را از دانش‌آموzan بخواهیم؟ «رطب خورده، منع رطب چون کند؟» بنابراین؛ سعی کنیم با خواندن روزانه قسمتی از قرآن، هر جلسه را با انس با قرآن و با این ادبیات شروع کنیم: «دانش‌آموzan عزیز! امروز من موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم. من آیات... از سوره... را خواندم. کدام یک از شما امروز یا دیروز توانست قسمتی از قرآن را بخواند؟»

بنابراین، اولین دغدغه‌ما این باشد که در هر جلسه از همه دانش‌آموzan روخوانی پرسیم و دومین دغدغه ما بایستی نهادینه کردن فرهنگ خواندن قرآن و انس دانش‌آموzan با قرآن کریم باشد.

در بحث روخوانی قرآن، آیه و سوره خاصی مورد نظر نیست. بنابراین، در آموزش روخوانی به دانش‌آموzan، در آیه و سوره خاصی متوقف نمی‌شویم. هر چقدر در یک سوره بیشتر بمانیم، دانش‌آموzan توانمندی در خواندن سوره‌های دیگر را از دست می‌دهند. پس، سعی کنیم همواره آیات و سوره‌های جدید بیاوریم. اگر در آموزش روخوانی یک صفحه وقت اضافه آوردیم یا عبارت کم آوردیم، به سراغ روخوانی بخش «قرآن در تابستان» برویم؛ چرا که قرآن در تابستان فقط مختص فصل تابستان نیست و در جلسات طول سال می‌توانیم از این بخش در آموزش روخوانی قرآن بهره گیریم. همچنین در روخوانی قرآن، اگر دانش‌آموزی سطحی را خواند، نفر بعدی همان سطر را تکرار نکند، بلکه همیشه عبارت جدید را بخواند.

در پایه سوم ابتدایی در آموزش قرآن بیشتر هدفمان تثبیت مهارت روخوانی دانش‌آموzan است. روخوانی قرآن مهارتی دیداری است و باید بر چشم دانش‌آموzan تکیه کنیم تا گوش آنها؛ یعنی باید خودمان بخوانیم و دانش‌آموzan گوش کنند یا از فایل صوتی در ابتدای آموزش استفاده کنیم؛ بلکه بایستی دانش‌آموzan را وادر به خواندن کنیم.

در روخوانی قرآن، ابتدا بایستی به دنبال صحیح‌خوانی باشیم، نه فضیح‌خوانی و جایه‌جایی این دو آسیب‌زاست.

خواندن دانش‌آموzan به صورت بخش‌بخش یا شمرده یا روان مورد قبول است. شیوه تدریس، تمرین و ارزشیابی آیات روزهای بیستم تا سی و سوم شبیه یکدیگر است.

نکات روز بیستم

برخی از کلمات و ترکیب‌هایی که خواندن آنها به دقت بیشتری نیازمند است :

- ۱ **تَأَخَّر** : بعضی از دانش‌آموzan «تاً» را «تا» می‌خوانند. تذکر دهیم که الف (همزه) با فتحه خوانده شود.
- ۲ **يَهْدِيَك** : در روخوانی قرآن معمولاً کسره به حالت فارسی تلفظ می‌شود، ولی وقتی کسره قبل از «یا» می‌آید، معمولاً مانند لهجه عربی تلفظ می‌شود؛ هرچند تلفظ حرف دال به صورت «د» و حرف یا به صورت «ی» درست است.
- ۳ کلمات مؤمنیَّ و مؤمنات : بعضی از دانش‌آموzan به همزه روی «واو» توجه ندارند و آن بخش را «مو» می‌خوانند.
- ۴ **فُوْرًا** : برخی از دانش‌آموzan به علامت سکون «واو» توجه نمی‌کنند و اشتباه می‌خوانند.

نکات روز بیست و یکم

برخی از کلمات و ترکیب‌هایی که خواندن آنها به دقت بیشتری نیازمند است :

- ۱ **كَأْس** (صدای همزه به طور کامل ادا شود)، **مُسْتَطِيرًا** (دو حرف ت، ط به طور کامل تلفظ شود)
- ۲ **يَوْمًا** (فتحه یاء تلفظ شود و «و» غلیظ تلفظ نشود)

نکات روز بیست و دوم

برخی از کلمات و ترکیب‌هایی که خواندن آنها به دقت بیشتری نیازمند است :

- ۱ **يُحِينَ** (در تلفظ «یاء» به حرکت کشیده «ی» دقت شود)
- ۲ **لِإِلَى** («لـ، آـ، بـ» خوانده شود)
- ۳ **جَنَّةُ النَّعِيمِ** (به تشدیدها و اتصال دقت شود)
- ۴ در ترکیب فی الْآخِرِین؛ ترکیب «لَا را برخی از دانش‌آموzan «لا» می‌خوانند. توجه آنها را به علامت سکون «لام» و همزه «ءاء» جلب کنیم.
- ۵ **أُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ** (به اعراب و اتصال و تشدید دقت شود).

نکات روز بیست و سوم

برخی از کلمات و ترکیب‌هایی که خواندن آنها به دقت بیشتری نیازمند است :

- ۱ **تَأْتِينَا السَّاعَةُ** : به همزة ساکن، اتصال و تشدید توجه شود.
- ۲ **لِتَائِيْكُمْ** : به همزة کسره قبل از یاء و تشدید دقت شود. همچنین تلفظ همزة ساکن «ا» برای برخی مشکل است. این حرف را درست تلفظ کنیم و از داش آموزان بخواهیم تکرار کنند.

کد فیلم ۱۲۵
روش تدریس آموزش
روز بیست و سوم

نکات روز بیست و چهارم

برخی از کلمات و ترکیب‌هایی که خواندن آنها به دقت بیشتری نیازمند است :

- ۱ **تُوْفِكُونَ** : داش آموزان ممکن است به همزة ساکن روی «واو» توجه نکنند. توجه آنها را به آن جلب کنیم.
- ۲ **مُسْتَوْدَعٍ** : به فتحه «د» دقت شود و «و» غلیظ تلفظ نشود.
- ۳ **فَصَلَّنَا الْآيَاتِ** : این ترکیب را ممکن است برخی از داش آموزان هم به خاطر اتصال آن و هم ترکیب «لَا» اشتباه بخوانند.

کد فیلم ۱۲۶
روش تدریس آموزش
روز بیست و چهارم

نکات روز بیست و پنجم

برخی از کلمات و ترکیب‌هایی که خواندن آنها به دقت بیشتری نیازمند است :

- ۱ **ذُرَيْهُمَا** : چنانچه درخواندن این کلمه مشکلی بود به صورت بخش بخش خوانده شود.
- ۲ **مَتَّنا** : تشدید در حرف نون دوم رعایت شود.
- ۳ **نَجَّيَنَا هُمَا** : برخی از داش آموزان دو بخش اول آن را نجیب می‌خوانند. توجه آنها را به علامت سکون «یا» جلب می‌کنیم.
- ۴ **عبارت هَيَّنَاهُمَا الصَّرَاطُ الْمُسْتَقِيمُ** : برخی از داش آموزان این عبارت را به دو دلیل دو اتصال پشت سر هم و طولانی شدن بخش‌ها، اشتباه می‌خوانند. از آنها می‌خواهیم این عبارات را به آرامی و بخش بخش بخوانند تا دچار خطأ نشوند.

کد فیلم ۱۲۷
روش تدریس آموزش
روز بیست و ششم

نکات روز بیست و هفتم

برخی از کلمات و ترکیب‌هایی که خواندن آنها به دقت بیشتری نیازمند است :

تُوذُونَى : برخی از دانش‌آموzan این کلمه را به دلیل همزة ساکن «ؤ» و دو حرف نون پیوسته اشتباه می‌خوانند. ضمن توجه دادن به همزة ساکن، با بخش‌بخش خواندن آن، دانش‌آموzan را به صحیح خواندن آن راهنمایی می‌کنیم.

نکات روز بیست و هشتم

برخی از کلمات و ترکیب‌هایی که خواندن آنها به دقت بیشتری نیازمند است :

- ۱ **لَرَأْيَهُ :** به اعراب کلمه دقت شود و برای مصون ماندن از خطأ بهتر است این عبارت را بخش‌بخش بخوانند.
- ۲ **آيَهُ آخر :** به صورت آرام و با حفظ اتصالات خوانده شود.

نکات روز بیست و نهم

برخی از کلمات و ترکیب‌هایی که خواندن آنها به دقت بیشتری نیازمند است :

- ۱ **فَهَجَّدَ :** در خواندن تشدید دقت شود.
- ۲ **ئَا :** در خواندن این کلمه، نظر دانش‌آموzan را به توضیحات پایین صفحه جلب می‌کنیم (ئَا = ئَ + آ) **ءَا = ئَ + آ = ئَا**
- ۳ **مَسَّهُ الْسَّرُّ :** برخی از دانش‌آموzan این ترکیب را به علت نداشتن مصوّت بلند (ا و ئ) اشتباه می‌خوانند. از آنها می‌خواهیم این ترکیب را بخش‌بخش بخوانند.

نکات روز سی ام

برخی از کلمات و ترکیب‌هایی که خواندن آنها به دقت بیشتری نیازمند است :

- ۱ **لَيَاتِ :** در خواندن همزة دقت شود.
- ۲ **سَيَّاتِنَا :** برخی از دانش‌آموzan این عبارت را به دلیل تشدید «يا» و همچنین همزة «عا» بعد از «ياي» مشدّد اشتباه می‌خوانند. با بخش‌بخش خواندن این عبارت، آن را صحیح خواهند خواند.

نکات روز سی و یکم

برخی از کلمات و ترکیب‌هایی که خواندن آنها به دقت بیشتری نیازمند است :

- ۱ **أُعَدِّهُ :** از دانش‌آموzan می‌خواهیم برای تلفظ درست، آرام و شمرده بخوانند.

۲ آن اعْبُدُوا اللَّهَ : در خواندن متصل شود و با آرام و شمرده خواندن، اشکال داش آموزان رفع خواهد شد.

۳ تُؤْفَّتَنِي : در خواندن این کلمه به دلیل تردیک مخرج بودن حرف «واو» و «ف» و مشدد بودن حرف «ف» و همچنین «یای» ساکن بعد از حرف مشدد، برخی از داش آموزان در خواندن آن به اضطراب می‌افتد. جهت برطرف شدن این اشکال، از آنها می‌خواهیم بخش بخش بخوانند.

نکات روز سی و دوم

برخی از کلمات و ترکیب‌هایی که خواندن آنها به دقت بیشتری نیازمند است :

۱ فِي الْأَمِينَ : یا شمرده‌خوانی در تلفظ کامل هر دو تشدید دقت شود؛ همچنین کسری میم (م) چون قبل از «ی» است، به صورت «ای» تلفظ می‌شود.

۲ يَعْلَمُهُمُ الْكِتَابُ : شمرده‌خوانی کنند.

۳ حُمُّلُ التَّوْرَاةَ : به تشدید و اتصال دقت شود و نیز به فتحه حرف «ت»؛ یعنی توراه گفته شود، نه «توراه»، همچنین توجه شود که اگر روی این کلمه وقف شود؛ مانند قاعدة کلی وقف هر گونه «ة» به صورت «ه» است؛ یعنی می‌شود «توراه».

۴ فَتَمَّتُ الْمَوْتَ : شمرده‌خوانی کنند و به اتصال دقت شود.

نکات روز سی سوم

برخی از کلمات و ترکیب‌هایی که خواندن آنها به دقت بیشتری نیازمند است :

- لَنَحْنُ الصَّافُونَ : به اتصال و تلفظ تشدید در صاد و فاء دقت شود.

- أَفَيْعَدَابِنَا : شمرده‌خوانی شود.

- رویکرد برنامه درسی قرآن : انس با قرآن کریم

- قبل از ورود به فصل سوم، بیان این نکته ضروری است که موفقیت برنامه درسی قرآن بستگی زیادی به انس داش آموز با قرآن کریم دارد.

- رویکرد برنامه درسی قرآن، علاوه بر جامعیت آموزش در اهداف، در محتوا و روش و نیز ارزش‌یابی به «انس مستمر با قرآن» استوار است.

اهداف آموزش قرآن

- ۱ توانایی خواندن آیات درس به صورت شمرده و آرام
- ۲ آشنایی با مفهوم برخی از پیام‌های قرآن کریم
- ۳ آشنایی با برخی از داستان‌های قرآن کریم
- ۴ آشنایی با احادیث و روایات ائمه اطهار علیهم السلام درباره انس با قرآن کریم
- ۵ تقویت علاقه و مهارت خواندن نماز
- ۶ تقویت علاقه به خواندن روزانه قرآن کریم

بخش‌های کتاب آموزش قرآن در فصل سوم

محتوای هر یک از دروس این فصل که برای یک هفته در نظر گرفته شده، «انس با قرآن کریم» نام گذاری شده و از قسمت‌های زیر تشکیل شده است.

■ فرازی از قرآن کریم

آیات درس، بخش اصلی محتوای هر درس (انس با قرآن کریم) است. این آیات برای تقویت مهارت دانش‌آموzan در خواندن قرآن کریم آمده است.

■ پیام قرآنی

پیام قرآنی، آیه یا عبارتی کوتاه و زیبا از قرآن است که دارای پیامی والا و ارزشمند متناسب با کودکان درباره موضوعات اعتقادی، اخلاقی، تربیتی، اجتماعی و... است، مانند:

«وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا»

(بقره ۸۳)

پیام قرآنی درس، یادگیری قرآن را معنادار می‌کند و دانش‌آموzan را به دریافت معنای آیات قرآن علاقه‌مند می‌کند.

از جمله ویژگی‌های پیام قرآنی کتاب درسی عبارت‌اند از:

۱ موضع آن برای دانش‌آموزان قابل درک است.

۲ کوتاه و برمumentast.

۳ دانش‌آموزان می‌توانند مثال‌ها و نمونه‌های عملی از زندگی روزمره خود برای پیام‌ها بیان کنند.

■ داستان‌های قرآنی

یکی از روش‌های جذاب ارائه مطلب، بیان آنها به شیوه داستان است. داستان‌های قرآنی شامل مطلب سیار ارزش‌ده و جاودانه اعتقادی، اخلاقی و... است و استفاده از آنها از بهترین راه‌هایی است که ریشه شجره طبیه ایمان را در جان کودکان می‌دواند و برای همیشه آنها را از ثمره آن بهره‌مند می‌سازد.

■ انس با قرآن

پیامبر اکرم ﷺ و امامان معصوم علیهم السلام در طول زندگی پریار خود همواره با قرآن کریم انس داشته و مسلمانان را نیز بر این امر سفارش کرده‌اند نقش الگویی ایشان از یک سو و احادیث و روایات فراوان درباره انس با قرآن کریم از سوی دیگر می‌تواند به عنوان یک روش تأثیرگذار در زمینه آموزش قرآن، بستر مناسب را برای تحقق اهداف مورد نظر فراهم آورد.

بخش قطره اما دریا به همین منظور در کتاب درسی در نظر گرفته شده است.

■ تذکر

دانش‌آموزان را به حفظ اجباری روایات ذکر شده در این بخش وادر نکنیم. ما می‌توانیم با قرار دادن امتیاز شویقی در این قسمت، دانش‌آموزان را به حفظ آن ترغیب کنیم. خودمان در حضور دانش‌آموزان احادیث و روایات را از حفظ بخوانیم و این امر را به صورت غیر مستقیم و اختیاری در دانش‌آموزانمان ایجاد کنیم.

– تمرين اول، برای کسب مهارت کافی در خواندن اذکار نماز است.

– تمرين دوم، برای تقویت مهارت خواندن قرآن کریم است.

روش و مراحل تدریس

■ خواندن آیات قرآن کریم

ابتدا دانش‌آموزان در گروه‌های دو یا سه نفره در مدت حداقل پنج دقیقه به میزانی که می‌توانند آیات این صفحه را پیش‌خوانی کنند و سپس با انتخاب معلم تعدادی از دانش‌آموزان، هر کدام یک یا دو جمله از این

آیات را با صدای بلند می‌خوانند و سایر دانشآموزان از روی کتاب خود، یا قرآن کریم (مصحف آموزشی) خط می‌برند.

نکته

– اگر اشتباهات دانشآموزان در حین خواندن نسبتاً زیاد است، نیازی نیست همه این اشتباهات را گوشزد کنیم. بیشتر بر توانایی‌های آنها تأکید می‌کیم تا با احساس موفقیت به تدریج ضعف خود را جبران کنند.

- ممکن است برخی از عبارات قرآنی برای تعدادی از دانشآموزان نسبتاً مشکل باشد.
- ۱ به منظور کسب مهارت روخوانی قرآن کریم، خواندن این گونه عبارات لازم است.
- ۲ به دانشآموزان بیاموزیم که این گونه عبارات را آرام‌تر و در صورت نیاز به صورت بخش‌بخش بخوانند.
- ۳ برای تدریس و تمرین آیات قرآن کریم در هر درس می‌توانیم بین ۲۵ تا ۳۰ دقیقه وقت اختصاص دهیم.

■ پیام قرآنی

از دانشآموزان می‌خواهیم که پس از خواندن عبارت قرآنی پیام و ترجمه آن از روی کتاب، مراحل زیر را اجرا کنند:

- ۱ گروه‌های دو یا سه نفره تشکیل دهند.
- ۲ با دقت و کمک از تصاویر یا پرسش‌هایی که در کتاب آمده با همدیگر گفت‌وگو و مشورت کنند.
- ۳ سپس نظر خود را درباره پیام و مصادیق آن در زندگی خود، برای کلاس بیان کنند.

■ داستان

داستان را به شیوه قصه‌گویی و با زبان ساده و به کمک تصاویر برای دانشآموزان تعریف کنید (استفاده از فیلم یا کارتون مربوط به داستان نیز توصیه می‌شود). در صورت وجود وقت می‌توانیم از دانشآموزان بخواهیم تا هر یک، چند سطر از داستان را یک بار در کلاس از روی کتاب بخوانند.

■ تذکر

از بیان مطالب زاید و غیر مستند پرهیز کنیم.

■ اُنس با قرآن در خانه

مؤثرترین روش در انس با قرآن کریم، خواندن مقداری از قرآن در هر روز است. قبل از تشویق دانشآموزان به خواندن و تمرین آیات درس از روی کتاب درسی با قرآن کامل در منزل، می‌بایست خواندن

روزانه قرآن را پیشتر در خودمان ایجاد کرده باشیم و به دانشآموzan نیز بگوییم که خود من نیز این کار را انجام می‌دهم. مطمئن باشیم که در این صورت است که می‌توانیم در حالات و رفتار دانشآموzan تغییر ایجاد کنیم.

این بخش به عنوان تکلیف دانشآموzan در خانه است، در پایان هر جلسه انجام بخش‌های مختلف «انس با قرآن در خانه» را به دانشآموzan تذکر می‌دهیم و در ابتدا یا انتهای جلسه بعد انجام این تکالیف توسط آنها را به شیوه زیر بررسی می‌کنیم.

۱ قطه اما دریا

- چه کسی می‌داند حدیث این درس از کدام یک از معصومان است؟
- در آن حدیث چه بیان شده است؟
- یک بار حدیث از روی کتاب توسط یکی از دانشآموzan خوانده شود.

■ تذکر

حفظ احادیث جزء برنامه آموزشی نیست. البته به خاطر سپاری احادیث مفید است، به شرط آنکه این کار بدون فشارهای پنهان یا آشکار انجام شود. برای دانشآموzan علاقه‌مندی که این کار را می‌کنند، می‌توان در ارزشیابی مستمر نمره تشویقی در نظر گرفت.

۲ تمرين دوم (تمرين نماز) : با توجه به ضرورت یادگیری اذکار و عبارات نماز در طول سال تحصيلي، بهتر است که در هر زنگ به مدت چند دقیقه تمرين دوم این بخش توسط یکی از دانشآموzan در کلاس انجام شود و در صورت نیاز تذکرات لازم ارائه شود.

۳ تمرين سوم (خواندن آيات در خانه) : با توجه به تأثیر نقش الگویی خود معلم بهتر است قبل از آنکه از دانشآموzan بيرسيم که آیا آيات درس را در منزل خوانده‌اند یا نه، به آنها بگوییم که کدام قسمت از آیات را خوانده‌ایم و سپس از دانشآموzan سؤال بيرسيم. بهتر است در قالب ارزشیابی، تعدادی از دانشآموzan آیات مربوط به درس‌های گذشته را بخوانند.

نکات انس با قرآن (۱) ☐

■ سوره «حمد» و سوره «بقره» آیات ۱ تا ۵

برخی از کلمات و ترکیب‌هایی که خواندن آنها به دقت بیشتری نیازمند است:

یُؤْمِنُونَ : بعضی از دانشآموzan به همزه بخش «یُؤ» دقت نمی‌کنند آن را «یو» می‌خوانند، توجه آنها را نسبت به خواندن همزه «ء» روی «واو» جلب کنیم.
بِالْأَخْرَةِ : بعضی از دانشآموzan بخش «لَا» را «لا» می‌خوانند، توجه آنها را نسبت به این ترکیب در بخش «لَا» جلب کنیم.

■ پیام قرآنی

ربِ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةَ

(ابراهیم، ۴۰)

بِرُورِدَگارا، مرا از نمازگزاران قرار ده.

- ۱ ابتدا از یک یا چند دانشآموز می‌خواهیم که پیام و ترجمه آن را بخوانند.
- ۲ بک فرصلت کوتاهی به دانشآموزان در گروههای سه تا چهار نفره می‌دهیم تا به کمک تصاویر درباره پیام قرآنی گفت‌و‌گو کنند.
- ۳ سپس نظر خود را برای دوستانشان در کلاس بیان کنند.
- انتظار می‌رود دانشآموزان به موارد زیر اشاره کنند:
برای انجام هر کاری از خداوند کمک می‌خواهیم (حتی برای توفیق در نماز خواندن) برای سپاسگزاری از خداوند باید نماز بخوانیم
- ۴ با توجه به پیام قرآنی، کلمه «صلوة» به چه معنای است و این عبارت را کجا شنیده اید؟

■ روش پیشنهادی

بهترین ورودیه خوب برای تدریس این پیام، آن است که فایل صوتی اذان را پخش کنیم و همزمان لوحه مربوط به اذان را نیز به دانشآموزان نشان دهیم. حال و هوای ایجاد شده، حس و حال نماز است و در ضمن در حین شنیدن اذان و نگاه به لوحه عبارت «حَيَّ عَلَى الصَّلَاةَ» را می‌بینند و این نکته خوبی برای شروع گفت‌و‌گوها خواهد بود.

نکات انس با قرآن (۲)

■ آیه الکرسی (سوره «بقره» آیات ۲۵۵ تا ۲۵۷)

برخی از کلمات و ترکیب‌هایی که خواندن آنها به دقت بیشتری نیازمند است:

- ۱ **تَأْخُذُهُ**: توجه دانشآموزان را نسبت به خواندن همزة ساکن بخش «تَأً» جلب می‌کنیم.
- ۲ **كُرْسِيَّةُ السَّمَاوَاتِ**: اگر دانشآموزی در خواندن این عبارت مشکل داشت، از او می‌خواهیم آن را به صورت آرام و حتی بخش بخش بخواند.
- ۳ **لَا يَنْوِدُهُ**: دانشآموزان را به خواندن صحیح ترکیب «لَئَ» توجه می‌دهیم.
- ۴ **يُؤْمِنُ**: توجه دانشآموزان در خواندن این عبارات مشکل داشت، از او بخواهید که آن را آرام به صورت بخش بخش بخواند.

■ پیام قرآنی

فَمَنْ عَفَا وَ أَصْلَحَ، فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ

(سوری، ۴۰)

هر کس دوستش را بیخشد و با او آشتبایی کند، خدا به او پاداش می‌دهد.

■ روش پیشنهادی

پیام قرآنی با هدف تقویت مهارت تفکر و تدبیر آمده است و در آموزش این قسمت بایستی ابتدا دانش آموزان پیام را با ترجمه بخوانند و با توجه به تصاویر یا هر محتوای که در ذیل پیام وجود دارد به گفت و گو و مصاداق گویی حول محور آن پیام بپردازند.
در این مورد پس از انجام فعالیت فوق می‌توان جهت بسط مفهوم این پیام قرآنی از روش‌های زیر نیز استفاده کرد:

- (الف) با نشان دادن تصویر داستان «خواب شیرین» در کتاب هدیه‌های آسمان از یکی از دانش آموزان بخواهیم تا داستان آن را برای بچه‌های کلاس تعریف کند.
- (ب) پیام قرآنی را با صدای بلند یکی از دانش آموزان بخواند و در مورد ارتباط آن با داستان «خواب شیرین» و تصویر کتاب در گروه با هم کلاسی‌های خود گفت و گو کند.
- (ج) چه داستانی را در کتاب هدیه‌های آسمان پایه دوم سراغ دارید که در ارتباط با پیام قرآنی این درس است.

درس «بهترین دوست» هدیه‌های آسمان پایه دوم. در مورد امام حسن علیه السلام و رفتار ایشان با کسی که به او ناسزا می‌گفت.

- (د) انتظار داریم دانش آموزان در پایان درس به نتایج زیر برسند:
با یکدیگر دوست باشیم و قدر این دوستی را بدانیم.
دوستان خوب را از خود نرنجاییم و آنها را به راحتی از دست ندهیم.
گذشت و چشم پوشی از خطاهای و اشتباهات دیگران، پاداش خداوند را به دنبال دارد.

نکات انس با قرآن (۳)

■ سوره ابراهیم، آیات ۳۵ تا ۶۱

- ۱) **ذریتی**: خواندن این کلمه به دلیل داشتن دو حرف مشدّد پشت سر هم، نیازمند دقیق پیشتری است.
از دانش آموزان می‌خواهیم اگر لازم بود این کلمه را آرام تر و حتی بخش بخشنده بخوانند.

۲ **لِيُقِيمُوا الصَّلاة** : اگر دانشآموزان این ترکیب را اشتباه خوانند، از آنها می‌خواهیم که آن را شمرده‌شمرده، یا بخش بخش بخوانند.

داستان «چشمۀ زرم»

(الف) خوب است از قبل حداقل یک بار متن داستان را با دقت مطالعه کنیم و صحنه‌ها و نکات مهم را یادداشت، یا در ذهنمان مشخص کنیم تا هنگام بیان داستان به آن موارد تأکید کنیم.

(ب) در صورت امکان از وسایل آموزشی مانند فیلم، تصاویر، کارت‌های قصه‌گویی یا نوارهای تلاوت آیات منتخب درس استفاده کنیم.

(ج) در حین بیان داستان بهتر است که کتاب‌های دانشآموزان بسته باشد تا توجه آنان به داستان بیشتر جلب شود.

(د) در جریان تعریف داستان به آیات درس نیز اشاره کنیم و قصه را به زبان ساده و کودکانه برای دانشآموزان بیان کنیم.

(ه) در حین خواندن داستان از چند دانشآموز می‌خواهیم که هر یک چند خط از داستان را از روی کتاب خود بخوانند.

(و) در جریان داستان از برخی از دانشآموزان درباره سیر و نتایج داستان سؤال‌هایی را مطرح کنیم. دقت شود که از سخت‌گیری در این مورد پرهیز شود.

(ز) داستان «پیامبری حضرت موسی علیه‌السلام» و «به سوی مبارزۀ بزرگ» و «پیروزی حضرت موسی» و «صبح پیروزی» به همین روش تدریس می‌شود.

نکات انس با قرآن (۴)

■ سورۀ /سراء، آیات ۲۱ تا ۲۷

۱ **لِلآخرة** : اگر دانشآموزان این کلمه را اشتباه خوانند، آن را روی تخته بنویسیم. آنگاه با اشاره درست توجه دانشآموزان را به بخش‌های این کلمه جلب می‌کنیم.

۲ **لِلأوابين** : اگر دانشآموزان این کلمه را اشتباه خوانند، برای صحیح خوانی آن، مانند کلمۀ «الآخرة» عمل می‌کنیم.

■ پیام قرآنی

وَ بِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا

(بقره، ۸۳)

به پدر و مادر خود نیکی کنید.

■ روش پیشنهادی

پیام قرآنی با هدف تقویت مهارت تفکر و تدبیر آمده است و در آموزش این قسمت بایستی ابتدا دانشآموزان پیام را با ترجمه بخوانند و با توجه به تصاویر یا هر محتوایی که در ذیل پیام وجود دارد به گفت و گو و مصادق‌گویی حول محور آن پیام بپردازند.

در این مورد پس از انجام فعالیت فوق می‌توان جهت بسط مفهوم این پیام قرآنی از روش‌های زیر نیز استفاده کرد :

الف) نشان دادن تصویر تأمل برانگیز یا پخش فیلمی مرتبط با نیکی به پدر و مادر.

ب) گفتن داستان‌های آموزنده از شخصیت‌های مشهور در خصوص احترام به پدر و مادر می‌تواند تأثیر به سزاگی در دانشآموزان داشته باشد.

ج) استفاده از احادیث، روایات و همچنین سیره معصومین در خصوص احترام به پدر و مادر

د) از دانشآموزان بپرسیم آخرین باری که به پدر و مادرشان نیکی و خوبی کرده‌اند چه زمان و چه کاری را انجام دادند؟ در کلاس بیان کنند.

ه) استفاده از تصاویر مربوط به نیکی به پدر و مادر و گفت‌وگو در مورد پیام قرآنی در گروه‌های دو، سه یا چهار نفره.

و) عبارت «والدین» و «احسان» را بر روی تابلوی کلاس می‌نویسیم و از دانشآموزان می‌خواهیم تا در مورد آن یک جمله بگویند.

انتظار داریم دانشآموزان در پایان درس به موارد زیر اشاره کنند :

۱ خداوند به خوبی کردن و کمک کردن به پدر و مادر دستور داده است.

۲ باید به پدر و مادر خود احترام بگذاریم.

۳ خداوند کسانی را که به حرف پدر و مادر خود گوش می‌کنند، دوست دارد و به آنان پاداش می‌دهد.

◀ نکات انس با قرآن (۵) ▶

■ سوره آل عمران، آیات ۵۵ تا ۶۴

برخی از کلمات و ترکیب‌هایی که خواندن آنها به دقت بیشتری نیازمند است :

کلمات «مُتَوَفِّيْكَ» و «فَيُوَفِّيْهِم» : به علت بودن مخرج «و» و «ف» بعضی از دانشآموزان در تلفظ این دو کلمه مشکل خواهند داشت. با بخش بخش خواندن آنها؛ این مشکل را رفع می‌کنیم.

■ پیام قرآنی

وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ

(آل عمران، ۱۴۰)

خدا ستمگران را دوست ندارد.

■ روش پیشنهادی

پیام قرآنی با هدف تقویت مهارت تفکر و تدبیر آمده است و در آموزش این قسمت بایستی ابتدا دانشآموزان پیام را با ترجمه بخوانند و با توجه به تصاویر یا هر محتوایی که در ذیل پیام وجود دارد به گفت و گو و مصدقگویی حول محور آن پیام بپردازند.
در این مورد پس از انجام فعالیت فوق می‌توان جهت بسط مفهوم این پیام قرآنی از روش‌های زیر نیز استفاده کرد:

- الف) پخش تصاویر قابل نمایش از ستمگری رژیم صهیونیستی در کشور فلسطین می‌تواند ورودیه خوبی برای این شروع درس باشد.
- ب) بر روی تابلوی کلاس می‌نویسیم:
 - خداوند دوست ندارد.
 - خداوند دوست دارد.
- دانشآموزان جای خالی را با عبارت مناسب کامل کنند و بگویند که خداوند چه کسانی را دوست ندارد و چه کسانی را دوست دارد.
- ج) پخش قسمتی از فیلم «مخترانمه» و بحث و گفت و گو در مورد فیلم و ارتباط آن با پیام قرآنی را بیان کنند.

د) چه مصاديق و کارهای دیگری در رفتار و گفتار ما نشان‌دهنده ظلم کردن بر دیگران است?
ه) تصویرخوانی مربوط به پیام قرآنی توسط دانشآموزان کلاس و گفت و گو در خصوص این پیام در گروه‌های دو یا چهار نفره و بیان نظرات در کلاس.

انتظار می‌رود دانشآموزان به موارد زیر اشاره کنند:

- مصاديقی از ستمگری را بیان کنند.
- خداوند ستمگران را دوست ندارد.
- مردم به افراد ستمگر اعتماد ندارند و با آنها دوستی نمی‌کنند.

نکات انس با قرآن (۶)

سوره طه (طاه)، آیات ۱۳ تا ۲۱

برخی از کلمات و ترکیب‌هایی که خواندن آنها به دقت بیشتری نیازمند است :

- ۱** **يَصُدَّنَكَ** : در این کلمه دو حرف مشدّ پشت سر هم آمده است. از این رو، برخی از دانش‌آموzan امکان دارد در خواندن آن دچار اشتباه شوند. از ایشان می‌خواهیم با بخش‌بخش خواندن آن مشکل را رفع کند.

کد فیلم
دانش‌آموzan ۶

- ۲** **لِتُرِيكَ** : گاهی کلماتی که فاقد صدای کشیده‌اند به علت تعدد و تنوع حرکات کوتاه، مشکل‌تر خواننده می‌شوند. از دانش‌آموzan می‌خواهیم با دقت بیشتر در حرکات کوتاه، کلمه را آرام و حتی بخش‌بخش و به شکل صحیح بخوانند.

نکات انس با قرآن (۷)

سوره مائده، آیات ۴۱ تا ۵۰

برخی از کلمات و ترکیب‌هایی که خواندن آنها به دقت بیشتری نیازمند است :

- ۱** **لِيَبْلُوكُمْ؛ فُيَسْبِئُكُمْ**، خواندن این دو کلمه به علت نداشتن حرکت بلند (ا) و (و) برای برخی از دانش‌آموzan مشکل است از آنها می‌خواهیم ضمن دقت به حرکات حروف این دو کلمه، آن را بخش‌بخش بخوانند.

کد فیلم
دانش‌آموzan ۶
قصه‌ای‌ها

پیام قرآنی

فَاسْتِقْوَا الْحَيْرَاتِ

(بقره، ۱۴۸)

سعی کنید کارهای خوب را زودتر از دیگران انجام دهید.

روش پیشنهادی

- الف) در شروع تدریس عبارت «فاستیقوا» را روی تابلوی کلاس نوشته و از دانش‌آموzan برسیم که چه کسی این عبارت را شنیده است؟ سپس تابلوی «سبقت ممنوع» را به دانش‌آموzan شان دهیم و از آنها بخواهیم تا معنای این تابلو را برای کلاس

بگویند؛ و به معنای «سبقت» و «فاستیقا» اشاره می‌کنیم.

خداآوند در این پیام قرآنی می‌گوید «سبقت بگیرید» در چه کاری باید سبقت بگیریم؟
به کمک تصاویر به این سؤال پاسخ بدهند؟ و در گروه خود در این مورد گفت و گو کنند و
نظرشان را برای کلاس بیان نمایند.

ب) به معنی کلمه «خیر» نیز پرداخته شود. این عبارت را کجا شنیده، یا استفاده
کرده‌اند. زمانی که برای کسی کاری را انجام می‌دهیم یا کمکی می‌کنیم فرد مقابل به ما
می‌گوید : «خدا خیر به شما دهد» می‌توانیم بخشی از این ادبیات را به کمک داش آموزان
در کلاس به صورت نمایشی اجرا کنیم.

ج) از خاطره داش آموزان در این مورد نیز می‌توانیم استفاده کنیم.

د) انتظار می‌رود پس از گفت و گو نتایج زیر حاصل شود :

- کارهای خوب را زودتر از دیگران انجام دهیم.

- انجام کارهای خوب، دیگران را به این کارها تشویق می‌کند و عمل نیک جنّه
عومومی پیدا می‌کند.

- چون همه دوست دارند هرچه زودتر کارهای خوب را انجام دهند، این کارها به
سرعت انجام می‌شود.

نکات انس با قرآن (۸)

سوره طه، آیات ۱۱۴ تا ۱۲۲

برخی از کلمات و ترکیب‌هایی که خواندن آنها به دقت بیشتری نیازمند است :

۱ عَدُوٌ؛ برخی از داش آموزان این کلمه را «عدو» می‌خوانند و به علامت تشدید
حرف «واو» دقت نمی‌کنند. توجه آنها را به علامت تشدید جلب می‌کنیم.
۲ سوءاًتھما؛ در این کلمه برخی از داش آموزان به علامت سکون «واو» و همچنین
همزه «ءا» توجه نمی‌کنند، با نوشتن این کلمه روی تخته و اشاره صحیح توجه آنها را به
علامت سکون «واو» و همزه «ءا» جلب می‌کنیم.

پیام قرآنی

و قُل رَبِّ زِدْنِي عِلِّمَا

(ط، ۱۱۴)

پروردگارا، علم و دانش مرا زیاد کن.

■ روش پیشنهادی

الف) پیام قرآنی توسط یکی از دانشآموزان با صدای بلند خوانده شود و در گروههای دو، سه یا چهار نفره در مورد آن گفت و گو کنند.

ب) همراه دانشآموزان شعر را همخوانی کنیم و هر کدام از دانشآموزان نظر خود را در مورد شعر بیان کنند.

ج) در ابتدای تدریس تصاویر مربوط به دانشمندان کشورمان را مانند دکتر حسابی، ابن سینا و... را به کلاس ببریم، یا قسمتی از فیلم یا کلیپی از سرگذشت یکی از دانشمندان را پخش کنیم.

د) در پایان از دانشآموزان میخواهیم تا همگی دست به دعا بردارند و عبارت پیام قرآنی را با هم بخوانیم و «آمين» بگوییم و تأکید کنیم که بهتر است این دعا را در قنوت نمازمان نیز بخوانیم.

ه) در انتهای تدریس و بعد از گفت و گو در خصوص پیام قرآنی درس انتظار داریم دانشآموزان به موارد زیر اشاره کنند :

– از خداوند بخواهیم که توفیق علم آموزی را به ما عنایت کند.

– از طریق دانش افزایی بیشتر و بهتر میتوانیم به جامعه خدمت کنیم.

– خوب است این دعا را در قنوت نماز بخوانیم.

✎ نکات انس با قرآن (۹)

■ سوره طه (طاهها)، آیات ۴۰ تا ۵۰

برخی از کلمات و ترکیب‌هایی که خواندن آنها به دقت بیشتری نیازمند است :

۱ فَنَجِّنَاك : برخی از دانشآموزان به علامت سکون «یا» دقت نمی‌کنند. توجه آنها را به علامت تشدید حرف «ج» و هم به علامت سکون «یا» جلب می‌کنیم.

۲ وَاصْطَئِنُك : خواندن این کلمه به علت آنکه حرکت بلند (اوی) ندارد، برای دانشآموزان متوسط مشکل است. از آنها می‌خواهیم این کلمه را به آرامی به صورت بخش بخوانند.

۳ فَأَتَيْأُه : برخی از دانشآموزان به همزة ساکن «أ» و کسره حرف «تا» دقت نمی‌کنند و این کلمه را اشتباه می‌خوانند. توجه آنها را به این دو مطلب جلب می‌کنیم.

۴ چَنَاك : برخی از دانشآموزان در تلفظ همزة ساکن «ئ» مشکل دارند. با مراجعه به درس همزة، تلفظ درست آن را آموختش می‌دهیم.

نکات انس با قرآن (۱۰)

■ سوره حج، آیات ۷۴ تا ۷۶

برخی از کلمات و ترکیب‌هایی که خواندن آنها به دقت بیشتری نیازمند است: ترکیبات «ما قَدَرُوا اللَّهَ» و «فَاقِمُوا الصَّلَاةَ» و «إِنَّا لِرَبِّكَ عَالِمُونَ» را برخی دانش‌آموzan اشتباه می‌خوانند. از آنها می‌خواهیم که به حروف ناخواننا دقت کنند و در صورت نیاز آنها را بخش بخشنند.

■ پیام قرآنی

وَافْعُلُوا الْخَيْرَ، لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

(حج، ۷۷)

کار خوب انجام دهید تا موفق و پیروز شوید.

■ روش پیشنهادی

(الف) پیام قرآنی توسط یکی از دانش‌آموzan با صدای بلند خوانده شود و در گروه‌های دو، سه یا چهار نفره در مورد آن گفت‌وگو کنند و با توجه به تصاویر بگویند که چه کارهای خوبی را در تصویر مشاهده می‌کنند و نتایج این کارهای خوب چیست؟

(ب) خواندن داستان‌هایی با موضوع پیام قرآنی درس در کلاس، برای دانش‌آموzan جذاب و آموزنده است. همچنین می‌توانیم از دانش‌آموzan بخواهیم که اگر داستانی را در ذهن دارند در مورد انجام کار خوب و نتایج آن در زندگی برای همکلاسی‌هایشان تعریف کنند.

نکته

از بولیانمایی و فیلم‌هایی که با موضوع پیام قرآنی در ارتباط است نیز می‌توانیم استفاده کنیم.

(ج) استفاده از خاطرات دانش‌آموzan در مورد انجام کارهای خوب و موفقیت در زندگی و درس‌هایشان نیز می‌تواند به جذاب و شاد شدن فضای کلاس کمک بسیاری کند.

(د) پیام قرآنی به صورت دسته‌جمعی خوانده شود و در مورد معنا و مصادیق آن صحبت و گفت‌وگو کنند. در پایان انتظار داریم که دانش‌آموzan به موارد زیر اشاره کنند:
تلاش و کوشش در جهت انجام کارهای خوب پیروزی و موفقیت را به دنبال دارد.

◀ نکات انس با قرآن (۱۱)

■ سوره قدر و زلزال

برخی از کلمات و ترکیب‌هایی که خواندن آنها به دقت بیشتری نیازمند است :

۱ قال اِلْإِنْسَانُ : برخی از دانش‌آموزان ترکیب «الا» را به صورت «لا» می‌خوانند. توجه آنها را به عالمت ساکن «لام» و کسره «الف» در شکل «الا» جلب می‌کنیم و از آنها می‌خواهیم لام ساکن (ل) را با حرف «ال» قبل از آن بخوانند.

۲ لِيَرُوا : برخی از دانش‌آموزان این کلمه را «لیروا» می‌خوانند. توجه آنها را به حرکات کوتاه هر یک از حروف جلب می‌کنیم.

نکته

واو ساکن (و) بعد از فتحه به صورت نرم ادا می‌شود.

■ پیام قرآنی

– فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ حَيْرًا يَرَهُ

– هر کس ذره‌ای خوبی کند، نتیجه کارش را می‌بیند.

– وَ مَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ

– و هر کس ذره‌ای بدی کند، نتیجه کارش را می‌بیند.

(زلزال، ۷ و ۸)

■ روش پیشنهادی

(الف) بر روی تابلوی کلاس عبارت‌های زیر را می‌نویسیم.

– چرا عاقل کند کاری که باز آرد پشمیمانی

– هر چه کنی به خود کنی گر همه نیک و بد کنی

– چاه مکن بهر کسی اول خودت، بعداً کسی.

(ب) از دانش‌آموزان می‌خواهیم برای هر کدام از عبارات مشخص شده، یک نمایش در کلاس اجرا کنند که به عبارت مورد نظر اشاره می‌کند.

از دانش‌آموزان می‌خواهیم تا داستان تصاویر کتاب را برای کلاسی تعریف کنند؛ و در گروههای خود در مورد آن گفت و گو کنند.

انتظار می‌رود نتایج زیر پس از گفت و گو در کلاس به دست آید:

- اگر کسی بدی کند، اول به خودش بدی کرده است؛ زیرا دیگران با او دوستی نمی‌کنند.
 - افرادی که خوبی می‌کنند، شادماناند و دیگران دوستستان دارند.
 - در کارهای کوچک خود نیز باید دقیق باشیم؛ زیرا کمترین بدی هم در روز جزا مورد حساب قرار می‌گیرد.
 - کارهای خوب پاداش خوب دارد و خدا آن را دوست دارد و کارهای بد را خدا دوست ندارد و سرانجام باعث آبروریزی می‌شود.
- از دانش‌آموزان می‌خواهیم تا شعر زیر را به صورت دسته‌جمعی در کلاس بخوانند.

انجام بده کار خوب	ای گل ناز و محبوب
همیشه داره ارزش	هم ریز و هم درشتیش
خدای زیاد نداره	کم یا زیاد داره
هر کار خوب هست زیاد	هرگز مبر تو از یاد

نکات انس با قرآن (۱۲)

■ سوره شعراء، آیات ۴۰ تا ۵۱

برخی از کلمات و ترکیب‌هایی که خواندن آنها به دقت بیشتری نیازمند است:

- ۱ یافیکون؛ برخی از دانش‌آموزان این کلمه را «یافیکون» می‌خوانند با اشاره درست به بخش «یاً» اشتباه آنها را رفع می‌کیم.
- ۲ خواندن کلمات «الْأَفْطَعَنْ» و «الْأَصْلَبَتُكُمْ» به علت نداشتن صداهای کشیده برای برخی از دانش‌آموزان مشکل است از آنها می‌خواهیم این کلمات را به آرامی و در صورت نیاز به صورت بخش بخشن بخوانند.

نکات انس با قرآن (۱۳)

■ سوره شوری، آیات ۳۶ تا ۴۴

برخی از کلمات و ترکیب‌هایی که خواندن آنها به دقت بیشتری نیازمند است:

- خواندن عبارات «أَفَأَمُوا الصَّلَاةَ» و «إِنَّمَا الْسَّبِيلُ» و «تَرَى الظَّالِمِينَ» برای برخی از دانش‌آموزان مشکل است. آنها را راهنمایی کنیم که این عبارات را در صورت نیاز به صورت بخش بخشن بخوانند.

■ پیام قرآنی

وَ أَمْرُهُمْ شُورٌ بَيْئَهُمْ

(شوری، ۳۸)

افراد بایمان، کارهای خود را با مشورت یکدیگر انجام می‌دهند.

■ روش پیشنهادی

الف) استفاده از تصاویر و پخش فیلم مربوط به مجلس شورای اسلامی، شورای شهر و شورای داش آموزی در ابتدای تدریس و گفت و گو در خصوص تصاویر و فیلم مشاهده شده در گروههای دو یا چهار نفره داش آموزان.

انتظار می رود پس از بحث و گفت و گو به نتایج زیر اشاره شود :

- خوب است در انجام کارهایمان با یکدیگر همکاری و همفکری کنیم.
- از فکر و نظر انسان های دانا و خبرخواه کمک بگیریم.
- همفکری و همکاری به کارها سرعت بیشتری می بخشد.
- در اثر مشورت و همفکری کارها با عیب و نقص کمتری انجام می شود.

ب) پیام قرآنی به قطعات یک پازل تقسیم می کنیم و پشت هر کدام از قطعات را با شماره مشخص می کنیم و از داش آموزان می خواهیم تا در گروههای خود این قطعات را مرتب کنند و سپس دسته جمعی، گروه برنده پیام را برای بچه ها می خوانند.

نکات انس با قرآن (۱۴)

■ سوره قصص، آیات ۷۳ تا ۷۷

برخی از کلمات و ترکیب هایی که خواندن آنها به دقت بیشتری نیازمند است :

- ۱ **لَشَوْءُ** : برخی از داش آموزان همزه «ء» را تلفظ نمی کنند. توجه آنها را به آن جلب می کنیم.
- ۲ **أُولى الْفُؤَةِ** : در کلمه اول این ترکیب «واو» ناخوانانست در نتیجه، این کلمه «أُلی» خوانده می شود و نه «اولی». برخی از داش آموزان به کسره حرف «لام» دقت نمی کنند و آن را «لی» می خوانند. توجه آنها با به علامت کسره و اتصال آن به «لام» ساکن جلب می کنیم.
- ۳ **آتاكَ اللَّهُ الدَّارُ الْأَخِرَةَ** : خواندن این عبارت به دلیل سه اتصال پشت سر هم برای برخی از داش آموزان مشکل است. با بخش بخش خوانی خواندن آن ساده خواهد شد.

■ پیام قرآنی

وَ أَحِسِنْ كَمَا أَحَسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ

(قصص، ۷۷)

همان طور که خدا به تو خوبی کرده است، به دیگران خوبی کن.

■ روش پیشنهادی

- (الف) از دانشآموزان می‌خواهیم بر روی برگه‌ای خوبی‌هایی که خداوند به ما کرده است را بنویسند. سپس برگه را تا کرده و جمع می‌کنیم و به کمک تعدادی از دانشآموزان کلاس برگه‌ها را باز کرده و خوبی‌ها و مهربانی‌های خداوند نسبت به خودمان را می‌خوانند. در ادامه به همان مقدار که خداوند به ما خوبی کرده و به ذهن ما رسیده و نوشته‌یم به همان تعداد بر روی برگه‌ای خوبی‌هایی که می‌توانیم به دیگران بکنیم را می‌نویسیم و مانند مرحله قبل عمل می‌کنیم.
- (ب) پیام قرآنی به صورت دسته‌جمعی می‌خوانیم و دانشآموزان در مورد معنا و مصاديق آن باهم گفت و گوییکنند.

- (ج) از تصاویر کتاب و تصاویری که خودمان در مورد پیام قرآنی تهیه کرده‌ایم و همچنین فیلم یا کارتون مرتبط با این موضوع استفاده می‌کنیم.
- انتظار داریم دانشآموزان در پایان این جلسه به موارد زیر اشاره کنند :
- انجام کارهای خوب، موجب رضایت خداوند و خوشحالی خودمان می‌شود.
 - مردم افراد نیکوکار را دوست دارند.
 - انجام کارهای خوب، مثل کمک کردن به دیگران موجب خوشحالی آنها می‌شود.
 - اگر زمانی هم ما به کمک نیاز داشته باشیم، دیگران به ما کمک می‌کنند.

نکات انس با قرآن (۱۵)

■ سوره عادیات، سوره قارعه

- برخی از کلمات و ترکیب‌هایی که خواندن آنها به دقت بیشتری نیازمند است :
- ۱ **فَوَسْطَنَ** : به دلیل نزدیک بودن مخرج دو حرف «ف» و «و» برخی در خواندن این کلمه دچار اشتباه می‌شوند. با آرام و شمرده خواندن آن، اشتباه آنها رفع خواهد شد.
- ۲ **يَوْمَئِذٍ** : برخی از دانشآموزان این کلمه را «يَوْمَهٌ» می‌خوانند؛ یعنی حرف «ه» را نمی‌خوانند. توجه آنها را به علامت سکون حرف «واو» و حرف همزه جلب می‌کنیم تا آن را درست و صحیح بخوانند.

نکات انس با قرآن (۱۶)

■ سوره بقره، آیات ۷۹ تا ۱۳

- برخی از کلمات و ترکیب‌هایی که خواندن آنها به دقت بیشتری نیازمند است :
- خواندن ترکیب «تَمَسَّنَا النَّارُ» و «ذِي الْقُرْبَى» برای برخی از دانشآموزان مشکل است. دانشآموزان با بخش بخش خواندن آن می‌توانند این مشکل را رفع کنند.

■ پیام قرآنی

وَ قُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا

(بقره، ۸۳)

با مردم به زبان خوش سخن بگویید.

■ روش پیشنهادی

(الف) پیام قرآنی توسط یکی از دانشآموزان خوانده شود و معنای آن را نیز شخص دیگری بخواند و بعد از گفت و گو و صحبت آوردن مثال و مصدق مربوط به آن بار دیگر دسته جمعی این پیام در کلاس خوانده می‌شود.

(ب) سه گروه از دانشآموزان را برای اجرای نمایش با موضوع خوش زبانی آماده می‌کنیم به این صورت که «راوی یک شخصیتی را معرفی می‌کند که در میان خانواده، همکاران و مردم محله یا منطقه مقبولیت دارد و مورد احترام است. نوع سخن گفتن، حالت چهره و... بیانگر این ادعا خواهد بود. دانشآموزان به سه گروه تقسیم می‌شوند در نقش خانواده، همکار و مردم محله و نوع تعامل این شخص با هر کدام از گروه‌ها دیدنی خواهد بود.

نکته

به جهت مقایسه رفتارها می‌توانیم شخصیت دیگری را در مقابل شخص اول داستان (انسان خوش برخورد و خوش زبان) را نیز به کمک دانشآموزان اجرا کنیم.

(ج) دانشآموزان در حین تماشای داستان می‌توانند کلمات و حرف‌های خوب و زیبایی که در داستان بین افراد گفته می‌شود را بنویسند و جملات و کلمات زیبای دیگری را نیز که خودشان در ارتباط با خانواده، هم‌کلاسی‌ها و همسایه‌ها به کار می‌برند را نیز به آن اضافه کنند و در کلاس بخوانند.

(د) از دانشآموزان می‌خواهیم تا برای تصاویر کتاب نیز در مورد موضوع پیام قرآنی یک داستان ساخته و آن را در کلاس تعریف کنند.

انتظار می‌رود دانشآموزان به موارد زیر اشاره کنند:

- در زندگی باید دستورهای خداوند را اطاعت کنیم تا خوشبخت شویم.
- با هم مهربان باشیم و زیباترین کلمات را در سخن گفتن با هم دیگر به کار ببریم.
- زبان خوش محبت بین افراد را زیاد می‌کند و ناراحتی‌ها را از بین می‌برد.

۹۱ - ادامه جدول اهداف، نشانههای تحقق و سطح عملکرد درس «قرآن» پاییز سوم دوره ابتدایی - سال تحصیلی ۱۴۰۰ - ۱۴۰۱

۱—آداب: اذای که انتظار می‌رود داشت آموزان پایه سوم ابتدایی رعایت که مناسب است داشت آموزان را به حفظ بیام های قرانی شستشوی کنند.

۴۰۰ - ۴۹ سال تحصیلی ابتدایی دوره سوم پایه سواد اسلامی تحقیق و سطوح علمکرد درس «قرآن»

- صحیح خواهی: یعنی خواندن کلمات، عبارات و آیات قرآن کریم به همراه عملی تواند خودنی قرآن را در میان اینها کافی است.

قرآن در تابستان (پایه سوم ابتدایی)

کد فیلم
قرآن در تابستان
سوره‌ی بقره
(قسمت اول)

کد فیلم
قرآن در تابستان
سوره‌ی بقره
(قسمت دوم)

کد فیلم
قرآن در تابستان
سوره‌ی بقره
(قسمت سوم)

کد فیلم
قرآن در تابستان
سوره‌ی بقره
(قسمت چهارم)

کد فیلم
قرآن در تابستان
سوره‌ی بقره
(قسمت پنجم)

کد فیلم
قرآن در تابستان
سوره‌ی بقره
(قسمت ششم)

کد فیلم
قرآن در تابستان
سوره‌ی بقره
(قسمت هفتم)

کد فیلم
قرآن در تابستان
سوره‌ی بقره
(قسمت هشتم)

کد فیلم
قرآن در تابستان
سوره‌ی بقره
(قسمت نهم)

کد فیلم
قرآن در تابستان
سوره‌ی بقره
(قسمت دهم)

moshaveranebartar.com

راهنمای تدریس کتاب آموزش قرآن
پایه چهارم ابتدایی

به تفکیک دروس و مطالب مهم هر درس

اهداف آموزش قرآن در پایه چهارم ابتدایی

- ۱ به شنیدن قرائت زیبای سوره‌ها و عبارات قرآنی کتاب علاقه نشان می‌دهد.
- ۲ به زیبا خواندن قرآن و حفظ برخی از سوره‌ها و پیام‌های قرآنی کتاب علاقه‌مند است.
- ۳ علاقه دارد معنای آیات و عبارات قرآنی کتاب را بداند.
- ۴ دوست دارد در جلسات قرآنی شرکت کند.
- ۵ با داستان‌های قرآنی کتاب آشنا می‌شود.
- ۶ با مفاهیم ساده پیام‌های قرآنی کتاب آشنا می‌شود.
- ۷ معنای برخی کلمات آشنا و ساده قرآن را می‌داند.
- ۸ سوره‌ها و عبارات قرآنی کتاب را (با نشان دادن خط) به صورت روان یا آهنگین می‌خواند.
- ۹ عبارات قرآنی دارای حروف ناخوانا را صحیح می‌خواند.
- ۱۰ قواعد وقف را در آخر آیات و عبارات قرآنی رعایت می‌کند.
- ۱۱ می‌تواند مفهوم پیام‌های قرآنی کتاب را به زبان ساده بیان کند.
- ۱۲ برخی از عبارات ساده و کوتاه قرآن را معنا می‌کند.

کد فیلم ۱۴۱
کلیات تدریس قرآن
چهارم ابتدایی

کد فیلم ۱۴۲
سخنی با آموزگاران

کد فیلم ۱۴۳
سخنی با والدین

* طبق مصوبه ۶۷۷ شورای عالی آموزش و پژوهش این کتاب، توسط آموزگار پایه و در طی سه جلسه در هفته تدریس می‌شود.

اهداف

۱ توانایی خواندن آیات ۱۶ تا ۱۲ سوره لقمان

۲ تقویت علاقه به شنیدن و زیبا خواندن آیات درس

۳ توانایی خواندن و معنا کردن برخی از کلمات ساده و پرکاربرد قرآن کریم

۴ آشنایی با مفهوم بیام قرآنی.

«پروردگارا، من و پدر و مادرم و مؤمنان را بیامز، در روزی که به حساب مردم رسیدگی می‌شود»

این درس، طی چهار جلسه تدریس می‌شود.

جلسه اول

نمادهای قرآنی سال‌های گذشته در این جلسه برای دانشآموزان یادآوری می‌شود.

۱ نحوه خواندن آیات با توجه به حرکات ثابت یا متحرک

۲ نحوه خواندن حرف ساکن، همراه با حرکت قبل از خود خوانده می‌شود.

۳ نحوه خواندن حرف دارای تشدید، دو بار خوانده می‌شود، یک بار با حرکت قبل از خود و بار دوم با حرکت خودش

۴ نحوه خواندن تنوین.

۵ نحوه خواندن ترکیب‌های قرآنی با صدای (ه، هـ).

۶ نحوه خواندن کلمات قرآنی که حروف ناخوانا دارند.

۷ خواندن عبارات و ترکیبات قرآنی با توجه به اتصالات آن.

کد فیلم ۱۴۴
روش تدریس درس اول
» یادآوری «

کد فیلم ۱۴۵
درس اول یادآوری
قواعد سال گذشته

جلسه دوم

در این جلسه برخی از آیات مربوط به نماز آورده شده است که دارای یک ترجمه ساده‌اند و از دانش‌آموزان می‌خواهیم تا این آیات را بخوانند و به ترجمه آن نیز توجه کنند.

کد فیلم ۱۴۶
درس اول نماز در قرآن

تذکر

بهتر است قبل از شروع جلسه در مورد نماز صحبت شود. خواندن این آیات، بحث و گفت‌و‌گو را کامل خواهد کرد.

پیام قرآنی

رَبَّنَا أَغْفِرْ لِوَالِدَيْ وَلِلْمُؤْمِنِيْنَ يَوْمَ يَقُولُ الْحِسَابُ

(ابراهیم، ۴۱)

کد فیلم ۱۴۷
آموزش تدریس درس
اول، جلسه دوم، پیام
قرآنی / صوتی

الف) در ابتدای شروع تدریس از دانش‌آموزان می‌خواهیم تا هر کدام یک جمله دعایی بگویند و سایر بچه‌ها نیز «الهی آمين» می‌گویند.

کد فیلم ۱۴۸
آموزش تدریس
درس اول

ب) عبارات «ربنا، مؤمنین، یوم و حساب» را روی تخته نوشته و در مورد کلمات هم خانواده، هم‌معنی این عبارات با دانش‌آموزان گفت‌و‌گو می‌کنیم.

ج) از دانش‌آموزان می‌خواهیم تا اگر در درس هدیه‌های آسمان یا قرآن امسال، یا سال گذشته آیاتی را که با «ربنا» شروع می‌شود را برای کلاس بخوانند.

د) یک شروع خوب برای این درس آن است که انواع تواشیحها و نغمات و سرودهایی که با عبارات‌های دعایی قرآن آغاز شده است را در کلاس پخش کنیم. این کار باعث می‌شود که فضای خوب و تأثیرگذاری را در کلاس ایجاد کنیم.

ه) از یکی از دانش‌آموزان می‌خواهیم تا این عبارت را حفظ کرده و به بهانه یادآوری یک نماز دورکنی در مقابل چشمان بچه‌های کلاس هنگام قنوت دعای پیام قرآنی را با صدای بلند بخوانند.

و) یکی دیگر از فعالیت‌هایی که می‌تواند به ماندگاری و اثر این تدریس کمک بسیار کند آن است که از دانش‌آموزان بخواهیم زمانی که به منزل می‌روند ابتدا دست پدر و مادر خود را ببوسند، یا یک هدیه برای آنها گرفته (هدیه می‌تواند یک نوشته محبت‌آمیز، یک نقاشی ... باشد) و بگویند که از امروز می‌خواهم به خاطر تمام زحماتی که برایم کشیده‌ام، در قنوت نماز، یا هر زمانی که شما را می‌بینم برایتان دعا می‌کنم و سپس دعای پیام قرآنی

این درس را برایشان بخوانند. بازخورد این عمل را حتماً در هفته‌های بعدی به کلاس گزارش بدهند.

ز) دعاهای قرآنی که با عبارت «ربنا» در کتاب‌های درسی امسال آمده است را با ماریک زرد برجسته و مشخص کنند.

ح) دعای قرآنی را یکی از داش آموزان با صدای بلند قرائت کند و دیگری معنای آن را بیان کند.

کد فیلم ۱۵۴
روش آموزش درس
دوم / صوتی

کد فیلم ۱۵۲
روش تدریس درس
اول جلسه ۱
صفحه ۲ / صوتی

کد فیلم ۱۵۱
روش تدریس درس
اول جلسه ۱
صفحه ۱ / صوتی

کد فیلم ۱۵
آموزش تدریس درس
اول، جلسه چهارم
انس با قرآن در خانه

کد فیلم ۱۴۹
آموزش تدریس درس
اول، جلسه سوم،
قاعده وقف بر حرکات
/ صوتی

کد فیلم ۱۵۲
روش تدریس درس
اول، جلسه دوم نماز/
صوتی

اهداف

- ۱ توانایی خواندن آیات ۱ تا ۱۴، سوره تغابن
- ۲ تقویت علاوه به شنیدن و زیبا خواندن آیات درس
- ۳ توانایی خواندن و معنا کردن برخی از کلمات ساده و پرکاربرد قرآن کریم
- ۴ آشنایی با مفهوم پیام قرآنی.

«خداآند هر کاری را که می‌کنید، می‌بیند»
این درس، طی سه جلسه در هفته تدریس می‌شود.

جلسه اول

۱ انس با قرآن در خانه (جلسه قبل)

در هر جلسه، «انس با قرآن در خانه» را ابتدا از خودمان شروع می‌کنیم، امروز من موفق شدم که آیات ۱۲ تا ۱۶، سوره لقمان را بخوانم. کدامیک از شما توانستید قرآن بخوانید. از کسانی که دست بلند کردند می‌خواهیم که مقدار آیاتی را که خوانده‌اند را بگویند و آنها را تشویق می‌کنیم «خوشحال از اینکه شما هم قرآن خواندید، درود بر شما و...». اگر دستی از سر لطف بر سر و شانه آنها نیز بکشیم تأثیر کلام و رفتار ما دوچندان خواهد شد. خوب تعدادی از دانشآموزان دست بلند نکردند آنها را مُواخذه نمی‌کنیم؛ بلکه از ایشان می‌خواهیم که امروز که به منزل می‌روند مقداری از آیات مشخص شده را قرائت کنند. حتماً به بچه‌ها بگوییم که این عمل آنها ما را خوشحال خواهد کرد.

۲ خواندن آیات درس

- الف) خواندن در گروه : از دانشآموزان می‌خواهیم آیات ۱ تا ۶ سوره تغابن را ابتدا به صورت انفرادی پیش‌خوانی کنند و سپس در ادامه در گروههای دو یا سه نفره برای یکدیگر بخوانند.
- ب) خواندن برای کلاس : با انتخاب معلم، هر دانشآموز یک جمله از آیات را برای کلاس بخواند.

به گونه‌ای کلاس را مدیریت کنیم تا تمام دانشآموزان در پایان هر جلسه آموزش قرآن بخشی از آیات را بخوانند و این را به عنوان یک اصل در آموزش قرآن مذکور قرار دهیم. یادگیری زمان خواندن آیات و رفع اشکال توسط ما در طی سال تحصیلی اتفاق خواهد افتاد.

ج) رفع اشکال صحیح

کد فیلم ۱۵۸
روش رفع اشکال
روخانی دانشآموزان

- اگر دانشآموزی از روی بی‌دقیقی عبارتی را جایه‌جا بخواند به او فرصت می‌دهیم تا دوباره با دقیقت در حرکات و عبارات دوباره بخواند که معمولاً با این روش اکثر دانشآموزان اشتباه خود را اصلاح می‌کنند.

- در صورتی که دانشآموز مهارت‌های پایه در قرآن را ندارد؛ یعنی تنوین را نمی‌شناسد یا هنگام خواندن آیاتی که به هم متصل می‌شوند دچار مشکل است و... در این زمان، عبارت مورد نظر را روی تابلوی کلاس نوشته و با اشاره صحیح که در مقدمه کتاب آمده با صبر و حوصله، حرکات و محل اتصالات را به تمام دانشآموزان نشان می‌دهیم و نگاهمان به دانشآموز مورد نظر است تا او نیز عبارات را بخواند سعی کنیم به صورت مجزا و تنها از دانشآموزی که عبارات را اشتباه می‌خواند نپرسیم؛ زیرا امکان دارد که دوباره اشتباه خود را تکرار کرده و از لحاظ روحی در میان دوستانش سرافکنده شود.

- گاهی اوقات نیز ممکن است دانشآموزی یک حرکت را جایه‌جا بخواند و با آنکه به او فرصت و زمان اصلاح هم می‌دهیم دوباره اشتباه خود را تکرار کند، در این موقع از روش مقایسه کردن استفاده می‌کنیم؛ مثال : عبارت «مَنْ» را «مِنْ» می‌خواند. ما همچون برنامه‌های تغزیحی که می‌خواهند گزینه درست را به شرکت کننده برسانند، دقیقاً همان گزینه را با زبان بدن و کمی با تأکید و برجسته عنوان می‌کنند تا مخاطب متوجه گزینه شود در مورد این رفع اشکال نیز این گونه عمل می‌کنیم. یک بار عبارت «مَنْ» را با تأکید و برجسته و سپس عبارت «مِنْ» را ضعیف ادا می‌کنیم. در این صورت، دانشآموز متوجه اشتباه خود خواهد شد.

کد فیلم ۱۵۵
آموزش درس دوم
صفحه ۱۰ پیام قرآنی

پیام قرآنی ۳

(الف) پیام قرآنی درس توسط یکی از دانشآموزان خوانده می‌شود و دیگری معنای آن

را بلند برای دوستاش می‌خواند.

ب) از دانشآموزان می‌خواهیم تا داستان تصاویر کتاب را برای دوستان خود تعریف کنند.

ج) بهتر است یک هفته قبل از تدریس به هر کدام از دانشآموزان چهار عدد شکلات داده و به آنها اجازه دهیم روزی که شکلات‌ها را دریافت کردند دو عدد از آنها را بخورند دو عدد دیگر را در جایی میل کنند که کسی آنها را نبیند. روزهای آینده هر کدام از دانشآموزان گزارش خوردن شکلات‌ها را به کلاس ارائه کنند.

د) داستان یا فیلم کارتونی مرتبط با پیام قرآنی را نیز می‌توانیم قبل از تدریس این پیام برای دانشآموزان تعریف یا پخش کیم.

نکته

از دانشآموزان می‌خواهیم تا در پایان تدریس این پیام متن پیام قرآنی را در آیات ۱ تا ۶، سوره تغابن پیدا کرده و با مازیک زرد یا مداد رنگی زرد آن را رنگ آمیزی کرده و به این صورت، این پیام در متن آیات درس برجسته شده و هر زمان که آیات را می‌خوانند یاد اتفاقات، داستان یا فیلم و صحبت‌های کلاس خواهد افتاد و به این صورت، ارتباط آیات با زندگی روزمره را در ذهن دانشآموزان بیش از پیش تقویت می‌کنیم. این آیات و پیام‌های آن جدایی از زندگی مانیست.

جلسه دوم

۱ **وقف بر حرکات** به صورت کوتاه و خلاصه در مدت پنج دقیقه صدای‌های نوشته و می‌گوییم که این حرکات در آخر هر سطر هنگام وقف به صورت آبی توخالی می‌آید و خواننده نمی‌شود. امسال نیز این حرکات آخر هر سطر خوانده نمی‌شود ولیکن به صورت مشکی و معمولی نوشته می‌شود.

کد فیلم
درس دوم
جلسه اول

نکته

بیشتر دانشآموزان با کلمه و عبارت «وقف» آشنا نیستند. برای آنکه یادگیری ایجاد شده یک یادگیری معنادار باشد، ابتدا بر روی مفهوم این عبارت کار می‌کنیم. با نوشتן کلمه «وقف» بر روی تابلوی کلاس از دانشآموزان می‌خواهیم تا چند کلمه هم‌خانواده و هم‌معنی در فارسی برای عبارت «وقف» بیان کنند.

مانند: واقف، توقف

۱ تمرین اول : تعدادی از داشنآموزان را انتخاب میکیم و از آنها میخواهیم تا آیات جلسه قبیل را بخوانند. هر داشنآموز یک جمله از آیات را میخواند.

۲ لوح فشرده آیات را پخش میکنیم. قرائت صوتی آیات جلسه اول را برای داشنآموزان پخش میکنیم و از آنها میخواهیم تا همراه با آن خط برد و آرام بخوانند؛ همچنین دقت کنند که قاری در هنگام وقف بر تنومنهای چگونه آن را میخواند.

نکته

همان طور که دقت میفرمایید در جلسه اول لوح فشرده آیات پخش نشد و سعی کردیم تمام داشنآموزان آیات را مشاهده کرده و بخوانند و اگر اشکالی بوده آن را رفع کنیم. بعد از روخوانی و تمرین در خواندن صحیح آیات در این جلسه برای ثبت و تکمیل فرایند روخوانی لوح فشرده آیات را پخش کردیم.

۳ تمرین دوم : در این قسمت، از داشنآموزان میخواهیم با رعایت قاعدة وقف آیات را بخوانند و همزمان به ترجمه آیات نیز توجه کنند.

نکته

آیات این جلسه با درس اول هدیه‌های آسمان چهارم (دانهای که نمیخواست بروید!) ارتباط دارد. با نشان دادن تصویر درس اول هدیه‌های آسمان از داشنآموزان بپرسیم که کدام‌یک از آیات این جلسه با این تصویر در ارتباط است؟ چرا؟

۴ کار در کلاس

(الف) از داشنآموزان میخواهیم با توجه به ترجمه آیات صفحه قبل معنای صحیح را علامت بزنند.

(ب) همچنین با استفاده از معنای کلمات آموخته شده در تمرینات قبل، ترجمه آیات در تمرین دوم را نیز بنویسند.

..... جلسه سوم

■ انس با قرآن در خانه

انس با قرآن یک کار فرهنگی است و نیاز به یک جریان‌سازی فرهنگی دارد. این حرکت فرهنگی از من و شما، اولیا، بزرگان عرصه تعلیم و تربیت و آموزش و پرورش شروع می‌شود و به طور حتم به نسل نو منتقل خواهد شد.

پس قبل از آنکه داشنآموزان را به خواندن روزانه قرآن کریم تشویق کنیم این امر

مبارک را از خودمان شروع کنیم و به بچه‌ها نیز بگوییم که ما هم هر روز قرآن می‌خوانیم و اینکه چه صفحاتی را هر روز می‌خوانیم این جلسه از سه قسمت تقسیم می‌شود.

۱ قطره اما دریا : سخنان بزرگان دین و معصومین ^{علیهم السلام} که خود عامل به قرآن هستند به طور حتم از جمله مواردی است که بر جان و دل هر انسان آزاده‌ای می‌شنیند. انسان‌هایی که الگو و راهنمای ما در سعادت زندگی دنیا و آخرت ما هستند.

از امام صادق ^{علیه السلام} پرسیدند: چه رمزی در کار است که قرآن هرچه بیشتر در میان مردم پخش و قرائت می‌گردد و هرچه بیشتر در آن بحث و فحص می‌شود، جز بر طراوت و تازگی اش افزوده نمی‌گردد؟ امام فرمود:

«این بدان جهت است که قرآن برای یک زمان و عصر معین و برای یک مردم خاصی نازل نشده است؛ قرآن برای همه زمان‌ها و همه مردم‌هاست. از این جهت در هر زمانی نو است و برای همه مردمان تازه است.»

۲ خواندن آیات درس برای اعضای خانواده : حس خوبی است زمانی که آنچه را یاد گرفته‌ایم را تزد بدر و مادر و اعضای خانواده می‌خواهیم در این تمرین، علاوه بر خواندن آیات، از دانش‌آموzan می‌خواهیم تا در حالت وقف، حرکات آخر عبارات را بخواند و توصیه می‌شود که آیات درس را همراه با پخش قرائت صوتی آیات تمرین شود و تلاش کنند تا شبیه آن قرائت کنند.

۳ تمرین دوم و سوم : از دانش‌آموzan می‌خواهیم تا آیات و عبارات قرآنی را بخوانند و دور حرکاتی که هنگام وقف خوانده نمی‌شوند، را خط بکشند. به معنای آیات نیز توجه شود.

همچنین صدای قبل از حروف ناخوانا را با فلش به ساکن یا تشدید وصل کنند. از دانش‌آموzan خواستیم هر روز مقداری از آیات ۷ تا ۱۴، سوره تغابن را از روی صفحه کتاب درسی در جلسه سوم را سعی کند شبیه نوار قرائت کند.

نکته

انس با قرآن تکلیف نیست یک کار فرهنگی است. معلمین و مریبان عزیز فرهنگ‌سازان این کشور هستند.

کد فلم ۱۶۲
روش آموزش به
قرآنی

کد فلم ۱۶۱
کار در کلاس
درس دوم

کد فلم ۱۶۰
روش آموزش
روخوانی آیات درس
دوم جلسه اول

کد فلم ۱۵۹
روش آموزش
روخوانی آیات درس
درس دوم جلسه اول

اهداف

- ۱ توانایی خواندن آیات ۳۴ تا ۴۸، سوره ابراهیم ﷺ
 - ۲ تقویت علاقه به شنیدن و زیبا خواندن آیات درس
 - ۳ توانایی خواندن و معنا کردن برخی از کلمات ساده و پرکاربرد قرآن کریم
 - ۴ آشنایی با مفهوم بیام قرآنی.
- «اگر بخواهید نعمت‌های خدا را بشمارید آنقدر زیاد است که نمی‌توانید.»
- این درس، طی سه جلسه در هفته تدریس می‌شود.

جلسه اول ☰

۱ انس با قرآن در خانه (جلسه قبل)

امروز من خیلی خوشحالم؛ چرا که موفق شدم آیاتی از قرآن کریم را بخوانم. خب
دیروز یا امروز چه کسانی موفق شدند که قرآن بخوانند؟

نکته

خواندن روزانه قرآن تنها مربوط به جلسه چهارم هر درس نیست. هر روز که به مدرسه
می‌آیم؛ بعد از سلام و احوال پرسی این عبارات را با ذوق و شوق عنوان کنیم.

۲ خواندن آیات درس

(الف) خواندن در گروه : از دانش‌آموzan می‌خواهیم؛ آیات ۳۴ تا ۳۸، سوره ابراهیم
را ابتدا به صورت انفرادی پیش‌خوانی کنند و سپس در گروههای دو یا سه نفره برای
یکدیگر بخوانند.

(ب) خواندن برای کلاس : با انتخاب معلم، هر دانش‌آموز یک جمله از آیات را برای
کلاس بخواند.

نکته

(الف) سعی کنیم در هر جلسه آموزشی تمام بجهه‌های کلاس یک جمله از قرآن را

بخوانند. با توجه به سطح مهارت هر یک از دانشآموزان میزان مشخصی از عبارات و کلمات قرآنی را برای خواندن انتخاب کنیم.

ب) در دوره اول ابتدایی (پایه اول، دوم و سوم) بیش از ۸۰ درصد از نمادها و مهارت‌های روخوانی قرآن به داشت آموزان انتقال پیدا کرده است و در دوره دوم (پایه چهارم، پنجم و ششم) با تمرین و تکرار به تثیت یادگیری و همچنین رفع اشکال صحیح و توجه به تدبر در معنای آیات و انس با قرآن تأکید خواهد شد.

ج) رفع اشکال صحیح

مراحل رفع اشکال زیر را دوباره مرور می‌کنیم:

– به داشت آموزی که بی‌دققت است فرست دوباره می‌دهیم تا عبارت مورد نظر را بخواند.

– برای داشت آموزی که بار دوم عبارت مورد نظر را با بی‌دقتنی اشتباه می‌خواند از روش مقایسه صحیح و غلط استفاده می‌کنیم.

– داشت آموزی که مهارت پایه ندارد و حتی با دادن فرصت و مقایسه، صحیح و غلط کلمه مورد نظر را اشتباه می‌خواند از روش اشاره صحیح به آیات استفاده می‌کنیم.

■ تذکر جدی: در رفع اشکال هیچ وقت خودمان نمی‌خوانیم؛ چرا که در این زمان یادگیری اتفاق نمی‌افتد؛ بلکه داشت آموز شنیده‌های شمارا تکرار می‌کند و اگر بعد از ده دقیقه دوباره از او بخواهیم که همان عبارت را بخواند دوباره همان اشتباه را تکرار می‌کند.

۳ پیام قرآنی

«وَ إِنْ تَسْعُدُوا بِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا»

اگر بخواهید نعمت‌های خدا را بشمارید آن قدر زیاد که نمی‌توانید

الف) از داشت آموزان می‌خواهیم در یک برگه نعمت‌هایی را که خداوند در بدنه آنها قرار داده است بنویسند. سپس از بچه‌ها می‌خواهیم تا موارد نوشته شده را برای کلاس بخوانند.

ب) مرحله بعد نعمت‌هایی را که خداوند در اطراف و پیرامون ما قرار داده (زمین، آسمان) آنها را نیز بنویسند و به نوبت هر کدام از داشت آموزان آن را بخوانند.

ج) بعد از خواندن نعمت‌هایی که بچه‌ها نوشته‌اند خود داشت آموزان به این نکته بی‌خواهند برد که هر چقدر که می‌نویسیم باز نعمت دیگری را به ذهن می‌رسد و اینکه نعمت‌های زیادی را با همفکری داشت آموزان کلاس نوشته شده و حیرت هر کدام را بر می‌انگیزد.

د) شعر سعدی را بلند با هم می‌خوانیم «فضل خدای را که تواند شمار کرد؟ یا کیست آنکه شکر یکی از هزار کرد؟»

ه) آیات و پیام قرآنی توسط یکی از بچه‌ها خوانده شده و همان پیام را در داخل آیات جلسه اول پیدا کرده و با مازیک زرد رنگ آن مشخص و بر جسته می‌کیم.

و) از دانشآموزان می‌خواهیم همین پیام قرآنی را برای پدر و مادر خود بخوانند و از آنها بخواهید تا در یک برگه نعمت‌هایی را که خداوند به آنها داده است را بنویسند و در این مورد با آنها صحبت کنند نتیجه گفت و گوهای داخل خانه را در جلسه قرآن در کلاس بیان کنند.

جلسه دوم

۱ وقف بر «ه، ه، ه، ه» : به یاد داشته باشیم که تمام زمان کلاس را به قاعده اختصاص ندهیم. به صورت کوتاه و مختصر با توجه به پیشنهادی که در تدریس این قاعده در مقدمه آمده است عمل می‌کنیم و سپس با خواندن آیات و تمرینات مشخص شده دانشآموزان مهارت رعایت این قاعده را تمرین خواهند کرد.

۲ تمرین اول : در ابتدای تدریس، لوح فشرده آیات درس را پخش کرده و از دانشآموزان می‌خواهیم تا به آن گوش دهند. با نشان دادن خط، همراه با قرائت آیات بخوانند و به وقف بر حرکات توجه کنند.

۳ تمرین دوم : در این تمرین از دانشآموزان می‌خواهیم تا عبارات قرآنی را با رعایت قاعده‌های وقف بخوانند و به ترجمه آنها توجه کنند.

کار در کلاس

تمرین اول : در این تمرین از دانشآموزان می‌خواهیم با توجه به آیات و ترجمه صفحه قبل معنای این عبارات را مشخص کنند. همچنین از جدول معنای کلمات در انتهای صفحه کتاب نیز می‌توانند استفاده کنند.

تمرین دوم : در این فعالیت نیز از دانشآموزان می‌خواهیم تا همانند آنچه که در تمرین اول انجام دادند معنای عبارت مورد نظر را در جای خالی بنویسند.

■ توجه : به معانی آیات و ارتباط آن با آموزه‌های دینی که در کتاب هدیه‌های آسمان نیز به آن اشاره شده است برای فهم بهتر آیات استفاده کنیم.

جلسه سوم

۱ انس با قرآن در خانه

۱ قطره اما دریا : این جلسه با حدیثی از پیامبر ﷺ شروع شده است در خصوص آن قدری با دانشآموزان صحبت و گفت و گو می‌کنیم و سپس به سراغ انجام تمرینات می‌رویم.

۲ تمرین اول : انس با قرآن و خواندن آیات در خانه و در کنار اعضای خانواده مختص به این تمرین نیست. در همان جلسه اول بعد از تدریس از دانشآموزان می خواهیم که در منزل آیات را قرائت کنند و سعی کنند که شبیه قرائت صوتی (لوح فشرده) بخوانند.

بهتر است که خودمان نیز این تمرین را برای اعضای خانواده بخوانیم.

۳ تمرین دوم و سوم : در این تمرین از دانشآموزان می خواهیم تا دور آنچه که در هنگام وقف خوانده نمی شود خط بکشند.

■ فعالیت

از دانشآموزان می خواهیم تا آیات ۲۷ تا ۵۷، سوره واقعه را شبیه قرائت صوتی در منزل بخوانند.

کد فیلم ۱۶۴
آموزش درس سوم،
جلسه دوم قاعده
وقف / صوتی

کد فیلم ۱۶۵
آموزش درس سوم
جلسه اول روخوانی
آیات / صوتی

کد فیلم ۱۶۶
روش تدریس آیات
جلسه اول
درس سوم

کد فیلم ۱۶۷
درس سوم
جلسة دوم

کد فیلم ۱۶۸
درس سوم
بیام قرآنی

کد فیلم ۱۶۹
درس سوم ، جلسه
سوم ، انس با قرآن

کد فیلم ۱۷۰
ادامه روشن تدریس
درس چهارم

کد فیلم ۱۷۱
درس چهارم ، جلسه
اول روخوانی آیات
/ صوتی

کد فیلم ۱۷۲
درس چهارم

■ پیام قرآنی

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا، وَلَا تَفَرَّقُوا

همه با هم به ریسمان الهی چنگ بزنید و پراکنده نشوید.

(آل عمران، ۱۰۳)

(الف) از داشش آموزان می پرسیم که کدام یک از عبارات و کلمات این پیام برایشان آشناست و معنای آن را می دانند؟

(ب) از کلمات هم خانواده و هم معنا در این پیام استفاده می کنیم. از داشش آموزان می خواهیم تا برای کلمات «جمعیاً» و «تفرقوا» چند هم خانواده بگویند. با این کار داشش آموزان به مرور زمان بی خواهند برد که بیشتر عبارات و کلمات عربی قرآن را می دانند. این موضوع حس خوبی به داشش آموزان می دهد و احساس بیگانگی و ناآشناگی نمی کنند؛ چرا که بیشتر کلمات عربی را ما در زبان محاوره ای هر روز تکرار می کنیم و این نکته ای است که به خوبی می توانیم در جهت فهم پیام و آیات قرآن از آن استفاده کنیم.

(ج) از داشش آموزان می خواهیم که در مورد تصویر صحبت کنند و ما میز توجه آنان را به موارد زیر جلب می کنیم :

– داشش آموزانی با ملیت ها و نژادهای مختلف که در حال خواندن قرآن هستند.

– نقش قرآن در میان جوامع و ملت های دنیا.

نکته

برخی از داشش آموزان نسبت به تصاویر مسائلی را عنوان می کنند از جمله اینکه داشش آموزی که در وسط دو فرد دیگر قرار گرفته چشماش را بسته و گویا خوابیده، این مورد را به صورت عملی به داشش آموزان نشان می دهیم. خودمان در پشت میز قرار گرفته و کتاب قرآن را مقابل خودمان باز کرده و وانمود می کنیم که در حال خواندن آن هستیم از دید داشش آموزانی که در مقابل ما قرار دارند به نظر می رسد که چشمان ما بسته است در حالی که ما بیدار هستیم و چشمان و پلک ما به سمت پایین متمایل شده است.

(د) منظور از «ریسمان خدا» چیست؟

برای تفهیم این موضوع، عبارت ریسمان باطناب را روی تخته نوشته و تصویری از آن را نشان می دهیم

و از دانشآموزان میپرسیم که طناب به چه کار ما میآید و چه کارایی دارد؟
ممکن است دانشآموزان به موارد زیر اشاره کنند:

– ما با طناب وسایل را میبندیم. (نگهدارنده)

– رخت و لباس‌های خودمان را روی طناب میاندازیم. (نگهدارنده)

– کوهنوردها به کمک طناب به بالای کوه میروند. (نگهدارنده و حرکت به سمت بالا).

– چاهکنی که در داخل چاه است و به کمک طناب از داخل چاه بیرون میآید.

(نگهدارنده و حرکت به سمت بالا، این حرکت از محلی تاریک به سمت روشنایی و

نور میتوانیم قسمتی از آیه‌الکرسی را که اشاره به خروج از تاریکی به سمت نور است را همراه با دانشآموزان بخوانیم.).

به همین صورت به طنایی که حکم نگهدارنده دارد و ما را به سمت بالا و خدا هدایت میکند و ما را از تاریکی به سمت روشنایی میبرد می‌رسیم. حال این طناب نجات‌دهنده چه چیزی است «قرآن» این عبارت را در طی صحبت و گفت‌وگو با دانشآموزان خود بچه‌ها به آن اشاره میکنند و اگر در بین صحبت دانشآموزان کسانی به پیامبر اکرم ﷺ و معصومین علیهم السلام اشاره کردند نیز میتوانند پاسخ درستی برای این موضوع باشند؛ چرا که اعمال و رفتار آنان جلوه‌ای از قرآن است. در واقع با عمل به فرامین و دستورات خداوند خود (قرآن ناطق‌اند) و زمانی که ما در حرم این بزرگان قرار می‌گیریم، اولین کسی که به ذهن می‌رسد و می‌بینیم خداوند است.

کد فیلم ۱۷۳
درس پنجم، جلسه
اول مرحله روان‌خوانی
آیات/صوتی

کد فیلم ۱۷۴
درس پنجم، جلسه
اول مرحله روان‌خوانی
آیات/صوتی

در این میان از داستان و رفتار پیامبر و معصومین علیهم السلام نیز میتوانیم استفاده کنیم، یا آن را به کتاب هدیه‌های آسمان ارتباط دهیم و از معلومات و داشته‌های دانشآموزان در این خصوص استفاده کنیم.

ه) از یکی از دانشآموزان میخواهیم تا پیام قرآنی را به همراه معنای آن بخواند.
و) از دانشآموزان میخواهیم تا عبارت پیام قرآنی را در آیات درس در جلسه اول پیدا کرده و آن را با مازیک زرد رنگ و یا مداد رنگی زرد مشخص و رنگ آمیزی کنند. تا هر زمانی که به این آیه می‌رسند به یاد معنا و گفت‌وگوهای مربوط به آن بیفتند و در ذهنشان ماندگار شود.

کد فیلم ۱۸۳
آموزش قاعده‌های حروف
مقطعه جلسه دوم
درس پنجم

■ پیام قرآنی

جاء الحق، وَرَهقَ الْباطلُ

حق آمد و باطل نابود شد.

(اسراء، ۸۱)

الف) از تصاویر و فیلم‌های مربوط به دوران انقلاب استفاده کنیم.

ب) تصاویر و فیلم‌های مربوط به هشت سال جنگ تحمیلی نیز بسیار مناسب است.

ج) قسمتی از فیلم «محمد رسول الله» زمانی که پیامبر ﷺ وارد خانه خدا شد و بت‌ها را با ترسکست را نمایش بدھیم.

د) پخش سرود انقلابی «دیو چو بیرون رود فرشته درآید» در ایجاد فضای حماسی و بیان پیام قرآنی کمک به سزاگی می‌کند.

ه) بعد از فضاسازی در کلاس درس با توجه به موارد ذکر شده از دانشآموزان می‌خواهیم تا در مورد تصاویر و فیلم‌ها گفت‌وگو کنند و نظرشان را به کلاس ارائه کنند.

و) یکی از دانشآموزان پیام قرآنی را به همراه معنای آن بخواند و سایر بچه‌ها به آن گوش دهند.

ز) عبارت قرآنی را در درس با مازیک زرد یا مداد رنگی زرد مشخص و برجسته کنند.

ح) از دانشآموزان بپرسیم که در طول تاریخ در چه زمان‌هایی با آمدن حق، زشتی‌ها و نادرستی‌ها از بین رفت. (می‌توان به واقعه عاشورا اشاره کرد، یا سرگذشت هر کدام از معصومین علیهم السلام با ویژگی‌های روزی که حضرت مهدی علیه السلام ظهور خواهد کرد و...)

ط) شروع کلاس با دعای امام زمان علیه السلام نیز می‌تواند بسیار تأمل برانگیز باشد و در ادامه تدریس نظر داشت آموزان را به این نکته و ارتباط با این پیام قرآنی متوجه کنید. امامی که با آمدنش باطل نابود خواهد شد.

کد فیلم ۱۸۰
آموزش قواعد و
نمادهای قرآنی با به
چارم ابتدای

■ حروف مقطعه

برای تدریس حروف مقطعه، یکی از آنها را روی تابلو می‌نویسیم و می‌گوییم در آغاز برخی از سوره‌ها کلماتی به این صورت آمده است و با اشاره به یکی از حروف، از دانش‌آموزان می‌پرسیم : اسم این حرف چیست؟ پس از پاسخ داشش آموزان، آن اسم را رو به روی آن می‌نویسیم.

کد فیلم ۱۸۲
روش تدریس حروف
مقطعه

ال : **الف لام میم** : آن‌گاه می‌گوییم نام این حروف، حروف مقطعه است که برای خواندن آنها باید اسم الفبایی هر یک از حروف را خواند.

برای دانش‌آموزان توضیح می‌دهیم که نام قرآنی پنج حرف با نام فارسی آنها تفاوت دارد. این حروف را روی تابلو می‌نویسیم و اسم فارسی آنها را از دانش‌آموزان می‌پرسیم و رو به رویشان می‌نویسیم؛ آن‌گاه اسم قرآنی آنها را جلوی هر یک می‌نویسیم تا بخوانند.

اسم قرآنی	اسم فارسی	حروف
حا	ح	ح
را	ر	ر
ها	ه	ه
یا	ی	ی
عین	عین	ع

■ علامت مدد :

این علامت گاهی روی صداهای بلند (ا و ئ) قرار می‌گیرد؛ در این صورت صداهای بلند، با کشنش بیشتری خوانده می‌شوند.

کد فیلم ۱۸۱
روش تدریس قاعده مدد
درس ششم

برای تدریس علامت مدد، این علامت را روی تابلو می‌نویسیم و به دانش‌آموزان می‌گوییم هر گاه این علامت روی صداهای «ا-ی-و» قرار گیرد، این صداها را کمی بیشتر می‌کشیم. سپس چند نمونه را روی تابلو می‌نویسیم تا داشش آموزان با رعایت علامت مدد، آنها را بخوانند.

آشنایی با خط قرآن کریم

از این درس به بعد دانش آموزان با رسم الخط (کم علامت) آشنا می شوند. در تمرینات این درس دانش آموزان با اشکال حروف و برحی از نمادهای استفاده شده در این خط آشنا می شوند.

برخی از ویژگی های رسم الخط آموزشی (قرآن کم علامت)

الف) استفاده از رسم الاملای عربی : حروف و کلمات، مطابق املای عربی و تزدیک به رسم الخط فارسی نوشته می شود؛

مانند کلمات «حیوَة، صُحِيْهَا، الصَّلِحَتِ» که به شکل «حیاة، صُحَاهَا، الصَّالِحَاتِ» نوشته می شود.

ب) اکتفا به علائم ضروری : در علامت گذاری، بیشتر به علائم لازم و ملفوظ اکتفا شده است، یعنی علائم همراه صدای کشیده، همزه زیر یا روی الف، تشدید ادغام و ... نوشته نشده است، در نتیجه خط قرآن بسیار خلوت، آسان و تزدیک به خط فارسی شده است، مانند :

نُوحِيَهَا = نوحیها

إِنَّنَحْنُ = إنَّنَحْنُ

ج) تمایز حروف ناخوانا : حروف ناخوانا به صورت متمایز (رنگی یا توالی) است؛ مانند : ضَحَى، قَالَوا

د) عدم تداخل و ترکیب حروف و حرکات : حروف و کلمات، بدون تداخل و ترکیب، بلکه به صورت باز و ساده نوشته شده است؛

مانند : أَصْحَابُ الْجَحِيمِ = أصحابُ الجحيمِ

ه) صدای کشیده بدون حرکات اضافی (ـ ـ ـ ـ) و همانند فارسی نوشته شده است؛ مانند :

قَالَ بِهِ جَائِيَ دِينِ بِهِ جَائِيَ دِينِ يُوقِنُونَ بِهِ جَائِيَ يُوقِنُونَ

و) حرف ساکن همانند فارسی، بدون علامت است؛ مانند : أَمَهْلُهُمْ رُؤَيْدًا

جلسه دوم

در این جلسه برای اولین بار از قرآن های با رسم الخط آموزشی (قرآن کم علامت) استفاده خواهیم کرد و تا پایان دوره ابتدایی یکی از منابع آموزشی ما در آموزش قرآن خواهد بود.

■ پیام قرآنی

فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

تا زمانی که قرآن می خوانی به خدا پناه ببر از شیطان رانده شده

(نحل، ۹۸)

۱ قبل از شروع این جلسه از دانشآموزان می خواهیم که همگی به داخل حیاط مدرسه رفته و وضو بگیریم، اولاً نحوه وضو گرفتن را یک بار مرور و تمرین می کنیم. ثانیاً : سؤالی در ذهن بچه ها ایجاد خواهد شد در این ساعت از روز که وقت نماز خواندن نیست، پس چرا داریم وضو می کیریم این پرسش را زمانی که به داخل کلاس رفته ایم طرح کرده و از بچه ها می خواهیم که به آن پاسخ دهند و گفت و گوهای کلاس را به سمت هدف این پیام هدایت می کنیم.

۲ قرائت صوتی تعدادی از قاریان را انتخاب می کنیم و تنها عبارات اول قرائت «اعوذ بالله من الشیطان الرّجیم، بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ» را پخش می کنیم و نظر بچه ها را به این مورد جلب می کنیم. این عبارات به چه معنایست؟ و چرا این عبارات را در ابتدای قرائت خوانده می شود.

۳ از هر کدام از دانشآموزان می خواهیم تا عبارت «اعوذ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ» را با صدای بلند و اگر می توانند با صوت بخوانند شیوه آنچه که در ابتدای کلاس برای آنها پخش و شنیده شد.

۴ یکی از دانشآموزان پیام قرآنی را از ابتدای «فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ» بخواند و ادامه پیام را تمام بچه ها با صدای بلند با هم همخوانی کنند.

۵ بیان داستان حضرت ابراهیم علیہ السلام یا پخش فیلم کارتونی از زمانی که شیطان او را وسوسه می کرد و رفتار حضرت ابراهیم علیہ السلام می تواند تکمیل کننده این بحث باشد.

۶ نشان دادن تصاویر یا فیلم مناسک حج و عمل حاجیان زمانی که به شیطان سنگ می زندند نیز می تواند آغازگر خوبی برای این پیام قرآنی باشد.

کد فیلم ۱۷۹
روش تدریس آشنایی با خط قرآن

کد فیلم ۱۷۸
شیوه تگارش قرآن ۲

کد فیلم ۱۷۷
شیوه تگارش قرآن ۱

کد فیلم ۱۷۶
آموزش درس هفتم رسم المصحف قرآن

کد فیلم ۱۷۵
درس هفتم صفحه ۴۳ رسم المصحف قرآن

■ پیام قرآنی

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا، أَنْفِقُوا مِثْمَارَ زَرْقَنَأْكُمْ

ای مؤمنان از آنچه خدا به شما روزی داده است، اتفاق کنید.

(بقره، ۱۷۲)

- الف) یکی از شروع‌های خوب برای این پیام خواندن شعر و همخوانی کردن آن در کلاس است.
- ب) عبارت «آنفقوا» را بر روی تابلوی کلاس نوشته و نظر دانشآموزان را در مورد آن می‌برسیم. یک کلمه هم خانواده برای آن بگویند. چه زمانی این عبارت را شنیده‌اند و درباره آنچه می‌دانند.
- ج) یکی دیگر از ورودی‌های خوب برای این پیام تهیه کارت‌هایی است که بر روی آن نعمت‌ها و روزی‌هایی را که خداوند به ما داده است می‌نویسیم به تعداد داشش آموزان کلاس مانند: (نان، برنج، انار، سیب‌زمینی، کشمش، گوسفند، گاو، بز، انگور، آب، خرما، نان جو و...) تعدادی از دانشآموزان را انتخاب کرده و از آنها می‌خواهیم که دو یا سه تا از نعمت‌ها و روزی‌هایی که در این کارت‌ها نوشته شده و از جانب خداوند است را جدا کرده و بردارند. زمانی که همه کارت‌ها توسط آنها برداشته شد. در کلاس داشش آموزان می‌برسیم نعمت‌ها داشت که کارت در دست دارند و تعدادی دیگر که فاقد این کارت‌ها هستند از دانشآموزان می‌برسیم نعمت‌ها و روزی‌هایی که برداشتید از جانب چه کسی بود (همگی می‌گویند خداوند) خوب دوست ندارید از آنچه که خداوند به شما داده مقداری را به دوستان حاضر در کلاس که از برداشتن این نعمت و روزی محروم شدند بدھید. سپس بر روی تخته کلاس عبارت «آنفقوا» را می‌نویسیم و تشکر می‌کنیم از بچه‌هایی که دستور خدا را اطاعت کرده و اتفاق می‌کنند.
- د) پیام قرآنی توسط یکی از دانشآموزان قرائت شده و دیگر نیز معنای آن را برای بچه‌های کلاس می‌خواند.
- ه) همانند پیام‌های قرآنی دیگر بعد از گفت و گو و صحبت‌های انجام شده پیام را در آیات درس پیدا کرده و با مازیک زرد رنگ آن را مشخص کنیم.

■ پیام قرآنی

إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذَهِّبُنَّ السَّيِّئَاتِ

هود، ۱۱۴

(الف) آیات پیام قرآنی توسط یکی از دانشآموزان خوانده می‌شود و یکی دیگر از بچه‌ها معنای آن را می‌خواند. از دانشآموزان می‌پرسیم که کدام‌یک از عبارات این پیام قرآنی را می‌شناسید و معنای آن را می‌دانید. در مورد هم‌خانواده عبارات «حسنات، حسن» یا دانشآموزان گفت و گو می‌کنیم.

(ب) از تصویر کمک گرفته و از دانشآموزان می‌خواهیم تا ارتباط این تصویری با پیام را برای ما توضیح دهند.
 (ج) می‌توانیم به برخی از رفتارهای غلط و نادرست دانشآموزان نسبت به همیگر را در قالب داستان، تصاویر یا فیلم پخش کرده و از دانشآموزان بخواهیم بگویند که چگونه می‌شود این رفتارهای نادرست را اصلاح و از بین برد. (رفتارهای نادرستی مانند مسخره کردن، لقب زشت دادن، بدزبان بودن، بلند صحبت کردن با پدر و مادر و...) هر کدام از رفتارهای زشت همانند یک آلودگی است که انسان را بیمار می‌کند و رفقار خوب و صحیح و شایسته ما همانند همان صابونی است که این آلودگی را برطرف و بوی خوشی را ایجاد می‌کند و در میان دوستان و کسانی که ما را می‌شناسند مقبولیت پیدا می‌کنیم.

(ه) یکی از شروع‌های خوب و ملموس برای دانشآموزان شستن دست با آب و صابون است. از یکی از دانشآموزان می‌خواهیم که دست خود را با آب و صابون بشوید. آبی را که دست در آن شسته شده را داخل یک ظرف شیشه‌ای می‌ریزیم تا دانشآموزان آلودگی‌های آن را مشاهده کنند، سپس می‌گوییم گاهی اوقات رفتار و اخلاق زشتی در ما وجود دارد ولیکن ما متوجه زشتی آن نمی‌شویم؛ مانند دستی که به ظاهر پاک است، اما زمانی که با صابون شسته می‌شود تازه متوجه آلودگی آن می‌شویم.

زمانی که رفتار و اخلاق خود را با رفتار معصومین ﷺ پیامبر اکرم ﷺ و دستورات خداوند در قرآن کنار هم می‌گذاریم تازه متوجه آن زشتی و آلودگی رفتاری می‌شویم و با عمل به آن دستورات و الگوگیری از رفتار معصومین این آلودگی و ناخالصی‌ها از روح وجود ما پاک خواهد شد.

(و) پیام قرآنی را بار دیگر با صدای بلند همگی با هم همخوانی خواهیم کرد.
 (ز) از جمله فعالیت‌هایی که می‌تواند تأثیرگذار باشد آن است که از دانشآموزان می‌خواهیم تا آخرین کارهای خوبی را که در حق دوستان، پدر و مادر و... انجام دادند را نام ببرند.

■ پیام قرآنی

وَ قُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا

با پدر و مادر خود، با مهریانی و ادب صحبت کن

(اسراء، ۲۳)

- الف) از جمله شروع‌های خوب برای تدریس این پیام قرآنی همخوانی شعر کتاب است.
- ب) داستان «بوی بهشت» در کتاب هدیه‌های آسمان در پایه دوم ابتدایی توسط یکی از دانشآموزان کلاس تعریف شود. همچنین برای ورود به این بحث از تصاویر مربوط به این داستان نیز می‌توانیم استفاده کیم.
- ج) پخش کلیپ یا تصویر از احترام به پدر و مادر توسط فرزندان، یا ارائه یک گزارش تصویری از نظر مردم نسبت تکریم مقام پدر و مادر.
- د) استفاده از فیلم‌ها و ویژه برنامه‌هایی که در صدا و سیما در روزهای ولادت امام علی علیهم السلام و حضرت فاطمه علیهم السلام پخش شده است و چگونگی احترام و تکریم از والدین توسط فرزندانشان می‌تواند به فهم و تشبیت پیام قرآنی کمک کند.
- ه) از دانشآموزان می‌خواهیم در کلاس با مقوا یک کارت پستال درست کرده و با یک جمله محبت‌آمیز آن را تزئین کرده و آن را به پدر و مادر خود هدیه بدهند.
- و) پیام قرآنی توسط یکی از دانشآموزان به همراه معنای آن خوانده شود.
- ز) پیام قرآنی را در درس پیدا کرده و با مازیک زرد آن را برجسته و مشخص کنیم.

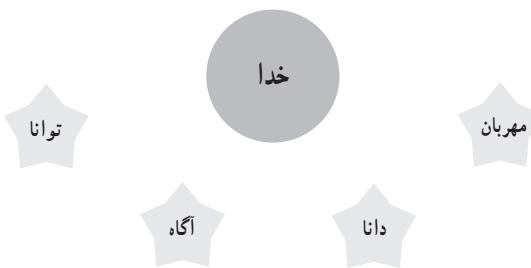
■ پیام قرآنی

أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضطَرُ إِذَا دَعَاهُ وَ يَكْسِفُ السَّوْءَ

چه کسی جز خدا، دعای انسان درمانده را می‌پذیرد و مشکل او را برطرف می‌کند؟
(تحل، ۶۲)

الف) با توجه به درس هدیه‌های آسمان از دانشآموزان می‌خواهیم تا صفات خداوند را معرفی کنند و گفته و نظر داشش آموزان را روی تابلوی کلاس می‌نویسیم.

ب) می‌توانیم عبارت و کلمه «الله» یا «خدا» را وسط روی تخته، بزرگ بنویسیم دور آن را با یک دایره بیندیم و مانند اشعبه‌های خورشید خطهایی از آن رسم کرده و از دانشآموزان صفاتی که از خداوند سراغ دارند را پرسیده و آن را در امتداد هر کدام از شعاع‌های منتشر شده از آن دایره بنویسیم؛ مانند:

ج) در مورد هر کدام از صفات خداوند با دانشآموزان صحبت و گفتگو کنیم. اگر برای هر کدام از ما مشکلی پیش بیاید، یا خواسته‌ای داشته باشید با چه کسی در میان می‌گذارید؟

د) پیام قرآنی توسط یکی از دانشآموزان قرائت شود و دیگری معنای آن را بخواند.

ه) پیام قرآنی را در آیات درس پیدا کنند و با ماضیک زرد آن را رنگ کنند.

کد فیلم ۱۸۸
روشن تدریس درس
سیزدهم ۳

کد فیلم ۱۸۷
روشن تدریس درس
سیزدهم ۲

کد فیلم ۱۸۶
روشن تدریس درس
سیزدهم ۱

کد فیلم ۱۸۵
روشن تدریس درس
دوازدهم

کد فیلم ۱۸۴
آموزش قاعدة درس
بازدهم

■ پیام قرآنی

فَاللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا، وَ هُوَ أَرْحَمُ الزَّاهِمِينَ

خدا بهترین نگهدارنده است و او از همه مهربان‌تر است.

(یوسف، ۶۴)

الف) پیام قرآنی توسط یکی از دانشآموزان قرائت شود. دانشآموز دیگری معنای آن را بخواند. با یک سؤال شروع می‌کنیم این عبارت را کجا شنیده یا دیده‌اید؟ ورودی یا خروجی شهرها و روستاهای مسافربری، داخل اتوبوس و... سعی کنیم تصاویر مربوط به هر کدام از موقعیت‌های گفته شده را تهیه کنیم.

ب) داستان «همیشه با من» در کتاب هدیه‌های آسمان پایه سوم ابتدایی یکی از بهترین شروع‌های خوب برای این پیام است. با نشان دادن تصاویر این داستان از دانشآموزان می‌خواهیم تا قصه آن را برایمان تعریف یا اجرا کنند.

ج) تهیه تصاویر با نوشتن عباراتی چون کودکی بر آب، گلستان آتش، همیشه با من، جمکران و... که نشان‌دهنده کودکی حضرت موسی علیه السلام و حضرت ابراهیم علیه السلام و حضرت محمد صلوات الله عليه و آله و سلم و حضرت مهدی عجل الله به لیف نمونه‌هایی از شخصیت‌های دینی ما که توسط خداوند حفظ و نگهداری شدند. با راهنمایی دانشآموزان، در خصوص جملات یا تصاویر و ارتباط آن با پیام قرآنی بحث و گفت‌وگو خواهیم کرد.

د) با توجه به تصویر پیام قرآنی کجا این صحنه گذشن از زیر قرآن را دیده‌اید؟ زمانی که کسی به مسافرت می‌رود، سربازی که به پادگان می‌رود، رزم‌مندای که به میدان جنگ

می‌رود، زوج‌های جوانی که به خانه بخت می‌روند و...

و) پیام قرآنی را در آیات درس پیدا می‌کنیم و با مازیک زرد آن را رنگ خواهیم کرد.

■ پیام قرآنی

فَلَيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَىٰ طَعَامِهِ
انسان باید به غذایش دقت کند.

(عبس، ۲۴)

- الف) پیام قرآنی توسط یکی از دانشآموزان به همراه معنای آن قرائت شود.
- ب) از دانشآموزان میخواهیم بگویند که امروز چه چیزهایی برای خوردن به مدرسه آورده‌اند؟
- لقمه نان و پنیر
 - کیک یا کلوچه
 - میوه
- در مورد مواد خوراکی که به کلاس آوردنده و مواد اولیه آنها با هم صحبت می‌کنیم که از کجا آمده و چگونه تهیه شده چه زحماتی کشیده شده است و ...
- ج) از دانشآموزان میخواهیم که نام دو تا از غذاهایی که خورده‌اند و آن را خیلی دوست دارند را بنویسن و در کنار نام هر غذایی توضیح دهند که در آن غذا چه چیزهایی وجود دارد و از چه موادی تشکیل شده است و هر کدام چگونه تهیه و به وجود آمده است؟ در ادامه، نوشته را جمع‌آوری کرده و سر کلاس توسط دانشآموزان خوانده می‌شود.
- د) در ابتدای تدریس این پیام نیز می‌توانیم فیلم نحوه غذا درست کردن یا آشپزی یک غذای ساده را در ابتدای تدریس به دانشآموزان نشان دهیم و بعد از نمایش در خصوص غذا و مواد تشکیل‌دهنده آن و اینکه چگونه به دست ما رسیده است نیز گفت و گو کنیم.
- (ه) شروع پیام با شعر
- ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند
 - تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری
 - همه از بهر تو سرگشته و فرمانبردار
 - شرط انصاف نباشد که تو فرمان نبری
- و) پیام قرآنی را در آیات درس پیدا می‌کنیم و همانند جلسات قبل با مازیک زرد آن را مشخص می‌کنیم.

۱- روان خویی یعنی خواندن کلمات، عبارات و ایات قرآن کریم با اراده عملی قواعد خواندن قرآن و به مررت معمولی و روان است. ۲- توتیر و دیلاین در زبانی دارد و در نظر نیست، بلکه کاربرد و رعایت علیه کافی است.

۱۹۴
کد فیلم
قرآن در تابستان
سوره اسراء
(قسمت دوم)

۱۹۳
کد فیلم
قرآن در تابستان
سوره اسراء
(قسمت اول)

۱۹۲
کد فیلم
قرآن در تابستان

۱۹۱
کد فیلم
شیوه ارزشیابی
روحخانی و پیام قرآنی

۱۹۰
کد فیلم
شیوه ارزشیابی قرآن

۱۹۷
کد فیلم
قرآن در تابستان
سوره اسراء
(قسمت پنجم)

۱۹۶
کد فیلم
قرآن در تابستان
سوره اسراء
(قسمت چهارم)

۱۹۵
کد فیلم
قرآن در تابستان
سوره اسراء
(قسمت سوم)

راهنمای تدریس کتاب آموزش قرآن

پایه پنجم ابتدایی

به تفکیک دروس و مطالب مهم هر درس

اهداف آموزش قرآن در پایه پنجم ابتدایی

- ۱ به شنیدن قرائت زیبای قرآن علاقه نشان می‌دهد.
- ۲ به زیبا خواندن قرآن و حفظ برخی از سوره‌ها و پیام‌های فرآنی کتاب علاقه‌مند است.
- ۳ علاقه‌مند است معنای آیات قرآن را بداند.
- ۴ دوست دارد در جلسات و برنامه‌های فرآنی شرکت کند.
- ۵ با نحوه خواندن حروف مقطعه آشنا می‌شود.
- ۶ با داستان‌های فرآنی کتاب آشنا می‌شود.
- ۷ با مفاهیم ساده پیام‌های فرآنی آشنا می‌شود.
- ۸ معنای برخی از کلمات آشنا و ساده فرآنی را می‌داند.
- ۹ سوره‌ها و عبارات فرآنی کتاب را به صورت روان یا آهنگین می‌خواند.
- ۱۰ آیات فرآنی را به کمک خط آموزشی به صورت شمرده می‌خواند.
- ۱۱ مفهوم پیام‌های فرآنی کتاب را به زبان ساده بیان می‌کند.
- ۱۲ برخی از عبارات ساده و کوتاه قرآن را معنا می‌کند.

کد فیلم ۱۹۹
کلیات آموزش قرآن
پنجم ابتدایی

کد فیلم ۲۰۰
کلیات و رویکرد برنامه
درسی قرآن پنجم ۱

کد فیلم ۲۰۱
کلیات و رویکرد برنامه
درسی قرآن پنجم ۲

* طبق مصوبه ۶۷۷ شورای عالی آموزش و پژوهش این کتاب، توسط آموزگار پایه و در طی سه جلسه در هفته تدریس می‌شود.

کد فیلم ۲۰۲
کلیات و رویکرد برنامه
درسی قرآن پنجم ۳

اهداف

- ۱ توانایی خواندن آیات قرآن کریم
- ۲ توانایی خواندن و معنا کردن برحی از کلمات ساده و پرکاربرد قرآن کریم
- ۳ آشنایی با مفهوم پیام قرآنی.

جلسه اول

انس با قرآن

سعی کنیم هر جلسه را با انس با قرآن شروع کنیم.

آموزش قرآن در دوره ابتدایی، دو هدف اصلی را دنبال می کند؛ یکی انس با قرآن و دیگری کسب مهارت خواندن قرآن کریم است. به خاطر داشته باشیم که اگر دانش آموزانمان را شیفته و عاشق قرآن کنیم، ولی آنها مهارت خواندن قرآن را کسب نکنند ما در کارمان موفق نبوده ایم. همچنین اگر در کسب مهارت خواندن قرآن به داشت آموزانمان کمک کنیم؛ به طوری که به زیبایی بتوانند قرآن را بخوانند، ولی با قرآن مأнос نشوند و خواندن روزانه قرآن جزو برنامه زندگی شان قرار نگیرد، باز هم ما در انجام رسالتمنام موفق نبوده و شکست خورده ایم.

یکی از نمودهای بحث انس با قرآن این است که اگر بخواهیم رفتاری را در داشت آموزان نهادیم کنیم، باید قبل از رفتار در خودمان ایجاد شده باشد.

خداآوند در قرآن می فرماید :

أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالِّإِيمَانِ وَتَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ تَتَلَوُنَ الْكِتَابَ، أَفَلَا تَعْقِلُونَ
آیا مردم را به نیکی فرمان می دهید و خود را فراموش می کنید، با اینکه شما کتاب [خدا] را می خوایند؟ آیا [هیچ] نمی اندیشید؟

کد فیلم ۲۰۶
چگونگی روش
تدریس بخش
یادآوری درس اول

(۴۴)

حال می‌توانیم با این ادبیات شروع کنیم : دانشآموزان عزیز! امروز من موفق شدم یک صفحه از قرآن را بخوانم. من امروز صفحه... را از سوره... خواندم. کدامیک از شما امروز یا دیروز قرآن خوانده‌اید؟ از آن‌هایی که دست بلند می‌کنند می‌پرسیم که چه قسمتی از قرآن را خوانده‌اند و آن‌ها را تشویق می‌کنیم و بعد می‌گوییم : خیلی خوشحالم که می‌بینم عده‌ای از شما امروز یا دیروز قرآن خوانده‌اید. دوست دارم آن‌هایی که خوانده‌اند امروز که منزل می‌روند قسمتی از قرآن را بخوانند و آن‌هایی که خوانده‌اند فردا دستاشران بالاتر بروند. از این ارتباط عاطفی استفاده کنیم؛ قطعاً در انس دانشآموزان با قرآن تأثیر به سزانی خواهد داشت.

تمرین/اول

تمرین اول شامل یادآوری خواندن صحیح عبارات قرآنی است. در این تمرین، پس از تقسیم‌بندی دانشآموزان در گروه‌های دو نفره، از آن‌ها می‌خواهیم این عبارات را ابتدا برای خود و سپس برای دوستان هم گروه خود بخوانند و اشکالات روحانی خود را در گروه رفع نمایند و در مرحله بعد این عبارات را به صورت انفرادی برای کلاس بخوانند (خواندن برای کلاس را ابتدا از دانشآموزان داوطلب شروع می‌کنیم) و در صورت اشکال، به رفع اشکالات روحانی آنان می‌پردازیم.

- الف) پیش‌خوانی
- ج) خواندن برای کلاس
- ب) خواندن در گروه
- د) رفع اشکالات روحانی
- دانشآموزان

چند نکته راجع به رفع اشکال

(الف) اگر دانشآموز عباراتی را اشتباه خواند، اجازه دهیم عبارت را تا آخر بخواند.
 (ب) از خواندن دانشآموز، او را مورد تشویق قرار دهیم و از او بخواهیم یک بار دیگر آرام‌تر و با دقت بخواند؛ یعنی بخواهیم هم سرعت خواندنش را کم کند و هم با دقت بیشتری به حرکات و علائم نگاه کند. در این مرحله معمولاً پیش از نیمی از دانشآموزان اشکالات خود را اصلاح می‌کنند.

کد فیلم ۲۰۵
درس اول جلسه سوم
خواندن از روی
قرآن کامل

(ج) اگر اشکالاتش را اصلاح نکرد، می‌توانیم با اشاره به اشکالاتش، به یکی از روش‌های زیر عمل کنیم :

۱ از او می‌خواهیم یک بار بخش بخش بخواند. می‌توانیم واژه مورد نظر را روی

تابلو بنویسیم و بخواهیم با اشاره ما بخش خوانی کند.

۲ شکل درست و غلط یا عبارت را به او می‌گوییم و از او می‌خواهیم مقایسه کند و شکل درست را بیان نماید.

■ تذکر : بدترین روش رفع اشکال این است که بگوییم : «شما اشتباه خواندی، نفر بعد بخواند.» سعی کنیم دانشآموzan را با هم مقایسه نکیم. این کار باعث می‌شود دانشآموzan از معلم و قرآن زده شود.

تمرین دوم

تمرین دوم شامل یادآوری خواندن صحیح عبارات قرآنی که حروف ناخوانا دارند. در این تمرین، پس از تقسیم‌بندی دانشآموzan در گروه‌های دو نفره، از آن‌ها می‌خواهیم آیات را همانند مراحل تمرین قبل بخوانند.

(الف) پیش‌خوانی

ب) خواندن در گروه

ج) خواندن برای کلاس

د) رفع اشکالات روخوانی دانشآموzan

نکته

برای توجه بیشتر به قواعد یادآوری شده در تمرین دوم و تثبیت یادگیری دانشآموzan، می‌توانیم پس از روخوانی هر دانشآموzan، از وی بپرسیم آیا می‌توانی برایم بگویی در این عبارت چه حرffi را نخواندی؟ در صورت پاسخ درست، ضمن مورد تشویق قرار دادن دانشآموzan، آن پاسخ را تأکید کنیم.

۴ تمرین سوم

تمرین سوم شامل یادآوری خواندن صحیح عبارات قرآنی که حروف ناخوانا و رعایت اتصالات دارند. در این تمرین، همچون دو تمرین قبل، از دانشآموzan می‌خواهیم این عبارات را ابتدا برای خود و سپس برای دوستان هم‌گروه خود بخوانند و اشکالات روخوانی خود را در گروه رفع نمایند و در مرحله بعد، این عبارات را به صورت انفرادی برای کلاس بخوانند و در صورت اشکال، به رفع اشکالات روخوانی آنان می‌پردازیم. پس از خواندن دانشآموzan، از آن‌ها می‌خواهیم اتصالات را با فلش نشان دهند.

نکته

برای یادآوری «و ا ل ی» بدون حرکت قبل از ساکن و «و ا ل ی» بدون حرکت قبل از تشدید کافی است بگوییم هر جا علامت سکون یا تشدید دیدید، این دو با حرکت قبل از خودش خوانده می‌شوند. این نکته برای رعایت اتصالات هم کفایت می‌کند.

جلسه دوم

۱ انس با فرقان: آری، هر جلسه را با ارتباطی عاطفی و با این ادبیات آغاز می‌کنیم: بچه‌های عزیز! امروز من موفق شدم صفحه یا صفحات... را از سوره... بخوان. کدامیک از شما توانست امروز یا دیروز قسمتی از قرآن را بخواند؟

نکته

به دانش‌آموزان این تذکر را بدھیم که خواندن آن‌ها می‌تواند آیات یا عبارات جلسات قبلی کتاب درسی‌شان باشد.

بررسی از عبارت قرآنی جلسه قبل

۲ از دانش‌آموزان می‌خواهیم هر کدام یک سطر از آیات ۱ تا ۴ سوره لقمان را به همراه ترجمه آن با صدای بلند برای کلاس بخوانند و در صورت اشکال در روخوانی، به شیوه مناسب رفع اشکال می‌کنیم.

نکته

۳ بهتر است پس از روخوانی عبارت توسط دانش‌آموز و پیش از آنکه ترجمه آن را بخواند، معنی کلماتی را که از عبارت خوانده شده می‌داند، از او بپرسیم؛ یعنی پس از خواندن و رفع اشکالات روخوانی، بگوییم: «عزیزم! از این عبارتی که خواندی، معنی کدام کلمات را بلدی؟»

۴ کار در کلاس: در این بخش از دانش‌آموزان می‌خواهیم تمرين‌ها را ابتدا به صورت فردی انجام دهند و پس از آن با هم گروه خود در مورد آنچه نوشته‌اند صحبت کنند. سپس از چندین نفر از دانش‌آموزان می‌خواهیم این کلمات و عبارات را همراه با معنای آن برای کلاس بخوانند و در صورت نیاز به تصحیح روخوانی یا معنای کلمه یا عبارت خوانده شده می‌پردازیم.

نکته

کار در کلاس حتماً باستی در کلاس توسط دانش‌آموزان انجام گیرد.

کد فیلم
درس اول نماز در قرآن

جلسه سوم

۱ انس با قرآن : این جلسه را نیز با این ادبیات شروع می کنیم : «دانشآموزان عزیز! امروز من موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم. من آیات... از سوره... را خواندم. کدامیک از شما امروز یا دیروز توانست قسمتی از قرآن را بخواند؟

۲ خواندن از روی قرآن کامل : روش تمرین خواندن از روی قرآن کامل به شرح زیر است :

(الف) از دانشآموزان می خواهیم تعدادی مصحف کامل قرآن کریم (مصحف آموزشی) را از دفتر یا نمازخانه مدرسه با دقت و احترام به کلاس بیاورند و در میان خود توزیع کنند به طوری که به هر میز حداقل یک قرآن برسد.

(ب) پس از توزیع مصحف‌ها، از یکی از دانشآموزان می خواهیم یک صفحه از قرآن را کاملاً به طور تصادفی باز کرده و شماره صفحه را به دانشآموزان اعلام کند تا دانشآموزان نیز آن صفحه را باز کنند.

(ج) سپس از دانشآموزان می خواهیم در گروه‌های دو نفره، آیات صفحه را ابتدا برای خود و سپس برای دوستان هم گروه خود بخوانند و اشکالات روخوانی خود را در گروه رفع نمایند و در مرحله بعد این آیات را به صورت انفرادی برای کلاس بخوانند (خواندن برای کلاس را ابتدا از دانشآموزان داوطلب شروع می کنیم) و در صورت اشکال، به رفع اشکالات روخوانی آنان می پردازیم.

- ۳- خواندن برای کلاس
- ۴- رفع اشکالات روخوانی دانشآموزان
- ۱- پیشخوانی
- ۲- خواندن در گروه

چند نکته

(الف) این فعالیت می تواند تا حدود سه چهارم زمان یک جلسه را به خود اختصاص دهد.

(ب) در اولین جلسه تمرین با قرآن کامل، با ایجاد انگیزه و توجه دادن دانشآموزان به این موضوع که تلاش چند ساله شما به کسب مهارت در خواندن قرآن کامل منجر شده است، آنها را برای این تمرین آماده می کنیم.

(ج) انتخاب تصادفی صفحه مورد نظر این حس را در دانشآموزان ایجاد می کند که ایشان می توانند همه قسمت‌های قرآن را بخوانند. از این رو، نباید این فعالیت را از جزء خاصی مانند جزء سی ام آغاز کنیم.

۵) در صورتی که در مدرسه قرآن کامل موجود نیست و برای دانشآموزان هم میسر نیست که از خانه قرآن کامل را همراه خود بیاورند، میتوانیم در این جلسات از صفحات قرآنی پایان کتاب (قرآن در تابستان) بهره بگیریم.

۶) اگر دانشآموزش در خواندن آیات این صفحه، اشکالات زیادی داشت، لازم نیست همه این اشکالات را در همان جلسه برطرف کنیم. او را نسبت به توانایی هایش تشویق میکنیم، برخی از اشکالات مهم و در عین حال ساده او را متذکر شده و برطرف میسازیم و از بقیه صرف نظر نموده تا در جلسات بعدی به تدریج حل شود.

و) میتوانیم تمرین آیات را تا پایان همان صفحه ادامه دهیم با برای تنوع و هیجان بیشتر پس از خواندن چند سطر اول صفحه به صورت خواندن برای کلاس، از دانشآموزان بخواهیم آن صفحه را بسته و صفحه دیگری را باز کنند و به همان روش قبلی تمرین کرده و با انتخاب ما برای کلاس بخوانند.

■ پیام قرآنی

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلّٰٓئِنَّ هِيَ أَقْوَمُ

این فرقان به درستترین راه و روش، هدایت میکند.

(اسراء، ۹)

الف) شروع جلسه سوم با دعای فرج باشد. زمانی که میخواهیم پیام قرآنی را تدریس کنیم دو کلمه «مهدی» و «هادی» را روی تابلوی کلاس مینویسیم و از دانشآموزان میپرسیم این کلمات شمارا به یاد چه کسانی میاندازد و معنای آن چیست؟

ب) چند نمونه از تصاویر تابلوهای راهنمایی و رانندگی را به کلاس آورده و به دانشآموزان نشان میدهیم هر کدام از این علائم به چه معنا است؟ در واقع این تابلوها و علائم ما را راهنمایی و هدایت میکند که کار درست را انجام دهیم.

ج) متن پیام قرآنی توسط یکی از دانشآموزان با توجه به معنای آن خوانده شود. قرآن چگونه ما را راهنمایی و هدایت میکند؟

از دانشآموزان میخواهیم تا پیام قرآن‌هایی را که در سال‌های گذشته به خاطر دارند را برای ما بخوانند هر کدام از پیام‌هایی که خوانده می‌شود را با زیان ساده توضیح دهند. هر کدام از پیام‌های قرآنی مانند علائم راهنمایی و رانندگی هستند که راه درست را به ما نشان می‌دهند.

د) پیام قرآنی را در متن آیات درس پیدا کرده و آن را با مارک زرد برجسته و مشخص کنند.

جلسه چهارم ۴

۱ انس با قرآن در خانه

قطره امادریا

کد فلم ۷
درس اول، جلسه سوم
روخوانی از روی
قرآن کامل

امام علی(ع) : «قرآن را نیکو و زیبا بخوانید.»

هنگام تدریس زمانی را به بحث و گفت و گو در خصوص مفهوم احادیث به دانشآموزان بدھیم که به صورت کوتاه این جمله را بررسی کنند.

تمرین اول

در جلسه سوم از دانشآموزان میخواهیم آیات درس را برای اعضای خانواده بخوانند. سعی کنند شبیه صوت لوح فشرده آیات که در اختیار دارند قرائت کنند.

کد فلم ۸
جلسه چهارم

■ تذکر

ما نیز به عنوان معلم و الگوی دانشآموزان همین آیات را که مشخص میکنیم را در منزل برای خانواده میخوانیم و به دانشآموزان نیز خواهیم گفت که چه آیات و صفحاتی را خوانده‌ایم.

تمرین دوم

عبارات قرآنی را بخوانند و دور حرف ناخوانا خط بکشند.

تمرین سوم

حرکت قبل از حروف ناخوانا را به ساکن یا تشدید بعد از آنها با فلش وصل کنند.

– خواندن روزانه قرآن : دانشآموزان هر روز تعدادی از آیات ۸ تا ۱۷ سوره اسراء را از روی صفحه بعدی شبیه به صوت لوح فشرده آیات بخوانیم.

درس دوم

اهداف

- ۱ توانایی خواندن آیات ۱ تا ۱۶ سوره الرحمن و آیات ۵۰ تا ۵۵ سوره قمر
- ۲ تقویت علاقه به شنیدن و زیبا خواندن آیات درس
- ۳ وقف بر حرکات کوتاه
- ۴ توانایی خواندن و معنا کردن برخی از کلمات ساده و پرکاربرد قرآن کریم
- ۵ آشنایی با مفهوم پیام قرآنی.

جلسه اول

۱/ انس با قرآن

دانشآموزان عزیز! امروز من موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم. من آیات... از سوره... را خواندم. کدامیک از شما امروز یا دیروز توانست قسمتی از قرآن را بخواند؟

۲/ خواندن آیات ۱ تا ۱۶ سوره الرحمن

(الف) از دانشآموزان می‌خواهیم به صورت انفرادی آیات صفحه را برای خود بخوانند (پیش‌خوانی)

نکته

در این مرحله از دانشآموزان بخواهیم آیات را زمزمه کنند، به طوری که صدای زمزمه آن‌ها به گوش ما برسد و در واقع فضای کلاس را مزین به زمزمه قرآن داشت آموزان نماییم.

(ب) دانشآموزان هر کدام یک جمله به ترتیب تا پایان صفحه بخوانند و اشکالات روخوانی همیگر را تذکر دهند. (خواندن در گروه)

نکته

برای هر کدام از مراحل فوق حدود پنج دقیقه زمان در نظر می‌گیریم و در حین فعالیت دانشآموزان بر کار آن‌ها نظارت می‌کنیم.

(ج) پس از مراحل قبل که دانشآموزان ابتدا به صورت فردی و سپس برای دوست هم‌گروه خود، آیات درس

را خوانده و تمرین کردن، اینک نوبت خواندن برای کلاس فرا می‌رسد. در این مرحله از دانش آموزان می‌خواهیم به صورت فردی و با صدای بلند هر کدام یک جمله از صفحه را برای کلاس بخوانند. (خواندن برای کلاس)

نکته ۱

بهتر است ابتدا از دانش آموزان داوطلب و قوی تری و سپس از میان سایر دانش آموزان بخواهیم که برای کلاس بخوانند.

نکته ۲

بسیار خوب است در یک جلسه از همه دانش آموزان بخواهیم هر کدام یک جمله از آیات درس را برای کلاس بخوانند.

دو تذکر مهم

(الف) مهم‌ترین موضوع یادگیری و آموزش در تمرین و خواندن آیات، تشخیص مشکلات و ضعف‌های خاص هر دانش آموز در خواندن قرآن کریم است. این ضعف‌ها می‌توانند در یک دانش آموز نسبت به دانش آموز دیگر کاملاً متفاوت باشد. ما باید ضمن تسلط کامل خود به خواندن آیات درس، اولاً اشتباهات دانش آموزان را به خوبی تشخیص دهیم و ثانیاً با صبر، حوصله و آرامش به روش صحیح، آن اشتباه را برطرف سازیم. اگر این کار انجام نشود، تمرین خواندن آیات در کلاس کمک چندانی به شناسایی و برطرف شدن ضعف‌های دانش آموزان نمی‌کند.

(ب) در صورتی که دانش آموزی در خواندن یک جمله اشتباهات و ضعف‌های زیادی دارد، می‌توانیم به رفع یکی دو مورد از موارد مهم و چه بسا ساده آنها اقدام، و موارد دیگر را به نوبت‌های بعد موکول کنیم.

■ رفع اشکالات روح‌خوانی

(الف) در صورتی که در خواندن یک دانش آموز اشتباهی پیش آمد، هم خودمان صبر می‌کنیم و هم به دانش آموزان یاد می‌دهیم که بلافضله اشتباه دانش آموز را تذکر ندهند؛ بلکه فرصت می‌دهیم تا خواندن او به پایان جمله مشخص شده برسد.

(ب) آنگاه قبل از اقدام به انجام هر روش دیگری ضمن تشویق دانش آموز نسبت به آنچه صحیح خوانده است، از او بخواهیم یک بار دیگر همان سطر را با آرامش بیشتر و با دقت بخواند.

پس از انجام اولین گام در رفع اشکالات روح‌خوانی دانش آموزان که می‌تواند عمومی باشد و همیشه انجام شود. می‌توانیم با توجه به نوع اشکال دانش آموز، شناختی که نسبت به توانایی و ضعف او داریم و... با استفاده از یکی از روش‌هایی چون مقایسه صحیح و غلط کلمه با هم و سوال از دانش آموز که کدامیک صحیح است، نوشتن کلمه یا ترکیب مورد نظر روی تخته و اشاره صحیح به بخش‌های کلمات و درخواست از دانش آموزان که به طور دسته‌جمعی با اشاره ما به بخش‌ها، آن کلمه یا ترکیب را بخش بخواند و

سپس دانشآموز مورد نظر، آن کلمه را بخواند و... اشکال دانشآموز را برطرف کنیم.

۳ قرائت آیات درس همراه با نوار یا کتاب گویا

الف) پس از تمرین روخوانی آیات این صفحه، لوح صوتی قرائت را پخش کرده و از دانشآموزان می‌خواهیم با نگاه به متن آیات درس، قرائت هر عبارت را ابتدا گوش کنند، سپس همراه با نوار به صورت دسته‌جمعی، شبیه آن بخوانند.

ب) در مواردی که کلمه یا ترکیبی را بیشتر دانشآموزان اشتباه می‌خوانند، به شیوه مناسب رفع اشکال می‌کنیم و مجدداً قرائت را پخش می‌کنیم.

ج) پس از اتمام تمرین قرائت صوت از دانشآموزان می‌خواهیم که هر کدام یک جمله از آیات درس را بخوانند.

■ تذکر جدی

همواره پخش قرائت پس از روخوانی دانشآموزان انجام می‌گیرد و تقدم آن بر روخوانی آسیب‌زاست.

جلسه دوم

۱ انس با قرآن : دانشآموزان عزیز! امروز من موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم. من آیات... از سوره... را خواندم. کدام یک از شما امروز یا دیروز توانست قسمتی از قرآن را بخواند؟

۲ قرائت آیات جلسه قبل همراه با نوار

۳ از تعدادی از دانشآموزان می‌خواهیم که هر کدام با رعایت وقف بر آخر هر جمله، یک جمله از آیات را همراه با ترجمه آن برای کلاس با صدای بلند بخوانند.

■ تذکر

موضوع رفع اشکالات روخوانی همیشه بر هر امر دیگری مقدم است و در هر فعالیتی اگر دانشآموز در خواندن عبارت فرقانی اشکالی داشت، بایستی به روش مناسب اشکال او را برطرف کنیم.

نکته

ترجمه آیات دروس برای مطالعه آزاد است و نباید هیچ‌گونه ارزشیابی از آن به عمل آید. بنابراین، از مجبور کردن دانشآموزان برای حفظ ترجمه آیات جداً باید برهیز کنیم.

کد فیلم
درس دوم فعالیت
کار در کلاس

۴ کار در کلاس : از دانشآموزان میخواهیم تمرین‌ها را به کمک آموخته‌های عمومی و قبلی ایشان و نیز به کمک ترجمۀ عبارات قرآنی صفحهٔ قبل، ابتدا به صورت فردی انجام دهند و پس از آن با هم‌گروه خود در مورد آنچه نوشته‌اند صحبت کنند. سپس از چند نفر از دانشآموزان میخواهیم این کلمات و عبارات را همراه با معنای آن برای کلاس بخوانند و در صورت نیاز به تصحیح روخوانی یا معنای کلمه یا عبارت خوانده شده میپردازیم.

جلسه سوم

۱ انس با قرآن در خانه : دانشآموزان عزیز! امروز من موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم. من آیات... از سوره... را خواندم. کدامیک از شما امروز یا دیروز توانست قسمتی از قرآن را بخواند؟

۲ خواندن از روی قرآن کامل : از دانشآموزان میخواهیم تعدادی مصحف کامل قرآن کریم (مصحف آموزشی) را از دفتر یا نمازخانه مدرسه به کلاس بیاورند و در میان خود توزع کنند به طوری که هر میز حداقل یک قرآن برسد. پس از توزیع مصحف‌ها :

(الف) از یکی از دانشآموزان میخواهیم یک صفحه از قرآن را کاملاً به طور تصادفی باز کرده و شماره صفحه را به دانشآموزان اعلام کند تا دانشآموزان نیز آن صفحه را باز کنند.

(ب) سپس از دانشآموزان میخواهیم همانند روش قبلی، یعنی فردخوانی و برای دوست خود خواندن (خواندن در گروه) و سپس خواندن برای کلاس را انجام دهند.

پیام قرآنی

«الرَّحْمَنُ عَلَّمَ الْقُرْآنَ»

خدای بخشنده قرآن را به ما یاد داد

(الف) آیه قرآن توسط یکی از دانشآموزان با توجه به معنای آن در کلاس خوانده می‌شود.

(ب) مالز معلم کلاس چه چیزهایی را یادمی‌گیریم. از لحاظ علمی، اخلاقی، مهارتی و...

(ج) از دانشآموزان می‌پرسیم برای آنکه معنای یک آیه را بفهمیم چه چیزهایی نیاز است؟

(د) خداوند چه چیزهایی را به ما یاد داده است؟

(ه) پیام قرآنی را از آیات درس پیدا کرده و با مازیک آن را برجسته و مشخص می‌کنیم.

جلسه چهارم

۱/ انس با قرآن در خانه

قطره اما دریا

پیامبر اعظم ﷺ :

«خانه‌های خود را با خواندن نماز و قرآن، نورانی کنید.»

هنگام تدریس زمانی را به بحث و گفت‌وگو درخصوص مفهوم احادیث به داشت آموزان بدھیم که به صورت کوتاه این جمله را بررسی کنند.

تمرین اول

در جلسه سوم از داشت آموزان می‌خواهیم آیات درس را برای اعضای خانواده بخوانند سعی کنند شبیه صورت لوح فشرده آیات که در اختیار دارند قرائت کنند.

■ تذکر

ما نیز به عنوان معلم و الگوی داشت آموزان همین آیات را که مشخص می‌کنیم را در منزل برای خانواده می‌خوانیم و به داشت آموزان نیز خواهیم گفت که چه آیات و صفحاتی را خوانده‌ایم.

تمرین دوم

عبارات قرآنی را بخوانند و در آخر هر سطر وقف کنند.

تمرین سوم

حرکت قبل از حروف ناخوانا را به ساکن یا تشدید بعد از آن‌ها با فلش وصل کنند.
– خواندن روزانه قرآن : به همراه داشت آموزان هر روز تعدادی از آیات ۱۷ تا ۴۰ سوره الرحمن را از روی صفحهٔ بعدی شبیه به صورت لوح فشرده آیات بخوانیم.

نکات مهم سایر دروس

۲۱
کد فیلم
درس سوم کار در
کلاس و بیام قرآنی

۲۱۰
کد فیلم
درس دوم فعالیت کار
در کلاس

■ پیام قرآنی

وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ، وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرَحَّمُونَ

(اعراف، ۱۹۹)

هنگامی که قرآن خوانده می‌شود به آن گوش دهید و ساكت باشید تا لطف و رحمت خدا شامل می‌شود.

الف) پیام قرآنی توسط یکی از دانشآموزان قرائت می‌شود و معنای آن نیز توسط یکی دیگر بچه‌ها خوانده شود.

ب) با تهیه کارت‌هایی که بر روی آن‌ها عباراتی چون «پدر، مادر، معلم، پیامبر، خدا» می‌نویسیم. کارتی که نام پدر بر روی آن نوشته شده را نشان می‌دهیم و می‌پرسیم چقدر او را دوست دارید؟ زمانی که با شما صحبت می‌کند شما چگونه رفتار می‌کنید؟ و به همین صورت کارت‌های بعدی را نشان داده و در این خصوص گفتوگو خواهیم کرد.

ج) در درس مطالعات اجتماعی به شنوندۀ خوب اشاره شده است از این مطلب استفاده می‌کنیم و وظایف یک شنوندۀ خوب را به کمک دانشآموزان بررسی می‌کنیم.

د) پیام قرآنی را در درس پیدا کرده و با یک رنگ آن را متمایز می‌کنیم.

خواندن عبارات قرآنی

کد فیلم ۲۱۳
درس چهارم جلسه ۶۲
اول آیات ۵۶ تا ۶۲
سوره هود

از چند نفر از دانشآموzan می‌خواهیم هر کدام یک سطر از عبارات قرآنی را همراه با ترجمه بخوانند. آموزش قاعدةٔ تنوین قبل از ساکن یا تشدید (التفاءٰ ساکنین) : هرگاه تنوین به حرف ساکن یا تشدید وصل شود، به صورت نون مکسور (ن) خوانده می‌شود. در کتاب‌های درسی، تنوین در این موارد، به صورت «نون مکسور کوچک» نوشته می‌شود. برای توضیح این مورد، مثالی را روی تابلو می‌نویسیم و با اشاره، نحوهٔ صحیح خواندن را نشان می‌دهیم.

■ پیام قرآنی

وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ

به عهد خود وفا کنید

إِسْرَاءٌ، ۳۶

(الف) پیام قرآنی با توجه به ترجمهٔ آن توسط یکی از دانشآموzan خوانده شود.

(ب) عبارت «عهد» را بر روی تابلوی کلاس می‌نویسیم.

از دانشآموzan می‌پرسیم که کجا این عبارت را شنیده‌اند؟ آیا تا به حال با کسی عهد و پیمان بسته‌اند؟ چه موردی؟

(ج) می‌توان برای پیام قرآنی مورد نظر یک نمایشنامه تهیه کرد و از دانشآموzan بخواهیم تا آن را در کلاس اجرا کنند.

(د) جملات زیر را کامل کنند.

– من با خدا عهد می‌بنم که...

– من با پیامبر (ص) عهد می‌بنم که...

– من با... عهد می‌بنم که...

(ه) زمانی که با کسی عهد می‌بنیم چگونه باید باشیم؟

(و) پیام قرآنی را در درس پیدا کرده و با یک رنگ آن را مشخص و برجسته می‌کنیم.

إِنَّا زَيَّنَّا السَّمَاوَاتِ الْذِيَا بِزَيْنَةِ الْكَوَاكِبِ

همانا ما آسمان دنیا را به زیور ستارگان آراستیم.

صفات، ۶

کد فیلم ۲۲۴
روش تدریس قاعدةٰ
التفاءٰ ساکنین و مدد،
درس پنجم

■ پیام قرآنی

وَتَعَاوُنوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوِيٰ؛ وَ لَا تَعَاوُنوا عَلَى الْاِثْمِ وَالْعُوَانِ

در نیکی کردن و کارهای خوب به یکدیگر کمک کنید، ولی در گناه و کارهای بد همکاری نکنید.

(مانده، ۳)

الف) پیام قرآنی توسط یکی از دانشآموزان با توجه به معنای آن در کلاس فرائت شود.

ب) بهترین شروع برای این پیام استفاده از تصاویر جشن نیکوکاری و فیلم یا گزارشی از این حرکت خوب و پسندیده است.

ج) نمایش یا گزارشی از کارهای خوبی که مردم در ماه مبارک رمضان برای کمک به نیازمندان انجام می‌دهند.

د) استفاده از تصاویر داستان «همسفر ناشناس» از کتاب هدیه‌های آسمان پایه سوم ابتدایی در مورد امام سجاد(ع) می‌تواند ورودیه خوبی برای این درس باشد.

ه) چند مورد از کارهای خوبی که به کمک دوستان خود انجام دادید را در کلاس بیان کنید.

و) استفاده از تصاویر که نشانگر کمک و همیاری در انجام کارهای خوب و پسندیده است؛ مانند: کاشت نهال به صورت دسته‌جمعی، جمع‌آوری زباله‌های ریخته شده در طبیعت، برگزاری جشن نیمه شعبان، همکاری و کمک در هیئت‌های عزاداری و... .

■ پیام قرآنی

لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَّكُمْ

شک نعمت، نعمت افزون کند.

(ابراهیم، ۷)

الف) پیام قرآنی توسط دانشآموزان خوانده شود.

ب) از داشت آموزان می‌خواهیم تا در داخل یک برگه نعمت‌هایی را که خداوند به آن‌ها داده است را بنویسند. سپس برگه‌ها را جمع‌آوری کرده و از یکی از دانشآموزان می‌خواهیم تا نعمت‌هایی را نوشته شده است را بخواند و همه دانشآموزان با گفتن هر نعمت با صدای بلند از خداوند تشکر می‌کنیم. (الحمد لله؛
خدا یا شکرت)

ج) پیام قرآنی را در متن درس پیدا کرده و با مداد رنگی یا مارچیک آن را مشخص می‌کنیم.

■ پیام قرآنی

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ

خداؤند به رعایت عدالت و نیکی به دیگران دستور می‌دهد.

(تحل، ۹۰)

- الف) پیام قرآنی با توجه به معنای آن توسط یکی از دانشآموزان در کلاس خوانده شود.
- ب) از دانشآموزان برسیم کدامیک از عبارات این پیام قرآنی برای آنها آشناست و معنای آن را می‌دانند.
- عباراتی چون «الله»، «عدل»، «احسان»
- ج) کارت‌هایی را تهیه کنیم و اصول دین را روی آن بنویسیم. دانشآموزان در گروههای دو یا سه نفره در مورد هر کدام از اصول دین و مخصوصاً عادل بودن خداوند گفت و گو کنند و نظرشان را اعلام کنند.
- خداؤند خودش عادل است و ما را به رعایت عدل و عدالت دعوت می‌کند.
- د) استفاده از تصاویری چون تصویر کتاب داوری فوتبال، قاضی محاکم قضایی و پلیس راهنمایی و رانندگی هنگامی که تصادف می‌شود و... برای شروع گفت و گو در خصوص پیام قرآنی مناسب است.
- ه) بیان قصه یا داستانی مناسب در خصوص داوری بین چند نفر به جهت اینکه عدالت رعایت شود نیز می‌تواند ورودیه خوبی برای این پیام باشد.

درس دهم

■ پیام قرآنی

فَأَقُوا اللَّهَ وَأَصْلِحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ

همیشه خدا را در نظر داشته باشید و بین یکدیگر صلاح و آشتی برقرار کنید.
ادامه روش تدریس ۱۰
انفال، ۱

کد فلم ۲۲۷
روشن تدریس درس ۱۰
جلسه دوم و سوم

- (الف) پیام قرآنی با توجه معنای آن توسط یکی از دانشآموzan در کلاس خوانده شود.
ب) از دانشآموzan پرسیم کدام یک از عبارات قرآنی این پیام برای شما آشناست.
ج) قبل از آنکه در مورد پیام قرآنی صحبت و گفت‌وگو انجام شود یک نمایشنامه‌ای را با موضوع پیام قرآنی تهیه کرده و با دانشآموzan کار می‌کنیم و همان را در کلاس اجرا می‌کنیم. یک صحنه‌ای از دلخوری بین چند دوست صمیمی را به دانشآموzan نشان می‌دهیم و از دانشآموzan می‌پرسیم که برای بطرف کردن این دلخوری و کدورت چه کارهایی را انجام می‌دهند. تابع این بحث و پیشنهادات دانشآموzan مقدمه و فضای خوبی را برای پرداختن به پیام قرآنی فراهم خواهد کرد.
د) چند نفر از شما دانشآموzan این مستله را تجربه کرده است؟ در آن موقعیت چه کارهایی را انجام داده‌اید؟ در ادامه این سوالات یک جدول را روی تابلوی کلاس رسم می‌کنیم و مزایایی صلح و آشتی دادن دیگران را به کمک نظرات دانشآموzan در جدول می‌نویسیم.

ه) پیام قرآنی را در متن آیات درس پیدا کرده و با مازیک یا مداد رنگی آن را مشخص و متمایز می‌کنیم. این کار باعث می‌شود هر زمان که دانشآموzan آیات درس را می‌خواند زمانی که به این عبارت پیام قرآنی می‌رسند. تمام آنچه که ما در مورد این پیام در کلاس اجرا کرده‌ایم و صحبت‌ها و گفت‌وگوهای انجام شده مجدد یادآوری شود و به یاد آن حسن خوب در کلاس یافتند و نکته بعدی آنکه دانشآموzan به تدریج به ارتباط این آیات با زندگی روزمره و اجتماعی ما پی خواهد برد.

کد فلم ۲۳۱
روش تدریس درس ۱۲
جلسة اول

فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ، إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

اگر چیزی را نمی‌دانید از دانایان پرسید.
(انبیاء، ۷)

■ پیام قرآنی

کد فلم ۲۳۲
روش تدریس درس ۱۲
جلسة دوم

الف) پیام قرآنی توسط یکی از دانشآموزان با توجه به معنای آن در کلاس خوانده شود.

ب) کدام عبارت قرآنی این پیام را می‌شناسید و معنای آن را می‌دانید؟

ج) برگه‌هایی را تهیه کرده و یک سؤال بر روی آن می‌نویسیم. سپس از دانشآموزان می‌خواهیم تا بیایند و یک برگه را بردارند و سؤال را بخوانند. (سؤالات ترکیبی از مسائل دینی، پژوهشکی، علمی و ...) باشد. آن وقت برای پاسخ به این سؤالات و اینکه از چه کسانی می‌توانیم کمک بگیریم تا به جواب سؤال برسیم با دانشآموزان گفت و گو خواهیم کرد.

د) چند نفر از دانشآموزان را در نقش معلم، روحانی، بزشک، مهندس، مغازه‌دار، میوه‌فروش و ... مشخص می‌کنیم و از آن‌ها می‌خواهیم تا بر روی صندلی مقابل دانشآموزان کلاس بنشینند و از دانشآموزان می‌خواهیم به ما بگویند که هر کدام از این شخصیت‌ها به چه سوالاتی می‌توانند پاسخ دهند و مهارت و علم هر کدام در چه قسمت‌هایی است؛ و ما در چه مواردی و به کدامیک از آن‌ها می‌توانیم رجوع کنیم.

ه) پیام قرآنی را در متن آیات درس پیدا کرده و آن را با قلم رنگی مشخص و متمایز می‌کنیم.

اوله جدول اهداف، نشانه‌های تعریف و سطوح علکرد درس «اموزش قرآن» پایه پنجم دوره ابتدائی - سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

عنوان کارنامه	ادافه کننده	درزی	نمایه انتخابی	سطوح علکرد
تعداد اهداف	- بیان معنای کلمات و عبارات قرآنی کتاب درسی	درزی	جهل معرف	جهل معرف
تعداد کارنامه	- خواستن من بهم فرقانی و ترجمه آن از کتاب درسی و بیان مصاديق بهم	درزی	جهل معرف	جهل معرف
تعداد دروس	جله اول دروس ۱۱، ۱۰، ۹، ۷، ۶، ۵، ۳، ۲، ۱ دروس	درزی	جهل معرف	جهل معرف
تعداد اهداف	آشنایی با کلمات و عبارات ساده و پرکاربرد قرآنی	درزی	جهل معرف	جهل معرف
تعداد کارنامه	ترجمه کلمات و عبارات قرآنی	درزی	جهل معرف	جهل معرف
تعداد دروس	آشنایی با داستان‌های فرقانی	درزی	جهل معرف	جهل معرف
تعداد اهداف	آموزدهای قرآنی	درزی	جهل معرف	جهل معرف

چهار اداف، نشانه‌های تحقیق و سطوح علکرد درس «اموزش قرآن پایه نهم دوره ابتدائی - سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱»

نحوه کاربرانه		خواهاند	اداف کلی	درس	نشانه‌های تحقیق
سطوح علکرد					
خطی خوب	آیات و مهارات قوای کتاب درس اولستور آیات محتفظ آموزش را به صورت صحیح و شود معرفه کنند.	خطی خوب	آیات کتاب درس اول هر درس را از آیات محتفظ آموزش را به صورت صحیح و شود معرفه کنند.	خطی خوب	آیات و مهارات قوای کتاب درس اول هر درس را از آیات محتفظ آموزش را به صورت صحیح و شود معرفه کنند.
قابل قبول	ستر آندر مهارات قوای کتاب درس را به صورت صحیح و شود معرفه کنند.	قابل قبول	ستر آندر مهارات قوای کتاب درس را به صورت صحیح و شود معرفه کنند.	قابل قبول	ستر آندر مهارات قوای کتاب درس را به صورت صحیح و شود معرفه کنند.
قابل خوب	آیات کتاب درس اول هر درس را از آیات محتفظ آموزش را به صورت صحیح و شود معرفه کنند.	قابل خوب	آیات کتاب درس اول هر درس را از آیات محتفظ آموزش را به صورت صحیح و شود معرفه کنند.	قابل خوب	آیات کتاب درس اول هر درس را از آیات محتفظ آموزش را به صورت صحیح و شود معرفه کنند.
قابل خوب	- خواهاند صحیح و شود آیات کتاب درسی و قرآن کامل	قابل خوب	- خواهاند آیات جلسه اول به صورت روان و معنوی	قابل خوب	- خواهاند آیات جلسه اول به صورت روان و معنوی
قابل خوب	آیات کتاب درسی و قرآن کامل	قابل خوب	آیات کتاب درسی و قرآن کامل	قابل خوب	آیات کتاب درسی و قرآن کامل
قابل خوب	مهارت روان خواهانی آیات	قابل خوب	مهارت روان خواهانی آیات	قابل خوب	مهارت روان خواهانی آیات
قابل خوب	روخانی	قابل خوب	روخانی	قابل خوب	روخانی
قابل خوب	خواهاند	قابل خوب	خواهاند	قابل خوب	خواهاند

۱- آیات و مهارات قوای کتاب درسی هم آیات جلسه جهاد
 ۲- روان خواهی می‌نمایند مهارت آیات را که با رعایت محتفظ آموزش را به صورت صحیح و دوین
 ۳- خواهاند آیات جلسه اول هر درس را از آیات محتفظ آموزش را به صورت صحیح و دوین
 ۴- نیزکو: نیزکو دشمنی می‌نمایند و خواهی در ازای اینجع موعد مطریسته، یاکه کار و رعایت عملی آنها کافی است.

کد فیلم
آموزش قرآن به
روش درس بیرونی^۱
جلسه اول

کد فیلم
تدریس قرآن به روش
درس بیرونی^۲، تبیین
مسئله

کد فیلم
تدریس قرآن به روش
درس بیرونی^۱، تبیین
مسئله

کد فیلم
تدریس قرآن، به روش
درس بیرونی مرحله
طراحی

کد فیلم
ادامه آموزش قرآن به
روش درس بیرونی^۴
خواندن از روی
قرآن کامل

کد فیلم
روش تدریس درس ۱۲
جلسة دوم

کد فیلم
ادامه آموزش قرآن به
روش درس بیرونی^۳

کد فیلم
ارزشیابی پیشرفت
تحصیلی دانش آموزان
در درس قرآن

کد فیلم
انس با قرآن در سایر
کنشورها

کد فیلم
روشن تدریس
دانستهای فرآی

کد فیلم
استفاده از قرآن کامل
و پرسی تصاویر کتاب
انس با قرآن

کد فیلم
ادامه آموزش قرآن به
روش درس بیرونی^۱،
قطعه اما دریا

کد فیلم
ارزشیابی پیشرفت
تحصیلی دانش آموزان
در درس قرآن

کد فیلم
ادامه روش تدریس
درس ۱۱ جلسه دوم

کد فیلم
روشن تدریس درس ۱۱
جلسه اول

کد فیلم
روشن تدریس درگ
معنی جلسه چهارم
آیات ۱۷ تا ۴۰ سوره
الرحمن

کد فیلم
قرآن در تاپستان
سوره یوسف
(قسمت سوم)

کد فیلم
روشن تدریس درس ۱۲
جلسه دوم

کد فیلم
قرآن در تاپستان
سوره یوسف
(قسمت دوم)

کد فیلم
قرآن در تاپستان
سوره یوسف
(قسمت اول)

۲۴۱
کد فیلم
قرآن در تابستان
سوره یوسف
(قسمت هفتم)

۲۴۰
کد فیلم
قرآن در تابستان
سوره یوسف
(قسمت ششم)

۲۳۹
کد فیلم
قرآن در تابستان
سوره یوسف
(قسمت پنجم)

۲۲۸
کد فیلم
قرآن در تابستان
سوره یوسف
(قسمت چهارم)

۲۴۴
کد فیلم
قرآن در تابستان
سوره یوسف
(قسمت نهم)

۲۴۳
کد فیلم
قرآن در تابستان
سوره یوسف
(قسمت هشتم)

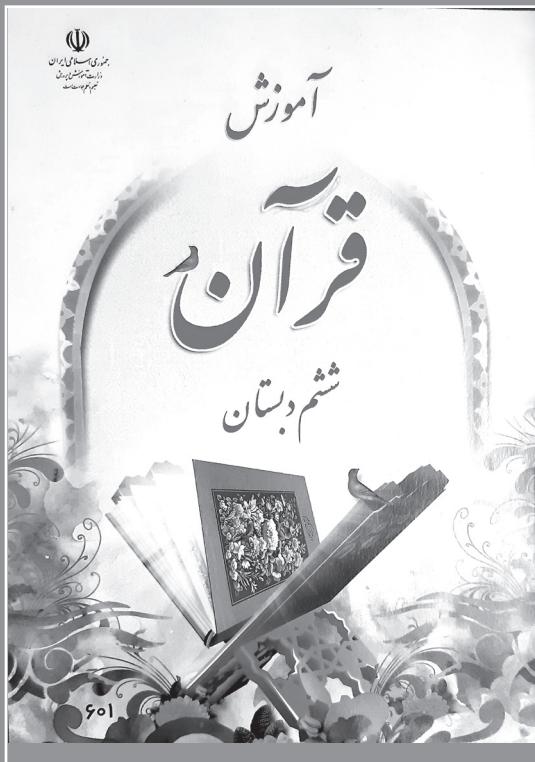
۲۴۲
کد فیلم
قرآن در تابستان
سوره یوسف
(قسمت هشتم)

moshaveranebartar.com

راهنمای تدریس کتاب آموزش قرآن

پایه ششم ابتدایی

به تفکیک دروس و مطالب مهم هر درس

اهداف آموزش قرآن در پایه ششم ابتدایی

- ۱ به شنیدن قرائت زیبای قرآن علاقه نشان می‌دهد.
- ۲ به زیبا خواندن قرآن و حفظ برخی از سوره‌ها و پیام‌های قرآنی کتاب علاقه‌مند است.
- ۳ علاقه‌مند است معنای آیات قرآن را بداند.
- ۴ دوست دارد در جلسات و برنامه‌های قرآنی شرکت کند.
- ۵ با نحوه خواندن حروف مقطوعه آشنا می‌شود.
- ۶ با داستان‌های قرآنی کتاب آشنا می‌شود.
- ۷ با مفاهیم ساده پیام‌های ساده قرآنی آشنا می‌شود.
- ۸ معنای برخی از کلمات آشنا و ساده قرآنی را می‌داند.
- ۹ سوره‌ها و عبارات قرآنی کتاب را به صورت روان با آهنگین می‌خواند.
- ۱۰ آیات قرآنی را به کمک خط آموزشی به صورت شمرده می‌خواند.
- ۱۱ مفهوم پیام‌های قرآنی کتاب را به زبان ساده بیان می‌کند.
- ۱۲ برخی از عبارات ساده و کوتاه قرآن را معنا می‌کند.

کد فیلم
۲۴۵
کلیات روش آموزش
قرآن ششم ابتدایی

* طبق مصوبه ۶۷۷ شورای عالی آموزش و پرورش این کتاب، توسط آموزگار پایه و در طی سه جلسه در هفته تدریس می‌شود.

اهداف

کد فیلم ۲۴۶
درس اول یادآوری

- ۱ یادآوری برخی قواعد مهم روخوانی قرآن کریم، مانند علامت مدد و علامت‌های وقف
- ۲ تقویت مهارت خواندن قرآن به ویژه عبارات دارای حروف ناخوانا
- ۳ آشنایی با برخی از آیات قرآن کریم و ترجمه آن‌ها درباره اهمیت نماز
- ۴ آشنایی با معنای برخی از کلمات ساده و پرکاربرد قرآن کریم
- ۵ تقویت توانایی درک معنای برخی از عبارات ساده قرآن کریم
- ۶ یادآوری ویژگی‌های مهم رسم الخط قرآن کریم
- ۷ تقویت خواندن قرآن از روی مصحف کامل
- ۸ آشنایی با پیام قرآنی درباره نماز

جلسه اول (۱)

کد فیلم ۲۴۷
نمایند در قرآن

- ۱ انس با قرآن
سعی کنیم هر جلسه را با انس با قرآن شروع کنیم.
- ۲ آموزش تمرین اول تا چهارم : تمرین اول تا چهارم شامل یادآوری خواندن صحیح عبارات قرآنی دارای حروف ناخوانا، مدد و علائم وقف است. در این تمرین‌ها، پس از تassیب‌بندی داشت آموزان در گروه‌های دو نفره، از آن‌ها می‌خواهیم این عبارات را ابتدا برای خود و سپس برای دوستان هم گروه خود بخوانند و اشکالات روخوانی خود را در گوه رفع نمایند و در مرحله بعد این عبارات را به صورت انفرادی برای کلاس بخوانند (خواندن برای کلاس را ابتدا از داشت آموزان داوطلب شروع می‌کنیم) و در صورت اشکال، به رفع اشکالات روخوانی آنان می‌پردازم.

- الف) پیش‌خوانی
ب) خواندن در گروه
ج) خواندن برای کلاس

نکته

چند نکته درباره به رفع اشکال

- ۱ اگر دانش‌آموز عبارتی را اشتباه خواند، اجازه دهیم عبارت را تا آخر بخواند.
- ۲ بعد از خواندن داشش‌آموز، او را مورد تشویق قرار دهیم و از او بخواهیم یک بار دیگر آرامتر و با دقت بخواند؛ یعنی بخواهیم هم سرعت خواندنش را کم کند و هم با دقت بیشتری به حرکات و نمادها نگاه کند. در این مرحله، معمولاً بیش از نیمی از داشش‌آموزان اشکالات خود را اصلاح می‌کنند.
- ۳ اگر اشکالاتش را اصلاح نکرد، می‌توانیم با اشاره به اشکالاتش، به یکی از روش‌های زیر عمل کنیم:
 (الف) از او می‌خواهیم یک بار بخش بخش بخواند. می‌توانیم واژه مورد نظر را روی تابلو بنویسیم و بخواهیم با اشاره ما بخش خوانی کند.
 (ب) شکل درست و غلط کلمه یا عبارت را به او می‌گوییم و از او می‌خواهیم مقایسه کند و شکل درست را بیان نماید.

■ تذکر : بدترین روش رفع اشکال این است که بگوییم : «شما اشتباه خواندی، نفر بعد بخواند.» سعی کیم داشش‌آموزان را با هم مقایسه نکنیم. این کار باعث می‌شود داشش‌آموز از معلم و قرآن زده شود.

چند نکته درباره آموزش قواعد

- ۱ برای توجه بیشتر به قواعد یادآوری شده در تمرین اول و دوم و تثبیت یادگیری داشش‌آموزان، می‌توانیم پس از رخوانی هر داشش‌آموز، از وی بپرسیم آیا می‌توانی برایم بگویی در این عبارت چه حرفی را نخواندی؟ در صورت پاسخ درست، ضمن مورد تشویق قرار دادن داشش‌آموز، آن پاسخ را تأکید کنیم.
- ۲ برای یادآوری و توضیح علامت مدد، می‌توانیم قبل از انجام تمرین سوم، برای داشش‌آموزان بیان کنیم که هر جا این علامت روی صداهای کشیده (ا و ئ) آمد، این صداها را کمی بیشتر از حد معمول کشیده بخوانید.
- ۳ در تمرین چهارم، جهت توضیح علائم وقف، تنها به این نکته اکتفا می‌کنیم که : «دانش‌آموزان عزیز! هر وقت به یکی از این علامتها رسیدید، وقف کنید.» می‌توانیم مثال نقطه (.)، (ویرگول (،) و نقطه ویرگول (:) را برای آن‌ها بزنیم که خوب است هر جا به این علائم رسیدیم، وقف کنیم. اگر داشش‌آموزی پرسید که

هر کدام از این علائم چه معنایی دارد و یا تفاوت این علائم چیست؟ او را به آخر کتاب قرآن کامل ارجاع می‌دهیم و می‌گوییم در پایان کتاب کامل آمده است به آنجا مراجعه کن.»

۴ رعایت علائم وقف حداقل دو فایده مهم دارد: یکی کوتاه شدن عبارات که موجب می‌شود دانشآموزان راحت‌تر و صحیح‌تر عبارات را بخوانند و دیگر اینکه چگونگی وقف صحیح در پایان عبارات، در شکل‌های مختلف وقف در ذهن دانشآموزان تثبیت می‌شود.

۵ دانشآموزان عبارات تمرین چهارم را نیز همانند تمرین‌های قبل به ترتیب پیش‌خوانی، در گروه و بعد برای کلاس می‌خوانند.

۶ در پایان این جلسه، دانشآموزان را به خواندن آخرین آیه سوره مژمل از روی قرآن کامل تشویق می‌کنیم.

➊ جلسه دوم

۱ انس با قرآن

هر جلسه را با ارتباطی عاطفی و با این ادبیات آغاز می‌کنیم: بچه‌های عزیز! امروز من موفق شدم صفحه‌یا صفحات... را از سوره... بخوانم. کدامیک از شما توانست امروز، یا دیروز قسمتی از قرآن را بخواند؟

نکته

۱ به دانشآموزان این تذکر را بدھیم که خواندن آن‌ها می‌تواند آیات یا عبارات جلسات قبلی کتاب درسی‌شان باشد.

۲ پرسش از عبارت قرآنی جلسه‌قبل

۳ از دانشآموزان می‌خواهیم هر کدام یک سطر از آیات ۲ تا ۴ سوره افال را به همراه ترجمه آن با صدای بلند برای کلاس بخواند و در صورت اشکال در روحخوانی، به شیوه مناسب رفع اشکال می‌کنیم.

۴ بهتر است پس از روحخوانی عبارت توسط دانشآموز و پیش از آنکه ترجمه آن را بخواند، معنی کلماتی را که از عبارت خوانده شده می‌داند، از او بپرسیم؛ یعنی پس از خواندن و رفع اشکالات روحخوانی، بگوییم: «عزیزم! از این عبارتی که خواندی، معنی کدام کلمات را می‌دانی؟» در این صفحه معمولاً غالباً دانشآموزان معنای پیش از نیمی

کد فیلم
ادامه درس ۱

از کلمات را می‌دانند و برای ما بیان می‌کنند. مثلاً در سطر اول معنای کلماتی مانند: «مُؤْمِنُونَ، الَّذِينَ، ذُكِرَ، اللَّهُ، قُلُوبُ»، و در سطر دوم معنای کلمات «آیُتُ، اِيمَانًا» برای اکثر دانش‌آموزان آشناست.

■ تذکر : کار در کلاس حتماً باید در کلاس توسط دانش‌آموزان انجام گیرد. در این بخش، از دانش‌آموزان می‌خواهیم تمرين‌هارا ابتدا به صورت فردی انجام دهند و پس از آن با هم‌گروه خود، در مورد آنچه نوشتۀ‌اند مذاکره کنند. سپس از چند نفر از دانش‌آموزان می‌خواهیم این کلمات و عبارات را همراه با معنای آن برای کلاس بخوانند و در صورت نیاز به تصحیح روحانی یا معنای کلمه یا عبارت خوانده شده می‌پردازیم. در پایان این جلسه، دانش‌آموزان را به تکلیف انس با قرآن در خانه تشویق می‌کنیم.

جلسه سوم

۱ انس با قرآن

کد فلم
درس سوم
جلسه اول

بررسش از عبارت قرآنی جلسه قبل و انجام تکلیف انس با قرآن در خانه

۲ از دانش‌آموزان می‌خواهیم کلمات جدول را در گروه‌های خود بخوانند و کلمات دو ردیف را با هم مقایسه کنند و پس از کار گروهی هر دانش‌آموز دو کلمه از یک سطر را به صورت انفرادی برای کلاس بخواند و با مقایسه آن دو، تفاوت‌شان را بیان نماید.

۳ انجام فعالیت مربوط به جدول مقایسه‌ای کلمات در گروه

۴ تمرين خواندن صفحه ۹۵ قرآن کامل به روش زیر :

(الف) از دانش‌آموزان می‌خواهیم به صورت انفرادی این صفحه را برای خود بخوانند (پیش‌خوانی)

نکته

در این مرحله از دانش‌آموزان بخواهیم آیات را زمزمه کنند، به طوری که صدای زمزمه آنها به گوش ما برسد و در واقع فضای کلاس را مزین به زمزمه قرآنی دانش‌آموزان نماییم.

(ب) دانش‌آموزان هر کدام یک سطر به ترتیب تا پایان صفحه بخوانند و اشکالات روحانی همدیگر را تذکر دهند. (خواندن در گروه)

نکته

برای هر کدام از مراحل فوق، حدود پنج دقیقه زمان در نظر می‌گیریم و در حین فعالیت

دانشآموزان بر کار آن‌ها نظارت می‌کنیم.

(ج) پس از مراحل قبل که دانشآموزان ابتدا به صورت فردی و سپس برای دوست هم‌گروه خود، آیات درس را خوانده و تمرین کرده‌اند، اینک نوبت خواندن برای کلاس فرا می‌رسد. در این مرحله، از دانشآموزان می‌خواهیم به صورت فردی و با صدای بلند هر کدام یک جمله از این صفحه را برای کلاس بخوانند. (خواندن برای کلاس)

نکته

بهتر است ابتدا از دانشآموزان داوطلب و قوی‌تر و سپس از میان سایر دانشآموزان بخواهیم که برای کلاس بخوانند.

(د) رفع اشکالات روخوانی دانشآموزان : به شیوه صحیح، اشکالات روخوانی دانشآموزان را برطرف می‌کنیم.

(ه) پرسش از معنای کلمات یا عبارات قرآنی : پس از رفع اشکال روخوانی دانشآموز، از او می‌پرسیم : «از این جمله‌ای که خواندی معنی کدام کلمات را می‌دانی؟» و اگر معنی اکثر کلمات جمله‌ی خوانده شده برایش آشناست، از وی می‌پرسیم : «معنی این جمله چیست؟ یا از این جمله که خواندی چه می‌فهمی؟»

نکته

بسیار خوب است در یک جلسه از همه دانشآموزان بخواهیم هر کدام یک جمله از آیات درس را برای کلاس بخوانند.

■ دو تذکر بسیار مهم :

۱ مهم‌ترین موضوع یادگیری و آموزش در تمرین و خواندن آیات، تشخیص مشکلات و ضعف‌های خاص هر دانشآموز در خواندن قرآن کریم است. این ضعف‌ها می‌تواند در یک دانشآموز نسبت به دانشآموز دیگر کاملاً متفاوت باشد. ما بایستی ضمن تسلط کامل خود به خواندن آیات درس، اولًاً اشتباهات دانشآموزان را به خوبی تشخیص دهیم و ثانیاً با صبر، حوصله و آرامش به روش صحیح، آن اشتباه را برطرف سازیم. اگر این کار انجام شود، تمرین خواندن آیات در کلاس کمک چندانی به شناسایی و برطرف شدن ضعف‌های دانشآموزان نمی‌کند.

۲ در صورتی که دانشآموزی در خواندن یک جمله اشتباهات و ضعف‌های زیادی دارد، می‌توانیم به رفع یکی دو مورد از موارد مهم و چه بسا ساده آن‌ها اقدام، و موارد دیگر را به نوبت‌های بعد موکول کنیم.

■ رفع اشکالات روحانی

۴ در صورتی که در خواندن یک دانشآموز اشتباهی پیش آمد، هم خودمان صبر می‌کنیم و هم به دانشآموزان یاد می‌دهیم که بلافضله اشتباه دانشآموز را تذکر ننهند؛ بلکه فرصت می‌دهیم تا خواندن او به پایان عبارت یا جمله مشخص شده برسد.

۵ آنگاه قبل از اقامه انجام هر روش دیگری ضمن تشویق دانشآموز نسبت به آنچه صحیح خوانده است، از او بخواهیم یک بار دیگر همان جمله را با آرامش بیشتر و با دقت بخواند.

۶ پس از انجام اولین گام در رفع اشکالات روحانی دانشآموزان که می‌تواند عمومی باشد و همیشه انجام شود می‌توانیم با توجه به نوع اشکال دانشآموز، شناختی که نسبت به توانایی و ضعف او داریم ... با استفاده از یکی از روش‌هایی چون مقایسه صحیح و غلط کلمه با هم و سؤال از دانشآموز که کدامیک صحیح است، نوشتن کلمه یا ترکیب مورد نظر روی تخته و اشاره صحیح به بخش‌های کلمات و درخواست از دانشآموزان که به طور دسته‌جمعی با اشاره‌ما مابه بخش‌ها، آن کلمه یا ترکیب را بخش بخشنده و سپس دانشآموز مورد نظر، آن کلمه را بخواند و ... اشکال دانشآموز را برطرف کنیم.

در پایان این جلسه، دانشآموزان را به تکلیف انس با قرآن در خانه تشویق می‌کنیم.

جلسه چهارم

۱ انس با قرآن

۲ آموزش پیام قرآنی

۱ خواندن متن پیام : به شیوه تدریس آیات درس، از دانشآموزان می‌خواهیم متن پیام قرآنی درباره «اوقات نماز» را ابتدا برای خود سپس برای دوست خود و بعد برای کلاس بخوانند.

۲ خواندن ترجمه پیام : از یکی دو نفر از دانشآموزان می‌خواهیم ترجمه پیام را بخوانند.

۳ بحث و گفت‌وگو درباره مفهوم پیام : از دانشآموزان می‌خواهیم با استفاده از تصاویر ذیل پیام قرآنی در گروههای خود درباره مفهوم پیام گفت‌وگو کنند و پس از مذاکره

کد فلم ۲۴۹
درس اول جلسه چهارم
پیام قرآنی و یک
نکه از هزاران

و گفت و گو، از چند گروه می‌خواهیم تا نظر خود را درباره پیام برای کلاس بیان کنند. می‌توانیم با برسش و پاسخ و گفت و گو با دانشآموزان، مطالب داشت آموزان را جمع‌بندی، تکمیل و هدایت کنیم. بدین ترتیب، با مشارکت فعال دانشآموزان، مفهوم پیام روشن می‌شود.

۴ بیان مصادیق جدید، پس از روشن شدن مفهوم پیام، از دانشآموزان می‌خواهیم که مصادیق و نمونه‌های جدیدی را در رابطه با این پیام بیان کنند.

■ چند تذکر :

اول : بیشتر وقت فعالیت مربوط به پیام قرآنی را بایستی در اختیار گفت و گوی دانشآموزان در گروه‌های خود و ارائه نظرشان به کلاس اختصاص دهیم و فقط در صورت نیاز و تشخیص، توضیحات کوتاهی را در جهت تصحیح و تکمیل نظر آنها ارائه کنیم و از سخنرانی و بیان مطالب اضافی پرهیزیم.

دوم : خوب است دانشآموزان را به حفظ پیام‌ها و ترجمه آنها بدون اجبار و تحمل و به دور از فضای رقابت‌های ناسالم تشویق کنیم. می‌توانیم در مدت زمان تدریس یک درس از دروس کتاب آموزش قرآن، از دانشآموزان بخواهیم هنگام ورود ما به کلاس، همراه بلند شدن، پیام قرآنی و ترجمه آن را همه با هم بخوانند. وقتی چند روز این کار تکرار شود، بیشتر دانشآموزان به طور طبیعی، پیام و معنای آن را از حفظ می‌شوند. همچنین می‌توانیم به شیوه‌های مناسب و جذاب هر پیام قرآنی را همراه با ترجمه آن، در معرض دید دانشآموزان قرار دهیم.

سوم : در پایان فعالیت مربوط به پیام، از دانشآموزان می‌خواهیم تا عبارت پیام قرآنی را از روی آیات درس یافته و آن را بخوانند. این فعالیت موجب دریافت بیشتر ارتباط پیام با متن قرآن کریم می‌شود و دانشآموزان عملاً احساس می‌کنند که در قرآن کریم، چه مطالب ارزشمند و حکیمانه‌ای وجود دارد.

انجام فعالیت دوم : یافتن کلمه «صلوة» در آیه ۱۰۳، سوره نساء و مشخص کردن تعداد آن

۳ پیام قرآنی

إِنَّ الصَّلَاةَ كَائِنَةٌ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا
قطعاً نماز برای مؤمنان حکمی واجب است که از زمان‌های انجام می‌شود.

(۱۰۳ نساء)

- ۱ پیام قرآنی توسط یکی از دانشآموزان با توجه به معنای آن در کلاس خوانده شود.
- ۲ از تصاویر مربوط اوقات نماز در درس هدیه‌های آسمان پایه دوم ابتدایی استفاده شود.

- ۳ همچنین تصاویری از خواندن نماز توسط مردم در مکان‌های مختلف و همچنین تصاویر کتاب و تصاویر مربوط به نماز خواندن امام خمینی(ره)، مقام معظم رهبری، مراجع تقلید و تصاویر و فیلم مربوط به نماز خواندن امام حسین(ع) در ظهر عاشورا در سریال مختارنامه نیز می‌تواند ورودیه خوبی برای این درس باشد.**
- ۴ در مورد اجزای نماز با دانشآموزان گفت و گو کرده و نظرشان را در مورد آن برسیم و اینکه هر کدام از این اجزا چه پیامی دارد. (قیام، تکبیر، رکوع، سجود و...)**
- ۵ پیام قرآنی را در متن آیات درس پیدا کرده و آن را با یک رنگ یا مارژیک مشخص و متمایز کنند.**

۴ خواندن از روی قرآن کامل

از دانشآموزان می‌خواهیم تعدادی مصحف کامل قرآن کریم (مصحف آموزشی) را از دفتر، یا نمازخانه مدرسه به کلاس بیاورند و در میان خود توزیع کنند، به طوری که هر میز حداقل یک قرآن برسد. پس از توزیع مصحف‌ها :

- ۱ از یکی از دانشآموزان می‌خواهیم یک صفحه از قرآن را کاملاً به طور تصادفی باز کرده و شماره صفحه را به دانشآموزان اعلام کند تا دانشآموزان نیز آن صفحه را باز کنند.**
- ۲ سپس از دانشآموزان می‌خواهیم همانند روش قبلی، یعنی فردخوانی و برای دوست خود خواندن (خواندن در گروه) و سپس خواندن برای کلاس را انجام دهند.**

چند نکته

- ۱ این فعالیت می‌تواند تا حدود سه‌چهارم زمان این جلسه را به خود اختصاص دهد.**
- ۲ اگر دانشآموزی در خواندن آیات این صفحه، اشکالات زیادی داشت، لازم نیست همه این اشکالات را در همان جلسه برطرف کنیم. او را نسبت به توانایی‌هایش تشویق می‌کنیم. برخی از اشکالات مهم و در عین حال ساده‌أرا متذکر شده و برطرف می‌سازیم و از بقیه صرف‌نظر نموده تا در جلسات بعدی به تدریج حل شود.**
- ۳ می‌توانیم تمرین آیات را تا پایان همان صفحه ادامه دهیم، یا برای تنوع و هیجان بیشتر پس از خواندن چند سطر اول صفحه برای کلاس، از دانشآموزان بخواهیم آن صفحه را بسته و صفحه دیگری را باز کنند و به همان روش قبلی، تمرین کرده و با انتخاب ما برای کلاس بخوانند.**

۵ انجام فعالیت «یک نکته از هزاران»

از چند دانشآموز می‌خواهیم آیه ۱۳۰ سوره طه را برای کلاس بخوانند. سپس نظر دانشآموزان علاقه‌مند و داوطلب را در توضیح بیشتر مطلب برای کلاس جویا می‌شویم. در پایان این جلسه، دانشآموزان را به خواندن قرآن در خانه تشویق می‌کنیم.

اهداف

- ۱ توانایی خواندن آیات ۱ تا ۱۵ سوره فتح
- ۲ تقویت علاقه به شنیدن و زیبا خواندن آیات درس
- ۳ توانایی خواندن و معنا کردن برخی از کلمات ساده و پرکاربرد قرآن کریم
- ۴ آشنایی با پیام قرآنی درباره فتح و پیروزی
- ۵ تقویت توانایی و علاقه به خواندن قرآن از روی مصحف کامل
- ۶ آشنایی با نام برخی از عملیات دفاع مقدس که از قرآن برگرفته بود.

..... جلسه اول

۱ انس با قرآن

دانشآموزان عزیز! امروز من موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم. من آیات... از سوره... را خواندم.
کدامیک از شما امروز یا دیروز توانست قسمتی از قرآن را بخواند؟

۲ خواندن آیات ۱ تا ۹ سوره فتح

(الف) پیشخوانی : از دانشآموزان می خواهیم آیات ۱ تا ۹، سوره فتح را ابتدا به صورت افرادی پیشخوانی کنند.

(ب) خواندن در گروه : از دانشآموزان می خواهیم آیات ۱ تا ۹، سوره فتح را یک جمله یک جمله به نوبت برای دوست هم گروه خود بخوانند.

(ج) خواندن برای کلاس : با انتخاب ما، هر دانشآموز یک جمله از آیات را برای کلاس می خواند.

(د) رفع اشکالات روخوانی دانشآموزان : به شیوه صحیح، اشکالات روخوانی دانشآموزان را بر طرف می کنیم.

(ه) بررسی از معنای کلمات یا عبارات قرآنی : پس از رفع اشکال روخوانی دانشآموز، از او می پرسیم :

«از این جمله‌ی که خواندی معنی کدام کلمات را می‌دانی؟» و اگر معنی اکثر کلمات جمله‌ی خوانده شده برایش آشنا است، از وی می‌پرسیم : «معنی این جمله یا عبارت چیست؟ یا از این جمله که خواندی چه می‌فهمی؟»

دو نکته

- ۱ سعی شود در هر جلسه هر یک از دانشآموزان، حداقل یک جمله از آیات درس را بخوانند. مهم‌ترین امر در این مرحله، تشخیص و رفع اشکالات روحانی دانشآموزان است که از قبل باستی آمادگی و توانایی لازم را برای این امر کسب کرده باشیم.
- ۲ در پایان این جلسه، دانشآموزان را به تکلیف انس با قرآن در خانه تشویق می‌کنیم.

جلسه دوم

۱ انس با قرآن

- دانشآموزان عزیز! من موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم من آیات... از سوره... را خواندم. کدام یک از شما امروز یا دیروز توانست قسمتی از قرآن را بخواند؟
- ۱ قرائت آیات جلسه قبل همراه با نوار یا لوح فشرده : دانشآموزان آیات جلسه قبل را گوش می‌کنند و با نشان دادن خط همراه با آن می‌خوانند.
 - ۲ خواندن عبارات قرآنی : از چند نفر از دانشآموزان می‌خواهیم هر کدام یک جمله از عبارات قرآنی را همراه با ترجمه بخوانند.

- ۳ کار در کلاس : از دانشآموزان می‌خواهیم تمرين‌ها را به کمک آموخته‌های عمومی و قبلی ایشان و نیز به کمک ترجمه عبارات قرآنی صفحه قبل، ابتدا به صورت فردی انجام دهند و پس از آن، با هم گروه خود در مورد آنچه نوشته‌اند مذاکره کنند. سپس از چند نفر از دانشآموزان می‌خواهیم این کلمات و عبارات را همراه با معنای آن برای کلاس بخوانند و در صورت نیاز، به تصحیح روحانی یا معنای کلمه یا عبارت خوانده شده می‌پردازیم.

نکته

- قبل از انجام فعالیت کار در کلاس، از دانشآموزان می‌خواهیم ابتدا با توجه به اطلاعات قبلی خود (استفاده از کلمات هم‌خانواده، هم‌معنی در فارسی و...) به تمرين‌ها پاسخ دهند و در صورت نیاز از معنای آیات صفحه قبل کمک بگیرند و چنانچه در انجام تمرين دچار اشکال شدند به لغتنامه پایان کتاب مراجعه کنند. در پایان این جلسه، دانشآموزان را به تکلیف انس با قرآن در خانه تشویق می‌کنیم.

جلسه سوم جلسه سوم

۱ انس با قرآن

دانشآموزان عزیز! امروز من موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم. من آیات... از سوره... را خواندم.
کدام یک از شما امروز یا دیروز توانست قسمتی از قرآن را بخواند؟

۲ پرسش از «انس با قرآن در خانه» جلسه قبل

۳ خواندن آیات ۱۰ تا ۱۵، سوره فتح

(الف) پیشخوانی: از دانشآموزان می‌خواهیم آیات ۱۰ تا ۱۵، سوره فتح را ابتدا به صورت افرادی پیشخوانی کنند.

(ب) خواندن در گروه: از دانشآموزان می‌خواهیم آیات ۱۰ تا ۱۵ سوره فتح را یک جمله یک جمله به نوبت برای دوست هم‌گروه خود بخوانند.

(ج) خواندن برای کلاس: با انتخاب ما، هر دانشآموز یک جمله از آیات را برای کلاس می‌خواند.

(د) رفع اشکالات روخوانی دانشآموزان: به شیوه صحیح، اشکالات روخوانی دانشآموزان را برطرف می‌کنیم.

(ه) پرسش از معنای کلمات یا عبارات قرآنی: پس از رفع اشکال روخوانی دانشآموز، از او می‌پرسیم: «از این جمله‌ای که خواندی معنی کدام کلمات را می‌دانی؟ و اگر معنی اکثر کلمات جمله خوانده شده برایش آشنا است، از وی می‌پرسیم: معنی این جمله یا عبارت چیست؟ یا از این جمله که خواندی چه می‌فهمی؟

■ تذکر: سعی شود در هر جلسه هر یک از دانشآموزان، حداقل یک جمله از آیات درس را بخوانند.

۴ آموزش پیام قرآنی درباره فتح و پیروزی

■ پیام قرآنی

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا

قطعاً مَا پیروزی چشم گیر و بزرگی نصیب تو کردیم.

(فتح، ۱)

- ۱ پیام قرآنی توسط یکی از دانشآموزان با توجه به معنای آن در کلاس خوانده شود.
- ۲ قسمتی از فیلم فتح مکه توسط سپاه اسلام در فیلم محمد رسول الله در ابتدای تدریس این پیام در کلاس نمایش داده شود.

۳ کلمه «فتح» را روی تابلوی کلاس نوشته و از دانشآموزان می‌خواهیم به ما بگویند که این کلمه را کجا شنیده‌اند؟ آیا می‌توانند یک کلمه هم خانواده برای آن بگویند؟

۴ قسمتی از مستند «روایت فتح» در مورد پیروزی رزمندگان اسلام در آزادسازی خرمشهر را در کلاس نمایش دهیم. نوشتن عبارت «روایت فتح» نیز می‌تواند یکی دیگر از شروع و وردیه خوب برای این پیام باشد.

۵ پیام قرآنی را با یک صدا و بلند تمام دانشآموزان در کلاس بخوانند و به صورت نمادین با همان حس و حالی که رزمندگان ایرانی هنگام فتح خرمشهر داشتند با خواندن این پیام قرآنی پرچم در دست گرفته و آن را در کلاس به اهتزاز درپیاورند.

۶ پیام قرآنی را در متن آیات درس پیدا کرده و آن را با یک رنگ یا مارژیک مشخص و متمایز کنند. در پایان این جلسه، دانشآموزان را به تکلیف انس با قرآن در خانه تشویق می‌کنیم.

جلسه چهارم

۱ انس با قرآن

دانشآموزان عزیز! امروز من موفق شدم آیاتی از قرآن را بخوانم. من آیات... از سوره... را خواندم. کدام‌یک از شما امروز یا دیروز توانست قسمتی از قرآن را بخواند؟

۲ خواندن از روی قرآن کامل

از دانشآموزان می‌خواهیم تعدادی مصحف کامل قرآن کریم (مصحف آموزشی) را از دفتر یا نمازخانه مدرسه به کلاس بیاورند و در میان خود توزیع کنند به طوری که هر میز حداقل یک قرآن برسد. پس از آنکه مصحف‌ها بین دانشآموزان توزیع شد:

۱ از یکی از دانشآموزان می‌خواهیم یک صفحه از قرآن را کاملاً به طور تصادفی باز کرده و شماره صفحه را به دانشآموزان اعلام کند تا دانشآموزان نیز آن صفحه را باز کنند.

۲ سپس از دانشآموزان می‌خواهیم همانند روش قبلی، یعنی فردخوانی و برای دوست خود خواندن (خواندن در گروه) و سپس خواندن برای کلاس را انجام دهند.

۳ اشکالات روخوانی دانشآموزان را به روش صحیح رفع می‌کنیم.

۴ معنای کلمات آشنا و پرکاربرد یا معنای عباراتی را که می‌دانند از آن‌ها می‌پرسیم.

۵ آموزش یک نکته از هزاران درباره حماسه دفاع مقدس و نام عملیات که برگرفته از قرآن کریم است. در پایان این جلسه، دانشآموزان را به تکلیف انس با قرآن در خانه تشویق می‌کنیم.

آموزش پیام قرآنی

کد فلم ۲۵۱
درس سوم، جلسه ۱۸ تا ۱۲
چهارم، آیات ۱۲ تا ۱۸
سوره حجرات

■ پیام قرآنی

وَلَا تَلْمِزُوا أَنفُسَكُمْ وَلَا تَنابِزُوا بِالْأَلْقَابِ

از هم عیب‌جویی نکنید، و یکدیگر را بالقب ناپسند صدا نزنید.

(حجرات، ۱۱)

۱ پیام قرآنی توسط یکی از داشتآموزان با توجه به معنای آن در کلاس خوانده شود.

۲ خواندن شعر «سیر و پیاز» پروین اعتصامی آغازگر و ورودیه خوبی برای این پیام قرآنی است خوب است که آن را بالحن و آهنگ مناسب در کلاس خوانده شود.

۳ زمانی که کسی دنبال عیب شماست، یا بالقالب رشت شمارا صدا می‌زند چه حسی به شما دست می‌دهد؟ حس خودتان را روی برگه بنویسید و سپس آن‌ها را جمع‌آوری می‌کنیم و سر کلاس مطالب نوشته شده توسط داشتآموزان خوانده می‌شود.

۴ بهترین جمله یا لقب و عنوانی که نزدیکان، پدر و مادر یا دوستانتان به شما گفته‌اند و حس خوبی در شما ایجاد کرده چه بوده است؟ آن را بنویسید. مانند فعالیت قبل نوشته‌ها را در کلاس می‌خوانیم.

۵ دوست دارید دیگران شما را چگونه صدا بزنند؟

۶ تحقیق کنید که بزرگان دینی ما چگونه و با چه ادبیاتی نزدیکان و کسانی را که با آن‌ها معاشرت می‌کردند را صدا می‌زنند. بهترین نکات و جملات را نوشته و به کلاس گزارش دهید.

۷ پیام قرآنی را در متن آیات درس پیدا کرده و آن را با یک رنگ یا ماربیک مشخص و متمایز کنند.

در پایان جلسه، داشتآموزان را به تکلیف انس با قرآن در خانه تشویق می‌کنیم.

■ پیام قرآنی

إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتَقَاءُكُمْ

بهترین شما ترد خدا، باتقوا ترین شمامست.

(حجرات. ۱۳)

- ۱ پیام قرآنی توسط یکی از دانشآموزان با توجه به معنای آن در کلاس خوانده شود.
 ۲ برای شروع و ورودیه خوب برای پیام قرآنی پنج کارت را آماده کرده و روی آن عبارات زیر را می‌نویسیم.

من ثروتنندم

من بالاترین مقام و پست را دارم

من از قوم و زبان خاصی هستم

من از نژاد خاصی هستم

من به خاطر رضای خدا مراقب رفتار و اخلاق خویش هستم.

از پنج نفر از دانشآموزان می‌خواهیم که این کارت‌ها و تابلوها را در جلوی خود قرار داده و رو به کلاس بایستند. از دانشآموزان حاضر در کلاس می‌خواهیم که بهترین را انتخاب کنند. هر کدام از پنج نفر به نوبت بلند می‌شوند بدون آنکه صحبت کنند، تنها کارت مورد نظر را نشان می‌دهند و دانشآموزان نیز با بالا بردن کارت سبز به نشانه تأیید و کارت قرمز به نشانه پاسخ منفی رأی داده و انتخاب می‌کنند. ما نیز مقدار رأی هر کدام را نوشته و روی تابلوی کلاس ثبت می‌کنیم.
 در ادامه می‌توانیم صفات افراد متفقین را نیز با توجه به درس نوشته، یا در مورد آن با دانشآموزان گفت و گو کنیم.

- ۳ پیام قرآنی را در متن آیات درس پیدا کرده و آن را با یک رنگ با ماریک مشخص و متمایز کنند.

■ پیام قرآنی

**وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ
وَخَدَا رَأْقِبَ ازْ طَلَوْعِ خُورشید وَقَبْلَ آزْ غَرَوبَ آنْ عَبَادَتْ وَسْتَایِشَ كَنْ.**

(قاف، ۳۹)

- ۱ پیام قرآنی توسط یکی از دانشآموزان با توجه به معنای آن در کلاس خوانده شود.
- ۲ شروع خوب برای این پیام قرآنی، آن است که از دانشآموزان بخواهیم به ما بگویند که این پیام قرآنی با کدام یکی از پیام‌های درس‌های قبل در ارتباط است.
- ۳ خلاصه‌ای از پیام درس قبلی را یکی از دانشآموزان کلاس برای سایر دوستاشش تعریف کند.
- ۴ پیام قرآنی «إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كَتَابًا مَوْقُوتًا» (نساء، ۱۰۳) را یکی از دانشآموزان بخواند و هر آنچه را که از این پیام آموخته را در کلاس بیان کند.
- ۵ چه خوب است که حس خوب و حال خوب خودمان را هنگامی که نماز می‌خوانیم را به دانشآموزان انتقال بدھیم و در ضمن به آن‌ها بگوییم که امروز که صبح از خواب برخاستم و نماز خواندم برای موفقیت تمام شما و عاقبت به خیری شما دانشآموزان دعا کردم. خوب چه کسانی امروز صبح در نمازشان برای دوستانشان دعا کردند. (غیر مستقیم دانشآموزان را به خواندن نماز دعوت می‌کنیم البته با محوریت و نقش الگویی خودمان)
- خوب انشاء الله امروز هنگام نماز ظهر بعد از نماز، دعا در حق دوستانتان را فراموش نکنید.
- ۶ پیام قرآنی را در آیات درس پیدا کرده و آن را با ماریک یا یک مداد رنگی مشخص و متمایز کنند.

..... ۱

■ فعالیت ۱

به دانشآموزان فرصت کوتاهی می‌دهیم تا هر یک، مسیر صحیح عبور رزمنده را با رنگ دیگری روی کتاب مشخص کنند.

■ فعالیت ۲

این تمرین به منظور یادآوری قاعده ناخوانا بودن پایه همزه در نظر گرفته شده است. به داش آموزان فرصت می‌دهیم تا کلمات و عبارات قرآنی را ابتدا انفرادی و سپس در گروه و نهایتاً با انتخاب ما برای کلاس بخوانند.

■ فعالیت ۳

این فعالیت به گسترش فهم و درک داش آموزان از پیام‌های قرآنی کمک می‌کند، ضمن اینکه با حدیثی از پیامبر اکرم(ص) نیز آشنا می‌شوند. این حدیث با پیام قرآنی «وَلَا تَنَبَّرُوا بِالْأَقَابِ» سوره حجرات، آیه ۱۱، صفحه ۲۱ کتاب ارتباط دارد.

■ فعالیت ۴

این فعالیت به منظور توانایی ترجمه کلمات ذکر شده در نماز آمده است.

■ فعالیت ۵

این فعالیت به یادآوری قواعد روخوانی کمک می‌کند و به داش آموزان فرصت می‌دهیم تا آیات قرآنی را ابتدا به صورت انفرادی، سپس در گروه و نهایتاً با انتخاب ما برای کلاس بخوانند. همچنین توجه داش آموزان را به حروف مقطعه و علام وقف جلب می‌کنیم.

■ پیام قرآنی

كُلُّ امْرٍ،ِ بِمَا كَسَبَ رَهِيْنُ

هر شخصی، به نتیجه عمل خود می‌رسد.

(طور، ۲۱)

- ۱ پیام قرآنی توسط یکی از دانشآموزان با توجه به معنای آن در کلاس خوانده شود.
- ۲ بهتر است این پیام قرآنی زمانی که کارنامه عملکرد تحصیل دانشآموزان را می‌دهیم. (ماهانه یا هفتگی) تدریس کنیم، دانشآموزان با توجه به نتیجه‌های که گرفته‌اند می‌توانند در این مورد به گفت و گو پردازند.
- ۳ نشان دادن تصاویر یا فیلم انفرادی که در کارهای خود موفق بوده‌اند نیز می‌تواند ورودیه خوبی برای این پیام قرآنی باشد. مانند «دانشمندان، حافظان قرآن، عالمان دینی، باغبان موفق، تولیدکننده موفق، کارآفرین کوشای موفق و...»
- ۴ از دانشآموزان بخواهیم تحقیق کرده و نام کسانی را که می‌شناسند در اقوام، آشنایان، محله یا منطقه که در کارهای خود موفق بوده‌اند را نوشتند و به کلاس گزارش دهند.
- ۵ همچنین اگر دانشآموزان کلاس موقفيت‌هایی در زمینه‌های علمی، ورزشی، هنری و... دارند در کلاس مطرح کنند و چگونگی رسیدن به این موقفيت را برای دوستاشان تعریف کنند.
- ۶ پیام قرآنی را در متن آيات درس پیدا کرده و آن را با یک رنگ یا ماثیک مشخص و تمایز کنند.

درس هفتم

■ پیام قرآنی

وَلَقَدِ يَسَرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ

ما قرآن کریم را برای توجه و یادآوری، قابل فهم و آسان کردیم.

(قم، ۱۷)

- ۱ پیام قرآنی توسط یکی از دانشآموزان با توجه به معنای آن در کلاس خوانده شود.
- ۲ پیام‌های قرآنی که در سال‌های قبل یاد گرفته‌اید را در کلاس بخوانید و در مورد معنای آن گفت و گو کنید.
- ۳ هر کدام از این پیام‌های قرآنی چه چیزی را می‌خواهد به ما بگوید؟
- ۴ چرا دائمًا خداوند ما را به کارهای خوب دعوت می‌کند؟ آیا ممکن است که ما این نکات را فراموش کنیم؟
- پاسخ به این گونه سؤالات می‌تواند شروع و آغاز خوبی برای این پیام قرآنی باشد.
- ۵ پیام قرآنی را در متن آیات درس پیدا کرده و آن را با یک رنگ یا مازیک مشخص و متمایز کنند.

■ پیام قرآنی

فَبِأَيِّ الْأَرْبَكُمَا شُكَّدَبَانِ
سپس کدامین نعمت خدا را انکار می کنید.

(الرحمن، ۱۷)

- ۱ پیام قرآنی توسط یکی از دانشآموزان با توجه به معنای آن در کلاس خوانده شود.
- ۲ از دانشآموزان بخواهیم نعمت‌هایی را که خداوند به ما داده است را در یک برگه بنویسند و سپس آن را در کلاس بخوانیم. بعد از خواندن هر نعمت همگی با هم این پیام قرآنی را بخوانیم «فَبِأَيِّ الْأَرْبَكُمَا شُكَّدَبَانِ» یا یکی در میان، یک بار این پیام را و بار دیگر ترجمه پیام را دسته‌جمعی با هم بخوانیم. «پس کدامین نعمت خدا را انکار می کنید» و پشت سر آن با هم بخوانیم «هیچ‌یک از نعمت‌های تو را تکذیب نمی کنم.» طبق فرمایش امام صادق علیه السلام توصیه شده است پس از خواندن آیه شریفة «فَبِأَيِّ الْأَرْبَكُمَا شُكَّدَبَانِ» این عبارت خوانده شود: «لَا يُشَيِّعُ مِنَ الْأَئِكَرَبِ أَكَدَبُ» (هیچ‌یک از نعمت‌های تو را تکذیب نمی کنم.).
- ۳ در مورد یکی از نعمت‌هایی که خداوند در سوره الرحمن به ما داده است. با دانشآموزان گفت و گو کیم. به طور مثال: «علمهُ البيان»
- ۴ پیام قرآنی را در متن آیات درس پیدا کرده و آن را با یک رنگ یا مازیک مشخص و متمایز کنند.

درس نهم

■ پیام قرآنی

لَا يَمْسُهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ

با وضو و پاکیزگی به قرآن دست می‌زنند

(واعده، ۷۹)

- ۱ پیام قرآنی توسط یکی از دانشآموزان با توجه به معنای آن در کلاس خوانده شود.
- ۲ از دانشآموزان می‌خواهیم تا آداب خواندن قرآن را بیان کنند.
- ۳ کدامیک از پیام‌های قرآنی سال قبل در مورد آداب خواندن قرآن است آن را با توجه به معنای آیه بخوانید. «وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتِمِعُوهُ لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ» هنگامی که قرآن خوانده می‌شود به آن گوش دهید و ساكت باشید تا لطف و رحمت خدا شامل شما شود.»
- ۴ پیام قرآنی را در متن آیات درس پیدا کرده و آن را با یک رنگ یا ماژیک مشخص و متمایز کنند.

■ پیام قرآنی

وَ هُوَ مَعَكُمْ، أَيْنَ مَا كُنْتُمْ
وَ خَدَا بَاشَمَاسْتَ هَرْ جَا كَهْ باشید.

(حدید، ۴)

- ۱ پیام قرآنی توسط یکی از دانشآموزان با توجه به معنای آن در کلاس خوانده شود.
- ۲ شعر سهراب سپهری شروع خوبی برای این درس خواهد بود.
- ۳ این پیام قرآنی با کدامیک از پیام‌های قرآنی که پایه چهارم در درس قرآن خوانده‌اید ارتباط دارد.

وَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ
خدا هر کاری را که می‌کنید می‌بیند.

(تغابن، ۲)

- آیات پیام خوانده شود و در مورد معنای آن دانشآموزان با هم گفت و گو کنند.
- ۴ پیام قرآنی را در متن آیات درس پیدا کرده و آن را با یک رنگ یا مازیک مشخص و متمایز کنند.

.....
کھکھ یادآوری ۲

■ فعالیت ۱ : این فعالیت به منظور گسترش درک و فهم دانشآموزان نسبت به پیام‌های قرآنی و ارتباط آن با حدیث رسول اکرم (ص) آمده است.

■ فعالیت ۲ : به منظور تقویت روحانی صحیح آیات قرآن و مروری بر صحیح خواندن حروف مقطوعه، ابتدا به دانشآموزان فرصت می‌دهیم که هر یک آیات را به صورت انفرادی، سپس در گروه بخوانند و نهایتاً با انتخاب ما برای کلاس بخوانند.

■ فعالیت ۳ : برای انجام این فعالیت، باید قرآن کامل را به کلاس آورده و از دانشآموزان بخواهیم که هر گروه یکی از موارد را انتخاب و ابتدا انفرادی، سپس در گروه و نهایتاً برای کلاس بخوانند.

■ فعالیت ۴ : دانشآموزان در یک فعالیت گروهی این تمرین را انجام می‌دهند. مناسب است از آن‌ها بخواهیم اگر موارد بیشتری به ذهنشان می‌رسد، می‌توانند بنویسند، سپس در مورد این صفات گفت و گو کنند. فعالیت‌های «یادآوری» در یک جلسه کامل تدریس و ارزشیابی می‌شود.

■ پیام قرآنی

يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ، وَالَّذِينَ أَوْثَوا الْعِلْمَ دَرَجاتٍ
 خداوند کسانی از شمارا که ایمان آورده و اهل علم و دانش هستند،
 درجات بالایی می بخشد.

(مجادله، ۱۱)

- ۱ پیام قرآنی توسط یکی از دانشآموزان با توجه به معنای آن در کلاس خوانده شود.
- ۲ استفاده از تصاویر دانشمندان و عالمان ایرانی، یا فیلمی از سرگذشت و زندگی هر کدام از این بزرگان علمی می تواند شروع خوبی برای تفہیم پیام قرآنی باشد.
- ۳ این آیات با کدامیک از پیامهای قرآنی درس‌های گذشته ارتباط بیشتری دارد.

کد فیلم ۲۵۲
 روش تدریس پیام قرآنی
 درس یازدهم

كُلُّ امْرِيٍّ، بِمَا كَسَبَ رَهِيْنٌ
 هر شخصی، به نتیجه عمل خود می‌رسد.

(طور، ۲۱)

- ۴ پیام قرآنی را در متن آیات درس پیدا کرده و آن را با یک رنگ یا مارژیک مشخص و متمایز کنند.

■ پیام قرآنی

فَاعْثِرُوا، يَا أُولَى الْأَبْصَارِ

ای صاحبان خرد و بینش از سرنوشت گذشتگان عترت بگیرید.

(صف، ۲)

کد فیلم ۲۵۳

روش تدریس دروس
دوازدهم، جلسه اول
آیات ۱۲ تا ۲۱ سوره
مجادله

۱ پیام قرآنی توسط یکی از دانشآموزان با توجه به معنای آن در کلاس خوانده شود.

۲ از دانشآموزان میخواهیم تا سرگذشت و داستان هر کدام از تصاویر کتاب را

تعریف کنند. تهیه فیلم از مبارزات و سقوط رژیم پهلوی یا قسمتی از فیلم حضرت

موسی(ع) غرق شدن فرعون در رود نیل میتواند آغازگر خوبی برای پیام قرآنی باشد.

کد فیلم ۲۵۴

روش تدریس
درس دوازدهم،
جلسه دوم

۳ از دانشآموزان میخواهیم تا اگر خاطره‌ای عترتآموز دارند که از آن پند گرفته‌اند را برای دوستانشان تعریف کنند.

۴ یک هفته قبل، به عنوان یک کار تحقیقی از دانشآموزان میخواهیم تا در سرگذشت اقوام و پادشاهان گذشته مطالعه کنند و نکته پندآموزی را که آموخته‌اند را در کلاس بیان کنند.

کد فیلم ۲۵۵

روش تدریس
درس دوازدهم،
جلسه سوم

۵ پیام قرآنی را در متن آیات درس پیدا کرده و آن را با یک رنگ یا مارچیک مشخص و متمایز کنند.

■ پیام قرآنی

لَا تَخِذُوا عَدُوَّيْ وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ
دشمن من و دشمن خودتان را دوست نگیرید.

(ممتحنه، ۱)

کد فیلم ۲۵۶
روش تدریس درس
درس سیزدهم،
جلسه اول

۱ پیام قرآنی توسط یکی از دانشآموزان با توجه به معنای آن در کلاس خوانده شود.

کد فیلم ۲۵۷
روش تدریس درس
سیزدهم،
جلسه سوم

۲ خواندن حکایت گلستان سعدی در ابتدای تدریس بهترین شروع برای این پیام قرآنی است و از داشن آموزان می خواهیم تا در مورد آن با همدیگر به گفتگو بپردازنند.

۳ در پای تابلو جدولی با دو ستون رسم کنیم؛ در یک ستون ویژگی های دوست را بنویسیم و در ستون دیگری صفات و ویژگی های دشمن را به کمک داشن آموزان بنویسیم.

۴ این پیام قرآنی با کدامیک از درس های هدیه های آسمان ارتباط دارد. درس «شتریان با ایمان» در مورد ارتباط این درس با داشن آموزان به گفت و گو بنشینیم.

۵ پیام قرآنی را در متن آیات درس پیدا کرده و آن را با یک رنگ یا مارک مشخص و متمایز کنند.

■ پیام قرآنی

لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ

چرا سخنی می‌گویید که به آن عمل نمی‌کنید.

(صف، ۲)

- ۱ پیام قرآنی توسط یکی از دانشآموزان با توجه به معنای آن در کلاس خوانده شود.
- ۲ داستان «رطب خورده، منع رطب کی کند» بهترین شروع برای آموزش مفهوم این پیام قرآنی است بهتر است که داستان را بالحن و آهنگ مناسب خوانده شود تا فضاسازی خوبی برای شنیدن داستان و تأثیر آن بر دانشآموزان ایجاد شود.
- ۳ مردم سخن و پند و نصیحت چه کسانی را بیشتر قبول می‌کنند و می‌پذیرند؟ در مورد این سؤال و ویژگی و تأثیر سخنان افراد برجسته با دانشآموزان گفت و گو می‌کنیم.
- ۴ پیام قرآنی را در متن آیات درس پیدا کرده و آن را با یک رنگ یا ماربیک مشخص و متمایز کنند.

جدول اهداف، شیوه‌های تعلق و سطوح عملکرد درس «آن پایه نسخه دوره ابتدائی - سال تحصیلی ۹۹-۱۰»

خطی خوب	آنات و مهارت روانی کتاب درسی و مصطفی اموزش را بهمراه صفحه دفترهای مجموعه می خواهد.
خوب	آنات و مهارت روانی کتاب درسی و مصطفی اموزش را بهمراه صفحه دفترهای مجموعه می خواهد.
کتاب قبول	پسر آنات علوفات روانی کتاب درسی و مصطفی اموزش را بهمراه صفحه دفترهای مجموعه می خواهد.
خطی خوب	نیازمند اموزش معلم از آنات و علوفات روانی کتاب درسی و مصطفی اموزش را بهمراه صفحه دفترهای مجموعه می خواهد.
آنات جلسه اول در دان و افقی	آنات جلسه اول در دان و افقی می خواهد.
خطی خوب	آنات جلسه اول در دان و افقی امکن می خواهد.
کتاب قبول	آنات جلسه اول در دان و افقی می خواهد.
نیازمند اموزش معلم از دراز و مفصل خواستایات جلسه اول به کمک معلم شماره دارد.	نیازمند اموزش معلم از دراز و مفصل خواستایات جلسه اول به کمک معلم شماره دارد.
خطی خوب	آنات جلسه اول در دان و افقی را باشد می کند.
خطی خوب	زوجه شتر کلکات و مهارات روانی تکلیف درسی را باید می کند.
کتاب قبول	زوجه شتر کلکات و مهارات روانی تکلیف درسی را باید می کند.
نیازمند اموزش	زوجه شتر کلکات و مهارات روانی کتاب درسی را باید می کند.
خطی خوب	در پسته مواد این روش به نام او را از حلقه سرمه اگارا با کوشک می شووند و معلق ارا با کوشک می شووند باشند.
خطی خوب	در پوشی مواد، من و زوجه به نام او را از حلقه سرمه اگارا با کوشک می شووند و معلق ارا با کوشک می شووند باشند.
کتاب قبول	من و زوجه به نام او را از حلقه سرمه اگارا با کوشک می شووند و معلق ارا با کوشک می شووند باشند.
نیازمند اموزش	من و زوجه به نام او را از حلقه سرمه اگارا با کوشک می شووند و معلق ارا با کوشک می شووند باشند.
خطی خوب	دانسته اهل کتاب درسی را با ایجاد مرتبتات و زبان خوبت بازگیر می کند.
خطی خوب	دانسته اهل کتاب درسی را با ایجاد مرتبتات و زبان خوبت بازگیر می کند.
خوب	دانسته اهل کتاب درسی را با ایجاد مرتبتات و زبان خوبت بازگیر می کند.
کتاب قبول	دانسته اهل کتاب درسی را با ایجاد مرتبتات و زبان خوبت بازگیر می کند.
نیازمند اموزش	دو بیان دستیابی کتاب درسی و یک کمک معلم پایانسته است.

عنوان کتاب	هزایی کتاب	هزایی کتاب	هزایی کتاب	هزایی کتاب	هزایی کتاب	هزایی کتاب
خواندن صحیح و شمرده آیات	خواهدند من و ترجمه بیام قرآنی و بیان مصادری آن	خواهدند متن و ترجمه بیام قرآنی و بیان مصادری آن	بیان معنای كلمات و عبارات فرقی كتاب درسی	خواهدند آیات جلسه اول هر درس بصورت روان و معمولی	خواهدند آیات جلسه اول دروس	بیان داستان‌های كتاب درسی
آیات جلسه سوم کتاب و مصحف آموزشی	آیات جلسه اول	تمام دروس	جله دوم	دروس ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶	جله اول	جله اول دروس ۱۲، ۸، ۴
کسب مهارت روحانی آیات قرآنی	آیات جلسه اول	روان‌خواهی ^۱	آیات با کلمات و عبارات ساده و برگارده فرقی	درگ مفهوم بهام‌های فرقی	آیات قرآنی	آیات با داستان‌های فرقی
روحانی	قرانت	ترجمه کلمات و عبارات قرآنی	بیام قرآنی	داستان‌های قرآنی	اموزدهای قرآنی	خواهدند

قرآن در تابستان (پایه ششم ابتدایی)

۲۶۰
کد فیلم
قرآن در تابستان
سورة جمعه
(قسمت سوم)

۲۵۹
کد فیلم
قرآن در تابستان
سورة جمعه
(قسمت دوم)

۲۵۸
کد فیلم
قرآن در تابستان
سورة جمعه
(قسمت اول)

moshaveranebartar.com

بخش سوم

فیلم‌های طرح اتقان (ارتقاء صلاحیت‌های
حرفه‌ای آموزگاران)

تبیین طرح

کد فیلم ۲۶۱
تبیین کلی طرح ملی اتفاقان
اتفاقان تبیین طرح

کد فیلم ۲۶۲
تبیین طرح ملی اتفاقان -
برنامه ریزی درسی
نقش برآمده درسی و
اهمیت آشنایی علمان
با آن

ادب حضور، تعامل و انس با قرآن کریم

کد فیلم ۲۶۳
ادب حضور قرآن ۱
تحلیل واژگانی ادب
و حضور

کد فیلم ۲۶۴
ادب حضور قرآن ۲
تحلیل واژگانی قرآن

کد فیلم ۲۶۵
ادب حضور قرآن ۳
مفهوم شناسی:
آداب ظاهری ارتباط
با قرآن ۱

کد فیلم ۲۶۶
ادب حضور قرآن ۴
مفهوم شناسی:
آداب ظاهری ارتباط
با قرآن ۲

کد فیلم ۲۶۷
ادب حضور قرآن ۵
مفهوم شناسی: آداب
باطنی ارتباط با قرآن

کد فیلم ۲۶۸
ادب حضور قرآن ۶
مفهوم شناسی: آداب
باطنی- انس با قرآن

کد فیلم ۲۶۹
ادب حضور قرآن ۷
مفهوم شناسی:
استحضار

کد فیلم ۲۷۰
ادب حضور قرآن ۸
مفهوم شناسی:
استشهاد

کد فیلم ۲۷۱
ادب حضور قرآن ۹
جایگاه معلم قرآن
تریت در حوزه فکر و
اعتقاد ۱

کد فیلم ۲۷۲
آشنایی با ابعاد تربیت
قرآن کریم ۱
تریت در حوزه فکر و
اعتقاد ۲

کد فیلم ۲۷۳
آشنایی با ابعاد تربیت
قرآن کریم ۲
تریت در حوزه قلب و
اعتقاد ۳

کد فیلم ۲۷۴
آشنایی با ابعاد تربیت
قرآن کریم ۳
تریت در حوزه قلب و
احساس ۱

کد فیلم ۲۷۵
آشنایی با ابعاد تربیت
قرآن کریم ۴
تریت در حوزه عمل ۱
احساس ۲

کد فیلم ۲۷۶
آشنایی با ابعاد تربیت
قرآن کریم ۵
تریت در حوزه عمل ۲

کد فیلم ۲۷۷
آشنایی با ابعاد تربیت
قرآن کریم ۶
تریت در حوزه عمل ۳

کد فیلم ۲۷۸
آشنایی با ابعاد تربیت
قرآن کریم ۷
تریت در حوزه عمل ۴
جمع بندی در ۱۰
منشور تربیت قرآن کریم

کد فیلم ۲۷۹
آشنایی با ابعاد تربیت
قرآن کریم ۸
تریت در حوزه عمل ۵

روش فعال و خلاق آموزش قرآن

۲۸۰
کد فیلم
روش‌های فعال و
خلاصه آموزش قرآن ۱

۲۸۱
کد فیلم
روش‌های فعال و
خلاصه آموزش قرآن ۲

۲۸۲
کد فیلم
روش‌های فعال و
خلاصه آموزش قرآن ۳

۲۸۳
کد فیلم
روش‌های فعال و
خلاصه آموزش قرآن ۴

۲۸۴
کد فیلم
روش‌های فعال و
خلاصه آموزش قرآن ۵

۲۸۵
کد فیلم
روش‌های فعال و
خلاصه آموزش قرآن ۶

۲۸۶
کد فیلم
روش‌های فعال و
خلاصه آموزش قرآن ۷

۲۸۷
کد فیلم
روش‌های فعال و
خلاصه آموزش قرآن ۸

۲۸۸
کد فیلم
روش‌های فعال و
خلاصه آموزش قرآن ۹

۲۸۹
کد فیلم
روش‌های فعال و
خلاصه آموزش قرآن ۱۰

۲۹۰
کد فیلم
روش‌های فعال و
خلاصه آموزش قرآن ۱۱

۲۹۱
کد فیلم
روش‌های فعال و خلاق
آموزش قرآن ۱۲

۲۹۲
کد فیلم
روش‌های فعال و
خلاصه آموزش قرآن ۱۳

شناخت کاربرد قرآن در زندگی

۲۹۳
کد فیلم
شناخت کاربرد قرآن
در زندگی روزمره و
آثار آن ۱

۲۹۴
کد فیلم
شناخت کاربرد قرآن
در زندگی روزمره و
آثار آن ۲

۲۹۵
کد فیلم
شناخت کاربرد قرآن
در زندگی روزمره و
آثار آن ۳

۲۹۶
کد فیلم
شناخت کاربرد قرآن
در زندگی روزمره و
آثار آن ۴

۲۹۷
کد فیلم
شناخت کاربرد قرآن
در زندگی روزمره و
آثار آن ۵

۲۹۸
کد فیلم
شناخت کاربرد قرآن
در زندگی روزمره و
آثار آن ۶

۲۹۹
کد فیلم
شناخت کاربرد قرآن
در زندگی روزمره و
آثار آن ۷

۳۰۰
کد فیلم
شناخت کاربرد قرآن
در زندگی روزمره و
آثار آن ۸

پرورش مهارت تفکر و تدبیر در قرآن کریم

کد فیلم ۳۰۱
پرورش مهارت تفکر و
تدبیر در قرآن کریم ۱

کد فیلم ۳۰۲
پرورش مهارت تفکر و
تدبیر در قرآن کریم ۲

کد فیلم ۳۰۳
پرورش مهارت تفکر و
تدبیر در قرآن کریم ۳

کد فیلم ۳۰۴
پرورش مهارت تفکر و
تدبیر در قرآن کریم ۴

کد فیلم ۳۰۵
پرورش مهارت تفکر و
تدبیر در قرآن کریم ۵

کد فیلم ۳۰۶
پرورش مهارت تفکر و
تدبیر در قرآن کریم ۶

کد فیلم ۳۰۷
پرورش مهارت تفکر و
تدبیر در قرآن کریم ۷

کد فیلم ۳۰۸
پرورش مهارت تفکر و
تدبیر در قرآن کریم ۸

کد فیلم ۳۰۹
پرورش مهارت تفکر و
تدبیر در قرآن کریم ۹

کد فیلم ۳۱۰
پرورش مهارت تفکر و
تدبیر در قرآن کریم ۱۰

حفظ قرآن کریم و آشنایی با روش‌های آن

کد فیلم ۲۱۱
حفظ قرآن کریم ۱
منظور از حفظ قرآن
چیست؟ - حفظ قرآن
در آیات و روایات
- مراتب حفظ قرآن -
نقش معلم
در حفظ قرآن

کد فیلم ۲۱۲
حفظ قرآن کریم ۲
حفظ قرآن در سیزه
نبوی - اولویت
آموزش شفاهی -
سطوح اولیه حفظ
قرآن کریم

کد فیلم ۲۱۳
حفظ قرآن کریم ۳
اهداف حفظ قرآن کریم
- مراحل
حفظ اولیه

کد فیلم ۲۱۴
حفظ قرآن کریم ۴
مراحل حفظ اولیه

کد فیلم ۲۱۵
حفظ قرآن کریم ۵
توجه به معانی در حفظ
قرآن کریم

کد فیلم ۲۱۶
حفظ قرآن کریم ۶
تکرار در خواندن و
پا نشینیدن

کد فیلم ۲۱۷
حفظ قرآن کریم ۷
روش های مرور
محفوظات : روخوانی
محفوظات - حفظ
خوانی محفوظات -
استعمال بلاوت

کد فیلم ۲۱۸
حفظ قرآن کریم ۸
مرور ذهنی - کتابه

کد فیلم ۲۱۹
حفظ قرآن کریم ۹
مبانه

کد فیلم ۲۲۰
حفظ قرآن کریم ۱۰
برش و پاسخ

کد فیلم ۲۲۱
حفظ قرآن کریم
اشتباهات در حفظ
اولیه - سهل انگاری در
نگهداری محفوظات -
خطای در پادآوری

کد فیلم ۲۲۲
حفظ قرآن کریم
انگیزه سازی

کد فیلم ۲۲۳
حفظ قرآن کریم
پایه اول ابتدایی

کد فیلم ۲۲۴
حفظ قرآن کریم
پایه دوم ابتدایی

کد فیلم ۲۲۵
حفظ قرآن کریم
پایه سوم ابتدایی

کد فیلم ۲۲۶
حفظ قرآن کریم و
آشنایی با
روش های آن
پایه چهارم ابتدایی

کد فیلم ۲۲۷
حفظ قرآن کریم و
آشنایی با
روش های آن
پایه پنجم ابتدایی

کد فیلم ۲۲۸
حفظ قرآن کریم و
آشنایی با
روش های آن
پایه نهم ابتدایی

کد فیلم ۲۲۹
آموزش مراحل
خواندن قرآن کریم ۱

کد فیلم ۲۳۰
آموزش مراحل
خواندن ۲
فرآیند آموزش
خواندن - دلایل
آغاز آموزش قرآن
از پایه اول ابتدایی -
اصطلاحات برname
درسی قرآن ۱

کد فیلم ۲۳۱
آموزش مراحل
خواندن ۳
اصطلاحات برname
درسی قرآن ۲

کد فیلم ۲۳۲
آموزش مراحل
خواندن ۴
اصطلاحات برname
درسی قرآن ۳

کد فیلم ۲۳۳
آموزش مراحل
خواندن ۵
اصطلاحات برname
درسی قرآن ۴ - شمرکرد
برname درسی قرآن -
جامعیت آموزش قرآن

کد فیلم ۲۳۴
آموزش مراحل
خواندن ۶
اصطلاحات برname
درسی قرآن ۵ - شمرده
خوانی - قرائت
جامعیت آموزش قرآن - کلمات
آنسا و درگ معنا

کد فیلم ۲۳۵
آموزش مراحل
خواندن ۷
مراحل خواندن در
دوره ابتدایی

کد فیلم ۲۳۶
آموزش مراحل
خواندن ۸
جمله خوانی آیات

کد فیلم ۲۳۷
آموزش مراحل
خواندن ۹
آموزش روحخانی و
مراحل خواندن
سوره حمد

کد فیلم ۲۳۸
آموزش مراحل
خواندن ۱۰
آموزش روحخانی و
مراحل خواندن
سوره ناس

کد فیلم ۲۳۹
آموزش مراحل
خواندن ۱۱
آموزش روحخانی و
مراحل خواندن
سوره فلق

کد فیلم
آموزش مراحل
خواندن قرآن کریم
۱۲
آموزش روخوانی
مراحل خواندن
سوره توحید

کد فیلم
آموزش مراحل
خواندن قرآن کریم
۱۳
آموزش روخوانی
مراحل خواندن
سوره فتح

کد فیلم
آموزش مراحل
خواندن قرآن کریم
۱۴
آموزش روخوانی
مراحل خواندن
سوره کوثر

کد فیلم
آموزش مراحل
خواندن قرآن کریم
۱۵
آموزش روخوانی
مراحل خواندن سوره
عصر

کد فیلم
آموزش مراحل
خواندن قرآن کریم
۱۶
آموزش روخوانی
مراحل خواندن
سوره فیل

درک معنای آیات قرآن در کتاب‌های درسی

کد فیلم
درک معنای آیات
قرآن ۱
پایه چهارم درس ۷
سوره نحل

کد فیلم
درک معنای آیات
قرآن ۲
پایه چهارم درس ۸
سوره آل عمران

کد فیلم
درک معنای آیات
قرآن ۳
پایه چهارم درس ۱۰
سوره هود

کد فیلم
درک معنای آیات
قرآن ۴
پایه چهارم درس ۱۱
سوره مک

کد فیلم
درک معنای آیات
قرآن ۵
پایه پنجم درس ۱ سوره
اسراء

کد فیلم
درک معنای آیات
قرآن ۶
پایه پنجم درس ۲
سوره اعراف

کد فیلم
درک معنای آیات
قرآن ۷
پایه پنجم درس ۵
سوره اغام

کد فیلم
درک معنای آیات
قرآن ۸
پایه پنجم درس ۵
سوره اغام

کد فیلم
درک معنای آیات
قرآن ۹
پایه پنجم درس ۷
سوره بقره

کد فیلم
درک معنای آیات
قرآن ۱۰
پایه ششم درس ۱ سوره
نساء

کد فیلم
درک معنای آیات
قرآن ۱۱
پایه ششم درس ۲
سوره فتح

کد فیلم
درک معنای آیات
قرآن ۱۲
پایه ششم درس ۳
سوره حجرات
آیات ۱ تا ۴

کد فیلم
درک معنای آیات
قرآن ۱۳
پایه ششم درس ۴
سوره حجرات
آیات ۵ تا ۱۱

کد فیلم
درک معنای آیات
قرآن ۱۴
پایه ششم درس ۴
سوره حجرات
آیات ۱۲ تا ۱۸

روش تدریس و ارزشیابی محتوای کتاب‌های درسی آموزش قرآن و ارزشیابی (کلیات روش)

کد فیلم ۲۵۹
روش تدریس محتوای
قرآن کلیات ۱ - استاد
فرادستی آموزش قرآن
- سواد فارقی

کد فیلم ۲۶۰
روش تدریس محتوای
قرآن کلیات ۲

کد فیلم ۲۶۱
روش تدریس محتوای
قرآن
کلیات ۳

کد فیلم ۲۶۲
روش تدریس محتوای
قرآن
کلیات ۴

کد فیلم ۲۶۳
روش تدریس محتوای
قرآن
کلیات ۵

روش تدریس محتوای کتاب درسی آموزش قرآن پایه اول

کد فیلم ۳۶۴
روش تدریس محتوای
قرآن اول ۱ مقدمه

کد فیلم ۳۶۵
روش تدریس محتوای
قرآن پایه اول ۲

کد فیلم ۳۶۶
روش تدریس محتوای
قرآن پایه اول ۳

کد فیلم ۳۶۷
روش تدریس محتوای
قرآن پایه اول ۴

کد فیلم ۳۶۸
روش تدریس محتوای
قرآن پایه اول ۵

کد فیلم ۳۶۹
روش تدریس محتوای
قرآن پایه اول ۶

کد فیلم ۳۷۰
روش تدریس محتوای
قرآن پایه اول ۷

کد فیلم ۳۷۱
روش تدریس محتوای
قرآن پایه اول ۸

کد فیلم ۳۷۲
روش تدریس محتوای
قرآن پایه اول ۹

روش تدریس محتوای کتاب درسی آموزش قرآن پایه دوم ابتدایی

کد فیلم ۳۷۳
روش تدریس محتوای
قرآن پایه دوم ۱
مقدمه

کد فیلم ۳۷۴
روش تدریس محتوای
قرآن پایه دوم ۲

کد فیلم ۳۷۵
روش تدریس محتوای
قرآن پایه دوم ۳

کد فیلم ۳۷۶
روش تدریس محتوای
قرآن پایه دوم ۴

کد فیلم ۳۷۷
روش تدریس محتوای
قرآن پایه دوم ۵

کد فیلم ۳۷۸
روش تدریس محتوای
قرآن پایه دوم ۶

کد فیلم ۳۷۹
روش تدریس محتوای
قرآن پایه دوم ۷

کد فیلم ۳۸۰
روش تدریس محتوای
قرآن پایه دوم ۸

کد فیلم ۳۸۱
روش تدریس محتوای
قرآن پایه دوم ۹

کد فیلم ۳۸۲
روش تدریس محتوای
قرآن پایه دوم ۱۰

کد فیلم ۳۸۳
روش تدریس محتوای
قرآن پایه دوم ۱۱

روش تدریس محتوای کتاب درسی آموزش قرآن پایه سوم ابتدایی

کد فیلم ۳۸۴
روش تدریس محتوای
قرآن سوم ۱ مقدمه

کد فیلم ۳۸۵
روش تدریس محتوای
قرآن پایه سوم ۲

کد فیلم ۳۸۶
روش تدریس محتوای
قرآن پایه سوم ۳

کد فیلم ۳۸۷
روش تدریس محتوای
قرآن پایه سوم ۴

کد فیلم ۳۸۸
روش تدریس محتوای
قرآن پایه سوم ۵

کد فیلم ۳۸۹
روش تدریس محتوای
قرآن پایه سوم ۶

کد فیلم ۳۹۰
روش تدریس محتوای
قرآن پایه سوم ۷

کد فیلم ۳۹۱
روش تدریس محتوای
قرآن پایه سوم ۸

کد فیلم ۳۹۲
روش تدریس محتوای
قرآن پایه سوم ۹

کد فیلم ۳۹۳
روش تدریس محتوای
قرآن پایه سوم ۱۰

کد فیلم ۳۹۴
روش تدریس محتوای
قرآن پایه سوم ۱۱

صحت قرائت نماز ویژه معلمان

کد فیلم
۲۹۵
صحت قرائت نماز
ویژه معلمان

کد فیلم
۲۹۶
صحت قرائت نماز
ویژه معلمان

کد فیلم
۲۹۷
صحت قرائت نماز
ویژه معلمان

روش تدریس محتوای کتاب درسی آموزش قرآن پایه چهارم ابتدایی

کد فیلم
۳۹۸
روش تدریس محتوای
قرآن چهارم ۱ مقدمه

کد فیلم
۳۹۹
روش تدریس محتوای
قرآن پایه چهارم ۲

کد فیلم
۴۰۰
روش تدریس محتوای
قرآن پایه چهارم ۳

کد فیلم
۴۰۱
روش تدریس محتوای
قرآن پایه چهارم ۴

کد فیلم
۴۰۲
روش تدریس محتوای
قرآن پایه چهارم ۵

کد فیلم
۴۰۳
روش تدریس محتوای
قرآن پایه چهارم ۶

کد فیلم
۴۰۴
روش تدریس محتوای
قرآن پایه چهارم ۷

کد فیلم
۴۰۵
روش تدریس محتوای
قرآن پایه چهارم ۸

کد فیلم
۴۰۶
روش تدریس محتوای
قرآن پایه چهارم ۹

کد فیلم
۴۰۷
روش تدریس محتوای
قرآن پایه چهارم ۱۰

کد فیلم
۴۰۸
روش تدریس محتوای
قرآن پایه چهارم ۱۱

کد فیلم
۴۰۹
روش تدریس محتوای
قرآن پایه چهارم ۱۲

روش تدریس محتوای کتاب درسی آموزش قرآن پایه پنجم ابتدایی

کد فیلم ۴۱۰
روش تدریس محتوای
قرآن پنجم ۱ مقدمه

کد فیلم ۴۱۱
روش تدریس محتوای
قرآن پایه پنجم ۲

کد فیلم ۴۱۲
روش تدریس محتوای
قرآن پایه پنجم ۳

کد فیلم ۴۱۳
روش تدریس محتوای
قرآن پایه پنجم ۴

کد فیلم ۴۱۴
روش تدریس محتوای
قرآن پایه پنجم ۵

کد فیلم ۴۱۵
روش تدریس محتوای
قرآن پایه پنجم ۶

کد فیلم ۴۱۶
روش تدریس محتوای
قرآن پایه پنجم ۷

کد فیلم ۴۱۷
روش تدریس محتوای
قرآن پایه پنجم ۸

کد فیلم ۴۱۸
روش تدریس محتوای
قرآن پایه پنجم ۹

کد فیلم ۴۱۹
روش تدریس محتوای
قرآن پایه پنجم ۱۰

کد فیلم ۴۲۰
روش تدریس محتوای
قرآن پایه پنجم ۱۱

کد فیلم ۴۲۱
روش تدریس محتوای
قرآن پایه پنجم ۱۲

کد فیلم ۴۲۲
روش تدریس محتوای
قرآن ششم ۱ مقدمه

کد فیلم ۴۲۳
روش تدریس محتوای
قرآن پایه ششم ۲

کد فیلم ۴۲۴
روش تدریس محتوای
قرآن پایه ششم ۳

کد فیلم ۴۲۵
روش تدریس محتوای
قرآن پایه ششم ۴

کد فیلم ۴۲۶
روش تدریس محتوای
قرآن پایه ششم ۵

کد فیلم ۴۲۷
روش تدریس محتوای
قرآن پایه ششم ۶

کد فیلم ۴۲۸
روش تدریس محتوای
قرآن پایه ششم ۷

کد فیلم ۴۲۹
روش تدریس محتوای
قرآن پایه ششم ۸

- ۱ قرآن کریم.
- ۲ سورای تأليف، راهنمای تدریس آموزش قرآن (پایه اول تا ششم ابتدایی)، (شش جلدی) چاپ اول، تهران، انتشارات داش آفرین.
- ۳ سورای تأليف، راهنمای معلم آموزش قرآن اول دبستان، کد ۵۳/۱، چاپ سوم، تهران، شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران.
- ۴ سورای تأليف، راهنمای معلم آموزش قرآن دوم دبستان، کد ۵۷/۱، چاپ سوم، تهران، شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران.
- ۵ سورای تأليف، راهنمای معلم آموزش قرآن سوم دبستان، کد ۶۱، چاپ دوم، تهران، شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران.
- ۶ سورای تأليف، راهنمای معلم آموزش قرآن ششم دبستان، کد ۷۴/۳، چاپ دوم، تهران، شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران.
- ۷ سورای تأليف، مبانی آموزش و روش آموزش قرآن دوره ابتدایی، کد ۱۱۰۶، چاپ دوم، تهران، شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران.
- ۸ تیمی آمدی، عبدالواحد بن محمد (۱۴۱۰ق)، غرالحكم و دررالكلم، چاپ دوم، قم؛ دارالكتاب الاسلامي.
- ۹ دشتی، محمد (۱۳۸۹ق)، ترجمة نهج البلاغه، چاپ چهارم، قم، مؤسسه امير المؤمنين عليه السلام.
- ۱۰ دیلمی، حسن بن محمد (۱۴۱۲ق)، ارشاد القلوب إلى الصواب، چاپ اول، جلد ۱، قم : الشريف الرضي.
- ۱۱ طبرسی، علی بن حسن، (۱۳۸۵ق). مشکاة الانوار فی غرالأخبار، چاپ اول، نجف : المکتبة الحیدریة.
- ۱۲ کلینی، محمد بن یعقوب بن اسحاق، (۱۴۰۷ق). الكافی، چاپ چهارم، جلد ۲و۱، تهران : دارالكتب الإسلامية.
- ۱۳ لیثی واسطی، علی بن محمد (۱۳۷۶ش). عیون الحكم و الموعظ، چاپ اول. قم : دارالحدیث.
- ۱۴ مجلسی، محمدباقر بن محمدتقی. (۱۴۰۳ق). بحارالأنوار، چاپ دوم، جلد ۲و۱، بیروت : دارإحياء التراث العربي.
- ۱۵ ورام بن أبي فراس، مسعود بن عیسی. (۱۴۱۰ق). تنبیه الخواطر و نزهه النواظر المعروف به مجموعه ورام. چاپ اول، جلد ۱ – قم : مکتبه فقیه.
- ۱۶ کانال «کلاس معکوس آموزش قرآن». [www.aparat.com / nabati50](http://www.aparat.com/nabati50)

